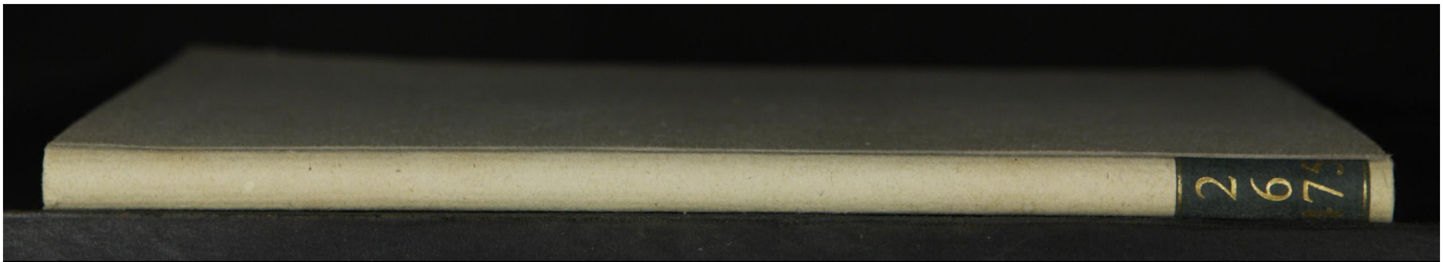
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.475

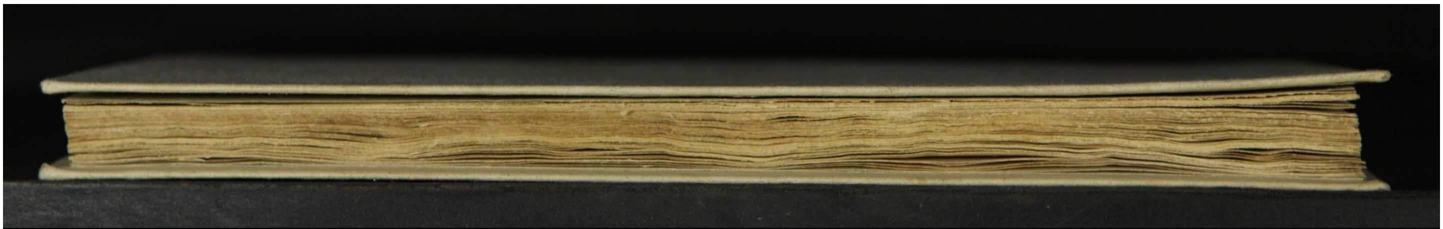
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

2.6.475

MILITARIVM ORDINVM ORIGINES, STATVTA, SYMBOLA, ET INSIGNIA,

Iconibus, additis genuinis.

HAC EDITIONE MVLTORVM ORDINVM, & quotquot extitere, accessione locupletata, serieq; temporum distributa.

Studio, & Industria

FRANCISCI MENNENII, ANTVERP.

Ad Illustrissimum, & Excellentissimum D.

D. ANTONIVM BARBARINVM

Commendatorem, & Equitem Hierosolymitanum, ac Sanctissimi D. N.

PAPAE VRBANI VIII. NEPOTEM &c.

OPTIMVM PATRONVM.

DE CONSENSV DD. SVPERIORVM.

COLONIAE AGRIPPINAE,

Et denuo MACERATAE, Apud Petrum Saluionum.

M. DC. XXIII.

Ad instantiam Francisci Manulessij Bibliopolæ Anconitani.

846

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

ILLVSTRISSIMO,

AC EXCELLENTISSIMO D.

D. ANTONIO BARBARINO

COMMENDATORI,

Et Equiti Hierosolymitano, ac Sanctiss. D. N.

PAPAE VRBANI VIII. NEPOTI &c.

OPTIMO PATRONO.

ITà natura comparatum est, Illustriss. ac Excellentiss. Domine, vt eos, quos in eo Virtutis genere, quo maximè delectantur; supra cōmunē hominum gradum excellere conspexerimus, iocunda quadā admiratione sæpè mente versemus, & deuoto, atq; humili cordis diligamus, ac veneremur affectu: quod si cæterorum maximi bonorum suapte natura ad inuicem connexorum accesserint ornamenta, sapientum, ac proborum hominum opinione, & publica liberè peruagante fama, gloriaq; conspicua, iam in eos veluti in idæas, & exemplaria, quorum similitudinem aliqua saltèm ex parte conamur attingere, toti propendimus, & vi quadam intimè nobis in-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

ſita, vt in propria bona (liberè tamen, & volentes) agimur. Hoc mihi non reffugit Illuſtriſs. ac Excellentiſs. Domine, imo toto iam ferè patet orbi, cum ſit perſpicuum Vrbi, qua inſigniris animi conſtantia, pietate, religione, ac omnium virtutum genere; quæ veluti prætioſæ regio inſitæ diademati fulgore quodā cœleſti nitidæ gemmæ, virtutes omnes, non humanæ tantum, ſed & ſuper cœleſtes ſemper mirificè te decorant. Quare cum cæpiſsem mecum ipſe tacitus cogitare, cui nam equeſtrium delitias meæ curæ vt typis excuderentur demandatas, tamquā digniſſimo conſecrarem, in ipſo cogitationis exordio adfuit cū conſilio ſtatim ſimul electio. Nam opus ipſum Equitem Egregium, ſub cuius patrocinio tutum prodiret in lucem, ſatis apertè per ſe ſe poſtulare videbatur. Itaq; hoc quodcunq; ſit illud tibi humiliter offero, ac dono; te huic exiguo animi mei in te obſequij ſigno hilari vultu annuere præcor. Tuq; ò Volumen tanto dignatus patrono: eius conſpectui lætiſſimè, te verſandum, ac probandum offeras: cenſor eſt enim æquiſſimus, cuius iuditio, ſi ſemel placueris, perpetuò viues, nec cuiuſquam aduerſa iudicia formidabis: & quam mihi denegant interpoſita longa terrarum ſpacia, oris, & cordis, & corporis humilimam reuerentiæ ſignificationem Illuſtriſſimo, & Excellentiſſimo Domino meo, ac Patrono Colendiſſimo coram exhibere, tu præſens perfice, ſignis, & characteribus loquere. Anconæ die 25. Decemb. 1623.

Illuſtriſs. ac Excellentiſs. Dominationis veſtræ

Seruus addictiſſimus

Franciſcus Manoleſſius.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

AVCTORES
QVORVM OPERA
in concinandis Equitum Ordinibus vsi sumus.

A

ABendonense Chronicon.
Abrahamus Ortelius.
Aelius Antonius Nebrissensis.
Aeneas Siluius.
Albertus Kranzius.
Aldus Manutius.
Alphonsus Ciaconus.
Alfonsus de Sancta Cruce.
Alfonsus sapiens Castellæ Rex.
Alfonsus Tostatus.
Aluarus Gomesius de Mendoza.
Ambrosius Morales.
Andreas Resendius.
Andreas Tiraquellus.
Ammianus Marcellinus.
Angelus Constantius.
Antonius Beutherus.
S. Antoninus Florentinus.
Antonius Garibayus.
Antonius Gueuara.
Antonius Morales.
Antonius Possevinus.
Aristophanes.
Arnoldus Abbas Lubecensis.
Arnoldus Mermannus.
Arnoldus VVionus.
Aubertus Miræus.
Augerius Gislenus Busbequius.
Augustinus Florentinus.

B

BArtholomæus à Saligniaco, Eques sancti Sepulchri.
Barnabas Brissonius.
Bartholomæus Chassaneus.
B. Rhenanus.
S. Bernardus.
Ber. Corius.
Bernardus d. Escalante.
Bernardus Girardus D. Hallianus.
Blondus.
Brimeus D. Imbercourtius.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

C

CÆsar Baronius.
Carolus del'Osyseau.
Carolus Sigonius.
Cassiodorus.
Chr. Maßeus.
Claudius Fauchetius.
Claudius Paradinus.
Clemens V. P. M.
Cœlius Rhodiginus.
Cornelius Tacitus.

D

DAmianus à Goes.
Didacus Couarruuias.
Didacus Valera.
Dion.

E

ENnguerrandus Monstreletus.
Eucherius.
Eximinus Petri Salonoua.

F

FEnestella.
Florentius Haraeus.
Fortunius Garzias.
Franc. Alfons. Venerius.
Fran. Belforestius.
Franc. Guicciardinus.
Franc. Harduinus.
Franc. Modius.
Franc. Radesius de Andrada Eques Calatrauæ.
Franc. Roserius.
Franciscus Sansouinus.
Franciscus Schottus.
Franciscus Tarapha.

G

G. Budæus.
Gabriel Simeon.
Galfredus Monumetensis.
G. Genebrardus.
Gonsaluus Argotes de Molina.
Gonsaluus Illescos.
Gregorius Nazianzenus.
Guilielmus Camdenus.
Guil. Filiatrius Episcopus Tornacensis.
Guil. Mennenius.
Guil. Tyrius.

H

HEnricus Panthaleon.
Herodianus.
S. Hieronymus.
Hieronymus de Bara.
Hieronymus Cardanus.
Hier. Conestagius.
Hieronym. Comes Alexand.
Hier. Curita.
Hier. Lilius.
Hier. Osorius.
Hier. Romanus.
Hier. Ruscellus.
Hector Boetius.
Horatius.
Hugo Lupus Verdala.
Hugo Reuelius.

Iacob.

I

Iacob. Aug. Thuanus.
Iacob. Fontanus.
Iacob. Gretserus.
Iacob. Hospitalis.
Iacob. Marchantius.
Iacob. Vitriacus.
Iacobus Villamontius Eques sancti Sepulchri.
Ignulfus.
Ioachimus Camerarius.
Ioannes Azorius.
Ioannes Goropius Becanus.
Io: Benedictus Guardiola.
Io: Battista Carrafa.
Io: Bodinus.
Ioannes Botereus.
Ioannis II. Castellæ Regis historia.
Io: Chrysostomus.
Ioannes Confettus.
Io: Dubrautus.
Io: Feronius.
Ioannes Frossardus.
Io: Funccius.
Io: Hayus.
Io: Leslæus.
Io: Mariana.
Io: Metellus.
Io: Molanus.
Io: Nauclerus.
Io: Petrus Gutierez.
Io: Pontanus.
Io: Sarisburiensis.
Io: Suallardus Eques S. Sepulchri.
Io: Tilius.
Ioannes Tarcanotus.
Io: Vaseus.
Io: Villarius.
Ionvillanus.
Isidorus.
Iulianus Taboet.
Iul. Cæsar Scaliger.
Iustus Lipsius.

L

Lambertus Schafnaburgensis.
Lambertus van der Burchius.
Latinus Pacatus.
Laurentius Cuperus.
Leonardus Florauantius.
Lucas Tudensis.
Lucius Marineus Siculus.
Ludouicus Nonius.

M

Marianus Scotus.
Marinus Sanutus Torsellus.
Martinus Cromerus.
Martinus Hamconius.
Martyrologium Romanum.
Matthæus Florilegus.
Matthæus Parisius.
Matthæus Villanus.
Meyerus.
Michael Montanus.
Michael Molinus.

N

Nicolaus Auellus Pacca.
Nicolaus Christophorus Radziuillius.
Nicol. Vignerius.
Nicolaus Hautius Eques sancti Sepulchri.
N. Nicolai.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

O

OLaus Magnus.
Onufrius Panuinius.
Otho Frisingensis.

P

PAndulfus Collenuccius.
P. Boyssatius.
Papyrius Massonus.
Paullus Æmilius.
Paullus Diaconus.
Paullus Iouius.
Paullus Merula.
Paullus Morisius.
Paulus Petauius.
Pausanias.
Petrus Beloyus.
Petrus Blesensis.
Petrus Luceburgius.
Petrus Mathæus.
Petrus Mexia.
Petrus à S. Juliano.
Philibertus Pingonius.
Phil. Bergamensis.
Philippus Cominæus,
Phil. Leydensis.
Phil. Moræus.
Platina.
Plinius.
Plinius II.
Polydorus Vergilius.
Pontus Heuterus.
Praxis Cancellariæ Rom.
Prouinciale Romanum.

R

RAphael Volaterranus.
Raymundus Montanerius.
Renatus Chopinus.
Richardus VVasseburgensis.
Robertus Cenalis.
Robertus Gaguinus.
Rodericus Archiepiscopus Toletanus.
Rodulphus Botereus.
Ruffinus.

S

SAlimbenus.
Scipio Ammiratus.
Sidonius Apollinaris.
Sozomenus.
Stephanus Garibayus.
Stephanus Pighius.
Suidas.
Supplement. Chronicorum.

T

TErtullianus.
Thomas Garzon.
Thomas Millesius.
Thomas Stapletonus.
Tilmannus Bredenbachius.
Titus Liuius.

V

VEgetius.
Villaneus.
Vincentius Lupanus.
Vitalis Episcopus.
VVolfangus Lazius.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

AD LECTOREM.

Exstat eadem ferè. M:S. in Bibliotheca R. D. Auberti Miræi Canonici Antuerp.

IN Regulam militum Templariorum, quam inter archiua equestria Petri Mennentij patrui repertam, & hactenus quod sciam, nondum editam; dignam iudicaui, quæ prælo mandaretur. Quo scilicet omnibus constaret, quanta ordo iste Ecclesiæ Dei commoda attulerit, quantam disciplinæ seueritatem adhibuerit, quamque res humanæ à præclaro initio degenerare ferè consueuerit. *Conuersi* enim *sunt* (vt inquit) *in arcum prauum, & neglecta humilitate, Patriarchæ Ierosolymitano, se subtraxerunt, obedientiam ei, quàm eorum prædecessores eidem exhibuerant, denegantes: sed & Ecclesijs Dei decimas, & primitias eis subtrahentes, vt eorum indebitè turbando possessiones, facti sunt valdè molesti.*

Vide Barō. ī an. 1127. Gretser. to. 3. de Cruce. Saorez de Religione.

Neque sanè abs re fuerit tam sanctas, & pias constitutiones (quas à Sancto Bernardo conscripta ex stilo alijsque argumentis contendunt eruditores) à tenebris vindicasse, vt posteri nimirum habeant quod imitentur, alij quod æmulentur. Exstare quidem notum est, in eiusdem Diui Bernardi operibus, sermonem exhortatorium ad Hugonem Magistrum cæterosque Templi milites: verum Regulæ prædictæ specimen impressum videre nondum licuit.

CAETERVM dum militarem istum campum ecurrere conamur, placidùs paululum in eodem otiari datum est, cum nobilissimo Domino IOANNE *Van den*-HOEVEL, viro supra splendorem Equestrem, multis virtutibus clarissimo, qui longinquis iuxta, ac arduis tota vita confectis itineribus, legationibus, ac re-

rum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

rum vſu exercitatiſſimus, varia, præterquam, memorauimus, Ordinum militarium ſtatuta in tractu Orientali ſe legiſſe, & notaſſe oſtendit: nec non in Palæſtina vidiſſe milites Diuo Thomæ tutelari dicatos, & rubra Cruce decuſſata (Saultoir Galli vocant) inſignes: alios item Sancto Gereoni ſacros, Cruce Patriarchali (qualis ferè eſt antiqua illa in inſignibus Hungariæ) tricipiti colliculo viridi impoſita ſplendeſcente, multaque ad illuſtrationem dignitatis Equeſtris obſeruaſse.

Equites D. Thomæ, & eorum inſignia.

Equites S. Gereonis, et eorum inſignia.

SIC & alia fortaſſis alibi militaris inſtituti collegia, nobis incognita, in pleriſque orbis Chriſtiani partibus latere non dubito: quæ vtinam Equites ipſi, alijque harum rerum curioſi pleniùs aliquando eruant; illuſtriora tamen quæq; arbitror à nobis recenſita. Faxit autem Deus, vt ſacra iſta militaria germina, per vniuerſum orbem abundè ſpargantur, æque æternum floreant; Dei in primis honori augendo, & fidei Chriſtianæ cultui propagando. In quo voto finio, & valere te, pie Lector, iubeo.

CAR-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

CARMEN AD AVCTOREM, ET LECTOREM.

FErales Lector misereri desine Cannas
Busta Equitum, mersos generoso sanguine latos
Clauos, & digito quod equestri fulserat aurum.
Vnius exitium fuit ordinis, vnius Vrbis
Clades, nec viuo magni facienda Catone:
Nos alias Cannas (seu lamentabile fatum)
Vidimus, hæc veteres superarunt sæcula casus.
Præmia virtutum, fidei munimina sanctæ,
Incrementa Equitum sacrorum, sparta per orbem,
Non censu, ast meritis, factisq; paranda, sepulcro
Clausimus inscitiæ, & cœca sepeliuimus vrna,
Funere non modico. Donec, Francisce, refossum
Ordinis exortum, tumulataq; Symbola, luci
Splendoriq; suo vindex asperrime reddis,
Atq; Equites vulgò in circum seiungis equestrem.

ALIVD AD LIBELLVM:

DIgnus nobilium sinu latere
Atq; hærere manu venit libellus.
Thesaurum exiguis tegens pagellis;
Ortum, insignia, nominumq; caussas,
Sacratorum Equitum, modumq; vitæ.
Mirum, quidquid in omnium statiuis
Sacræ militiæ videtur vsquam,
Totum sub modicis videre chartis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.475

Ex Admod. R. P. Fratris Pij Ioanninij Bononiensis Ordinis Prædicatorum Sac. Theologiæ Magistri, ac generalis Inquisitoris Anconitani annexarumq; Vrbium &c. Commissione Ego Fr. Io: Maria de Lugo Sac. Theologiæ Lector primus in Conuentu Anconitano Sancti Dominici, diligentèr, ac attentè legi librum cuius inscriptio est: Militarium Ordinum, Origines, Statuta, Symbola &c. nihilq; in eodem contra orthodoxam fidem, bonosq; mores inueni; quare Typis posse tradi iudicaui.

Frater Ioannes Maria qui supra manu propria.

Attenta dicta attestatione Imprimatur F. Pius Ioanninius Inquisitor Anconæ &c.

Fr. Paulus Nicolaus vidit, nihil contra fidem, nec contra bonos mores inuenit, si placet Illustrissimi, & Reuerendissimi D. Card, Episc. Macer. Imprimatur.

Imprimatur.
Antonius Franciscus Pelicanus Prothonotarius Apostolicus, Vic. & Auditor Gen. Illustriss. Card. Episc. Maccr.

Imprimatur
Fr. Nicolaus Baldassinus Lector, & Vic. Sancti Officij Maceratæ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

EQVESTRIVM,

SIVE MILITARIVM ORDINVM Symbola, Insignia, & Origines.

FORMA EQVITES CREANDI VETVS, & noua apud omnes gentes.

DE Equestrjum virorum symbolis, & origine, siue militaris ordinis tum antiquitate, cũ præ cæteris eminentia scribẽdo vix me expedio, quin nescio quod mihi magnificum, in eodem & quasi supra nobilitatem excellantius nomen hoc ab antiquo præ se ferre videatur, & solia veluti ascendens Regia omnis nobilitatis ciuilis vindex, & pro tribunali quasi iudex sedeat. Equites, qui & milites Latinè, iurisconsultis apud omnes ferè gentes, nomen ab equis inuenerunt. *Cauallieri* enim Italis, *Caualleros* Hispanis, *Cheualier* Gallis, *Ritter* Germanis, & Belgis, *Margogh* Cambro Britannis ab equitando dicuntur, Anglis solummodo *Knightes* vocantur, vocabulo, quod antiqua Anglorum, vti Germanorum lingua ministrum, siue seruientem & iuuenem promiscuè significat. Hinc in Euangelijs antiquis lingua Anglica pro cliente, *Incnijeht, & Radenightes*, idest min istri Equites, apud Bractonum Anglum iurisperitum antiquũ legi memorat Guilielmus Camdenus, qui tenebant ea lege terras suas, vt domino equis inseruirent, vnde truncato nomine contractius *Knightes* ijs remansisse existimat, & milites appellatos, qui prædia beneficiaria, siue feuda tenuerant vt militarent. Feuda enim militaria dicta fuerunt, & qui alibi Feudatarij hic milites dicebantur: vt *milites Regis*, *Archiepiscopi Cantuariensis*, *Comitis Rogeri*, *Comitis Hugonis &c* quod ea lege prædia ab illis accepissent, vt illis militarent si denique, & hominium præstarent, cum alij qui pro solidis militarent. Solidarij, & seruientes appellarentur,

Solidarij.

Adde quæ de his luculenter scripsit Viglius in Rubr. Institu. de Test. milit. Verum hi, siue milites, siue Equites appellare libet, Auratorum nomẽ hodie ab auri præcinctura, vel auratis calcaribus inuenere: exemplo nempe Romanorum, apud quos milites Cornicularios, Monozonos, Rudiarios, & Commeatales Passim (vt Ramnensium, Tatiensium, & Lucerum centurias à Romulo: Equitum item Augustalium à Tiberio Cæsare institutas, quibus Drusum filium T. Clau-

Equites Augustales. Tacitus li. 7. Annal.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Claudium, & Germanicum nepotes adſcripſit, omittam) obſeruamus, nō aliunde, quam ab ornamentorum inſignibus, quibus ob emeritam militiam decorati fuerant, denominatos. Quò pertinet, & illud Vegetij lib. 2. de Re militari. Primi generis Commentarienſes, & Clauicularij dicebantur: ſecundi generis Cornicularij, qui emeriti milites erant armillis corniculiſq; virtutis ergò donati. Quod hodiè etiam num aliquot Germaniæ Principes in more habere tradit Lazius, vt aulicos ſuos multo tempore cognitos, & in varijs miniſterijs vſurpatos ſimiliter corniculis argento comprehenſis, & ex humeris ſuſpenſis donent. Qualiter Petrus Beloijus ſcribit Héricum II. Gallorum Regem Aurelianéſem adhuc ducem exſiſtentem poſt liberatam obſidione Landreſij vrbem Cornicularios equites creaſſe quo nomine ſcilicet appellari ius eſſet eos, qui prælij tempore in nauatæ virtutis præmium ad id dignitatis cooptarentur.

Commẽtarienſes. Clauicularij. Cornicularij.

Torquati ſimiliter & duplicati erant milites, torquium ornamentis, vt illi corniculis, decorati, quibus & duplex plerumque ſtipédium dabatur, vnde Duplares dicti ſunt. Quo ex euentu Manlio Torquato memoria apud poſteros manſit, quam hiſtorima ſcribit Liuius lib. 7. primæ Dec. Porrò manet, & Germanis hoc militum genus, torquatique, ac ampliori ſtipédio incedunt, qui aut aliquot annos ſtipendia fecerunt, aut loco nobili nati ceteris in acie præferuntur. At neque nomen vetus omnino obijt, gentilicia lingua *Doppelſoldner*, vulgo nuncupamus, De torquium donis, ſiue inſignibus, Liuius lib. 4. Dec. 3.

Torquati. Duplares.

Monozoni, illuſtres olim cingulo militari, ſiue Baltheo, fuerunt etiam honorati inter Milites; de quibus Iureconſultis fit mentio in lege Valentis. Quem à priſcis temporibus ad Germanos morem eſſe deuolutũ inuenimus: vt ſicut apud Romanos ob egregia facta miles Balthéo donabatur, ita vetuſtiori adhuc in militia Germanorũ, cingulo, ac gladio (quæ hodie ornamenta in calcaria ſunt verſa, & auri præcincturam) miles emeritus publicè ornabatur. Hinc cingulo donare elegantius, & priſco ex more dicimus, quod hodie mutata conſuetudine gladio percuti, & auratum fieri Equitem dicere ſolemus. De Baltheorum ornamentis Iulius Capitolinus in Maximinis, & Gordianis, & Caſſiodorus inclinantis imperij auctor in epiſtola ad Coloſſum Comitem, alijque fusè meminere. Ad quæ adludens Otho Friſingẽſis lib. 1. de rebus à Friderico I. Cæſare geſtis cap. 32. cum de Geyſa Hungeriæ Rege bellũ Auſtriæ inferente loquitur: *Altero die Rex in prædicto campo ad quandam ligneam Eccleſiam accedit, ibique ab Epiſcopis* (nam eo vſque in puerilibus annis conſtitutus nódum militem induerat) *accepta ſacerdotali benedictione ad hoc inſtituta*, armis accingitur. Sic de Auſtriæ principibus veteribus annales antiquiſſimi à Lazio citati referunt, *Anno 1104. Leopoldus Marchio Sanctus accinctus eſt gladio. Anno 1180. Otacher ex Marchione Styrienſi Ducis nomen adeptus eſt, eo anno quo & gladio accinctus eſt.* Et iterum *anno 1225. Fridericus Dux Auſtriæ, & Styriæ conſecrationis enſis dignitate Viennæ ſublimatur.* Atque hinc arbitratur Lazius morem iſtum defluxiſſe, quo hodie, ſed inuerſo, Germani vtuntur: vt Principes ſicubi aliquem ob laude parta facinora decorare volunt, gladio tangant, quos Equites auratos paſſim vocamus, & quos veteri more cingulo militari donatos appellant. Non enim gladio verberabantur, quod hodie fit, qui inſigne aliquid in bello, aut prælio egiſſent: ſed gladius illis cum Baltheo à Principe accingebatur. Et qui Monozoni Iureconſultis Græca origine, hiſtoricis verò cincti nuncupati, hodie Equites aurati, quod aurum in calcaribus, ſcilicet, & gladio geſtare poſſint, appellantur. Hinc legimus in Annalibus peruetuſtis Auſtriæ:

Monozoni.

Herodianus lib 4. & 5.

Li. 3. Variar. lect.

ſtriæ: *Anno Domini* 1245. *Fridericus Dux Auſtriæ auro plenus & argento in feſto S. Georgij, 140. iuuenes de terra ſua nobiles apud Viennam honorificè donauit gladio & cingulo militari.* Equidem in peruetuſtis picturis, & ſculpturis licet talem cincturam videre; cingulum ſcilicet bullis aureis graue, ac denſum, in lumbos, ac ventrē demiſſum: vnde pugio ex vno, & ex altero latere gladius pendent. Cuius porrò figuræ Romanis cingulum, & præcipue principibus fuiſſe, oſtendit Claudianus Panegyr. 2. Stiliconis.

Quin & Sydonias chlamydes, & cingula baccis.
Aſpera, gemmataſq; togas &c

Licet autem illi Milites ſimpliciter armati, noſtræ ætate ordine poſtremi, inſtitutione tamen ante cæteros ordines militares, ſunt primi & antiquiſſimi. Vt enim Romana gens togata, virilem ætatem ingredientibus, virilem, & puram togam donauerunt; ita maiores noſtri Germani ſuis iuuenibus quos armis tractandis idoneos iudicarunt arma donauerunt, quod ſuis verbis docebit Corn. Tacitus. *Arma ſumere non antè cuiquam moris, quam ciuitas ſuffecturum probauerit. Tum in ipſo concilio, vel principium aliquis, vel pater, vel propinquus ſcuto frameaque iuuenem ornant. Hæc apud illos toga, hic primus iuuentæ honos ante hoc domus pars videntur mox Reipublicæ.* Cum autem huiuſmodi iuuenes militares ſua lingua, vti & Belgæ & Angli *Knechts* vocarint; hinc & nominis, & inſtitutionis originem repetendam cenſent. Hæc prima & ſimpliciſſima creandi Militis ratio; hac Longobardi, hac Franci, hac Belgæ, hac Angli, qui omnes è Germania profecti, olim vſi ſunt. Prodit Paulus Diaconus lib. 1. cap 22. *apud Longobardos conſuetudo eſt, vt Regis filius cum patre non prandeat, niſi prius à Rege gentis exteræ arma ſuſcipiat* Nec prius Aragoniæ Regibus imperij inſignia capeſſere ius erat quàm Equeſtri auctoramēto (quod de Petro Aragonum Rege, qui ab Innocentio III. P.M. militare cingulum accepit ann. 1204. (teſtatur Hier. Blanca) eſſent decorati. Carolo verò Magno (qui Deſyderium vltimum Longobardorum Regem regno eiecit) imperante militum inaugurationi, colaphi vſum adhibitum fuiſſe, docent manifeſtè eiuſdem tabulæ, quibus Friſonibus libertatem, & alia id genus priuilegia, ob fortiter nauatam contra Saxones operam concedere dignoſcitur; & ob rei antiquitatē hic recitare pro parte operæ pretium duxi, ita etenim inquit. *Inſuper ſtatuimus vt ſi qui ex ipſis ſuſtentationem habuerint, vel militare voluerint, dicta Poteſtas* (quod Friſonum Principi Regij loco tū nomen erat) *eis gladiūm circumcingat & dato eiſdem, ſicut conſuetudinis eſt, manu colapho, ſic Milites faciat, eiſdemque firmiter iniungendo præcipiat, vt deinceps more Militum ſacri Imperij, aut Regni Franciæ, armati incedant: eò quod conſideramus, ſi prædicti Friſones ſecundum ſtaturam corporis & formam eis à Deo, & natura datam ſic militauerint cunctis in orbe terrarum militibus ſua fortitudine, ingenio & audacia, (dummodo vt prædictum eſt, ſint armati) facile præcellent & præualebunt. Qui Friſones ſignum ſuæ militiæ à dicta Poteſtate recipere debent in quo corona imperialis in ſignum ſuæ liberalitatis à nobis conceſſæ debeat eſſe depicta &c. Datum Romæ in Lateranenſi Palatio, Anno Dominicæ Incarnationis octingenteſimo ſecundo.* Nulli enim etiamſi Magnates & ad bella ſacra proficiſcentes, militum nomine cenſebantur, niſi per militaris Regulæ profeſſionem inaugurati ac ſacræ veluti militiæ adſcripti fuiſſent. Addo, cæteri etiam Comites, Duces, Reges, & Imperatores, vt Molanus tradit, Armigeri non Milites dicebantur. Huc pertinet illud quod in vetuſtis Brabantiæ noſtræ Annalibus ſcribitur, Godefridum Brabantiæ Ducem iter Ieroſolymam verſus inſtituiſſe, eiuſque filium Henricum Militem creatum fuiſſe. Tale & illud eſt, quod de Guilielmo Hollandiæ Comite illorum temporū vicinus

Martin. Hamcon, de Rebus Friſiæ.

Inſignia militibus Friſijs à Carolo Magno attributa.

1183.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

cinus scriptor, & Ioannis Traiectensis Episcopi, ac Guilielmi Palatini Comitis Hollandiæ Historicus, Ioannes Becanus memoriæ tradidit. Eum adhuc armigerum existētem cum esset Domicellus Hollandiæ, in Imperij Regem Romanorum electum fuisse, & eapropter mox apparatum fecisse, vt more aliorum Christianorū Imp. Miles consecraretur, priusquā Aquisgrani diadema regni susciperet. Cū itaque in solemni Missæ officio Euangelio decantato, Guilielmus armiger à Rege Bohemiæ coram Petro Capucio Cardinale S. Georgij, ad velū aureū productus fuisset, Bohemiæ Rex qui eum sistebat, hæc ad Illustrissimum Cardinalem verba deprompsit. *Vestræ Reuerentiæ Pater almiflue, præsentamus hunc electum Armigerum deuotissimè supplicantes quatenus vestra paternitas votiuam eius professionem suscipiat, vt militari nostro Collegio inscribi valeat.* Tum vero Cardinalis, præmissa monitione, qua electum Imperatorem instruebat, quod Miles debeat esse.

Magnanimus in aduersitate,
Ingenuus in consanguinitate,
Largifluus in honestate,
Egregius in curialitate, &
Strenuus in virili probitate.

Prælegit ei militaris regulæ iugū, cuius hoc exordium est. *Hæc est regula militaris Ordinis. In primis cum deuota recordatione Officium Dominicæ passionis diurnatim audire pro fide Catholica audacter corpus exponere, Sanctam Ecclesiam, eiusq; ministros à quibuscunque grassatoribus liberare. Viduas, pupillos, & orphanos in eorum necessitate protegere.* His & ijs quæ ad finem regulæ sequuntur, lectis, dixit Dominus Cardinalis. *Vis militarem ordinem in nomine Domini deuotè suscipere, & regulam tibi verbotenus explicatam pro tua possibilitate profiteri.* Respondit Electus, *Volo.* Et mox accepta regula legit in hæc verba. *Ego Guilielmus Hollandiensis militiæ Princeps, Sacri Imperij Vassallus, liber, iureiurando profiteor Regulæ militaris obseruantiam, in præsentia Domini mei Petri ad velum aureum, Diaconi, Cardinalis, & Apostolicæ sedis Legati per hoc Sacrosanctum Euangelium, quod manu tango.* Cui Cardinalis, *hæc deuota professio sit peccatorum tuorum vera remissio. Amen.*

Quibus peractis Rex Bohemiæ grādem colaphum in collum tyronis dedit dicens, *Ad honorem Dei omnipotentis te Militem ordino, ac in nostro Collegio te gratanter accipio. Et memento quoniam Saluator mundi coram Anna Pontifice pro te colaphizatus, & illusus est; coram Pilato præside flagellis cæsus, ac spinis coronatus; coram Herode chlamyde vestitus & derisus est & coram omni populo nudus, ac vulneratus in Cruce suspensus est. Cuius opprobria memorari te suadeo, cuius crucem acceptare te consulo, cuius etiam mortem Christi vlcisci te moneo.*

Nec non Godefridus Bullonius in Antuerpiensi Marchionatu suo, exercitus ducendi in Asiam primitias roboraque deligens, ac in ipsa adeo vrbe, Equestri titulo ciues duodecim duodenario Apostolorum numero prouocatus decorauit, maximæ rei magna in hoc Apostolico delectu initia daturus, dum felici omine ex vna hac vrbe secuturarum victoriarum prænotionem quandam, sp plenus è sacrato hoc numero ominatur, & spem acti de Turcis Saracenisque superarunt triumphi. Prisci autē Franci, (qui formulas, & cæremonias in rebus plurimis obseruabant, vt Lex Salica testatur) instituēdis Equitibus multas adhibuerant, vt prius vigilarent diu, balneisque & alijs rebus vterentur, quibus docebant qui ordinē hunc suscipiunt eos, corde animoquè mundo & honestis cōditionibus venire oportere, virtutis causa omnes labores, & difficultates strenuè perferre, prudentia in sermone, & operibus vti: in primis vero fidem veritatemque colere; quarum cæremoniarum vsus quondam in Hispania

cele-

celebris in Regum, & Equitum inauguratione: cuius rei exemplum profert Curita, & Blanca de Ferdinando Ioãnis I. filio, qui pridie sublimationis in regnũ Aragoniæ facta peruigilatione in Cæsaraugustana Ecclesia maiori, à Duce Gandiæ Militari Baltheo cinctus & Bãdæ in Hispania milites ijsdem solemnijs inaugurati ab auctoribus memorantur. Et memoria nostra mos idẽ perstat in Anglia, quæ viros eiusmodi vocat *Balneorum Equites*, quorum solemnia infra suo loco celebraturi sumus.

At cum Religio ita animos hominũ occupasset, vt nihil benè & auspicatè factũ, quod à viris religiosis non profectum, censerent, ab illis gladium maiores nostri, paullo ante Normanorum in Angliam aduentũ acceperunt, quod his verbis qui tum vixit, Ignulphus. *qui militia legitima consecrandus esset vespere pracedente ad Episcopum, Abbatem, monachum, vel sacerdotẽ contritus de peccatis confessionem faceret et absolutus, orationib. deditus in ecclesia pornoctaret, in crastinum rem sacram auditurus gladios super altare offerret, & post Euangelium sacerdos benedictũ gladium Militis collo cum benedictione imponeret, & communicatus sacris Christi mysterijs denuo legitimus miles permaneret.* Nec statim sub Normannis exoleuit scribit enim in Policratico Ioannes Salisburiensis, *Inoleuit consuetudo solemnis vt ea ipsa die, qua quisque militari cingulo decoratur, Ecclesiã solemniter adeat, gladioque super altare posito, & oblato, quasi celebri professione facta seipsum obsequio altaris deuoueat, & gladij idest, officij sui iugem Domino spondeat famulatum.* Petrus etiam Blesensis Epist. 94. *Hodie tirones enses suos recipiunt de altari, vt profiteantur se filios Ecclesia, atque ad honorem sacerdotij ad tuitionem pauperum, ad vindictam malefactorum et patria liberationem gladium accepisse. Porrò res in contrarium versa est, nam ex quo hodie militari cingulo decorãtur, statim insurgunt in Christos Domini & desauiunt in patrimoniũ crucifixi.* Atque hoc quod gladio cingi voluerunt, deductum proculdubio, vt diximus à militari Romanorum disciplina, quia vt illi priusquã sacramento militari gladio stricto obligati fuerant, pugnare eum hostibus nefas existimarunt: ita Christiani, non sibi legitimè militare licere opinati sunt, priusquam hac ceremonia legitimæ militiæ consecrarentur; qua Fridericum I. Imper. (apud Othonem Abbatem Frisingensem) & Gulielmum Rufum Angliæ Regem à Lanfranco Archiepiscopo Militem factum legimus. Sed hæc consuetudo paullatim in desuetudinem abijt; ex quo Normãni vt habet Ignulphus irriserint, & exploserint, ac Synodo habita VVestmonasterij in Anglia anno 1102. sancitum fuerit, *ne Abbates faciant Milites*, quod nonnulli tamen exponunt, ne Ecclesiæ prædia militari feudo tenenda Abbates concederent.

Cic. lib. 1. Offic. de Catonis filio.

Exinde ad Principes vicinos Reges filios mittere solebant, vt Equestrem ab illis dignitatem acciperent; sic Henricus II. Anglorum Rex ad Dauidem Regem Scotorum, & Malcolmus Rex Scotorum ad Henricum II. sic Alexander Guilielmi Scotorum Regis filius anno 1212. in Angliam, & Eduardus I. ad Alfonsum XI. Regem Castellæ profecti sunt vt acciperent ab ijs *Arma militaria* siue *virilia*. His enim loquendi formulis pro creatione Equitis eo seculo vsi sunt. Tunc etiam ad ornamentum præter gladium, & cingulum calcaria aurata etiam accesserunt; vnde *Milites*, & *Equites* aurati hodie vocantur. Ius etiam sigilli additũ. Antequam enim Baltheo militari cincti erant vt colligitur ex Abẽdonensi libro, sigillo vti non licuerat, *quod descriptum*, inquit, *Richardus Comes Cestrensis sigillo matris Ermentrudis signare constituit cum (nondũ enim militaris Balteo cinctus erat) litera quælibet ab eo directa materno sigillo includebantur* Et in Burgũdia in decreto Iacobi. & Guilielmi Iusti 6. Augusti 1376 dicitur Armiger cũ Equestrẽ ordinem suscipit, sigillũ mutare,

Ius sigilli.

Sub-

Subſequenti ætate ex cenſu, vt colli git Camdenus ſcriptor Angelicus, facti fuerunt milites, qui enim feudum magnum militare, id eſt (ſi antiquis ſchedis vlla fides) 680. acras terræ habebant, ordinis militaris ornamenta ſuo quaſi iure poſtularunt. Imo ſub Henrico III. quodámodo coacti fuerunt Milites fieri, quotquot libras quindecim ex annuis terrarum redditibus collegerunt; vt iam titulus potius oneris, quam honoris videretur: Ita enim habet Hiſtoria minor Matthæi Pariſy, qui ante 350. circiter annos in Anglia nec infideliter ſcripſit. *Anno 1256. exijt edictum Regium præceptumque eſt et acclamatum per totum regnum, vt qui haberet * XV. libras terræ & ſupra, armis redimitus tirocinio donaretur, vt Anglia ſicut Italia militia roboraretur, & qui nollent, vel qui non poſſent honorem ſtatus Militaris ſuſtinere, pecunia ſe redimerent.* Vnde in archiuis regni toties occurrit *Pro reſpectu militiæ* A de N. I. H. &c. huc vſque & vlterius, vti innuere videtur dictus Camdenus in formulis iuris Anglici, vbi duodecim viri, ſiue iuratores, nominantur apud quos facti fit prolatio, illi Milites dicti erant, quibus erat feudum integrū, illique *Milites gladio cincti*, qui à Rege Baltheo cincti militari; quo tempore cū Rex Militares crearet, vt habet idem Matthæus Paris, *Veſte deaurata, ex pretioſiſſimo Baudekino & coronula aurea redimitus glorioſè in ſolio ſedit, ſingulisq; militibus 100. ſolidos pro harneſiamentis præſtitit*. Nec ſolum Rex, verum etiam Comites eo ſeculo crearūt Milites. Meminit enim idem auctor, quomodo Comes Gloceſtriæ VVilhelmum Fratrem ſuum proclamato Torneamento, & Simon de Montefor ti Comes Leiceſtriæ Gilbertū de Clara, Baltheo cinxit militari. Vt in Gallia quod ex formula litterarum nobilitationis conſtat, qui nobilitatis eiuſmodi literas obtinuit, *à quocūque milite voluerit, valeat militiæ cingulo decorari*, & in Hiſpania vti Hier. Curita teſtatur, in coronatione Alfōſi 4. Aragonum Regis, qui Cæſarauguſtæ, à Petro Luna Antiſtite ſacro oleo perunctus, ſacro Reſurrectionis Domini die anno 1328. Militari auctoramento à Rege in maxima illa celebritate, honoribus præmijs, atq; ſummo ſplendore hi proceres decorantur, Iacobus Exerica, Petrus Arborenſis, Raymundus Folchius Cardonenſis Vicecomes, Arnoldus Rogerius Comes Polliarienſis, Lupus Luna, Alfonſus Ferdinandus Ixeritanus, Guilielmus & Berengarius Angleſolæ, Ioannes Simenius Vrrea, Petrus Cornelius Guilielmus Ceruilionius, Otho Moncada, & Atho Focius. Celebrata peruigilatione ſinguli eorum procerum militari auctoramento ad CLXXX. alios virtute, & nobilitate præſtantes viros cohoneſtauere. Præterea Petrus Regis frater, Caſtellinoui, & Vijlannoui Vicecomites, Guilielmum Erilium, & Gilabertum Croilliam, & Raymundus Berengarius Regis itidē frater alios eiſdem inſignibus legumquè militarium ſocietate deuinxere, & à Raymundo Folchio Vicecomite, Raymūdus Cardona eius frater, Amoroſius Rebellius, & Petrus Aragal eodem auctoramento obſtricti ſunt. Ad CCL. auctoratorum Raymundus Montanerius perquam grauis illius ſeculi ſcriptor, qui ſe huic rei præſentem fuiſſe perhibet, & triginta millia Equitum, qui Regem ex arce Aliaferiæ in ædem maximam Saluatoris ſecuti, numerum extitiſſe prodit. Verum honore illo, qui virtuti, ac meritis prius tamquam eximium operæ nauiter militaribus ſtudijs inſumptæ pretium, ac præmium dabatur, ſenſim vileſcente, ob nobilium indignis eundem conferentium multitudinem, Reges poteſtatem militaris auctoramenti ſibi reſumpſere: adeo vt nemo miles crearetur niſi vel ab ipſo Rege, vel Regis primogenito, accepta prius à patre auctoritate; vel a Regis Legato, ſiue præfecto in exercitu, idquè vel ob res fortiter geſtas, vel gerendas, aut togatam prudentiam. Et hoc ſane à Regibus Anglis prudentiſſime in-

*300. alijs.

*Integrū, ſeù dū militis.

Lib. 3.

Hiſpani milites.

Hier. Blanca in Com. Rerū Aragon.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

institutum, cum feuda iam nō sibi essent, quæ donarent. Nihil sane valentius ad excitandos viros strenuos, atque adstringendos sibi optimos beneque meritos qui claro loco nati & à re instructi, quam illos hoc titulo Militum honorare (qui ante honoratæ tantùm functionis nomen erat) benignè, & beneuolè exornare, qui cum Principe consulto, meritoque deferebatur ampli sane præmij beneficijquè loco, & inter insignia honoris habebatur. In hoc enim virtutis mercedem, familiæ laudem, generis & nominis memoriam collocatam, qui sic milites facti existimarunt. Adeo vt Iuriscōsulti nōnulli scripserint, quod *Miles* sit nomen dignitatis, non item *Baro*; olim enim Baro, si non ex hoc ordine esset Equestri, simpliciter suo prænomine, & nomine sine aliquo adiuncto. nisi *Domini* (quod etiam militib. competit) scribebatur. Militis autem nomen honorarium videatur adiunctum, cum Reges, Duces, Marchiones, Comites & Barones dignitatem vna cū nomine expetierint. Obseruationeque dignum est Equestris ordinis nobiles tanti fuisse olim, quanti nunc ferè ipsi Comites: habebant enim suos clientes, armigeros, ephebos, satellites, ministros concolore secum veste amictos: cuius rei exempla profert Hembricomtius in suo Nobilitario. Adeoque in diplomatibus antiquis videbis etiam Baronibus præponi Equitum nomina, exstatque veteris ritus vestigium in archiuis Louaniensibus, vbi cauetur nequis Equestri Baltheo cingatur, nisi tertiò cum duce ad bellum profectus esset, vnde toties in collatæ dignitatis tabulis numerus expeditionum in primis sacrarum adscribi solet, quod de Guilielmo de Rode spectatissimæ virtutis milite tradit I. Lipsius Rerū Louanij libro tertio. Iuuat hic interserere, quæ de creatione militū tempore Eduardi I scripsit Matthęus Florilegus. *Ad augmentandam profectionem suam fecit Rex per Angliam publicè proclamari, vt quotquot tenerentur fieri milites successione paterna, & qui haberent vnde militarent adessent apud VVestmonasterium in festo Pentecostes, admissuri singuli omnem ornatum militarem præter equitaturam de Regia Garderoba. Confluentibus itaque trecentis iuuenibus filijs Comitum, Baronum & Militum, distribuebantur purpura, Byssina Syndones, cyclades auro textæ affluentissimè prout cuique competebat. Et quia Palatium regale etsi amplum, tamen ad tot occurrentium turbam angustum fuit, apud nouum templum Londini, succisis lignis pomiferis, prostratis muris, erexerunt papiliones & tentoria, in quibus tirones deauratis vestibus se singuli decorarent, ipsa autem nocte in templo prædicti tirones; quotquot poterat capere locus ille, suas vigilias faciebant, sed Princeps VVallia præcepto Regis patris sui, cum præcelsis tyronibus fecit vigilias suas in Ecclesia VVestmonasterij: Ibi autem tantus clangor tubarum, & tibicinum & exaltatio vocum præ gaudio exstiterat clamantium, quod conuentus de choro ad chorum non audiretur iubilatio, die autem crastino cinxit Rex filium suum Baltheo militari, in palatio suo & dedit ei Ducatū Aquitaniæ. Princeps ergo factus miles, perrexit in Ecclesiam VVestmonasterij vt consocios suos militari gloria pariter venustaret. Porro tanta erat ibi pressura gētium ante magnum altare quod duo milites morerentur, quamplures syncopisarent ettā cum quilibet ad minus tres milites ad se ducendum & tuendum haberet. Princeps autem propter turbam comprimentē non secus, sed super magnum altare diuisa turba per dextrarios bellicosos, socios suos cinxit.* Apud Gallos item cæterasq; Europæ nationes obtinuit, vt à parentibus filij Equestri insigniantur honore: sic Philippus Augustus Ludouicum Leonem filium aliosque centum nobilissimos viros Compēdij ad Esiā Baltheo militari donauit, pariquè honore S. Ludouicus Philippum Tertium, hic Philippum Pulchrum, Pulcher tres alios suos filios præsente Eduardo genero Anglorum Rege affecere: hic mos satis antiquus videtur,

Miles nomen dignitatis.

In actis opidi anni 1260.

1306

Papyrius Massonus lib. 3. Annal.

tur, à Græcisque Cæsaribus & in Italia à Theodorico Rege olim obseruatus. Athalaricus enim Eutharicum patrem à Græco Cæsare Anastasio filium, per arma adoptatum prædicat, & Theoderici apud Cassiodorum epistolæ aliquot leguntur, quibus Reges & priuatos quosdam per arma filios adoptat, hoc enim sermonis genere vtitur. Fiebant olim nonnunquam Equites ante irruptiones & prælia; quæ consuetudo in eiusmodi periculis & angustijs obtinebat, quod eos hac re animatos, officium magis facturos cogitarent, & si morerentur, Equestrem honorem habituros, nam Equestris dignitas in acie quæsita nullis omninò aut factis, aut maiorum imaginibus claros nobilissimos reddit, qua etiam ornari ipsi Reges à Vasallis, & strenuis viris non dedignantur. Ludouicum XI. à Philippo Bono Burgundiæ Duce, Henricum II. à Mariscallo Bisiensi, Franciscũ I. Gallorum Reges memorabili illa pugna Meliguiacensi à Petro Baiardo, Eduardum IV. à Comite Deuoniæ, Henricum VII. à Comite Arõdeliæ, Eduardum VI. à Duce Somersetti, aliosquè ab alijs Equestris ordinis ornamenta accepisse legimus. Froissardus ridiculam narrat historiam in castris Philippi Valesij, ac Eduardi III Regis Anglorum factam, cum prope esset vt die condicto dimicarent inter Virolyfossam, & Flammengueriam, lepus ante castra Gallorum excurrẽs tantum barritum excitauit, vt postremi audientes & pugnæ initiũ esse cogitantes, sese ad arma compararent, quidã autem hippocomi optimè animati Equestrem ordinem postularũt, cumquè non dimicasset exercitus, sed rebus infectis Rex. Eduardus discessisset, hic semper ex eo tempore Equites Leporis sunt appellati. Sæpius etiã post pugnam fortibus viris quorum bello spectata virtus exstitisset, spectante omni multitudine patentibus campis militaris honos delatus; ijsque solemnijs Rodericum Diam de Biuar cognomento? Cidum (cuius nomen Mauris in Hispania maximè fuit terribile) à Ferdinãdo I. post captam Coymbram, Equitem creatum tradunt Hispani, sic heroicæ fortitudinis viros à Carolo VIII. Gallorum Rege post victoriam Farniensem, sic à Carolo V. Imperat, post deuictum Saxonem Equestri ordini ascriptos constat, tanta passim nobilium accurrente multitudine, vt cum omnibus singulatim eam dignitatem conferre non posset, vulgari Hispanorum lingua exclamaret; *Sint omnes Equites*. Sic varios à varijs post partam victoriam principibus militari auctoramento cohonestatos apud historicos inuenias. Mitto quanto huius ordinis splendore & magnificentia Imperatores & Reges mutua quadam monarchis inter se, & genuina nobilitatis conferendæ, iure gentium facultate alterutrius subditis, & legatis decus hoc militare contulerint, eoquè honore ornatos dimiserint.

Philipp. Comminens li. 3. de bello Neap.

Equestris dignitas nobilẽ reddit.

Cætera quæ ad hunc ordinem spectant, quam præclarus, gloriosus, & quam splẽdidum præmium altissimis animis gloriæ, honorisque cupidis, Equestris hic ordo apud maiores nostros habitus fuerit, quam studiose fidem, & veritatem coluerint, cum satis fuerit, si vt fideles Equites, vel Equestri fide aliquid sponderent. In literis obligationis Hugonis Comitis Sancti Pauli, Guidonis & Iacobi fratrum, quæ Philippo Pulchro Rege conscriptæ sunt in Aprili 1289. de comparato agro auenati, in Hannonia spondent illi fide suorum corporũ vt fideles Equites. In literis quoque Ioannis Grellij moderatoris Bucensis bello capti, quibus spondebat Septembri 1364. Regi Carolo V. se in vinculis mansurum, voluit, si contra veniret, haberi pro falso improbo perfidoque Equite, & ad signum rei stẽma suum inuerti sursum deorsum, atque ita apud omnes iudices reum peragi. Ioannes Dux Britanniæ inita cum Rege Carolo VI. pace XV. Ianuarij 1380. iurauit XVI. Aprilis sequentis, se conuentiones eas obseruaturum,

De fide Equitum.

eorum, mandauitque Perceuallum Chabotum Equitem (qui propterea in vincula fuerat coniectus, quod decreto cuidam restitisset) solui ex vinculis, modo daret fidem se decreto illi pariturum Equestri fide. Et Carolus V. summi animi Imper. cum aliquid affirmaret, id fide nobilis, & Equestris viri se affimare aiebat. Adde & Equites in tabulis Ducum Brabātiæ vocari semper *fideles & amicos*, alios necdū militari Baltheo cinctos fideles ministros *getrevve knaben* intellige *Schilt Knaben* idest armigeros. Hæc fuit existimatio, hæc Belgarum, & Gallorum Equitum fides, quam Cicero appellat omnis iustitiæ fundamentum. Cum Reges Galliæ, filij aut fratres fiebant Equites, solemnitates plurimæ obseruabantur, vbi Reges insidebant coronati, & publicum omnibus epulum exhibebant. Docet Ionuillanus in Sancti Ludouici vita Regem illum cum Alfonsus frater, Pictonum Comes, & Druidensis Comes Equestrem ordinem acciperent, solemne epulū habuisse Salmurij tam magnifico apparatu, quàm videri vnquam potuerit, rebus omnibus opibusque circumfluentibus.

Equites fideles amici vocati. Armigeri fideles ministri.

Atque hæc vna est ex causis quatuor, quibus pro consuetudine subditis regalis Dominij Vasallisque indicitur pensitatio, ex quo apparet fuisse in solemnitate hac sumptus aliquos ex vsu & consuetudine, cuiusmodi etiam pēsitatio feudis Militaribus indici solita, cum Princeps primogenitus Regis Angliæ filius hoc honore ornaretur, scribant alij. Ex iureconsultorum sententia Equites vbique & in Imperio & in alieno dominatu institui possunt, vti in collocutione Friderici II. Imperat. & Sancti Ludouici Abbas Trithemius scribit, Comitem Prouinciæ ab eodem Imperatore Equestri dignitate ornatum, & Sigismundus Cæsar in Martio 1415. parlamentum habuit Parisijs, & liti præfuit inter Dominum Pestellanum, & Signellū agitatæ, de officio Seneschalli Belcariensis, Signellus autem fuerat ipsi commendatus; cum itaque audiret ab aduersario obijci Signellū non esse Equitem, eum aduocauit, dicens sui iuris esse vt faciat Equitem, ita arrepto vnius è suis nobilibus gladio ter Signelli in genua procidentis dorsum percussisse, deinde ademptum vnum ex aureis calcaribus suis illi induisse, ac postremo zonam accinxisse, cui magnus culter pro gladio appendebat. Hoc autem facto nihil contra maiestatem, aut ius Regis tentatum esse definit Tilius in Rebus suis Gallicis. Et Cuspinianus tradit Rodolphum Imperator. adsistentibus Regibus Bohemiæ, Hungariæ, & Poloniæ, quibus singulis ensem tradi curauerat, Equitum in augurationi celebrandæ, ducentos amplius Equites creasse, eo fermè ritu, vt vna manu tyronum humeros leuiter ferirent, altera verò perbenignè eos exciperēt. Equestris etiam dignitas iustam nobilitatem à patre arguit.

Equestris dignitas iustam nobilitatem à patre arguit.

Quod ad seruitutem, in quæstionibus a Parleamento Parisiensi, habitis 1269. iudicatum est, Laurentium, qui cubicularius Rohannensis dicebatur, nobilem à Patre, ac non à matre Equitem esse posse. Similiter alijs quæstionibus ineunte Nouembri 1285. iudicium factum de Hugone Querneo: hoc verò ita accipiendum est, si mater est libera; nam si serua fuerit, aut nexa, etiam ex patre nobili serui erunt filij, in seruum autem non cadit Equestris dignitas. Philippus tamen Belmanorianus Præfectus, Claromontanus apud Bellouacos, in suo (vt vocant) consuetudinario cōposito 1283. narrat filium nobilis cuiusdam, & seruæ fuisse, Equitem ab eo factum cuius erat serua, retecta verò seruili conditione eius, voluisse filium in seruitutem asserere, dicendo eum a se cum seruitutem ignoraret, Equitem fuisse factum, sed fauore libertatis liberum illum, ac Equitem permansisse, quia Equestris Ordo a seruitute vindicat. Si alius quàm Dominus fecisset Equitem, ordo cum libertate filio perijsset, quia non fuisset penes

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.475

eum, qui instituisset Equitem, facultas à seruitute vindicandi. Nobilitas à matre sola sine beneficio Principis, non facit Equitem: nam moris est, si quis patre & matre ignobili natus est, eum à Rege cum Equestri Ordini accensetur, in Gallia fieri nobilem. Quamobrem nolunt multi, vti & in nostris partibus, ab vno parentum nobilitatem sibi assumere, ne ludibrio sint, sed Equites fieri à Rege curant, Litteræ enim Equestris Ordinis nobilitatem confirmant, & ab ignobilitate vindicant. Quod si quis præter Regem, penes quem ius esse non possit nobilitatis conferendæ, ex ignobili Equitem fecerit, vterque culpam præstat, Philippus Borbonius (qui ex loco vbi natus est, aut parens ipsius cognomẽ habuit) ignobilis duos habuit filios, quorum vni Equestrẽ Ordinem Comes Flandriæ, alteri Niuernensis Flandri filius contulerunt, itaque mulcta Comitibus irrogata est, decretis factis ineunte Nouemb. 1269. & sub Pentecosten 1280. & fratres mulcta librarũ mille in Regem damnati, quisq; decreto facto sub medium Nouemb. 1281. etsi beneficio Regis, Equestrem ordinem tenuerunt. Hæc ijs locis obtinent, vbi non aduersatur cõsuetudo, nam Belcarij, & in Prouincia non exorata à Rege venia ciues in ordinem Equestrẽ cooptari, & Antistites in Baronum nobiliumq; album referri possunt. Ita Tilius li. 2. de Rebus Gallic.

Ne autem quidquam eorum, quæ ad dignitatis Equestris splendorem vbicumque gentium reperire potuimus, peregrinos lateret, nonnulla de militari apud Hispanos ratione (quã gentem instaurandis reparandisq; bellicis natam dicit Liuius) subnectere libuit. Et Eximinus Petri Salanoua Iustitia Aragonum, qui ciuilis legis scientiam cum Equestris Ordinis claritate habuit coniunctam, cum de priuilegijs Baronum, & Ricorum hominum se fore dicturum profitetur, ita fere orditur. Notandum est quod in Arragonia omnis homo descendens de gente militari per lineam, planam est * Infancio, siue sit legitimus, siue illegitimus, siue masculus, siue fœmina. Tamen quamuis ex parte matris veniat ex linea militari non est Infancio, nisi habeat patrem Infancionem in C. videlicet de Proclam. in seruit. lib. 6. & hoc seruatur. Et per Foros habetur. Quod quilibet Infancio potest esse miles in Aragonia, alij vero non. Et si fortè non Infancio promoueatur per Ricum hominem ad militiam, perdit honorem quẽ tenebat Ricus homo, vel si non tenebat numquam tenere debet. Et ille promotus semper remanet villanus sub lato sibi equo, & armis, vt de re militari C. fin. lib. Exe. Et quia multæ sunt species istorum Infancionum in Arragonia, sciendum est, quod * Infancionum alij sunt Rici homines, & non Milites, alij Rici homines (quos Vitalis, & Salanoua nonnunquam Barones nũcupant) & Milites, alij Mesnadarij milites, alij non milites, alij sunt milites simplices, alij filij militum tantum, vel nepotes, alij nec Barones, nec Mesnadarij, nec milites, nec militum filij, vel nepotes. Miles autẽ simplex est, vt Vitali placet, qui sui scuti, siue vnius scuti vulgariter appellatur, Vasallus alicuius præter Regem, vel Regis filiũ, vel Comitem ex Regis genere descendentem, vel Prælatum Ecclesiæ, vel qui ab alio, quam à dictis personis militari cingulo fuerit redimitus; sed & omnes descẽdentes à tali per lineam masculinam, inter simplices milites computantur. Infancio simplex est qui licet non sit miles ius tamen habet accipiendi militiam, si possibilitas voluntas, & oportunitas se offerrent. Ricus homo miles habet omnia priuilegia, quæ habent Infanciones, & omnia, quæ habent milites, & vltra quia terram pro honore non debet dare dominus Rex, nisi illi qui ex natura debet esse Ricus homo, & qui non sit de alieno regno &c. Vti ex dicto Salanoua prodit Hier. Blanca. Vltra communia priuilegia Infancionum habent milites ista. Nam non tenentur nec eorum

Vide Lipsiũ de Militia in Dedicatoria ad Philip. III.

Alfõsus Sapiẽs Castella Rex leg. 6. tit 9. p. 2 vide, & Petri Portugallẽsis Comitis apud Curitan testimonium.

* *Id est nobilis.*

* *Id est nobilium.*

filij

filij, aut nepotes facere saluam. Item nullus potest aliquem saluare pro Infancione nisi duo Milites. Item equus militis quo ipse equitat non pignoratur. De satis cap. 1. Item in Arragonia nullus filius militis in mensa militis sedet, donec fuerit factus miles; hac namque educatione, & doctrina maiores ipsi filios suos liberaliter instituebant postquam eos è ludis, & pueritiæ disciplina profectos apud se in exercitu militiaquè diutius fecerāt commorari. Qua in re videntur fuisse elegantem illam Romanorum cōsuetudinem imitati, quorum more nec cum parētibus puberes filij, nec cum soceris generi lauabantur. Militum autem vox, & Infancionum id sonat, vt priori Equestris ordinis viros nuncupemus quos vulgari sermone *Caualleros*; posteriori verò quos vocare solemus *hijos dalgo*. Ipsisque Militibus plerūque solebant singulæ eorum stipendiariæ portiones in agris domibus, ac vacuis tandem possessionibus assignari, quibus & alijs vectigalibus in ciuitatibus, atq; oppidis omnibus Rici homines donabantur à Regibus, quæ vocabantur honores, quia in honorem, conferebantur. Quo autem illæ firmæ ac stabiles militibus ac posteris remanerēt, solemnes adhibebantur interdum contractuum, & instrumentorum stipulationes. Quale illud exemplum est quod in Tabulario Ecclesiæ de Pilari continetur, & à dicto Blanca in lucem profertur, quo Vicecomes Gasto Senior, vt inscribitur, in Caragoca subdititium sibi Militem quod est strenuè in expugnatione illius vrbis dimicasset afficiebatur quibusdam domibus, & agris, quos quondam possedisset Arabs præcipuus Alchay de Aben Alimen, vt idem perhibet vocitatus. In extremo autē ipsius donationis hæc verba subiunxit, *Do tibi omnia supradicta bona salua mea fidelitate & de meo Domino Ildefonso Rege qui nobis ea dedit*. Alia enim simillima exstant nonnulla, quæ Militibus irrogabantur, quod se in medios hostes, vt in eis commemoratur, ad perspicuam mortem pro salute exercitus iniecissent. Quæ omnes huiusmodi stipulationum formulæ non loqui solummodo, sed personare etiam videntur, pristinam illam, & Ricorū hominum in Reges, & Militum in Ricos homines fidelitatem præstandā, quasi non sat ducerent futurum, vt eorum omnium integra, ac fidelis mens in factis, ac commissis si nō in ijsdem ipsis scriptis spiraret. Hi igitur Milites illius Rici hominis cogebantur accitu, cuius stipendia merebantur. A quo si deficiebant, poterant statim ijsdem omnibus stipēdijs militari. Propterea vulgari sermone *Caualleros vasallos de los Ricos hombres* vocabantur. Ipsæ vero singulæ eorum stipēdiariæ portiones *Caualllerias de honor*. Cæterū Reges ipsi pro rata eorum portione tenebantur de subsidijs Regij patrimonij alios quoque milites sustentare, siue ij essent nobiles, siue etiam Milites, siue Infanciones. Triplex enim ea Militum ratio quondam fuit. Hi quia Palatini id est de Regis domo erant, quam veteres *Mesnadam Mesnadarij* Milites (quorum familiæ gentiliciæ à Curita, & Alportilio cæterisq; Hispaniæ antiquarijs desçribuntur) sunt vocati, vt diuersis hisce nominibus, diuersi ipsorum Militum notarentnr status. Quamquam enim omnes genere idem erant, parte tamen & specie differebant multum, Ricorum namq; hominum dignitati proximus erat Mesnaderiorū iste Militaris, seu Equester ordo, sic alij alijs illustriores. Quibus quæ dabantur à Regibus stipendia, vt à prioribus etiam nomine differrent: *Caualllerias de Mesnada*, seu *Mesnaderias* vocari consueuerunt, Regioque à nutu pendebant prorsus. Quæ magna tandem erat inter *Caualllerias de honor & Caualllerias de Mesnada* differētia, cum has ad libitum conferri fas esset, illas autem nequaquam, postea tamen hæc omnis ratio plerumq; solita est traduci, & conuerti. Vnde hodiernis, vt ait Blanca, tēporibus Mesnaderios Milites videmus nonnullos qui priscam hanc istius differētiæ no-

Rici homines Milites.

Mesnadarij Milites.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.475

cationem in suis inscriptionibus præ se f runt, se cum aliquin ex Mesnaderiorum ordine sint, *honoris* lautorũ opidorum dominos nũcupantes quasi ea sibi, ac maioribus suis eo pacto declarent non ad Regum nutum, vt Mesnaderijs conferri ius erat, sed in *honorem* fuisse. Ricorum hominũ more contributa. Quæ enim re differebant, nomine etiam distare voluerunt. Hinc autem fiebat, vt cum certissima hæc essent Militibus istis proposita præmia non dubitarent quibusuis se offerre pro patria periculis, eratque omnino dum præliabantur, illud insitũ in eis aut vincere aut emori, quod si bell igerando necabantur in meliori erant causa, & conditione quã si domi locupletes senes remansissent. Eorum vero qui Imperatores, Duces, arcium præfecti nauarchiue fuerant, sepelire corpora nequaquam licebat quin prius declararet Rex officio, ac muneri, quod quisque illorum sustinuisset, satis factum esse, præstitamque sibi in eo ab vnoquoq; fidem, solemni decreto interposito, liberaret, nimirũ, vt qui fraudem, aut scelus commisisset, honore sepulturæ careret. Quapropter ita tũc æqualiter omnes omni genere virtutum floruere, vt egregia hæc laus videatur non hominum solùm, verum illorum etiam temporum fuisse: Rici homines ergò suis Militibus stipati, tanta auctoritate incedebant, vt Regibus pœnè viderentur æquales. Signiferos enim ante se ipsorum Regum more gestabant, singulos quos vocabant Pendones, aut Seneras amplissima summæ eorũ dignitatis insignia præferentes. Vnde & ipsos Ricos homines videas in antiquis monumentis passim Ricos Hombres de *Senera*, vulgari lingua nuncupatos. Eorum autem filij Infantes interdum, quemadmodũ & filij Regum appellati cernuntur. Atque inde credit Blanca ipsorum Infancionum nomen dimanasse, & ab Infantibus Infanciones quasi Infantes inferiores dictos fuisse ipsorum Militum filios; hi enim eorumque posteri apud Aragones vocantur Infanciones, vel apud Belgas nostros Militũ filij *Ionckheers*, quasi iuniores domini appellãtur. Militibus enim, cuiuscũque ordinis sint, siue Ricorum hominum siue etiam Mesnaderiorum, ij dicuntur tantùm qui sunt militiæ auctoramento honestati, atque vt vulgò loquimur, *los que actualmente son armados Caualleros*. Vnde illud Michaelis Molini in verbo Infancio *Infanciones noscuntur apud nos; Milites verò fiunt seu creãtur.* Quia sine creatione actuali, seu promotione ad militiam nullus potest esse miles. Vt in Foro de creatione Militum. Cæterum subsequenti ætate Ricorum hominum nomen fuit antiquatum nobilesque vocari consueuerunt. Nam qui modò nobiles dicuntur multis in rebus præ se ferunt Ricorum hominum dignitatem, in ea præsertim cuius supra meminit Molinus. De qua idem alibi: nobiles Aragonum pro delictis eorum non puniantur pœnis corporalibus, vt in obseru. 2. tit. de pace fol. 24. Et in For. 1. tit. Hæc itaque in veteribus Salanouæ monumentis, quæ de Regis, ac regni consensu è lingua vernacula in Latinam, ab eodem versa extant, vulgoq; obseruantiæ illius appellantur, de Ricis hominibus Militibus, ac Infancionibus tradita fusius reperiũtur. A quibus nequaquam dissentire visus est Iacobus hospitalis præclarus iuris Aragonici interpres, in ijs quos sexaginta ferme annis post Salanouam de legibus Aragonum edidit commentarios Ioãnis Lupi Sessess Iustitiæ Aragonum temporibus, cuius locum tenuisse proditur. Quos omnes secutus est Bages qui auorũ memoria eandem quæstionem ijsdem omnino verbis pertractauit. Veruntamen hæc omnia ab illo fonte, & capite fluxerunt, vitali nempe Episcopo, è cuius scriptis cæteri, quæ digna iudicarunt selegerunt, & Hier. Blanca in commentarijs suis planius, & apertius expressit.

Baneretti alijs *Baronetti*, Milites, qui Auratis hodieq; in Anglia digniores ha-

Milites Baneretti.

ha-

habentur, nomen habet à vexillo: concessum enim illis erat militaris virtutis ergò quadrato vexillo perinde, ac Barones vti, vnde & *Equites vexillarij* verè à nonnullis vocantur, & Germanis *Banner Leirs*, horum antiquitatem vltra Eduardi III. tempora, cum Angli bellicis landibus abundarent, haud repetit Camdenus, vt tunc primum excogitatum hunc titulum honorariũ in bellicæ virtutis præmium credat. In actis publicis eius æui fit mentio inter titulos militares, *Banerettorum hominum ad vexillum*, qui ijdem videantur *hominum ad arma*, & Rex Eduardus III. in charta Ioanni Coupland, Baneretti statum, quod Dauidem II. Scotorum Regẽ in prælio apud Dunelmiam cœpisset his verbis erexit. *Volentes ipsum Ioannem qui Dauidem de Bonis cœpit, & gratanter nobis liberauit, propter ipsius probitatis, & strenuitatis merita taliter præmiare, quod alij per hoc exemplum capiant nobis temporibus futuris fideliter obsequendi eundem Ioannem in statum Baneretti posuerimus, & pro eodem statu manu tenendo concesserimus pro nobis, & heredibus nostris eidem Ioanni quingentas libras percipiendas sibi & heredibus singulis annis &c.* Memoria dignum est hic formulam adnotare ex Frossardo, qua Ioannes Chandor vir suo tẽpore militari laude florens, factus sit *Banerettus*. Cum iam Eduardus VValliæ Princeps belli aleam experturus erat pro Petro Castellæ Rege contra Hẽricum nothum & Gallos, Ioannes Chandos principem accessit, vexillumq; suum complicatum illi in manus tradidit, sic affatus. *Domine mi hoc meum est vexillum, placeat vobis explicare, vt hodie efferam. Sunt enim mihi fauente Deo ad hoc prouentus satis magni, Princeps verò & Petrus Rex Castellæ qui adstitit, acceperunt in manus vexillum, & illi reddiderunt explicatum cum huiusmodi verbis: Domine Ioannes quod felix faustumq; tibi sit, & in gloriam cedat, viriliter agas, & ostendas, qui vir sis. Ille accepto vexillo alacris ad suos se contulit, & attollens. Commilitones, inquit, ecce vexillum meum & vestrum, si vt vestrum animosè propugnetis.* Posterioribus temporibus, qui ad hunc honorem euehendus, vel ante prælium vt animi excitarentur vel post prælium, vt virtuti suus constaret honos, gestans signum oblongum, Permon vocant, in quo sua depinguntur insignia inter duos seniores Equites præeuntibus tubicinib. & Heraldis corã Rege, vel Pro rege adducitur, qui bene ominatus iubet signi extremitatem, abscindi, vt ex oblongo, vexillum fiat quadratum.

pars 2. par. E. 3. m. 22. & 23.

Baccalaurei milites *Knights Bacchallers* fuere illi, qui tamquam tirones electi medij inter Equites auratos & Armigeros. In archiuis enim leguntur *nomina Militum Baccalaureorum, & Valectorum Comitis Glocestria*, vnde sunt qui Bachallers, quasi *Bas Cheualiers*, dicto volunt, licet alij à Gallico *battailer* quod depugnare significat, deducunt. Antequam ordines Equitum à Carolo Rege VII. fuissent in Gallia dispositi, duo erant Equitum genera, Vexillarius qui Vasallos suos habebat elato vexillo, & Baccalaureus qui sub alieno vexillo procedebat. In decreto Ioannis Ponthiuani, facto 23. Februarij 1385. Thoariensis Vicecomes summus, & primus Comitis Pictonum Vasallus dicitur triginta duo vexilla habẽs in ductu suo. In decreto facto tertio Iunij 1400. Comes Vallensis contendit Rodulphum Comequanum Vexillarium solummodò, ac non Baronem esse, extulisse vexillum, quod ludibrio fuerit, eumque fuisse dictum Equitem quadrati vexilli: Comequanum verò se asseruisse Baronem, qui Vasallos ferè quinquaginta, & prouentum magnum habuerit. Statuit consilium strictum Caroli VI. Regis comitatum Isabellæ filiæ Regis in Angliam profecturæ, vt nuberet Richardo II. Regi, fore duorum Equitum Vexillariorum, & quinque Baccalaureorum, vt ministrarent ei: itaque delegati sunt Almontensis, & Garenserianus vexillarij, & Reginaldus Ioannesq; Triani,

Milites Baccalaurei.

In dorso Pat. 51. H. 3.

Go-

Golosius Annoius, Carolus Châbel lius & dominus S. Clari Baccalaurei. Vexillarius in bello, eques duplaris erat ad Armigerum. In spõsione clientelæ quam Philippo Valesio fecit Godefridus Comes Lemouicũ Septemb. mense 1337. ducentenis libris prouẽtus ad vitam ex ærario Regis, & quinquaginta libris semel numerãdis promittit se ministraturum Regi cum ducentis viginti Equitibus ordinario stipendio vicnum solidorum in vexillarium, denum in Equitem, quinum in Hippoconum, diebus singulis, cuiusmodi sponsiones in Chartophylacio regio exstant innumeræ.

Cæterùm miles nemo nascitur, sed nostris temporibus, vti alibi delibauimus à Principe, vel eius legato, habita aut generis, aut virtutis, Fortunæ, rerũ domi forisque bene gestarũ ratione, dignitatem equestrem (quæ nõ nisi cũ vita tollitur, aut amittitur) stricto gladio leuiter humeris percussis, & flexis gen. candidati accipere solent, additis verbis solemni more conceptis, inuocatoq; ferè numine cuiusq; prouinciæ tutelari. *Sis eques in nomine Dei, Surge Eques*, cæteræque id genus cerimoniæ pro patriæ consuetudine adhibentur. Nullibi autem solemniores quam in Regis, aut Imper. Romanorũ electione, qui proceres aliquot è nobilitate primaria tyrones stricto D. Caroli gladio in album equestre adoptare solent. Qui sic militaris ordinis fiũt, osculato ense, addito nominib. vocabulo in Gallia *Messire*, in Anglia *Sir* ad vitam vbiuis (more Gallico in regib. cõpellandis) ab alijs distinguuntur. Formã etiam cũ ritibus antiquam Annonymi cuiusdam Angli ex veteri chronico addam. *Anno* inquit 1316. *Dominus Ricardus de Rodneij factus fuit miles apud Keynsham die translationis S. Thomæ martyris in præsentia Domini Amalrici Comitis ae Pẽbroke, qui cinxit eũ gladio, & D. Mauritius de Bareckleij super pedẽ dextrum posuit vnũ calcar & D. Barthol. de Badelismer, Baro vterq; suppositis aliud super pedem sinistrum, in aula, & hoc facto recessit cum honore.*

Iuramentũ militare antiquũ colligimus ex Liuij, & Vegetij verbis lib. 12. de Re militari per deos factũ cum deuotione capitũ ad quæuis infortunia pro Romana Rep. quæ cõsuetudo adhuc manet, sed ritu veteri in religionẽ nostrã detorto. sub finẽ.n. militaris & ciuilis iuramẽti adijciũtur hæc verba: *Sic me Deus adiuuet & oẽs Sancti.*

De exauctoratione verò militũ (quæ ignominiæ militaris nota erat) alijs disquirendũ relinquo. Vti ẽt cum ita deliquissent, vt capitali supplicio afficiẽdi, suis insignibus fuerint exuti, baltheo militari discincti, gladio adẽpto, abscissis securi calcarib. chirothecis ablatis & clypeo gentilicio inuerso, perinde ac in regradandis cœlestis militiæ militibus Ecclesiastica ornamenta, liber, calix, & similia auferũtur. Simul perpendant, si hæ dignitates equestres, quæ olim tam fuerint gloriosæ, dum rariores, dum quasi præmia virtuti constitutæ, non euilescant, cum sint effusiores, & cuiuslibet ambitioni prostitutæ iaceant, quod in re simili olim conquestus erat apud Romanos Aemilius Probus.

Herodianus li. 2. in oratione Seueri Septimy. Tacitus lib. 12.

Armigeri.

His militibus proximi fuere Armigeri, qui & Scutiferi, hominesque ad arma Gothis Schilpor, à Scuto ferendo, vt olim Scutarij Romanis dicti, qui vel à clypeis gẽtilitijs, quos in nobilitatis insignia gestant, vel quia principib. & maiorib. illis nobilibus ab armis erãt, nomen traxerunt. Olim.n. ex his duo vnicuique militi inseruiebant, galeam clypeumq; gestabant, vti indiuidui comites adhærebant, eo qđ à milite domino suo terras aliquas in Scutagio tenebãt, vt ipse Miles à Rege in feudo militari qui iam non sunt amplius in vsu. Armigeri primarij hodie censentur, qui sunt pro Principis corpore selecti: secundò equitum Auratorum filij natu maximi, & eorum itidem filij maximi successiuè: tertio in loco habẽtur filij natu maximi minorum filiorum Baronum, & aliorum superioris ordinis, quando autem primogeniti masculi deficiũt, deficit vna cum illis titulis: quarto in Anglia ordine

Armigerorũ insignia.

dine sunt, quibus Rex ipse cum titulo insignia donat, aut Armigeros creat collum torque S. S. vel sigmatico argenteo, & candidis, & argentatis calcaribus exornãs, vnde hodie in occidentalibus regni illius partib. vocantur vulgò *VVithesþurres* ad discrimen militum siue Equitum auratorũ, qui auratis calcaribus vti solẽt: eorumq; primogenitis titulus solummodo cõpetit. Quinto loco Armigeri ibidẽ habentur quicũque aliquo superiori in Rep. munere funguntur, vel Principi honestiori cond tioue famulãtur. Sed hoc officij nomen, quod olim, & officij tantũ fuit, inter dignitatis titulos regnante Richardo II. primũ irrepsisse tradit Camdenus. Verũ vti in quibusdam Italiæ locis Equites sunt hæreditarij, multi vbiuis etiã Armigeri nascuntur, quod ex tabulis militarib. *Marci Antonij Perezij* antiquæ nobilitatis Equitis Serenifs. Eburonũ Principi a Consilijs, & Cubiculis viri supra natalium splẽdorem magnitudine animi, virtute, ac literarum gloria illustrissimi (quæ scilicet M. Ludouicum Pereziũ filium armigerum natũ peculiari Principis indultu prædicant) alijsque publicis archiuis didicimus. Sic & præter Equitũ primogenitos, Armigeri titulo sæpius hñr hæreditarij: Angliæq; regib. suus est hæreditario iure honorarius Eques, & pugil qui in Regijs inaugurationib. armatus aulam ingredi solet, & per fecialem electum iam Regem se pro vero, ac legitimo regni hærede agnoscere proclamari iubet, & si quis adeo temerarius sit, qui contradicere audeat, cũ eo se duello decernere paratũ ostẽdit.

Nũc de sacris ordinib. Militaribus à Põtificib. regulari aliqua disciplina adiecta cõprobatis, quos Galli vulgò *Religiones* Hispani, *Habitus*, solẽt nũcupare, itemq; de liberiorib. illis & *Torquatis* ab Imp. Regibus, alijsq; supremæ potestatis Principibus erectis dicendum est. Hos etiam Itali peculiari appellatione di *Croce, di Collana, & di Sprone*: Galli verò, *De Maille, Raille, & Paille*, quæ omnia suis locis latius explicabimus, solent indigitare.

ORDO EQVESTRIS Militum Constantinianiorum Sancti Georgij.

NOn in Sacerdotibus tantùm, Monachis, & Virginibus, sapientissimum Diuinæ prouidentiæ ordinem iam à nascentis Ecclesiæ exordijs eluxisse apparet: verum etiam in militaribus Viris, qui cœlesti fortitudine, armisque solidioribus, quam sint ferrea, opus esse intelligentes, voto se, ac regulis ipsorũ, quantum arma tractaturis pro fide Christi sat erat, obstrinxere. Et nõ secus, ac in veteri lege Machabæi, Propheta Regius, alijque Israelitarũ Duces præliabãtur prælia Domini: ita citra Constantinũ Magnum, qui præter duos Philippos. A A. patrẽ, & filiũ Imperiũ Christo nuncupauit, semper extitere ordines, qui iam nõ tãtũ dilatãdæ verũ etiam armis tutãdæ Religioni; ij verò cuncti instar Cõstantini Magni, Iouiniani, Valentinianorũ Theodosiorũ, cæterorumq; Principũ Catholicorũ, Crucem gestabant, sed discolorẽ: alij rubeã, alij viridem, alij albam, alij aliã (qualem hic ferè exhibemus, & Constantino Magno contra Hostes dimicaturo primùm in Cœlo apparuisse auctores, numismata, & pyramides testãtur) præferebãt. His ergo omnib. antiquiorẽ habemus ordinẽ Militiæ Cõstantinianæ, quæ & aureata, & S. Georgij appellata est. Cõstãtino enim Flauio vt prædicebamus Anno Christi 312. Imperij sui VII. contra Maxentium conflicturo iam Sole à Meridie flectente Crucis signum ex lucis splendore figuratum in ipso cœlo manifeste apparuit, in eoq; inscri-

Varij Ordines Equestres.

Arn. Mermannus in Theatro cõuersionis gẽtium.

Euseb. de Vita Constantini lib. 1. c. 25. & lib. 4. c. 21. Lips. lib. 3. de Cruce cap. 15.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

inſcriptionem conſignatã hæc verba complectentem. IN HOC SIGNO VINCES. Eidemque poſtea dubitanti de oſtẽti interpretatione, ac dormienti Chriſtus apparuit cũ ſigno in cœlo demonſtrtao, præcepitque, vt exemplari ad imitationẽ illius ſigni, quod in Cœlo viderat fabricato, eo in prælijs cum hoſtibus committendis vteretur, quod quam primùm dies illuxit vexillũ auro, & gemmis ornatum confecit, viceq; imperatorij labari vſus eſt, vnde ſibi inſignis illa, hiſtoricisq; notiſſima victoria parta fuit. Tantum itaque ex hac Crucis oſtenſione affectum erga ipſam Conſtantinus concepit, vt Crucis vexilli præferendi in pugna quinquaginta Viris fortiſſimis, & militari diſciplina inſtructis cura perpetua mandaretur. Salutari ergo Signo Crucis, veluti terriculo, propugnaculoq; malorum aduerſariorum multitudine oppoſito, ab hoſtibus Victoriam reportauit; tandemq; militum ſuorum arma, & veſtes eodem Signo Crucis ſignabat. Vixerunt iſti milites vſque ad tempora D. Baſilij Magni ſinè aliqua regulari diſciplina, at ſuadente Alexio Angelo Flauio, ex cuius genere ortum duxerat Conſtantinus, coaceruati ſunt, partimque in Clauſtris vitam ducebant, & à Magno Baſilio regulam militarem habuere, quam confirmauit S. Leo Pontifex inſtãte Martiano Auguſto, priuilegiaq; primùm à Leone Imperatore obtinuere, inde à quamplurimis alijs. Huius inſtitutæ Militię meminere Baronius tom.3. ſub anno 312. vbi referuntur Prudentij verſus & ex l. vnica Cod. de præpoſit. lab. lib. 11. tituloq; antecedenti; nec non ex priuilegio Iſaacij Imperatoris tales Equites loco Prætorianorum militũ fuiſſe cuſtodes corporis Imperatorum Bixantij, quinquagintaq; illos præpoſitos fuiſſe cõſulari dignitate præditos. Meminit etiam Ciauon. de Cruce cap. 2. Gretſeriuſq; lib. 2. cap. 57. & nouiſſimè Pater Franciſcus à Coriolano Capuccinus in ſuo Breuiario Cronologico Lugduni impreſſo: Et multò prius de de iſtorum militum aureatorum gloria loquutus fuerat Franciſcus de Roſieres Stemmate Ducum Lotaringiæ ſub anno 715. vbi loquitur de Lamberto Auguſtraſio. Quoniam vero hic Ordo Sancto Georgio dicatus fuit, idcirco & Sancti Georgij appellatus eſt, Crucem rubeam gerunt milites auro circundatam, & ad formam lilij vndiq; terminantẽ cũ aureo ſigno

Labari in ipſius medio, primateſque, qui quinquaginta ſunt, immaginem Sancti Georgij pendentẽ è dicta Cruce geſtant; Obedientiam ſupremo, Charitatem in proximum, & Caſtitatem coniugalem vouent.

Hæc Militum regularis Societas ſemper ſub dominio, & magno Magiſtratu Familiæ Angelæ Flauiæ vixit; ſed Græcorum Imperio iam declinato, ipſaque bonis, & commoditatibus ſpoliata iam ſenio confecta adhuc ſub vno Ioanne Andrea Angelo Flauio eiuſdem ſtirpis ſuperſtite vitam ducit, ſed nonnullorum nobilium Virorum auxilio priſtinum decorem & auitam gloriam recuperat, & recureſcit, & ne tantæ Antiquitatis Sacra monumenta depereant Sancti Leonis Epiſtolam priuilegiaque Leonis, & Iſaacij Imperatorum, quæ in Archiuio Romanæ Curiæ ſub Clemente VII. regiſtrata fuere adnectere decreuimus, non prætermittentes ipſa à pluribus Pontificibus, & præſertim Paulo 3. Iulio 3. & Sixto Quinto confirmata fuiſſe.

LEO

LEO EPISCOPVS

MARTIANO AVGVSTO.

NOn possum satis admirari vestram pietatem, & amorem erga Catholicæ Fidei professores (gloriosissime Imperator) summa itaque lætitia accepi vestras, & strenui Principis Alexij Angeli litteras, quibus expositis, vt auctoritatem Apostolicam adiungam regulæ Basilij sãctissimæ vitæ Episcopi Cæsareæ, quam præscripsit militibus fratribus Constantinianis, qui Crucis rubræ stigmate firmantur à vobis, & ab ipso Principe. Alexio ipsorum fratrum supremo moderatore. Regulam ipsam, & Christinæ, & moralis doctrinæ plenam agnoui, & confirmaui, eamq hisce adiunctam, & mea manu signatam transmitto, vt vestri est desiderij. Illud interim à vobis instanter peto, vt ipsos Milites fratres meo nomine hortemini ne à tanto opere, & vobis obedientiæ, coniugalis Castitatis, & militaris disciplinæ desistant; sed continua vigilantia viuere studeant iuxta dictam regulam, & præcipuè ij, qui in Cœnobijs degunt mulieres nõ introducant, à scandalisque caueãt professam vitæ sobrietatem conseruãtes; Deus huic optimè incæpto faueat & istum numerum Christianæ Religionis Defensorum augere dignetur, vosque incolumem seruare. Dat. Romæ xiij. Kal. Aug. Ætio, & Studio VV. CC. Coss.

LEO CAESAR IMP.

SEMPER AVGVSTVS.

ALexio Angelo, & Michaeli eius filio Principibus Ciliciæ, & Macedoniæ Comitibus Driuasten. nostris amicis, & dilectissimis. Egregium illud facinus, quod iamdiu Progenitores vestri aggressi sunt, dũ varios milites in vnum congregare, & sub certa regula moralis, & piæ disciplinæ instituere studuerunt rubeæque Crucis, & Imperialis labari signo, quo Diuus Constantinus primùm vsus est, & de cœlis habuit stigmate signarunt, adeo vobis cordi est, vt in ipso tota opera insudetis, non enim contenti estis ipsos aureatos milites, & in castris, & in claustris, & in Dæmonem, & in Hostes visibiles prælia gerere à Serenis. Marciano prædecessore vestro petijstis vt obtineret à Sanctissimo Romæ, & Vniuersalis Ecclesiæ Episcopo Leone confirmationẽ illius regulæ, quam dictis fratribus Equitibus statuit Basilius Episcopus Cæsareæ sanctæ, & recolendæ memoriæ, quod quidem libenter ab ipso Romano Patriarcha concessum fuit, vt nobis demonstratis; Modo subiungitis ipsos Milites vestros à quibusdam publicanis asserentibus ipsos non gaudere priuilegijs militum, dum in Castris non militant, molestari, & perturbari; Nos itaque scientes quanto honore digni sint egregij isti fratres, qui ad nutum vestrum nostro Exercitui adesse sunt parati, & nõ immemores eorum, quæ à nobili cœtu horum militum, & anterioribus, & præsentibus temporibus strenuè, & fortiter gesta sunt, vobis, & vestris prænominatis Equitibus, seu fratribus Militibus concedimus & indulgemus, vt non solum extra castra habitantes, sed semper, & vbique locorũ perpetuis futuris temporibus gaudeant omnibus priuilegijs, quibus gaudent & potiũtur cæteri militiam sub vexillis Campestribus militantes; sintque immunes, & exempti, ac liberi à quibuscumq; exactionibus, & impositionibus tam regali, quam imperiali, aut quauis alia auctoritate mãdatis & indictis. Mandantes quibuscumque publicanis, & quæstionibus, vt tali nostræ voluntati adhæreant; Vtq; in nostram Augustalem Maiestatem, & Sacrum Imperium vos, & vestri successores promptam, & efficacem operam validius

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

exhibere possitis, scientes nobilitatem generis vestri, ex quo ortum traxit Diuus Constantinus Cæsar omnium Imperatorum præcessorũ nostrorum fortissimus, & sapientissimus, vobis prædictis, Successoribusq; vestris in perpetuum concedimus, & elargimur, vt præfatæ regulatæ militiæ habenas, & magistratum habeatis, & habeant, nemoq; alius quauis auctoritate, & potestate præfulgens, donec vestrum genus vixerit, tales Milites creare, & ipso rubeæ Crucis auro circundatæ signo, atque Imperialis labari diuina tessera insignes reddere, & armare possit, pro cuius militiæ regimine, & Imperio vobis, Successoribusq; præfatis facultatem, & auctoritatem concedimus, & impertimur statuendi, & decernendi quascumque leges, edicta, & sanctiones necessarias, & opportunas esse duxeritis; Vtq; amoris nostri in vos propensissimi fructum maiorem cognoscatis, vobis, ipsisque vestris successoribus, qui huic militiæ præerunt facultatẽ elargimur; & donamus, Comites creandi, manseres, & inæstuosos, spurios, & illegitimos legitimãdi, & ab illis omnem genituræ maculam tollendi, ita vt ad paternas, & alias quascumque dignitates, bona, & substantias succedere possint, ac si essent ex legitimo matrimonio procreati. Quicumque autem huius nostri Cæsarei decreti attentare præsumpserit, sciat se grauissimæ nostræ, & Imperij indignationis pœnas incursurum. Dat. Bizantij vj. Kal. Martij Constantino, & Ruffo VV. CC. Coss.

Expediuit Andronicus Philoxenus

Imperatorij, & Cæsarei decreti mandato

Basilius Sabatius.

A. Præ. N.

ISAACIVS ANGELVS FOELIX

D. G. IMP. CÆS. *Semper Augustus*.

Serenissimo Alexio Angelo Flauio Comneno Filio infanti ex visceribus nostris nato, cæterisq; ex prosapia Angela procreandis futuris Imperatoribus synceræ gratiæ nostræ, & benedictionis æternæ augumentum.

Eousq; processit imperãdi libido, & regnorũ auiditas, vt peractis tẽporibus nefanda scelera, & immanissimæ atrocitates à parẽtibus, à progenitis, à cõsanguineis in hunc finem emanauerint, atque vtinam cessare iubeat Diuina pietas, & misericordia, quibus moniti exemplis, prudentia nos docet, vt ad ipsa euitanda curam, & quamcumq; adhibeamus industriam. Memores itaque Diuini illius fauoris, quo Christus Romanum Imperium stabiliuit, dum salutiferæ Crucis signum Constantino Diuo Cæsari Augusto ex clara progenie nostra, & præcessori maximo commonstrauit, quo assistente innumeræ victoriæ non ipsi tantum, sed cæteris ab inde Imperij successoribus sunt partæ, quo nobiliores exercituum commilitones muniti quasi diuino brachio adiuti, & fortes euasere, & hostium profligatores apparuere, omnem conatum adhibuimus, vt fortiores Christiani, & nobilissimi Principes, & proceres tali signo armati incederent, & regulas militares subirent nobis enim persuasum semper fuit Imperatorem, cuius sacra purpura à Diuino caractere, & à nobilissimis Viris custoditur, protegitur, & ipsos domesticos habet incolumem, & ab iniurijs, perfidisq; machinationibus immunem fore, & licet iam paucis mensibus generalia talis Ordinis Conuitia conuocauerimus, regulasq; & iura dederimus, quibus perampla hæc militia gubernari, & augeri possit, non tamen voti

nostri

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

noſtri compotes factos eſſe agnoſcimus ſcimus etenim priuilegia, dignitates, & prærogatiuas eſſe, & præmia, & blanditias, quibus homines gloriæ cupidi ornantur, & alliciuntur, vnde præſentis noſtræ edictalis Conſtitutionis perpetuis valituræ tēporibus decreto confirmatis prius omnibus illis gratijs, fauoribus, & priuilegijs, immunitatibus, & exemptionibus, quæ fauorabiliter conceſſa fuere à Sereniſſimo Leone Primo Imperatore, & præceſſore noſtro VI. Kal. Martij Cōſtātino, & Ruffo Coſs. Equitibus ipſis à Conſtantino Cæſare inſtitutis ſub regula Magni Baſilij, & Sancti Georgij Martyris patrocinio viuentibus, ſancimus, & decernimus ipſos milites tam præſentes, quam in perpetuum ſub dicto Vexillo futuros, ab omnibus oneribus exactionibus, & impoſitionibus tam realibus, quam perſonalibus, & mixtis, & tam Imperialibus, quam Regalibus, ſeu quocumque nomine nuncupantur, liberos, immunes & exemptos ſemper fore, ita vt neque à vectigalium exactoribus, neque à publicanis, & miniſtris inquietari, perturbari, aut moleſtari poſſint. Ipſos etiā, & eorū quemcumque eximimus à iuriſdictione, poteſtate, & auctoritate cuiuſcumq; Conſulis, Proconſulis, Tribuni, Prætorio præfecti, ſeu quocumque nomine appellati iudicis, & in dignitate conſtituti: ſed ſolius ſupremi ſui, noſtriq; in hac parte ſucceſſoris ditioni, & Imperio ſubeſſe, & obedire volumus. & hac noſtra edictali lege ſancimus, vt prænominati Ordinis inſignitorum militum bona publica, ſiue ipſorummet priuata quæcumque ab ipſis in totum, aut partim auferri, vel Fiſco noſtro applicari nunquam poſſint, quicquid ipſi deliquerint, excepto atrociſſimo Maieſtatis læſæ crimine. Quoniam verò humanæ fragilitatis eſt nedum homines, & familias, ſed regna, & Imperia ipſa mortem habere, ne talis fortunæ accidentia vnquam inopinatè eueniant, nos præcauiſſe iuuat, & ſalubria remedia dare decernimus. Si vllo itaq; tempore (quod abſit) noſtrum genus mortem videbit, & Imperium cum ipſo declinauerit Angelicæ huic, Militiæq; ſacræ licebit ſibi aliquem ex Commilitonibus præponere, niſi fortè vltimus noſtræ ſtyrpis ſuperſtes ſibi ſucceſſorem ex primorum conſenſu elegerit; ipſis autem Supremis, qualeſcumque fuerint, perpetuam, & irreuocabilem facultatem, & auctoritatem ab ipſa ſuperioritate emanantem cōferimus, & concedimus ex nunc creandi, & conſtituendi Comites, & Notarios, & publicos tabelliones, faciendiq; Doctores, Magiſtros, & Baccalaureos in quacumque facultate, Poetas laureandi, Spurios, Baſtardos, Manſeres, Inceſtuoſos, & alios ex quocumque damnato, & illicito coitu procreatos legitimandi, ab eiſque omnem genituræ maculam, & defectum ſiue viuis, ſiue defunctis, ſiue præſentibus, ſiue abſentibus, & ipſorum parentibus, & conſanguineis, ſiue conſentientibus, ſiue renuentibus tollendi, & abolendi penitus, itaut ipſi, & eorum filij ad paternas, & auitas ſubſtantias, bona, dignitates, honores etiam ſi eſſent feuda nobilia, & antiqua, aut hæreditaria, aut alias quaſcumque ſucceſſiones omni prorſus ſublata differentia ſuccedant. Necnon infamatos de iure, vel de facto abſoluendi, & ad honores reſtituendi, & promouendi non obſtantibus quibuſcumque conſuetudinibus legibus, & ſtatutis in contrarium facientibus. Vobis autem dilectiſſimi fili, ſucceſſoreſq; veſtri illud ſemper memoriæ adhærere hortamur, ne faſtigij veſtri ſuperbia elati, ne proceribus, principibus, ſubditis, & Magiſtratibus vallati, & ſepti vobis vitam, & imperium intactum credatis niſi Sanctiſſimæ, & victricis Crucis, huiuſque militiæ inſigni ſtrenuiſque militibus quibus præeſſe ſemper debitis fortes, & inſuperabiles facti, & Chriſtiani nominis, & Chriſti Milites vos profiteamini. Quæ quidem de noſtræ pleni-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

tudine poteſtatis noſtrorumq; procerum aſſenſu ediximus, & ſanciuimus. Bizantij Idibus Septemb. Anno ab Incarnatione Domini Noſtri Ieſu Chriſti 1191. Imperij verò noſtri vij.

Expedita per Mag. D. Conſtantium Sebaſtem.

De mandato D. Imperatoris.

Homogenes Cominis

D. Præ. N.

ORDO EQVESTRIS Sanctiſſimi Sepulchri D. N. Ieſu Chriſti in Regno Hieroſolymitano.

AB eodem Conſtantino Imperatore contendunt alij proceſſiſſe Ordinem Sanctiſſimi Sepulchri Domini Noſtri Ieſu Chriſti quinque rubei coloris Crucibus inſignem (licet non deſint qui originem eius ad S. Iacobum fratrem Domini Epiſcopum Hieroſolymitanum anno 63. pro Chriſto cæſū) referant. Huius enim pijſſimi Imperatoris mater Sancta Helena cum Crucem, & Monumentum Dominicum Diuino mōſtrata numine feliciter reperiſſet, sūptuo ſas in honorem Sanctiſſimæ Reſurrectionis erexit Ædes, quibus conſequenti ætate Canonicorum Regularium Diui Auguſtini fuit adiunctum Collegium, eiuſque Sodalibus Sancti Sepulchri cuſtodia demandata dicitur; Saracenis interim, & Turcis (qui rerum inibi potiti totum Orientem, & præcipuè Paleſtinam diutiſſimè afflixerunt) id egrè tributo annuo perſoluto indulgentibus. Quo factum, vt Carolus Magnus Imperij occidentalis Conditor, Chriſtianorum tranquillitati jis partibus ſtabiliēdæ cum Infidelium Rege Aarone fœdus inierit, cæteriſque poſterioris ſæculi Principibus, vt ritu inter Chriſtianos ſuſcepto, certis Vrbis Sanctæ attributis locis ſacra peragere poſſent, eſt datū. His penè Barbarorū vinculis per tot annorum decurſus, Sancti Sepulchri Sodalium detenta, vt aiunt, Virtus felicibus Godofredi Bullonij, & Balduini fratris auſpicijs, quaſi relaxata in apertum tandem prodijt. Ij Canonicos Regulares Sancti Sepulchri Cuſtodes Militiæ ſuæ ad honorem Sanctiſſimæ Reſurrectionis ſuſceptæ vniri voluere: quorum incredibili virtute muniti id perfecere, vt Chriſtianorum Regna, Prouincias, Vrbes tam in Oriente quam in Occidente aduerſus Barbarorum, & Infidelium incurſiones, vel fortiſſimè tutati fuerint, vel etiam recuperauerint, & Chriſtianum nomen perflorentiſſimas terrarum partes admodum propagarint; idq; eo ſolo intuitu, & fine, vt Chriſtiana Religio, aut ſarta tecta conſeruaretur, aut à Barbaris oppreſſa in integrū reſtaurata refloreſceret. Eius rei fidem faciunt tot belli ſacri expeditiones in Terram Sāctam ſuſceptæ, quæ CRVCIATÆ, aut VIÆ SANCTI SEPVLCHRI nomine, ab Auctoribus commendantur. Docent tot Principum, & fortiſsimorum Ducem (qui Militiæ Sancti Sepulchri nomina dederunt) ad Summos Pontifices de rebus in Syria geſtis, perſcripta teſtimonia, nec non ſumptuoſiſsima, titulo Sancti Sepulchri per Orbem Chriſtianum erecta Cænobia, in quibus hodieq; videre licet militum illorum imagines, & monumenta tibijs in Crucem tranſuerſis, ſic enim ſepulti fuerunt quotquot illo ſæculo nomina bello ſacro dediſſent; vel qui, vt tunc temporis ſunt loquuti, Crucem ſuſce-

Itiner. Terræ Sanctæ. Barthelom. à Salignia co Equitis Sācti Sepulchri Lugduni Anno 152.

Petrus Bellogus c. 14. Euſeb. li. 3. de Vita Cōſtantini.

Vide res geſtas Francorum, & litteras ex Bibliotheca P. Petauij editas Pariſijs, 1611.

Hier. Curita ad ann. 1134. & 1141 Equites tibijs in crucē trāſuerſis ſepeliri ſolent.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

His Franciscus Sansouin⁹ duas Cruces rubeas attribuit.

susceepissent. Verùm pessum iam eunte Hierosolymitano Regno,& per intestina mala distractis Christiano rum animis domesticorum perfidiæ cessit bellicosorum Sodalium destituta Virtus. In Italiam itaque secedentes,Sede Perusiæ constituta;alij ex voluntate Innocentij VIII. Pont. Max. in Societatem Rhodiorum Equitum adsciti sunt, alij ad propria, dũ copiæ aduersus communem Christiani nominis Hostem restaurarentur, remearũt. Huius Militiæ meminit fusè Innocentius III. Cap. Inter dilectos. de donat. ex. Tenentur autem Ordinis Candidati regulæ præscripto infidelibus pro virili arma inferre, captiuos redimere,preces, & horas Sanctæ Crucis quotidie recitare, & quinque Cruces rubeas in honorem quinque plagarum Domini Nostri Iesu Christi; vel vti Equestres tabulæ Patrui mei Petri Mennenij indicant, Sanctæ Crucis, Sanctissimiq; Christi Sepulchri, insignia deferre,leges siue Constitutiones, quas vocant, ipsis latinè à Carolo Magno Ludouico Pio,Philippo Sapiente, & Ludouico Sancto Galliarum Regibus, & Godefredo Bullonio præcipuo Ordinis Instauratore præscriptas,ex autographo recitat Iacobus Villamontius: priuilegia verò, & cæremonias Bartholomæus à Saligniaco, Ioannes Zuallardus,Nicolaus Hautius Fromontij regulus, eiusdem Instituti Equites; nec non Nicolaus Christophorus Radziuillius Dux OliKensis, & alij in suis de Terra Sancta conscriptis libris recessent.Quæ breuiter ab Abrahamo Ortelio ex ijsdem ferè concinnata, ob Virtutis famam, & præcipuum belli aduersus Saracænos gerendi (cui Milites illi destinati erant) ea ætate studium, quodq; in ipsa Vrbe Hierosolymitana à Summi Pontificis Vicario ad Sanctissimi Sepulchri Monumentum militaria insignia Religionis ergo, hodieq; suscipere soleant, breuiter hic referre, & insignia ob oculos ponere haud incongruum duxi. Ex quibus apparebit quam iuridicè dubitauerim de Origine huius Ordinis, nullum enim verbum ibi habetur de antiquiori initio, sed noui Ordinis fundamenta prima videntur cum nulla ratio suadere possit eius Ordinis antiquitatem, quæ & quandam nobilitatem profert silentio inuolutam esse; tu lector iudica.

IN NOMINE DOMINI AMEN.

Incipit modus præficiendi, siue ordinandi Militem Sanctissimi Sepulchri Domini Nostri Iesu Christi.

Ante omnia ordinandus Miles præparet se ad deuotionem, vt valeat percipere gratiam officij sacræ militiæ,ac præmissa confessione, auditaq; Missa, & percepta Dominica communione, intromittatur in atrium Sanctissimi Sepulchri, & tunc incipiatur iuxta modum qui sequitur. Primò congregatis omnibus intra Sanctissimum Sepulchrum, cantetur hymnus, scilicet *Veni creator Spiritus &c.* Deinde Vers. *Emitte Spiritum tuum & creabuntur.*

Resp. *Et renouabis &c.*
Vers. *Domine exaudi orationẽ &c.*
Resp. *Et clamor &c.*
Vers. *Dominus vobiscum:*
Resp. *Et cum Spiritu tuo.*

OREMVS.

Deus qui corda fidelium Sancti Spiritus &c.

Deinde debet interrogari à Patre Guardiano.

Quid quæris?

Responsio flexis genibus.

Quæro effici miles Sanctissimi Sepulchri Domini Nostri IESV Christi.

In-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Interrogatio. *Cuius conditiones?*
Respon. *Nobilis genere, & parentibus generosis natus.*
Interrog. *Habesne vnde honestè manu tenere possis statum, & militarem dignitatem absq; mercibus, & arte mechanica?*
Resp. *Habeo Dei gratia bonorum sufficientem copiam.*
Interrog. *Es ne paratus corde, & ore iurare pro virili militaria sacramenta, eaque seruare quæ sequuntur?*

1 Primò. *Miles Sanctissimi Sepulchri, omni die opportunitate habita Missam audire debet.*

2 Secundò. *Cùm necesse fuerit bona temporalia, & vitam exponere debebit, scilicet, quando est bellum vniuersale contra infideles, & venire in propria persona, vel mittere idoneum.*

3 Tertiò *Est obligatus Sanctam Dei Ecclesiam, & eius fideles ministros ab eorum persecutoribus defendere, & pro viribus liberare.*

4 Quartò. *Debet iniusta bella turpia stipēdia, & lucra hastiludia, duellum, & huiusmodi (nisi caussa militaris exercitij) omninò vitare.*

5 Quintò. *Debet pacem, & concordiam inter Christi fideles procurare, Rempublicam exornare, & augere, viduas, & orphanos protegere, iuramenta execrabilia, periuria, blasphemias, rapinas, vsuras, sacrilegia, homicidia, ebrietatem, loca suspecta, & personas infames atque vitia carnis vitare, & tamquam pestem cauere, & se apud Deum hominesque irreprehensibilem exhibere, ac etiam verbo, ac facto se dignum tanto honore demonstrare, Ecclesias frequentando, & cultum diuinum augmentando.*

Quæratur ergo si est paratus, corde, & ore hæc omnia protestari, iurare, & facere.

Resp. *Ego N. profiteor, & promitto Deo Iesu Christo, & B. Virgini Mariæ hæc omnia pro virili me obseruaturum.*

His peractis, benedicatur ensis à Guardiano secundum formam inferius positam, si non est aliàs benedictus: sed si benedictus est, vel post benedictionem, vocato vno ordinandorum, & genuflexo ante Sanctissimum Sepulchrum: Guardianus ponat manus super caput eius. & dicat. *Et tu N. esto fidelis, strenuus, bonus, & robustus Miles Domini Nostri Iesu Christi, & Sanctissimi eiusdem Sepulchri, qui te cum electis suis in gloria sua collocare dignetur. Amen.*

Hoc finito Guardianus porrigit militi calcaria inaurata, quæ pedib. suis accommodabit in terra existens. Postea dat ensem nudum Christi militi, dicens: *Accipe N. sanctum gladium in nomine Patris, & Filij & Spiritus Sancti. Amen.* (Per signum Crucis exprimens) *& vtaris eo ad defensionem tuam, & sanctæ Dei Ecclesiæ, & ad confusionem inimicorum Crucis Christi, ac fidei Christianæ & quantum humana imbecillitas permiserit, eo neminem iniustè lædas: quod ipse præstare dignetur, qui cum Patre & Spiritu Sancto regnat Deus per omnia secula seculorum. Amen.*

Ca[illegible]

I

Deinde ensis in vaginam reponitur, & à Guardiano prædicto ense cingitur dicendo. *Accingere N. gladio tuo super femur tuum potentissimè in nomine Domini Nostri Iesu Christi, & attende, quod Sancti non in gladio, sed per fidem vicerunt regna.* Ense accinctus miles surgit & genibus nixis, inclinatoque capite supra Sanctum Sepulchrum à Guardiano ordinatur, percutiendo ter ense prædicto scapulas militis, & dicendo ter, videlicet: *Ego constituo, & ordino te N. militem Sanctissimi Sepulchri Domini Nostri Iesu Christi in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen:* faciens ter signum Crucis. Deinde osculetur eundem, ponens more maiorum torquem aureum cum Cruce pendente, in collo eius, & ordinatus deosculetur Sāctum Sepulchrum, postea discedat, & restituat omnia, & vocato alio ijsdem ceremonijs in numerum militū Sancti Sepulchri cooptetur: ordinatus interim in atrio Sancti Sepulchri remaneat, quousque omnes ad hunc honorem promouēdi, sint promoti. Post

Eques S. Sepulchri Torque aureo, & Cruce donatur.

quo-

quorum, vel cuius ordinationem. *Te Deum laudamus &c.* à Monachis decantatur, & ad sacellum fratrum minorũ itur, vel ibidem statur, prout voluerit, vel ordinauerit Guardianus: deinde dicuntur hæc in singulari, si vnus est: si verò plures, in plurali. In singulari dicitur; *Speciose forma præ filijs hominum ac accingere N. gladio tuo super femur tuum potentissime*: & si plures, dicitur in plurali.

Vers. *Domine exaudi &c.*
Resp. *Et clamor meus ad te veniat.*
Vers. *Dominus vobiscum.*
Resp. *Et cum Spiritu tuo.*

OREMVS.

Da Ecclesiæ tuæ misericors Deus, vt Sancto Spiritu congregata hostili nullatenus incursione turbetur.

Omnipotens sempiterne Deus super hunc N. (vel hos) famulum tuum, qui eminenti mucrone circumcingi desiderat, gratiam tuæ benedictionis infunde, eũdemq; dexteræ tuæ virtute munitum, fac contra cuncta aduersantia cœlestibus armari præsidijs, quibus nullis in hoc seculo tempestatibus bellorum turbetur. Per dominum nostrum &c. Ad extremum amplectitur illum Guardianus, & alij, si quis volent.

BENEDICTIO ENSIS.

Is, qui benedicit, teneat ensem nudum ante se, & dicat.

Vers. *Adiutorium nostrum in nomine Domini &c.*

OREMVS.

Exaudi quæsumus Domine preces nostras, & hunc ensem quo se famulus tuus hic cingi desiderat, maiestatis tuæ dextra dignare benedicere quatenus possit esse defensor Ecclesiarum, viduarum orphanorum, omniumq; Deo seruientium contra sæuitiam paganorum alijsq; sibi insidiantibus sit terror, & formido præstans ei æquæ persecutionis, & iustæ defensionis effectum. per Christum dominum nostrum. Amen.

OREMVS.

Benedic domine Sancte Pater omnipotens æterne Deus per inuocationem nominis tui, & per aduentum Christi filij tui domini nostri & per donum Spiritus Sancti hunc ensem, vt hic famulus tuus, qui hodierna die, tua concedente pietate, præcingitur, visibiles, & inuisibiles inimicos prosternat, et conculcet, victoriaq; potitus, maneat semper illæsus per Christum dominum nostrum. Amen.

Benedictus dominus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium, & digitos meos ad bellum, misericordia mea, & refugium meum, susceptor meus, & liberator meus protector meus, & in ipso speraui, qui subdit populum meum sub me. Gloria Patri, & Filio &c.

Vers. *Saluum fac seruum tuum domine.*
Resp. *Deus meus sperantem in te.*
Vers. *Esto ei domine turris fortitudinis.*
Resp. *A facie inimici.*
Vers. *Domine exaudi orationem meam &c.*
Dominus vobiscum &c.

OREMVS.

Domine Sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, *qui cuncta solus ordinas, & rectè disponis qui ad coercendam malitiam, & improbitatem malorum, & tuendam iustitiam, vsum gladij in terris hominibus tua salubri dispositione permisisti, & militarem ordinem ad populi protectionem institui voluisti, quiq; per Beatum Ioannem militibus ad se in deserto venientibus, vt neminem concuterent, sed proprijs contenti essent stipendijs, dici fecisti: clementiam tuam suppliciter exoramus, vt sicut* David *puero tuo, Goliath superandi largitus es facultatem, & Iudam Machabæum de feritate gentium nomen tuũ non inuocantiũ triumphare fecisti: ita & huic famulo tuo N.*

qui

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

qui nouiter iugo militiæ colla supponit, pietate cœlesti vires, ac robur ad fidei, & iustitiæ defensionem tribuas, præstesque ei fidei, spei, & charitatis augmentum, & tui timorem pariter, & amorem, humilitatem, perseuerantiam, obedientiam, & patientiam, cunctaq; in eo rectè disponas, vt neminem cum gladio isto, vel alio iniustè lædat & omnia cum eo iusta, & recta defendat, & sicuti ipse de minori gradu ad nouum militarem prouehitur honorem, ita veterem hominem deponens, cum actibus suis nouum induat hominem, vt te timeat, & rectè colat perfidorum consortia vitet, & suam in proximum charitatem extẽdat præposito suo in omnibus rectè obediat & suum in cunctis iustè officium exequatur. Per Christum dominum nostrum. Amen.

Multa alia ad illustrationem ordinis piè decenterquè instituta, quæ cõmemorare longum esset, & ad calcẽ huius operis ex archiuis Sancti Sepulchri adijcere libuit, nec non, & tabulas prælo dignissimas, hactenus nunquam editas, quibus Philippus II. Hispaniarũ Rex Catholicus in summum ordinis Magistrum eiusque successores à militibus Hierosolymitanis, præsertim Belgis ibidem nominatis anno 1558. in Ecclesia Hochstratana ditionis Brabantiæ sunt electi. Vide, & Marianum Scotum, & Lambertum Schaffnaburgensem, qui de pijs bonisque Principib. & Episcopis qui anno Domini 1063. Hierosolymam peregrinati sunt, scripsere. Ad horum fere Equitum normam creari solent Equites S. Catharinæ ad montem Sinai, eiusdem Virginis sacratissimo corpore celeberrimum, & mediam rubei coloris rotam, gladio transfixo pro insignibus præferre.

Equites S. Catharinæ.

ORDO EQVITVM S. Mauritij, & S. Lazari apud Sabaudos.

INitia Ordinis S. Lazari repetunt à temporibus S. Basilij Magni Cæsariensis Episcopi, quem Gregorius Nazianzenus tradit hoc titulo Nosocomium excitasse. Atque eius antiquitatis pariter fidem facere aiunt, tot prochotrophia, nosocomia, seu hospitalia, vt vulgò loquuntur Sancti Lazari nomine per orbem Christianũ sparsa. Sed prima institutio per Barbarorum incursiones, atque iniuria temporum collapsa cum esset, ea ipsa velut renata est felici illo æuo, quo Christiani Europæ Principes Ierosolymorum vrbem, cæteraquè Terræ Sanctæ loca barbaris eripuerunt. Itaque vt Templarij, Hospitalarij, & Teutonici, sic & Lazarini Equites illo seculo, homines Christianos ex Europa aduentantes, nõ modo hospitijs exceperunt, sed & strenuè Saracenis alijsque barbaris arma intulerunt. Quo factum vt Balduinus II. Fulco, Amalricus Balduin. III, & IV. Reges Ierosolymitani, itemquè Theodora, & Melisindis Reginæ, alijquè Principes ipsum ordinis Magistrum, & domicilia in Syria eidem dicata, ac propria nõ paucis beneficijs adfecerint: quorum testes tabellæ publicæ etiamnum Boniaci vulgò *Boignij* in diœcesi Aurelianensi in Gallia adseruantur, Quem quidem locum Equitibus ipsis

In vita S. Basilij.

La-

1154. Lazarinis Ludouicus Galliæ Rex adſignauit, diplomate anno CIↃ.CLIV. dato, & Hugonis Cancellarij manu ſignato, Matthæo Montmorentio Galliæ Coneſtabili præſente. Pulſis demum per Saracænos è Syria Chriſtianis, Boniaci domicilium Magiſtri ordinis Lazarini eſt conſtitutum, ibiq; comitia, ſeu conuentus à Sodalibus quotannis haberi ſolent, Commendatoribus, vt vocant, ex Italia, Sicilia, Sabaudia, Anglia, Scotia, Hungaria, alijſque prouincijs eodem confluentibus; id quidem ad annum vſque ſuperioris ſeculi octauum, & quinquageſimum obtinuiſſe conſtat, quo anno Boniaci Comitijs interfuere, Commendatores S. Eligij Londinenſis, Bandarræ in Hungaria, Agreſolij in Sabaudia, & alij complures à Ioanne Leuyo Magiſtro ordinis euocati. Vt mirum nemini videri debet Philippum Auguſtum Sãctum Ludouicum, Philippum Pulchrum, Philippum Longum, Ioannem, Carolum VII. Ludouicum XI. Carolum VIII. Ludouicum XII. Franciſcum I. Henricum II. & Henricum III. Galliæ Reges, Henricum item Angliæ Regem, Aquitaniæ Normanniæque Ducem, Theobaldum Comitem Blæſenſem, alioſque Galliæ Principes multis ſodalitium Lazarinum vectigalibus annuis, ac priuilegijs honoraſſe; vt fusè Petrus Beloyus Conſiliarius Toloſanus in ſuo de Equeſtribus ordinibus libello commemorat. Idem præſtitit Fridericus II. Imp. & Siciliæ Rex, qui in ea ipſa inſula, itemque in Calabria, Apulia, Campania, aljjſque Italiæ locis ampliſſima, ijſdem prædia attribuit. Quas donationes poſt Alexander IV. Nicolaus III. Clemẽs IV. Ioannes XXII. Gregorius X. alijque Pontifices Romani ſuis diplomatibus ſtabiliuerunt. Solent autem Lazarini milites Crucem viridẽ pro ordinis teſſera præferre. & S. Auguſtini regulam profiteri quæ omnia Gregorius IX. diplomate edito probauit. Temporum porro decurſu, cum inſtituti huius dignitas iaceret, Equites Rhodij ab Innocentio VIII. P. Max. Anno CIↃ.CCCC.XC. impetrarunt, vt cum Rhodio, ſeu Ioannitico confunderetur. Sicque paulatim Sodalitij Lazarini memoria, cum apud Gallos, tum apud Italos eſt obſcurata. At Pius IV. Pontifex idipſum Ann. CIↃ.IↃ.LXV. excitauit; ampliſſimiſque priuilegijs, honoribus, immunitatibus ad inſtar aliarum militiarum dotaait, Ioannoto Caſtellionæo, viro nobili Mediolanenſi, ordinis magiſtro creato, & diplomate ea de re IV. Non Maias promulgato. Quod diploma Pius V. ſucceſſor altero Pontificatus ſui anno, conſtitutione vij. Kal. Febr. & altera iij Idus Sextileis partim reuocauit, partim moderatus eſt. Cumque Vercellis anno eiuſdem ſeculi LXXII. Caſtellionæus vita diſceſſiſſet, Gregorius XIII. quo maiorem huic militiæ dignitatem conciliaret, eius principatum ſeu magiſterium in Emanuelem Philibertum Sabaudiæ Ducem, atque illius Succeſſores anno proximè inſequente contulit. Philibertus autem conuentu Equitum Nicæam indicto, eos ſacramento ſolemni tamquã Magnus, vt vocant, Magiſter, in fidem adegit, & nouas, ordini decorando, atq; amplificando leges, ac ritus eiuſdem Pontificis auctoritate confirmatos condidit, coniunctis, atque in vnũ confuſis S. Mauritij, & S. Lazari ordinibus. Idem duo præterea domicilia, ſiue hoſpitia, vnum Nicææ, alterum Auguſtæ Taurinorum excipiendis Equitibus à fundamentis ſuo ære excitauit, ſtatuitque vt in poſterum militia S. Mauritij, & S. Lazari nuncuparetur; Equiteſquè Crucem viridem limbo candido concluſam, in cuius medio altera D. Mauritij ſuperpoſita eſſet, in veſtibus gererent. Paulus Morigius tradit Ciſtertienſiũ regulam Benedictinam ijſdem Equitibus à Gregorio XIII. fuiſſe præſcriptam. Vide & Iac. Aug. Thuanum lib. hiſt. 38.

Ordinis Lazarini Domicilium Boniaci in Gallia.

1558.

Inſignia antiqua Equitum S. Lazari.

1490.

1565.

1572.

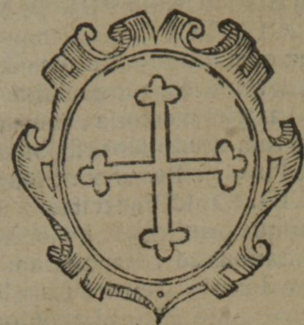
1573.

Ordo Sãctĩ Mauritij, & S. Lazari coniungitur.

inſignia noua Equitũ S. Lazari.

Regula Sãcti Benedicti.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Ordo Equitum Sancti Mauritij.

ADs Mauritij Equites quod attinet, præferunt ij etiamnum Crucem albam, florigeram Gallis dictam, & à Sancto Martyre in bello Christianis pro tessera obtendi solitam. Fuit is Mauritius Thebeæ Legionis Dux, & antesignanus, apud Agaunum, in confinibus Heluetiorum atque Allobrogum (locus hodie Sancti Mauritij nomen retinet, spectatq; ad Cantonum, vt vocant. siue Heluetiorum ditionem) pro Christo cum suis à Maximiano Imperatore cæsus. Hunc vt viuum tutelarẽ, ac præsidem Allobroges venerantur, & sunt qui Sabaudiæ Ducum stemma ab eo deducere conantur, hoc constat S. Mauritij gladium, & annulũ à Ducibus istis magno cum honore adseruari, atque vt pignus imperij, cum inaugurãtur, ijsdem solemni ritu tradi. Eremiticum porrò ordinem S. Mauritij sub regula S. Augustini ab Amadeo. I. Sabaudiæ Duce institutum fuisse scribit P. Matthæus, & P. Beloyus, nostræ ætatis scriptores. Vetustiores rerum Sabaudicarum annales tradunt Amadeum, (qui postea ad Pontificatum vocatus Felicis V. nomen induit) relictis omnibus Ripallium ad lacum Lemanum se contulisse, atq; ibidem primo lapide à Thonone opido cum viris nobilibus, siue Equitibus decem eremiticum vitæ genus amplexum esse, in monasterio D. Mauritij memoriæ, atque honori à maioribus ipsius dedicato, cinerea veste oblonga adsumpta, cingulo aureo, atque cinerei coloris chlamyde, cui Crux aurea foret insuta; traditque Franciscus Modius in Pandectis Triumphalibus Eremitas Ripalliæ (quos milites S. Mauritij vocant) Felicis Papæ solemnijs inauguralibus anno 1440. interfuisse, qualisque habitus & religio illius antea fuisset, vestibus suis præmõstrasse.

Martyrol. Rom. 22. Septemb.

In hist. Ludouici XI. lib. 3. Orig. eques. cap. 20.

1440.

ORDO EQVITVM *Sanctæ Mariæ de Monte Carmelo, & S. Lazari in Gallia.*

DIsserui hactenus, quorum opera apud Italos, & Sabaudos institutum Lazarinum in vsum sic reuocatum; restat vt videamus, quibus ea gloria apud Gallos obtigerit. Dixi supra Equites Rhodios, seu Ioannitas ab Innocentio VIII. impetrasse, vt Lazarinum sodalitium ipsis adiũgeretur. Quo quidem factum est, vt Ioannitæ ordinis illius principatum, ac præfecturam penes se retinuerint vsque ad Aemarum Castum, virum natalibus, multisque virtutibus clarissimum. Is quamquam Melitẽsis eques, militiam Lazarinorum, cuius princeps, ac magister erat, in Gallia instaurare primus serio nostra memoria in animum induxit, & bona patrimonialia primis possessoribus restituere conatus est. Quo laudabili in opere cum defecisset, Philibertus Nerestanus, vir modestia simul, & fortitudine præstans (quæ duo in homine militari rarò cõiuncta reperias) demortui locum, ac magisterium excepit, professione tamen, aut vitæ genere Melitensib. non obstrictus. Itaque Romam profectus à Paulo V. obtinuit, vt Lazarini Equites Galli in posterum Equites S. Mariæ de Monte Carmelo, & S. Lazari nuncuparentur, & violacei coloris Crucem Virginis Matris effigie insignem, ex collo pendentem itemque chlamydi adfixam, exemplo Melitensium præferrent. Vsus est idem Romæ consilio, & opera R. P. Petri à Matre Dei Carmelitæ discalceati, qui

Insignia Equitum S. Mariæ de Monte Carmelo, & S. Lazari.

Paulo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Paulo Pontifici à sacris tūc erat concionibus, eidemquè ob singularem morum integritatem vitæquè sanctitatem longè gratissimus quo nomine, & à Baronio in Annalibus eximiè cōmendatur. Faxit autem Deus, vt sicut Carmelitarum discalceatorum societatis magno Ecclesiæ bono per vniuersum orbem, mirificè efflorescit, sic & Carmelitanorum Equitum collegium paullatim maiora, Reipublicæ Christianæ commodo summat incrementa. Cæterum ann. CIↃ.IↃ.IX. Nerestanus Parisijs in Suburbano Sācti Lazari monasterio, quod est Canonicorum, vt vocant, regularium Augustinianorum, solemni ritu Equites aliquot creauit, dictaquè tessera insigniuit, adhibitis ijsdem ferè ceremonijs, quibus Melitenses inaugurātur. Hoc tamen discrimine quod Carmelitani, vt nec Mauritiani, in Sabaudia equites à nuptijs non arceantur. Ex his itaque patet, Lazarino ordine velut in duo Sodalitia, Mauritianum, & Carmelitanū partito, ex his alterum Sabaudis, atque Italis, alterum Gallis velut proprium hodie censeri.

Tom. 12. an. 1187. in fine.

ORDO EQVESTRIS *Canis, & Galli Gallinacei apud Francos.*

MOntmorentiadum gentis stemma, quo Lisbio à Lybiæ Regibus oriundo, magno Areopagitæ cōmartyri adparentat; origine antiquissimum Francis, & Belgis perillustre, summum Christiani nominis columē vel ab incunabulis regni Gallici semper exstitisse constat. Primumq; eorum parentem Protochristiani, & ArchiBaronis nomen (quod moræ impatiens, & zelo Christianismi incensus, eidem Lauacro, quod Rex Clodoueus primus inter Gallo Francos sacro baptismate ablutus est, se immerserit) commeruisse tradit Robertus Cænalis. Nec his contentus auctor, & ipse fuit primus, vt Aurelijs in media Gallia prima sacra Comitia celebrarentur. Vnde Montmorenciacos primos Christicolas, & Franciæ Barones veteri elogio nuncupari, eiusque nominis * tesseram prælijs merito inclamari, in hunc vsque diem obtinuerit. Fidei insuper memorabile exemplum in Christianam Rempublicam exstare volunt, illustre Ordinis Equestris collegium, Cane nimirum, notissimo fidelitatis symbolo insignitum, & religioni maiorum propagandæ, in hac familia fundatum, nullo certo quod equidem sciam, hactenus auctore, qui Principatum, & Magisterium, vt loquuntur, ei planè attribuat, & si nō vana ratione coryphæum egregij huius instituti fuisse, ex Canis insignijs, quæ in casside stirps illa pro crista gestare solet, augurari liceat. Cuius rei fidem augere videtur Philippus Moræus in tabula sua insigniorum Franciæ vulgari sermone conscripta: Vbi inter alia gentis huius decora prodit, Buchardum Montmorenciacū ad aulam Philippi I. multis comitantibus Equitibus venisse, qui omnes, vt & ipse Buchardus, Baltheum, seu Torquem equestrem capitibus ceruorum distinctum, canisque effigie ex ima parte pendente exornatum, gestarent. Id exemplo multorum Principum, quos Canis insignijs delectatos fuisse in aperto est, factum reor. Ita enim Sergius Galba Imperator tam sua, quam maiorum acta, & insignia hoc symbolo notauit. Canis erat à prora desulturienti similis, quo vigilātiam, ac firmas excubias aduersus tempestates conferre designauit, & Ægyptij sub forma Canis copula religati, militis officium exhibuerunt, & milites Plato custodes, & canibus similes appellat, hodieque apud Belgas Croyorum Regia prosapia, canē inter duas alas auitis Hungariæ regni insignijs, superimponere consueuit: Canes denique fidei, & nobilitatis apud omnes gentes indicia haberi, I. Lipsius alijq; rerum illarum curiosi produnt auctores.

** Dieu en ayde, au premier Chrestien, & Baron de France.*

Croyorum Insignia. Cēt. 1. Epist. 44. ad Belgas. Ordo Equitū Galli Gallinacei.

Ordinis porrò, qui Galli Gallinacei titulo circumfertur, Equitem no-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

bis prædicant Petrum quendã Montmorenciacum, Genealogici eiusdem stirpis commentatores, minimè verò edocentes erectionis tempus, vel auctorem, quod Petrus Beloijus in originibus suis maximè conqueritur: ex iis tamen colligi ait Gallos Principes pugnacis adeò animalis hieroglyphico ductos, sodalitium Equestre instistituisse, quod Martis pullum eum vocet Aristophanes, & Eucherius imperij doceat esse symbolum. In augurali verò disciplina, Gallus est victoriæ signum, propterea quod auis illa victa silere soleat, canere, si vicerit, & rectè Romani posteriorib. seculis belli indicis hastæ in fines hostium conijciendæ ritu obsolescēte, bellico Gallinacei signo vsi sunt, cum ex eo etiam Agonistica sibi milites pararent. Ita ferunt Socratē Iphicrati duci animos adiecisse, cũ Gallinaceos coram Gallia pennis & rostro dimicantes ei præ monstrasset: quod & Themistocles ad suos animandos fecerat, cùm ostenderet, eos non pro patria, neque pro penatibus, neque pro maiorũ sepulchris vxoribusq; aut liberis id incommodi aggressos, sed ea tantum de causa, ne vincerentur, nolle alterum alteri cedere. Eo exemplo superatis Persis, Themistocles Athenis spectaculum Gallorum quotannis celebrandum instituit, teste Aeliano, idq; Pergami etiam edi solitum scribit Plinius, cuius rei vestigium hodieq; apud Eburones inuenias: quamquam ea ludicro fieri apud Lucianum, & Herodianũ legas. Quod si in nummum incideris Gallinaceorum conflictu notatũ, scias eam fuisse Dardanorum pecuniam Polluce teste, nam illi magnum pugnacitatis decus, vt & Gallo. Franci sibi antiquitus vsurpauere: quo honore Dardani semper apud Maronem, cũ secus Phryges ferè, vt imbelles notentur. Persarum porrò milites Galli nuncupabantur à Caribus ob conos quibus galeas ornatas habebant, eaq; de causa Artoxerxes hominem è Caria qui Cyrum Galli signum prætendentem vulnerasse creditus est, eo honestauit præmio, vt Gallum aureum in lancea præfixum ante aciem ferret, auctore Plutarcho: & Pausanias Idomenei clypeũ Gallo Gallinaceo insignitũ fuisse tradit propterea quod is à Minoë, & Pasiphaen duceret originem, quæ Solis filia fuerit, cui Gallus dedicari solitus, quia ortum eius præsentiat, & cantum indicet mortalibus: à mediæ enim noctis inclinatione explaudentibus, vt Lucretius ait, alis: *Auroram clara consuetus voce vocare*, & matutinis astris (nam & sydera nouit, & æternas distinguit horas) cottidie cōmodulatur: Christianisq; in summo turrium fastigio diuinitatis simulachrũ ob oculos ponere cōspicitur. Similia multa Gallos Principes ad instituendum ordinem militarem, heroica Galli alitis eiusdem nominis gentem interpretantis tessera insignem spectasse, innuere videtur Petrus Beloyus.

Cap. 11.

Plin. li. 10. cap. 21.

Cæterum quod Montmorenciacam prosapiam hisce duobus ordinum militarium insignibus nobilitatam reperiamus, haud erit incōgruum insignia gentilitia, eiusmodi symbolis condecorari solita, ob gentis (quam & Reges affinitate sua dignati sunt) apud Francos, ac Belgas clarissimæ, dignitatem hic inserere. Ea à multis retrò seculis ex Cruce candida, & aquilinis pullis cyanei coloris in campo aureo composita fuisse, ostendunt * tabulæ Matthæi de Mōtemorenciaco Equitum magistri (qui sacro contra Albigenses bello, cum Ludouico Philippi Galliæ Regis filio primogenito, interfuit, & inter Gallos Bizantij expugnatores emicuit, magnamq; inde gloriam retulit) ac fratrum eius Theobaldi Bochardi, & Eruei, quas exarmario Vicenarũ, rei testandæ gratia producit Papyrius Massonus in reb suis Gallicis. Illæ enim, vti ibidem subindicat, cereum signum integrũ adhuc, & incorruptum habent, in quo Crux, & locis distincti aquilini pulli quatuor tantum spectantur, & inscriptio huiusmodi. *Sigillum Matthæi de Montemorentiano.* Idem planè in æreo eiusdem gentis sigillo se vidisse testatur

** Anni 1179.*

Lib. 3. Annal.

Ioan-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

De Insign. Comestab. Franciæ.

Ioãnes Feronius, suisq; distinctũ coloribus hodieq; spectari adfirmat, in basilica Calidi mõtis vulgò *Chaumontel* apud Luzarchum in ditione dicti Matthæi. Subsequenti verò ætate Othonis Imp. mutatum cõprobat idẽ auctor ex Dani historia, cũ alter eiusdẽ nominis Matthæus Buchardi Barbati parẽs & belli contra infideles Dux in Terra sanguinis (locus est vbi hodie Lugdunũ situm, cui à memorabili Maurorũ strage mansit nomen) deuictis hostib. cœsoq; Amorræo eorum Principe, Aquilas triumphatrices exinde sexdecim, totidem quot ceperat signa, cum Cruce rubea (qua candida Frãciæ gẽtis more vti consuerat) antiquis insignijs in perpetuum rei gestæ testimoniũ, quasi *Memor ensis* immiscuit: quæ ad successores continuata serie translata, adeoq; ad ipsum Annã Montmorentiorum Ducẽ maioribus militari laude haud inferiorem (quod symbolũ eius ex armato brachio manuq; liliatum, seu Francicum gladiũ pretendente cum voce APLANOS abunde indicat) deuenere. Omnib. ille honorũ gladib. gloriosissimè decursus, clarissimus, regni Gallici defensor acerrimus, & regiorum liberorum tutor, & quasi alter parens est habitus, eũ in Herculis Alenconiorum Ducis destinati (qui mutato nomine Franciscus appellatus est) sacro lustrico fideiubere est datum; cui Francisco pacẽ, vti Gallia, bis in regno sancitam, nos hoc æternũ debimus, quod in sac. nostro lauacro, hæreticis ne quidquam frementibus, spopõderit, nomenq; quod cum Auo Francisco I. cõmune habebat, imposuerit. Quantum verò huius Annæ Montmorentiadũ meritis, summæq; in patriam, & Galliæ nomẽ charitati sese obstrictam senserit ipsa Gallia, tunc demum commonstrauit, cum viri tot adoreis macti orba, quasi in funere publico constituta, ad cuius patrocinium se verteret, ignoraret; & iusta regali ferè pompa, deducta nempe ipsius effigie, qui honos solis regibus, ac Regum filijs in eo regno habetur, persoluer et.

ORDO EQVITVM Ginetæ in Gallia.

Carolus Tudes, siue Martellus, à Martello, & martialibus quodãmodo gestis, nomẽ sortitus, Equestris ordinis in primis fuit studiosissimus, adeoque annullorum vsum Romanis Equitibus olim proprium in imperio Gallico renouauit, nobilemq; collegit Equitum manum, cui Ginetæ symbolum annulis, & torquibus insculptum cæterisque corporis ornamentis præferendum dedit, moremque ad tempora vsque S. Ludouici transmisit. Huius instituti varias ab auctoribus adferri rationes tradit Bernardus Girardus Dominus Hallianus Galliæ Regis historiographus: Dominus tamen Hayensis præfectus Pictauiensis ad coniugis dicti Caroli etymon, quam veteri lingua Ianetam aut Ioannem vocare solitus erat, causam refert. Petri verò Beloij Præsidis Tolosani sententia nobis haud improbanda videtur. Is à memorabili illa, per Carolum regniq; proceres de Saracenis (qnam ex Hispania in Galliã descenderant) apud Turonium parta victoria, nõ incongruè desumit, quòd nobilissimos quosque, qui ei prælio interfuissent Ginetæ titulo, & insigni maculis nigris interstincto, donasset, testandæ vtique posteritati eam segentem (quæ partibus illis Hispaniæ, Ginetæ copia nobilissimæ, in Christiani nominis perniciem exiuerat) ad interitum deleuisse. Est autem Gineta in Hispania mustelæ, aut vulpis genus potius (quod variũ apud Iulium Cæs. Scaligerum legas) pellem habens partim nigram, partim subcinericiam, maculis præsertim nigris insigni ordine respersam, ob odorem, pulchritudinis raritatem, aliasque dotes principibus viris commendabilem, teste Cardano, qui ex Hispania illud submitti adfirmat, etsi non ignoremus eiusdem etiam nominis præstantissimos equos (quos Ginetas appellare solent) à Regibus Hispaniæ mune-

Anno circiter 738.

Exoter. Exercita. li. 15. de subtilitate.

muneris (ob excellentiam) vice, ad externos cohonestādos Principes, non rarò adornari, & Gineta vehi (quod Maurorum more equitare est) inter nobilitatis decora apud Hispanos haberi: quorum cursu in Hippodromis maximè oblectantur, dum Equestres instituunt pugnas, in quibus arundinibus, & cannis hastarum loco se mutuo exercent, eum ad modum, quo Mauri hastas torquere, & in hostes iacere solere: quos ludos *Iuegos de Cannas* patria lingua nominant. Et Ginetæ Equitibus nomen inde mansisse, & quod nonnulli referant, haud adeò absurdum duxerim.

Genista & Spartum quid Plin. lib. 19. & 24.

Sunt qui scribant Carolum VI. Regem, auctorem Ordinis Genistæ, aut Sparti, vulgò *Cosse de Geneste* extitisse, Verum vti dicto Beloijo placet, non fuit illud Equestrium virorum honorarium, sed solummodò eorum, quos Seruientes ad arma, aut Scutiferos vocamus, qui nobili essent sanguine procreati, custodiam corporis Regij agentes, quosque Rex ipse, Ioannis I. Castellæ Regis exemplū secutus (qui Armigeros insigni *Rationis* donauit) armigerorum titulo gaudere, & opera eorum, tamquam voluntatis suæ, & mandati interpretum apud Principes vti voluit: insolentiæ nimirum vitandæ, qua per vulgares illos apparitores humili plerumque loco natos, apud eminentioris notæ proceres, qui superiorem excepto Rege neminem agnoscunt, peccari sæpè esset indignum. Eius rei tabulas producit Petrus de S. Iuliano in antiquitatibus suis Burgundicis, quibus Carolus VI. Robertum Margnyum, huius sodalitij Armigerum, guod non nisi in verum nobilem cadere potest, nuncupauit vestigiumque eius rei hodieq; apud Normannos exstare produnt Gallici annales.

P. Beloyus cap. 10.

EQVITVM LILII Ordo in Regno Nauarræ.

1023.

SAnctius Hispaniarum Imp. & IV. Nauarræ Rex, eam maiestatis, ac potentiæ amplitudinem consecutus, qua nulla maior nec æqualis Gothici regni euersione in Hispania visa fuerat, tot amplorum regnorum facta inter filios suos diuisione: Nauarram Garciæ ordinis huius Equestris fundatori, Castellam Ferdinando, Soprarbiam, ac Ripacurtiam Gundisaluo, Arragoniam denique Ranimiro (qui primus omnium Arragonensem titulum gẽtilicij nominis loco sibi ac posteris vendicauit) attribuit. Huius Garciæ VI. Nauarræ Regis ætate, qui Nagerensis, siue de Nagera (locus is erat incunabulis, domicilio, & sepulcro regis eiusdem clarissimus) cognominatus fuit; Hispani scriptores diuino numine inuentam tradunt, sacratissimam Diuæ Virginis Regalis Monasterij in vrbe Nagerensi imaginem, cuius honori, Garzias Rex, & cōiux Stephana stirpis Foxiensis, filia nimirum Comitis Carcassonæ (cui originem suam debent Foxij, & Candalæ Comites, qui postea quingentos plus minus annos dominijs ij præfuere) opimum religiosorum ordinis D. Benedicti conuentum dedicarunt: ipseq; Rex ordinem Equitum Lilij, quem ante omnes in Hispania augustissimū reperio, certo conscripto numero, erexit; vasculum lilijs candidis insigne, & memoratæ Virginis imagini adpictum, rei præbuit auspicium teste P. Beloyo. Eius namque assumpto emblemate, Rex Equitum adlectorum vestes lilijs acu, vel alia nobilioris manus opera elaboratis, insigniri mandauit. Cui etiam sodalitio Infantes Regij adscripti, magnoq; Nauarrorum exterorumq; procerum (quibus Rex antiquorū erga Nauarræ Regis meritorum cōtemplatione, priuilegia Equitum Roncisuallis anno 1043. confirmauit) adnumerata series.

Cap. 12. Insigne Equitum Lilij.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

ries. Leges etiam attulit, quibus Christi nomen aduersus fidei hostes defendere, & propagare, certasque orationes Dominicales, & salutationes Angelicas cottidie recitare tenerentur: eoque fulcro subnixum laudatissimum hoc institutum rebus domi militiæque gestis clarissimum, ad stirpis Regiæ posteritatem longa serie transmissum, multisque seculis conseruatum perdurauit: testantibus id maiorum Regijs insignibus, quibus inscriptum etiam hodie legatur, *Deus primum Christianum seruet*.

Equites Lilij in Arragonia. 1403. Lib. 12. cap. 30.

Liliatorum Equitum ordinem honori D. Virginis à Ferdinando Arragonio (quem Infantem de Antiquera dixere) anno 1403. dedicatũ prodit Hieronymus Curita, in Rebus Arragoniæ; cuius tesseram ipse Rex, cum aliquot alijs, non tam splendore natalium, quàm virtute illustribus viris, in Ecclesia Sãctæ Mariæ Antiquæ opi di Methymne Campensis; ritu solemni suscepit. Erat ea ex vase lirijs, & grypho confecta.

Iarra Lirios y vn grypho.

Lirium autem flos propriè est, quem Theophrastus lib. de plantis narcissum esse dicit; alij lilium, pulchritudinis candoris, & puritatis, adeoque Deo, & Angelis pergratum symbolum.

Hier. aduers. Iouinianum.

Qui & flos Regius solet appellari, à Regia qua præstat celsitudine, quod tanta proceritate super flores alios attollitur, vt ad tria interdum cubita surrigatur. Et Gryphus ex Aquila, & Leone confectum animal vt fabulantur, simulacrũ est generosi & magni animi, ideoque non inepte Apollini sapiẽtia præsidi dedicarunt antiqui. Hieronymus verò Romanus hunc ordinem vulgo vocitatum refert, *La orden de la Terraca o de las Acucenas, ò Iarra de S. Maria*, quod idem sonat quod *Ordo Liliorum*, aut *Vasculum* S. Mariæ. Vide eumdem lib. 7. de Rep. & infra ordinem Equestrem, Cardui Beatæ Mariæ Virginis, in familia Borboniorum fundatum.

ORDO EQVITVM *Hospitaliorum S. Joannis Hierosolymitani, qui post Rhodij, nunc Melitenses dicuntur.*

QVo tempore Terra Sancta Catholicorum Principum expeditionibus celebris esse cepit, Christique nomini recuperari, quatuor præcipuè sacri militiarum ordines Hierosolymis aut exorti, aut restituti, auctique fuere: Hospitalariorum qui & S. Ioannis dicti sunt à Gerardo quodam; Templariorum ab Hugone, & Gotifredo; S. Mariæ Teutonicorum à Germanis; & Ordo S. Lazari origine antiquissimus, & diu ante à D. Basilio conditus: quos inter semper excelluisse produnt ordinem Militum Sancti Ioannis, à Ioãne Hircano Machabeo trahentiũ originem, aut certè à Ioanne eleemosynario, Patriarcha Alexandrino, benignitatis cognomine in pauperes celeberrimo, vota licet Ioanni Baptistæ, vt patrono nuncuparent. Quorum ab initio sedes primaria fuit Hospitale S. Ioannis in Hierusalem (quod militib. Hospitalariorum nomen dedit) à Girardo quodam loca Christi pedibus calcata, & sanguine respersa visente, nouo feruoris genere exædificatum, attractisque in consilij societatem nobilibus aliquot, instituti sui probatorem habuit Gelasium Papam II. & viuendi rationem; Vestem nigram

Cru-

Crucemque in ea candidam; commilitonib. Honorio II. P. M. annuente attribuit; Leges autem auctiores attulit Raymundus de Rodio primus ordinis formati Magister, qui se inibi vocat *Seruum pauperum Christi, & hospitalis Hierusalem custodem,* adijtque de *Consilio capituli fratrum* se ibi digestas sanctiones constituisse, quæ variæ, & Christianæ pietatis plenæ in codice statutorũ, cui 88. Pontificum præfixa visuntur priuilegia, quibusuis ob oculos ponuntur. Cœnobia ordinis rariora sunt, bona & census in omnibus ferè prouincijs. Quod nihil mirum ei videbitur, qui sciet eos Innocentij Papæ, & aliorum munitos diplomate olim, omnia Christianis ferè habitata loca obtinuisse, & pro *Confratrijs* suis, sic Sodalitij bulla vocat, eleemosynis vndique Christianorum liberalitate dotatos fuisse, vti copiosè apud Tyrium lib. 18. c. 5. Vitriacum cap. 64. & Marinũ Sanutum Torsellum, lib. 3. part. 8. belli sacri scriptores est reperire, quibus vnanimiter placet, Equitum illorum professionis, ex voto Religionis, finem fuisse, peregrinis ad loca sacra confluentibus genus omne officij, ac pietatis sollicitè exhibere; adhæc itinera à latrocinijs, & incursionibus barbarorum tuta reddere, quòd adeò fortiter præstitere, vt Christianorum etiam Principum auxilijs subnixi, feliciſsimè sæpius exercitum in Saracænos duxerint, idque incrementi, quod hodie cernere est, sumpserunt. Christianorum porrò reb. in Syria perditis, Rhodi insulæ ius omne à Clemente V. Pont. Max. ijs attributum atq; confirmatum testatur Paulus Æmylius Blondus, & alij. Non raró postea insula illa ab infidelibus tentata, & Mahametem quidem ipsum Turcarum Imp. victrici semper manu, anno scil. 1460. & 1481. à se repulit. Quãuis consequentis seculi anno vicesimo tertio à Solimanno XI. Turcarũ Imp. non tam victa, quam proditione (quæ fortiſsimos quosque perdere potest) superata, in barbarorum manus deuenire coacta est. Melitam ad extremum à Carolo V. & Clemente VII. dono acceptam Rhodienses concessere. Insula ea est non procul à Pachino promontorio, Sparta quasi Christianorum aduersus insultus Turcicos obex & insuperabile munimentum. Vnde cum Teutonici ordinis sodalibus soluentes, publicos fidei hostes indesinenter fatigant, & à Siciliæ atque Italiæ ingressu fortiſsimè abarcent, honorifico adeo simul, & formidabili per totum Orientem comparato nomine, vt Crucigeri ab infidelibus terroris ergò inclamentur: ab eo nimirũ tempore, quo Solimannum, & nostra memoria Amurathem claustrum illud Italiæ imo Europæ effingere conãtes, memorabili clade, suorum nũquam interitura gloria affecere. Præclara huius ordinis statuta à Raymundo Podio, cæterisq; omnibus Magistris præscripta, & per nonnullos S. R. E. Cardinales diligenter examinata, cum Paul. III. approbasset, eadem in Comitijs Melitensibus aucta. anno 1584. & in vnum volumen redacta. sub nomine Hugonis Lupi Verdalæ Vasconis (qui Ioanni Episcopio Casserio paoximè succedens supremum Magistratum cum corona, quæ Principatus à Pontificiibus adiecti, insione est, suscepit, & meritis suis Cardinalium Collegio postea adscriptus.) Six. V. anno 1586. Põtificatus sui primo confirmauit. Vetant autem statuta quemquam nisi nobili loco natum, ad Equestris huius dignitatis fastigium promoueri, ad quæ etiam fœminæ, iuxta Magistri Hugonis Reuelij tabulas admittuntur, nec mirum, cum & Agneti cuidam nobiliſsimæ fœminæ ordinis initia accepta referantur: Diuiduntur que hodiè omnes ferè in octo linguas, vt vocant, siue prouincias, quibus singulis datus est Prior, omnibus autem præest Magister Magnus olim Hierosolymis, nũc Melitæ post amissam Rhodon residens. Ille reliquorum militum suffragijs Priores, & Bailliuos quaqua versum constituit: Priores in suo tractu. Præceptores con-

1565.

Exstãt Romæ latinè 1588.

Io. Azorius li. 13. c. 3. & 4.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

consilij membra sunt maioris, magnus Præceptor Marescallus siue Equitum Tribunus penes quem ius armorũ est, *Hospitalarius*, *Admiratus*, qui classi præest, Draperius, Turcupulerius, qui Baliui conuentuales dicuntur, & Cancellarius. Atque hanc quidem ordinis tota Europa spectatissimi rationem exquisitissimè persequitur, (*Iacobus Bosius*, *Ioannes Azorius*) & P. Boijsatius, dominus Liciensis, & Christianissimi Regis Conciliarius, in historia illa, quam nuper de huius militiæ progressu, de priuilegijs eidem à Summis Pontificibus concessis, magistrorum, seu Præfectorum generalium rebus domi militiæque præclarè gestis, vniuersè commentatus est, & Adolfo Vignacurtio Principi Melitensi, & Gozensi inscripsit.

An. 1602.

Cæterum ceremonias (plenæ enim sunt Christianæ pietatis, & militaris ornamenti) quæ adhibentur cum aliquis in Equitem Melitensium collegium adoptatur, & quæ instar cæterarum erunt, præstat hic breuissime ex Antonio Posseuino adscribere.

Cerea fax quid?

Ceream primò, & cãdidam facem (quæ charitatem designat) gestãs tyro, atque ante altare procumbens, in genua talarem indutus vestem (libertatis signum) minimè præcinctam, petit ab eo cui facultas sit, vt se admittat. Tum in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, deauratum ensem eo nomine accipit, vt Catholicã Ecclesiam tueatur, hostes abigat, & domet, parcat subiectis, morti, si fuerit opus, seipsum pro fide exponat, ea omnia in virtute Crucis faciat, quæ capulus transuerso ferro significat.

Ensis deauratus.

Deinde cingitur baltheo, vt sciat sibi castitatem esse seruandam. Euaginato ense ter percutitur, in humero, vt meminerit sibi grauia ob Christi honorem esse toleranda. Eundem ipse mox ensem de manu Equitis capiens, ac stringens, terque aerem punctim feriens, hostes Catholicæ fidei in nomine SS. Trinitatis ijs gestibus se prouocare ostendit. Rursus detersum brachio ensem imponẽs in Vaginam, indicat se fore posthac ab omnibus vitijs mundissimum, quem prudentia in cunctis rebus comitetur, iustitia compellat ad conseruandas Respublicas, fortitudo muniat, temperantia moderetur. Tum manu tradentis militarem ordinem humeris admota excitatur, monetur, ne in peccatis torpescat, aut dormiat; vigilet autem in fide Domini, adspiret ad verum decus, res gerat insignes, quas strenuè tractet. Vbi aurata calcaneis calcaria à duob. Equitibus admouentur, docetur, vt stimulos continenter ad quælibet laudabilia gerat in animo, aurum pedibus conculcet tanquam lutũ, nec vnquam agat quidquam animo indignum liberali, quantoquunque ab hostibus auro ad id inuitaretur. Cerea iterum face accensa in manibus accepta, & Diuino Verbo publicè, ac sacro Missę audito, operibus autem pietatis, atque hospitalitate, quin etiam redemptione captiuorum ei commendata, narratis item laboribus, quos in eo subiturus est ordine, in quo suam libertatem cuilibet Equiti suo superiori traditurus sit. Interrogatus demum num graui ære alieno obstrictus, vel matrimonio sit iunctus, numve in altero ordine regulari victurum se vouerit, aut professionem ediderit, an vero inter Rhodios Equites viuere decreuerit, vt iniurias aliquas vlcisceretur, atque à seculari Magistratu esset immunis. Vbi quæ opus sunt respondit, professionem edit, atque in aliorum ordinem adsciscitur. Hæc vbi acta sunt, Missale super quo solemniter tria vota professus est, portat ad altare, & inde illud reportãs ad eum, à quo accipit insignia Equitum, fit particeps priuilegiorum, & condonationum, siue indulgentiarum, quas Sedes Apostolica Rhodijs Equitibus concessit. Tum indictis (quæ singulis diebus ei recitandæ sunt orationes Dominicæ, & salutationes Angelicæ centum quinquaginta) vel precibus horarijs B. Virginis, aut pro defunctis, totidem item precationib. dominicis, ac salutationibus Angelicis, pro singulis

Baltheus. *Ensis euaginatio.* *Detersio.* *Impositio in Vaginã.* *Excitatio.* *Calcaria deaurata.* *Diuini verbi auditio.* *Interrogatio.* *Missale ad altare portatur.* *Participatio priuilegiorum, & indulgentiarum.* *Recitatio quotidiana precum.*

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Pallij ostensio.

qui ex hac vita inter eos discedũt: Pallium quo Equites indui solent, ostenditur; sublata in altum eius parte, vel limbo, ac manicis, vt asperrimæ vitæ meminerint, quam duxit Ioanaes Baptista vir sanctus, quem tutelarem ideo Equites habent, vt imitentur. Manicas induens obediētiæ leges induat. Octogonam Crucem, eamque ex pura linea tela candidam accipiens, monetur sanguinis, quem profundere libens debeat, & à Christianorum finibus hostes repellat. Monetur item puritatis, atque octo beatitudinum, quas consequetur, qui legitimè eam gestantes Crucem militauerint. Ad extremum fune collo imposito, vt dominici iugi quod subire debet, recordetur, in pace dimittitur. Professionis autem hæc forma est. *Ego N. voueo Deo omnipotenti, & eius matri immaculatæ Virgini Mariæ, & S. Ioanni Baptistæ, me obseruaturum perpetuò Deo iuuante, veram obedientiam cuilibet superiori qui mihi à Deo, & ab ipso ordine dabitur, item me victurum absque proprio, & castitatem seruaturum.* Hæc igitur illi.

S. Ioannes Bapt. ordinis Melitēsis tutelaris.

Crux octogona.

Professionis forma vetus, & noua apud Ioan. Lorinum li. 13. cap. 3.

TEMPLARIORVM *Equitum Ordo.*

Bello sacro Vrbani II. P. M. auspicijs, & Godofredi Bullonij Ducis Lotharingiæ ductu felicissimè confecto, ad ea conseruanda quæ fortissimè recuperata erant, Hospitalariorum exemplo; Templariorum Ordo, cuius originem Pōtacus ad Gelasij II. tempora refert, à Gallis Principibus erectus fuit, quia Gallorum maximè opera recuperata Hierosolyma fuerat, cuius instituti præcipui existere Principes, Hugo de Paganis, & Gaufredus à Sancto Audomaro Equestri ambo dignitate insignes. Et quoniam iuxta templum Domini loco à Balduino Rege concesso, commorarentur; Fratres militiæ Templi, seu Templarij sunt appellati. Steteruntque adeò numero nouem toto nouennio, more Canonicorum Regularium (quòd in manu Guarimundi Patriarchæ Hierosolymitani ita professi essent) viuentes, & peregrinos per loca sacra contra latronum, & Barbarorum insidias ducentes, ac reducentes, teste Guil. Tyrio lib. 12. de bello sacro cap. 7. Donec ann. 1118. de mandato Honorij Papæ & Stephani Hierosolymitani Patriarchæ, instituta est eis regula, (quam à D. Bernardo conscriptam affirmāt) & albus habitus: Eugenij demum Pontificis auctoritate Crux rubea attributa. Vt scilicet vestes albas in signum innocentiæ deferentes, per Cruces rubeas martyrium ob Christi nomen non subterfugiendum designarent; eò quod sanguinem propriū secundum instituta regulæ, pro defensione Terræ Sanctæ, effundere essent obstricti; & Christi Crucis inimicos viriliter expugnando à Christianorū finibus propellere. Vnde, & Vitriacus inquit in Hist. Orient. c. 65. & 66. *Adeo formidabiles facti sunt fidei Christi aduersarijs quod vnus persequebatur mille, & duodecim millia, non quot essent, sed magis vbi essent dum ad arma clamaretur, interrogantes. Leones in bello agni mansueti in domo in expeditione milites asperi, in Ecclesia velut Eremitæ, Monachi, inimicis Christi duri, & feroces; Christianis autem benigni, & mites: Vexillum bipartitum ex albo et nigro, quod nominant Beauceant (quasi Beauseant) prauium habentes: eò quod Christi amicis candidi sunt, & benigni; nigri autē, & terribiles inimicis.* Cru-

Platina, et Genebr. in Gelasio. 2.

Baron. ad an. 118.

Ser. ad milites Tēpli.

Deut. 32.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Crucem verò ordinis tesseram fuisse volunt octogonam, illius instar, qua hodie Equites Melitenses insigniuntur: & quali *Iacobi Molæ* vltimi Templariorum magistri effigies in Gallia communiter exhibetur. Hieronymus tamen Romanus Hispanus contendit fuisse duplicem, &c. quasi Patriarchalem; qualem insignia antiqua præferunt Hungariæ, & in Republica sua Mundi ob oculos expressam ponit. Multis tandem exantlatis pro Republica Christiana laboribus, antiquissimus iste ordo Viennæ in Concilio Patrum decreto damnatus, & totaliter extinctus est, bonaque Hospitalarijs addita; quo illi tempore Rhodium insulam Turcis eripuerunt: nec non Spathiferi, Calatrauenses, Montesiani, Christi opimo ex ijs detracto censu aucti fuere. Iure ne an iniuria, variant annales; fama tamen frequentior, & sensu prope omnium damnat. Diuitias, quibus aucti immensum fuerant, malo fuisse, fateamur necesse est: siue virtutum indole, quibus res tantas terra marique perfecerant, voluptatibus extincta: siue ex ea re inuidia apud populum conflata, apud Principes spe lucri excitata. Tam cito in omne improbitatis genus degenerasse vix esset credibile, nisi Clemétis V. Pont. Maxim. diplomata, quæ inter tabulas ædis Toletanæ omnium maximæ (vti Ioannes Mariana li. 15 Rer. Hisp. cap. 10. testatur) plura extant indicio essent: Famam haudquaquam vanam fuisse, affirmantis duos, & sexaginta ex eo ordine, se coram quæstione habita, scelera nefandissima fassos, veniam petijsse. Huius porro abolitionis disquisitionem in vtramque partem fusè admodum reperire licet apud dictum Marianam loco citato; Villaneum, Antonium, Platinam in Clemēte V. Rob. Gaguinum in Philippo Pulchro, Papyrium Massonum lib. 3 Annal. Ioan. Azorium lib. 13. Institut. Moral. c. 6. (qui de Commendis, Beneficijs, precibus horarijs, votis variorum Ordinum docte admodū scripsit, & alios.

1312.

ORDO EQVITVM Teutonicorum Hospitalis Sanctæ Mariæ in Hierusalem, qui alio nomine Crucigeri, & Mariani dicti.

Eadem penè tempestate Friderico I. Imp. à Gregorio VII. literis, ac legationibus impulso copias quoque amplissimas in Syriam ducente, exædificata Hierosolymis S. Mariæ æde (quæ nomen Equitibus *S. Mariæ Teutunicorum in Hierusalem peperit*) Ordo Teutonicorum Celestino III. P. Max. sub regula D. Augustini approbante, aduersus fidei Christianæ hostes institutus etiam fuit. Cuius quidem instituti milites Templariorum, & fratrum S. Ioannis normam secuti, & in vnam quasi conflatam solemni voto professi; ad discrimen Cruces nigras albis chlamydibus apposuere; vt fusè citatis locis edocent Tyrius, Vitriacus, & Morinus Sanutus Torsellus Patricius Venetus in Secretis fidelium Crucis. Henricus VValpot, vir fortissimus primus ordini magister datus, æquata cum Regibus potestate creandi Equites & à dicto Celestino sacra in armis operandi facultate, vt de ijsdem vere dicere liceat, quod Rodericus Archiepiscopus Toletanus de suis prodit Equitibus. *Qui laudabant in canticis, accincti sunt ense, & qui gemebant orantes ad defensionem patriæ &c.* Adeo

Lib. 3. p. 8.

Lib. 7. c. 4. & 27.

vt Religiosa quadam societate, inter se deuincti nō minorem orationibus, quam armis nauarent operam, & Mariam Virginem cuius sese patrocinio deuouerant. Rosarium nempe cuius tesseram & in Scuto cum dicta Cruce Mariæ Burgi postea assumpserunt cot tidie recitando inuocarent; vnde etiā Mariani, & Crucigeri hodieque sunt appellati. Capta autem vrbe Hierosolymitana à Saladino Saracenorum Duce; Sodalitium Teutonicum Aconem, seu Ptolemaijda translatum. Inde, vt ex tota item Syria cum cæteris Christianis expulsum Fridericus Secundus in Germania colloca uit, quod vbi ad Prussiæ prouinciam à Christi fide tunc alienam, & Polonis Christianis infensam subigendam, Christique Religione imbuendam, sola interueniente Gregorij IX. auctoritate destinasset, vt latè narrat Cromerus, & ex publicis actis contra Nauclerum, & alios probat, inter vicinos Principes Christianos, & istos Teutonicos milites mirum, quàm variæ simultates, & contentiones, quæ ad arma prorumperet, exortæ sint. Ad quas assiduè componendas ne ordinis illius præclari ad fidem dilatandam progressus, quibus Satan inuidebat, impedirentur, Romani Pontifices incessanter aduigilarunt, eoque factum vt Conradus Mazouiæ Dux à Borussis (qui hodie Prussi) tūc Christi hostibus bello attritus, ordinem hunc sibi coniunxerit, & Culmensi agro concesso totam Prussiam, & omnē eam ditionem, quæ trans Vistulam ad mare Balticum porrigitur, occupandam dederit, annoque deinceps LIII. ac salutis nostræ CIↃ. CC. LXXIX. debellata prouincia Christi nomen à Teutonicis in ea sit constitutum ductore Hermanno Saltza Magistro, spectatæ virtus Duce, qui primus sacræ Domus vexillum in Prussiam traduxit, quo officio, non plebis tantum animos, sed etiam principum voluntates sibi conciliarunt. Deinde ab ijsdem acerrima bella contra Lithuanos, & Tataros pro Polonis pugnata: Arctissima tunc inter illos, & Poloniæ Reges amicitia coijt, donec exstincta vetere Regum stirpe, & Christi nomine è Lithuanis suscepto, Iagello Lithuaniæ princeps à Polonis in Regem acceptus est coniuncta cum Polonia Lithuania. Eius progenies, quæ multas tot clades, à Teutonico ordine illatas ad suum dedecus pertinere existimabat, nihil non ab eo tempore fecit, quo Teutonicos actu, seu vi antiqua possessione depelleret: infelici quidem per initia successu vti, & iniusto conatu. Ingenti tandem clade affecti Equites prope Tannebergam Anno 1400. X. Idus Quintiles sub VVenceslao Iagellone amissis L. hominum millibus, vix tandem adducti, vt quiescerent: sed pro inueterata gentis gloria, pro militari sacramenti Religione, extrema potiùs tentare, quàm tot laboribus parta ignauè deserere; donec Borussis, ac LXX. circiter opidis, & arcibus vna die quasi conspiratione facta deficientibus, Cazimirus Sigismundi I. parens occasionem arripuit, ordinéq; in eas angustias redegit, vt Ludouicus Erlinsusius cum de Vniuersis for tunis periclitaretur, metu, qui in constantissimum cadere potest, adigente, nulla Cæsaris, aut Imperij interueniente auctoritate, in eas conditiones cum Polono transegit, vt singuli deinceps ordinis Prussiæ Magistri intra sextum ab inito Magistratu mensem, Poloniæ Regem adire, & eum pro supremo Domino per iusiurandum agnoscere tenerentur. Ijs conditionibus postea cum stare nollet Fridericus Saxo, atque post eum Albertus Brandeburgicus Sigismundi sororis F. rursus graui bello se implicuit, cui gerendo cum auxilia à Cæsare, & Germanis, quorum de maiestate, & iure agebatur, expectarentur, deterioribus longè conditionibus imminentem belli procellā pace cum auunculo contracta, in occasionem sibi priuatim consulendi vertit, nam ex ordinis Magistro à Polono, cuius se clientelæ credidit, Prus-

Insignia Rosarij.

Lib. 9.

Cromerus lib. 8. 9. & 10.

Lib. 24.

Insigne E... quitū Te... unicorum Crux ni... gra.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

siæ Dux creatus est, statimque mutata religione voti vinculum soluit ducta vxore Dorothea Friderici Primi Daniæ Regis F. & prouinciam, quam antea vsusfructus tantum titulo obtinebat, iure proprietatis possidendam ad hæredes transmisit. Cuius filius Fridericus eadem, qua parens ceremonia tãquam regni beneficiarius in Borussiæ principem, Lublini tradito vexillo, & accepto à Rege torque aureo, inauguratus est, an. 1568. Adeo vt sensim Illustrissimus ille ordo non paruo Germanicæ nationis dedecore in ijs partibus extinctus fuit, cum tribus ferè seculis in Prussia, maximo Reipublicæ Christianæ bono floruisset, magnaq; inde regnis Germanicis decessio facta: quod Tilmannus Bredenbachius edito ea de re libello, & Cromerus latè exponunt. Vnde apparet maximam huic ordini iniuriam ab Alberto, Polonorum ope, pro quibus tot bella Crucigeri pugnauerunt, factam fuisse, atque adeò Cæsari, & Imperio in quorum tutela iam ab initio, continuata possessione Equites Teutonici semper exstitissent. Quamobrem Albertus iure ab Imperio proscriptus, causa eius magna cõtentione agi cœpit in Comitijs Anni 1548. inter Stanislaum Lascum à Sigismundo Poloniæ Rege missum, & Volfangum Melchingum, quem Cæsar ante quadriennium in ordinis Teutonici Magistrum inaugurauerat. Re cognita exitus illius actionis fuit, vt sententiam contra Albertum pronunciatam tuẽdam esse censerent: cætera, in quibus maior difficultas, ad Cæsarem reijcerent. Hodie totius ordinis Teutonici. Magister est Serenissimus Maximilianus Austrius, qui insignia Austriaca, & Imperij cum Cruce ordinis (quæ nigram alteram auream complectens etiam collegij tessera habetur) coniunxit. Milites autem, & sacerdotes Crucem nigram limbo argenteo insignem chlamydi adsutam, & alteram ex collo pendentem, præferre solent. Quæ & alia fusius apud Seb Munsterum libro tertio, de Germania, qui seriem magistrorum, & res illustriores ab ijs gestas recenset, & apud Belforestum libro tertio, de Cosmographia, & Iac. Aug. Thuanum historiarum lib. 1. 5. & 43. prudens Lector reperiet.

Lib. 24.

Insigne Equitũ Teutonicorum Crux nigra.

Et quamuis Prussia, quam Equites annis anteactis possidebant, modò Regi Polonorum pareat, nihilominus eligitur hodie magnus magister. qui illius ordinis bona in Germania sita etiamnum possidet, quibus Germanorum pleraque nobilitas, & Principum filij deuinciuntur.

Thesaurus Politicus.

ORDO EQVESTRIS *Sancti Ioannis Acconensis, & S. Thomæ.*

IMitatione dictorum ordinum militarium, erecta sunt, & alibi eiusdem generis collegia. Quorum è numero fuit illud Militum S. Ioannis Acconensis, ab Accone vna ex quinque, quæ in sacra scriptura memorantur, ciuitatibus, inuento nomine. Ab initio infirmis, ac peregrinis loca sacra visentibus, piam operam impẽdere commilitones illi professi sunt, mox, & arma fratres hospitalis Sancti Ioannis æmulati adiunxere, exinde inter militares ordines connumerati. Hieronymus Romanus regnante in Hispania Alfonso cognomento Sapiente, floruisse eos tradit, & ab eodem testamento condito, supellectilibus, vt lecto, & similibus, pecunijsque donatos; Tostati porrò ætate nullã quasi extitisse memoriam, qui & perijsse paulatim ordinem Acconensem testatur cap 15. & 19. super Iosue. Cæterùm S. Augustini normam sequuti S. Thomam pro numine habuisse videntur, vt idem Romanus se edoctum innuit, quod Alexandro IV. P. M. res sacras moderante, Ordo titulo S. Thomæ & S. Ioannis Acconensis coniunctim fuerit, indigetatus. Verùm in Prouinciali Romano inter cæteros militares, ordo S. Thom. quasi

Boterei. Iosue c. 13

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

quasi alius, & proprius, enumeratur, docentibus id Bullis Pontificum.

Magistro, & fratribus militiæ Hospitalis Sancti Thomæ Maryiris Camarten. Accon.

Item in Bulla Alexandri IV.

S. Thomæ Magistro, & fratribus Hospitalis S. Thomæ Martyris Acconen. In Bulla Ioannis XX.

Ordo Sācti Blasij. Ordo pœnitentiæ SS. Martyrū.

Protulit, & alios Equestres ordines Palestina, quorum alter *Sancti Blasij* nūcupabatur, dictus de *Sancta Maria*, alter *Pœnitentiæ SS. Martyrum*, cuius instituti fratres se vidisse affirmat Hieronymus Romanus, Crucem scilicet rubram præferentes, & D. Augustini regulam profitentes. De quibus & mentionem faciunt regulæ, seu pra ctica Cancellariæ Romanæ.

Eorum insignia.

ORDO EQVITVM S. Saluatoris in Aragonia.

ANno circiter 1118. Alfonsus Hispaniarum Imperator dictus, Rex Nauarræ, & Arragoniæ, itemque Legionis Castellæ, & Toleti ex parte vxoris Vrracæ, quo Mauros Cæsaraugusta, totaque Arragoniæ ditione facilius deturbaret; cum nihil nō virtute superabile censeret, & quo maio res difficultates propositas intelligeret; eò maius re bene gesta decus, & feliciores deinde successus secuturos confideret: Ex proceribus tam Hispanis, quàm Gallis, qui operam suam (teste Belloyo primarios ex ijs Duces enumerante) sæpissimè Christianis probarant, in Vrbis Montis Regalis post captam Calataiubam, hostibus fidei finitimam, Sodalitium Equestre S. Saluatoris, quod virtutis præmium foret, constituit. Et adimitationem militum Templariorum censu opimo, & prædijs dotauit, quibus opitulantibus feliciter ei adeo institutio illa cessit, vt Mauri omnes toto illo tractu, quo Regnum Arragoniæ hodie circūscribitur, anno 1120. extirpari sint, ipseque Rex nomen Pugnacis, seu Præliatoris adinuenerit, quod vices, & nouies collatis signis manus cum hoste conseruisse feratur, felici semper successu, & triumpho semper ducto exceptis duobus prælijs posterioribus.

ORDO EQVITVM de Monte Gaudio in Syrra, qui in Regno Castellæ dicti sunt de Monfrac, in Catalunia verò, & Valentia de Mongoia.

ORdinem Equestrem Mōtis Gaudij in Regno Hierosolymitano originem sumpsisse tradit Hieronymus Romanus, eadem ipsa tempestate, qua Principes Christiani in Syria rerum potiti sunt, à loci extra vrbem Hierosolymorum siti (vbi militia illa inchoata) etymo, assumpta appellatione. Approbationis diploma submisit Alexander III. anno. 1180. quod in archiuo Calatrauensi adseruari ait Franciscus Radesius, opidaque, & prædia, quibus huius ordinis Equites, ob nauatam Terræ Sanctæ recuperatæ fortiter operam, donati sunt, ibidem exprimi, quæ, & ipse in Chronicis suis militaribus enumerat. Studio quidem rei bellicæ, & pietatis, cæteros in Syria Equites adeò laudabili progressu æmulati sunt, vt mul tis à Christianis principibus possessionibus aucti, etiam in Castellæ Regno (vbi Equites de Monfrac à præcipua conuentus sede appellati sunt) opimos census, & prædia obtinerent, qualia & ipse Alfonsus IX. in tractu Maganensi ijs attribuit, hisce verbis, *A vos Don Rodrigo Goncales Maestre de Monfrac, de la orden de Monte Guadio &c.* Id & ex alijs monumentis, quæ in dicto archiuo reperire est, colligitur, hoc præuenire titulo: *Hæc est memoria del hauer qua perdieron los freyles de Mongoia y los castellos, qua les tomaron los freyles del Templo, Albambra, ò yaze el cuerpo del Conde Don Rodrigo, Maluezino, Escoriola &c.* In Ca-

Equites de Monte gaudio.

Equites de Monfrac.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Equites de Mongoia.

Catalunia enim, & Valentia *de Mongoia* cognominati fuere, quod idem sonat, quod Mons Gaudij, Anno demum 1221. Rex Ferdinandus cognomento Sanctus, castrum de Monfrac concessit, Gonsaluo Yannezio magistro Calatrauensi, docetque donationis exemplar, fuisse id castrum ordinis de Monfrac, adeoque Rex ipse eandem militiam, quod multum de pristino splendore amisisset, in vnam quasi cum Calatrauensi, contrahi, & vniri voluit.

Equites Ordinis de Truxillo.

Militiæ Truxillensis, idem Hieronymus Romanus in Republica sua, & Fráciscus Radesius de Andrada Eques Calatrauæ, in chronico suo Alcantariensi fusè meminerunt, & in ciuitate Truxillo sibi cognomine circa annũ 1227. sedem Equites habuisse ferũt, quibus consequenti tempore Alfonsus Rex diplomate condito, opida, & prædia ditissima, hæreditariò acquisita, Truxillum scilicet, S. Crucis, Zuferolam, Cabanam, & Albalam concessit. EraCæsaris 1233 ad quorum pleniorem cognitionem adeundi sunt prædicti auctores.

ORDO GLADIFERORVM, *seu militum Christi in Liuonia.*

INter Prussos, Samogitos, Lithuanos, & Russos, seu Moscos, posita est Liuonia, quæ sub se habet Curones, Lettos, & Esthenos, præcipuas nationes, vt moribus, sic & lingua diuersos, quæ tamen ferè Saxonica est. Cum indigenis & Liuis, commercij causa Germani vicini; atq; vt eorum Annales testantur. Bremenses tempestate forte in sinum Liuonicum delati, amicitiam iunxere immunitatem suis, ac mercatoribus, quos adducturi erant, icto fœdere pacti: qui & in Insula, in Duine ostio, sacellum extruxerunt in quo, ritu inter Christianos recepto, sacra peragebant. Horum exemplo, ac monitis, plerique Prouinciæ reguli, veræ religioni nomen dederunt, & à Bremensibus petierunt, vt virum pietate conspicuum ad se mitterent, qui sacris in ea regione præesset. Is fuit Menardus Segebergensis Monachus, à Bremensi Archiepiscopo in Liuoniensem Episcopũ consecratus, Friderici Ahenobarbi, & Alexandri III. P. Maxim. temporibus, per quem Religio ijs locis propagata fuit. Huic successit Bertoldus ex B. Pauli cœnobio, itidem Bremanissus, qui à Paganis illis occisus anno 1197. vt perscriptum est in historia Archiepiscoporum Bremensium. Huic subrogatus est Albertus ex collegio Bremensi euocatus, qui Rigam ciuitatem cõdidit, ac mœnibus cinxit. Is Engelberto, & Theodorico, Tisenhusenensibus adiutoribus sibi cognatis, cautius rem gessit, quorum ex consilio in societatem Teutonicos Equites asciuit, qui à Tẽplarijs olim orti, ad fidei Christianæ amplificationem in septemtrionales regiones allegati fuerant. Illius, & auspicijs institutum est Equitum in Liuonia collegium, ab Innocẽtio III. confirmatum, ensis rubri signum cum Cruce pallio insuta præferens, teste Cromero, & Arnoldo Abbate Lubecensi, aut verius binos gladios forma Crucis decussatim positæ rubescentes: Primusque ordinis dux ac magister Vinno creatus est. Eo principe, cõiunctis viribus magni progressus per eas regiones facti, capta a Volquinio Equite Torpæ arce, antea Russis subiecta, & Cocenhusia occupata, finibusque, ob perfidiam, Russis omnino

Insignia Equitum Liuon.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

nino exactis. Alberto Episcopo Nicolaus, & Nicolao Albertus alter successit, cum Volquinius Vinnoni per proditionem occiso suffectus fuisset. Tum Rigensis sedes Archiepiscopali dignitate ornata est, & Borussiæ Episcopi Varniensis, Culimensis, Pomesanensis, & Samberensis, se Rigensi præsuli tāquam metropolitano subiecere, vnito fratrum Liuoniensum collegio cum Equitum Teutonicorum ordine. Ita Volquinio à Lithuanis cæso, Hermanus Valkius ordinis Teutonici Eques, qui Borussiæ iā septennium præfuerat, sufficitur primus Liuonici ordinis Magister, ex ordine Teutonico à Funccio (apud quem cæteros eiusdem collegij, itemque Teutonici Magistros ex ordine reperire est) numeratur. Is Reualiam à Valdemaro II. Daniæ Rege, vt & Vesebergam, & Naruam missis in Liuoniam borealem ante viginti annos copijs, conditas, Danis restituit. Ab eo tempore fida inter se societate, Antistites, & ordinis principes amicitiam coluere, quamdiu externis bellis cum Lithuanis Russis, Samogitis, Semigallis res illis fuit. Foris pacatis rebus, statim ex æmulatione bella ciuilia inter eos exarserunt. Cum Equites tot victorijs claros, & armatam militiam, quam religioso voto profitentur, togatorum, ac pacificorum hominum imperij tæderet, cumque nuper capta à Melecho Sultano Ptolemaide, vbi sedem antea Teutonici ordinis Magister habebat, domicilium primò Marpurgum, deinde Mariaburgum translatum esset. Ibi tanquam in aula, & sub principatu degentes, ægrè Sacerdotum iugum ferebant, vti narrat Arnoldus Lubecensis Abbas lib. 7. cap. 9. Igitur Ioannes Svveriniensis comes, Romam, & post eum Isaurus in Daniam, ab Equitibus exacti, concessere. Fridericus denique Boemus totos XXXIX. annos Romæ vixit, quo absente Rigenses ab Equitibus Teutonicis oppugnati, ascitis Lithuanis, vario euentu sæpius conflixere. Tandem post longam disceptationem causa coram Carolo IV. & Clemente VI. P. M. agitata, cum secundum Regensem Antistitem pronunciatum esset: Fromildus, qui tunc sedem tenebat; & Bornissiæ princeps, cum sub id tempus Naruam, Reualiam, & Vesenbergam à Valdemaro IV. Daniæ Rege, XIX. CIƆ. argenti marcis redemisset, & Liuoniæ adiunxisset, Gedani amicè conuenerunt Nou. Maij Anno M. CCC. XLVIII. vt remanente penes, Archiepiscopum integra ciuitatis iurisdictione, vicissim ordinis princeps, fide, & obsequio, hactenus ArchiePiscopo, ab ordinis magistro præstari solitis, imposterum solueretur. Hic minimè dissidiorum finis inter eos fuit, sed gradus per istam transacti onem ad maiora ab hominibus armatis contra inermes audiendi factus. Inter hæc anno illius seculi XCV. exortus est Valterus Pletenbergus, vir excellenti virtute, post Vinnomem primum Equitum Liuoniæ Magistrum, & Hermannum qui ordinem Liuonicum cum Borrussiano coniunxit, alter ordinis instaurator, supra omnem inuidiam, & æmulationem positus, diffidia inter Equites, ac Rigenses composuit, arce, quæ ab Rigensibus destructa, & rursus ab ijsdem ædificata fuerat, vrbi adiuncta: & Moscos duobus ingentibus prælijs ineunte hoc seculo, primo in Liuoniam, altero ad Plescouiam superauit, & à Mosco L. annorum pacem, tam sibi honorificam, quàm Liuonis fructuosam extorsit. Quibus rebus confectis, Liuonicum ordinem Prussiæ Magistro, siue coniunctum, siue subiectum, ex soluta pecuniæ summa, ab Alberto, de quo superius locuti sumus, liberauit: & princeps Imperij effectus, Liuoniæ florentibus bello, & pace rebus vsque ad annum 1535. præfuit: sed xx. post annis, cum inter Guilielmum Brandeburgum Archiepiscopū Christophorum Megalopensem, & Henricum Galenium Equitum principem, antiqua denuò diffi dia recruduissent. Guilielmus, & Christophorus à Guilielmo

Vnio Ord. Liuonici cum Teutonico.

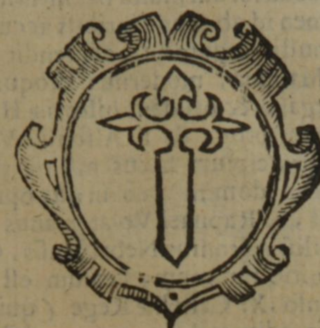
Ordo Liuonic⁹ seiūgitur à Teutonico.

lielmo Furstenbergio Ordinis Magistro capti sunt; ac biennio post à Sigismundo Poloniæ Rege, cuius petenti exercitu aduentante liberati, & in pristinam dignitatem restituti, adacto in conditiones minus honestas ordinis Magistro. Toties renouata diffidia, vicinis potentioribus molesta, ex quorum occasione Mosco ad inuadendas illas regiones, & Poloniā vastādā via aperiebatur, vt Episcopis primo damnosa, sic & Equitibus postremò exitiosa fuere. Nā quemadmodum salutari, vt sibi videbatur consilio, Sigismūdus, aboleto ordine Teutonico, ante XXXIII. annos, Borussiam perpetuis bellis cum Polonis hactenus conflictatam, iuris Polonici fecerat: beneficiario eius Principe Alberto Brandenburgico, sororis filio creato, sic & Sigismundus, Augustus, paternum exemplū secutus, postremo Liuonicū ordinem extinxit, & Gotardum Ketlerum postremū ordinis Magistrū, ordinem eierantem (vti & à Religione Orthodoxa turpissimè defecerat) radita Cruce, sigillo, literis, ac diplomatis omnibus quæ ordo Liuonicus à Pontifice, ac Cæsare acceperat, Curlādiæ, & Semigalliæ ducē creauit, Christophoro Megalopolensi Archiepiscopalē dignitatē pariter abrogauit, illius Iurisdictione omni Poloniæ Regibus addicta; adeoq; totā Liuoniā iuris Polonici affectā, sed inde à Sueuis, inde à Moscis miserè laceratam Stephanus Rex postea asseruit, & imperio firmauit. Quod exstinctæ Militiæ Teutonicæ, CCC. LVII. postquam cœperat anno, triste spectaculum, quicunque Germanici nominis studiosi erant, non sine lacrymis intuebantur. Atque ita ordo iste militum in Liuonia, cum floruisset annos 357. abrogatus desijt.

1561.

Hanc status Liuonici conuersionem mutata ante aliquot annos Religione, & recepta Lutheri perniciosa doctrina, & seruitutem secutam esse, magno Christiani nominis probro, minimè admirandum, quod subuersa Religione, regna perire necesse sit.

ORDO EQVITVM D. Iacobi apud Hispanos.

IN Hispania peculiares sub auspicijs diualibus exorti ordines militares, voto singulari ad profligandos Mauros eximendosq; eorum seruitute Christianos, obstricti, quos inter, Sancti Iacobi Militia, quæ vulgò *S. Iacobi de Spatha* nuncupatur, primarium obtinet locum, eiusque originem alij ad Alfonsi Casti, alij ad Ramiri Castellæ Regis ætatem referunt. Huic enim Ramiro cum ann. DCCCXLVI. commisso, ad Clauigium prælio, intercedente. D. Iacobo Apostolo, in equo candido niueum vexillum rubræ Crucis figura distinctum præferente, de innumera barbarorum multitudine, victoria esset concessa: cœptum est in prælijs nomen * eius patrociniumque implorari, victorque exercitus vniuersam Hispaniam voto obstrinxit, vt ex singulis agri vineæque iugeris, Compostellano templo, corporis D. Iacobi custodia celeberrimo, frumenti modium, aut vini amphoram, quotannis omnes penderent. Exinde Lucas Tudensis Ioannes Vasæus, Diegus Valera, & Antonius Morales ordinem huius militiæ initium cœpisse aiunt. Quibus haud dissentire videtur Franciscus Radesius Calatrauensis Eques, qui hoc ordine eiusq; rebus domi militiæq; præclarè gestis fusè admodū

846.

* Dios ayuda y S. Iago.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

est commentatus, siue quod iustarum instituendi causa fuerit, siue quod in diplomate Regis Ferdinandi, de institutione monasterij S Spiritus Salmanticæ, huius ordinis Magistri, & Commendatariorum multa fiat mentio; Falsi tamen id ab eruditioribus accusari, nonnullis argumentis contendit Ioannes Mariana, modernus alioqui non inelegans, & prudens historiæ Hispanicæ scriptor, & F. Alfonsus Venerius principium huius militiæ ponit circa an. domini 1160. in qua opinione est, & Raphael Volaterranus & post illũ Antonius Nebrissensis. Quo ab initio sumptum, certum est sub Alfonso IX. Castellæ Rege (qui Ensiferis adiutoribus, memorabili ad Nauas Tolosanas victoria potius est, & S. Crucis festũ, teste Roderico Archiepiscopo Toletano, qui prælio illo iuterfuit, primus inuexit) nonnullos ea tempestate viros militares nobiles atque copiosos, priuatis rebus in commune collatis, se suaque omnia Christi militiæ contra Christiani nominis hostes deuouisse, & Hiacynthi Cardinalis industria cum D. Eligij (qui D. Augustini normam amplexi domicilium prope Compostellam peregrinis excipiendis habebant) Canonicis vires sociasse, & ab Alexand. III. P. M. opera Petri Ferdinandi à Ponte Encalato, primi ordinis Magistri diploma impetrasse, III. Non. Iul. 1175. quo militibus viuendi ratio sub eadé D. Augustini regula præscripta est, & optimis institutis temperata; quibus obligabantur, & vias publicas peregrinorum concursu frequentatas, & limites à Maurorum incursionibus, qui totam prope Beticam, magnamq; Tarraconensis prouinciæ partem occupauerant, tenueruntque per annos circiter quadringentos tueri, bellumque ijs quoad viuerent inferre. Redegit eã in ordinem cum monitorio pœnali Magister Albertus S.R.E Cardinalis, vir eiusdem militiæ admodum studiosus, quæ nostra qooque ætate recensuit, confirmauitque Iulius II. P.M. ann. septimo supra millesimum quingentesimum. Fuerunt autem sub initium Equitum illorum facultates perquam tenues, vt ferè solet in rebus magnis; quippe qui non adeo multa castella, & ea quidem minutissima, quæ sub obscuris nominibus in ipso priuilegio numerantur, possiderent. Verum Regibus insigni eorum opera in bellis, quæ contra Mahumetis cultores gesta sunt, vtentibus, eò potentiæ deuenere, vt magnis opibus, & vectigalibus aucti, ex spolijs hostiũ, regumque beneficio, & Pontificum benignitate nullos cataphractos Equites armare potuisse suo seculo testetur Ælius Antonius Nebrissensis, crebrosque reportasse triumphos doceat Radesius. Cæterum ex omni militum numero tredecim omnino viros, vulgò *los Trezes*, diligere iussum: qui à Magistri latere non decederent, & cum eo, vel cum Priore quotannis loco designato cõuentus generales agerent. Domicilium primarium domus Vclesij in Castella, Xenodochium verò D. Marci Legione designatũ, duobus Præfectis, seu Commendatoribus (quos à regni cognomine, Castellensem, & Legionensem nuncupãt) maioribus constitutis. Multa alta præterea, quæ pro ordinis dignitate à dicto Radesio memorantur, constituta. Insigne hodieque militibus in veste superiori est Crux rubra in gladij militaris modum conformata cui præterea antiquitus * Veneria (cõchulæ species est, quod Venus in ijs vecta fortè dicta) quæ in Hispania pro tessera D. Iacobi semper est habita, apponeretur. Vti ex diplomate Alexandri Papæ, & archiuis Vclesij colligere licet, quod quidem diploma non nisi Equitibus, & Sacerdotibus Veneriam gestare permittit, & Sanctimonialibus (nam ad id vitæ genus fœminæ etiam admittuntur, coniugij sublata facultate, nisi consensu Magistri) nobili loco natis. Et sigilla antiqua tam Magistri, quam Conuentus pro insignijs exhibent gladium, & infra capulum Veneriam, etsi aliquo discrimine. Quod illud ad dextram Solis signum, ad

Lib. II. cap. 13.

Vnio Equitum D. Iacobi cum D. Eligij Canonicis.

Fortunius Garzias in Consilio ordinis S. Iacobi 1. par. versic. Praterea.

Decad. I. lib. 2. c. 9.

Lucius Marineus Siculus lib. 4 de Reb. Hisp.

Lips. ad Senecã Epist. 98.

Iac. Vitriac c. 26. in hist. Occident.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

ad ſiniſtram ſemilunæ cõtineret, cum inſcriptioae *Sello de la caualleriv de sanctiago*. Hoc autem locSolis, & Lunæ ab vtraque partem Crucem minorem cum inſcriptione: *Sello del Capitulo de la orden de Sanctiago*. Et vexillum militare Magiſtrorum ætate in campo aureo Crucem rubram cum Calatrauenſibus communem, in eaque quinque Venerias diſcriminis ergo præferebat. Noſtra verò ætate Sigillum ordinis Cruce grandiuſcula arma Regia complectente (quod ad Reges adminiſtratio ordinis Pontificum auctoritate Anno 1493. Alfonſo Cardena eius militiæ Magiſtro è viuis ſublato deueniſſet) & intra ramorum angulos quatuor gladijs formidabilis, exornatur hoc addito elogio: *Philippus Dei gratia Hiſpaniarum Rex, adminiſtrator perpetuus ordinis, & militiæ Sancti Iacobi de Spatha*. Huius ordinis commilitones, qui in Luſitania degebant Dionyſio Rege procurante, & auctoritate P. M. interceden te, Magiſtri Caſtellenſis iuriſdictione ſeſe eximentes, Alcacaris ad Salam, immutata ordinis teſſera, laminam enſiferæ Crucis non nihil breuiorem geſtantes, Palmeram deinde tãquam ordinis caput conceſſere. Vnde in errorem fortè abijt, vt à nonnullis Equites Palmerani, planè alij putarentur, cum tamen ijs eadem ſint veſtimenta, & digmata, quæ Sancti Iacobi Equite toto Hiſpaniæ Regno ge ſtare ſolent. Plura qui volet dictum Radeſium, M. Islam Philippo II. à ſacris, & Antonium Moralem, qui iuſſu eiuſdem Regis, cum capitulum Toleti An. 1560. celebraſſet, & Madriti 1562. abſoluiſſet, omnia quæ ad dignitatem huius ordinis pertinent, exquiſitè perſecutus eſt, conſulat.

Palmerani Equites.
Ioan. Azonius 3. c. 3.

ORDO EQVITVM *Calatrauæ in Regno Toletano.*

CAlatraua non obſcuri nominis opidum, ad flumen Anam ſitum, & ſacræ huius militiæ nomine præcipuè clarum, Ptolomæo, qui M. Antonini temporibus ſcripſit, Oretum Germanorum dictum, teſte Car. Cluſio; Iol. Moletio, & Tarapha inter Oretanos ſitum, & Calatrauæ militibus à Rege Sanctio III cognomine *Deſiderato* datum fuit, circa annum CIↃ. C. LVIII. Cuius militiæ primordia, non pigebit, ab ouo, quod aiunt, breuibus enarrare. Quo tempore Mauris erepta fuit Calatraua, Templarijs militibus (quorum magna tunc temporis erat virtutis opinio) munienda data eſt, vt firmum aduerſus barbarorum inſultus propugnaculum eſſet: illi, quod Mauros magnis copijs eò venturos fama erat, opido diffiſi, Regi id reſtituere, nec erat inter proceres, qui ſe periculo exponeret.

Aderant fortè Toleti duo Ciſtercienſes Monachi, Raymundus Fiterij ad Piſoricam Abbas, & Didacus Velaſcus ſpectatæ virtutis miles nunc Chriſto militabat (qui monendo, ſuadendoq; Abbatem tandem impulit, vt vt opidi muniendi in ſe curam ſuſciperet, glorioſum id illi, Reipublicæ Ghriſtianæ vtiliſſimum futurũ. Conſilium ſpecie temerarium erat, annuit

 tamen.

tamen. Regi Sanctio id gratissimum fuit, Ioannique Præsuli Toletano, qui quoniã eius ditionis esset, pecuniam de suo suppeditauit, & auctoritate sua, orationeque, multos tum nobiles, tum populares exciuit, vt vnà cum Abbate pro Christiana Rep. discrimini se obijcerent. Multi vndique eò mortales confluxere, omnes libenter difficultates subituri; diligentia hoc opidum aduersus omnes hostiũ iniurias, egregiè munitum fuit. Mauri spe deiecti, an alijs difficultatibus impliciti, obsidionem non tentarunt. Id faustum militiæ eius omen fuit. Rex in laboris præmium, opidum Abbati, & socijs iure perpetuo, nomine Beatæ Mariæ Ordinis Cisterciensis patronę, dono dedit. Is militibus suis vestem & regulam Cisterciensem attribuit. Equitum Magistro quadraginta millia aureorum quotannis cedunt. His initijs sacram hanc militiam, in hoc quod videre est, fastigium excretam, Alexander III. P. M. suo diplomate approbauit, in quo quidam Garzias primus Magister nominatur, & innocentius III. altero confirmauit. Ita ferè Ludouicus Nonius, Io. Mariana, & Franciscus Radesius huius ordinis miles, Equites porrò, qui Cruce rubea in insignijs, vexillis, sigillis à primordijs vsi sunt, verisimile est Crucem quoque in pectore prætulisse; quamuis minimè negandũ, quin semper ijs (vt tria apertè docent approbationis diplomata) fuerit *Scapulare pro habitu Religionis*. Quousque Benedictus XIII. Crucem rubram quatuor lilijs insignem, eadem qua in bulla adpingitur figura, cuculli loco deferendam adsignauit: & Paulus III. vt vnicam quisque vxorem posset ducere, secundis nuptijs exclusis, indulsit; hodieque solemni comitiorum lege cautum tradit Radesius, vt vexillum ordinis citra Crucem rubram, duabus compedibus, *Trauas* vulgò dictis, allusione ad Calatrauam, ordinis caput facta ab vna parte; ab altera verò effigie D. Virginis notatum, bello, & pace præferatur; imitatione

Rod. Toletanus li. 7. cap. 14. & 27 & Henricus Pantaleon.

1158.

1164.

1199.

1397. *Calatranensium insignia.*

cæterorum ordinum id factum S. Iacobi enim Militia Venerijs, Pirarij, siue Alcantaræ Pyro, Auisiorũ duabus Auibus, præter Crucem in vexillis discriminis ergò vtuntur. Iure autem Magisterij, Innocentij VIII. beneplacito, ad Hispaniæ Reges delato, & Garzia Lopezio Padilla Calatrauæ Magistro defuncto, anno salutis 1489. eius locum Ferdinandus Rex excepit, & titulos, *commendas* vocant, inter milites diuidere cępit, nullo amplius Equitum suffragijs, vti moris erat, Magistro substituto, à quo tempore, sigillum ordinis, in quo hodieque videre est dictam Crucem cum inscriptione, *Philippus Dei gratia Hispaniarum Rex administrator perpetuus ordinis, & militiæ Calatrauæ*, mutare consueuit. Habet hic Ordo, vti & Alcantarensis, suum Commendatarium Maiorem, & suum Clauigerum, sub quo ingens Commendatariorum Equitum est numerus; quorum omnium magni sunt censu, vti Damianus à Goes in Hispania sua, & Lucius Marineus Siculus lib. 4. Hisp. Augustinus Florentius in Historia Camaldulensi describunt.

ORDO EQVITVM *Alcantaræ in Regno Legionis.*

COmesius Ferdinandus summæ nobilitatis apud Legionẽses Eques, Ordinem militum *Sancti Iuliani de Pirario*,

Pirario, sic dictum, quod in eius nominis oppido decem milliaribus à Rodrico ciuitate ad Coam fluuium distante, primum ordinis cœnobium extructum sit, auspicijs Ferdinâdi Legionis, & Galitiæ Regis primus contra Mauros excitasse traditur: eiusq; sodalitij, & fratrum protectorem, condito diplomate anno 1176. ipse Rex se nuncupauit. Alexander autem III. P. M. altero suo diplomate (quod à Francisco Radesio, qui institutionem ordinis Alcantaræ S. Iacobi, & Calatrauæ gesta, & seriem magistrorum, summorumq; militiæ præfectorum Hispano sermone dilucidè complexus est recitatur) anno 1177. probauit; Lucius deinde III. Anno 1183. confirmauit, & à diœcesanis exemi, dictumq; Priorem Gometium primum S. Iuliani de Pirario Magistrum ibidem nominauit. Insigne tum sodalibus fuisse arborem Pirum viridem in campo aureo, docent litteræ Fraternitatis, seu amicitiæ cum militibus S. Iacobi cōtractæ an. 1202. quarum sigillum, Pirū anborem cum inscriptione *Sigillum ordinis S. Iuliani de Pirario*, præfert, facta inibi mētione Benedicti Suarez secundi ordinis magistri, qui tertium confirmationis diploma ab Innocentio III. anno 1205. impetrauit: hodieq; tabulæ illæ in archiuis Vclesij curiosè adseruantur. Mansit militibus S. Iuliani de Pirario nomen, donec Alcâtaræ oppidi (quod ad Tagi ripas situm, & mirandi operis ponte præcipuè spectandum) possessione aucti. Id factum ea ratione, quod ab Alfonso VIII. Rege Mauris ereptum, anno circiter CIↃ.CCXIII. Martino Ferdinando de Quintana Calatrauensi Magistro XII. cum dono datum esset, rursus id quinquennio post ab eodem Calatrauæ Magistro, communicatis cum dicto Rege consilijs, attributum fuit, Nunnio Ferdinando III. Pirarij Magistro, eiusque socijs. Vnde tanquam ex munitissima arce in hostium fines incurrerent, & propugnaculum esset ad hostiles impetus eludendos, pactis conditionib. vt in posterum huius sodalitij facta vnione, legibus & imperio Calatrauensium subiaceret. Inde sede Alcantaram translata, Didacus Sanctius IV. ordinis Magister, assumpto titulo Magisterij Alcantariensis, insignijs Piri duas compedes, *Trauas* vulgò vocât, & quas Calatrauenses discriminis ergò cum Cruce rubea gestare solent, in signum vnionis adiunxit: & à nouo domicilio sodales Alcantaræ Milites, quod vsque in hodiernum diem manet, dixit. Beneficio demum Lucij II. P. M. Calatrauensium potestati se eximentes, an. 1411. à Calatrauæ militibus, auctoritate Benedicti XIII. Crucis viridis figura florida in candido scapulari, ad læuam, se distinxere: cum antea cucullo, & rubra fascia tantum distincti essent: Et Calatrauæ Equites, quibus anteà subfuere, eandem Crucem rubeam in veste candida, & clypeo; Auisij verò idem Crucis insigne in scuto aureo præferrent. Castitatem ad normam D. Benedicti à prima ordinis institutione professi sunt. Paulus III. anno 1540. matrimonium vti Calatrauensibus indulsit Forma professionis apud Io. Petrum Guitierez eiusdem ordinis Equitem, & Philippi II. Hispaniarum Regis Sacristam maiorem, qui & de militiæ huius origine lingua vulgari scripsit, talis reperitur.

Insignia antiqua Equitum de Pirario.

1213.

insignia noua Equitū Alcâtaræ.

Madriti apud Alf. Gomes an. 1576. in fol.

Domine Frater N. Ego Frater N. miles Ordinis Alcantaræ professionem facio Deo & Domino Magistro, & vobis qui eius nomine hic estis, & promitto vobis obedientiam, castitatem coniugalem, & conuersionem morum meorum de bene in melius, omni tempore vitæ meæ vsque ad mortem, secundum regulam Sancti Benedicti, & modum viuendi concessum huic Ordini de Alcantara: Sublatis porrò trium dictorum ordinum Magistris, cum Præfecturæ Ferdinando, & Isabellæ Regibus Innocentio VIII. P. M. diploma submittente, (quo omnis eorū administratio, procuratioque Castellæ, ac Legionis Regibus credebatur) cessissent Anno 1494. à Ioanne Alcâtara Magistro im-

Damianus à Goes in Hispania sua.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

petratum est, vt honorem illum in eiusdem Ferdinandi Regis nomen transcriberet; quod factum eidem post annos aliquot, Archiepiscopalis, & Cardinalitiæ dignitatis conciliauit insignia. Pontificis quidem auctoritate, at Regis in primis gratia atque beneficio. Alexander demum VI. Leo X. Hadrianus item VI. in alumni Caroli V. Imp. gratiam, ipsi, & successoribus tres istos ordines in omne tempus administrandos tabulis conditis, concessere.

ORDO MILITVM *Iesu Christi à Sancto Dominico contra Albigenses hæreticos institutus.*

INstituti huius initia, & causam habe ex Antonini Chronico. Cum partes Tolosanæ, & Lombardiæ plenæ essent hæreticis, Dominicus prædicans contra illos dicitur conuertisse ex illis 100000. Et in adiutorium sumpsit, quasdam deuotas personas, quæ corporaliter illos hæreticos gladio materiali expugnarent, quos ipse gladio verbi Dei amputare non posset, quibus, & tradidit tertium modum viuendi spiritualem, vltra communem morem laicalem, & citra statum completæ Religionis: & dicebantur tunc *Fratres de militia Beati Dominici*. Extirpatis demum hæreticis in partibus illis, cum non oporteret amplius gladio pugnare; remanserunt in illo modo partim religioso cum vxoribus suis, quæ mortuis viris continenter viuebant, & alij vtriusque sexus; viduæ, & virgines, & coniugati illis adhæserunt; Vocati sunt postea *Fratres, seu Sorores de Pœnitentia Beati Dominici*: quorum regulam approbauit Innocentius VI. circa annum Christi 1360. Et Ioannes XXII. declarauit illos, & illas non esse intelligendas de numero eorum, qui dicuntur in Clement. *Ad nostram deberet, Begardi, & Beginæ*. Et Honorius concessit, quod tempore interdicti possint interesse diuinis officijs in Ecclesijs Prædicatorum. Hic ordo neminem adstringit ad paupertatem, & obedientiam totaliter.

1360.

ORDO SANCTÆ MARIÆ *de Mercede, & Redemptione captiuorum apud Aragonios celebris.*

EO ipso Anno CIↃ. CC. XVIII. quo S. Dominicus in Hispaniam venit, Barcinonæ noua piorum hominum instituta Sodalitas, nomine D. Mariæ de Mercede, & de Redemptione captiuorũ insignis; quod multi terra marique à Mauris capti Christiani, & in seruitutem abacti, vitæ acerbitate à Christo data fide morerentur. Magnum id dedecus Religionis erat, Christiani nominis probrum maximum; cuius declinandi studio Iacobus I. Aragoniæ Rex, cognomento Expugnator (tria enim regna, Balearicum, Valentinum, & Murciense è Saracenorum manibus eripuit) prima ordinis iecit fundamenta. Gregorius autẽ Papa IX. Anno post duodecima adprobauit, vt Hieronymus Curita, Blanca, Romanus, Ioannes Mariana, alijque historiographi Hispani commemorant. Fecit id Iacobus

Io. Mariana ann. 1218.

1230.

bus Rex, seu voti reus, vt quidam scribunt, quod Montione in Gallia, dum captiui instar à Simone Comite Montfortio teneretur, Virgini Matri nuncuparat: seu vsu edoctus, quàm misera captiuorum conditio, quamq; deplorandus eorum status foret, quibus barbari adeò seueras leges, & iugum imponerent. Vsus est autem hac in re consilio Raymundi Pennafortij Monachi Dominicani, qui à sacris illi confessionibus erat; itemq; Petri Nolasci viri nobilis Galli è diœcesi Sancti Pauli oriundi. Raymundum hunc nostra memoria Clemens VIII. Diuorum numeris adscripsit: fuit vir admodum eruditus, vt libri quinque decretalium epistolarum ab ipso digesti, & varia ingenij monumenta annis superioribus Romæ edita comprobant. Cæterum Nolascus secundum Regem Iacobum nascenti familiæ Ducem se præbuit, eamdemque optimis legibus temperauit. Idem Barcinonæ in Cathedrali S. Crucis Basilica, coram eodem Rege, itemq; Raymundo Pennafortio, & regni proceribus, vestem candidam religionis nota insignem, de manu Berengarij Palauicini Episcopi Barcinonensis suscepit. Est autem religiosi huius ordinis nota, seu tessera (quam Rex ipse manu propria sodalibus distribuit) Crux argentea D. Eulaliæ Barcinonensis rubro in clypeo, gentilicijs Cataloniæ principum insignibus (quæ aureo scuto quatuor tenijs, seu palis, vt fecialibus placet, puniceis virgato, præfulgent; & exinde cùm Raymundus Berengarius regnum Aragoniæ dotali iure adeptus est, Regibus Aragonijs propria, manserunt) superimposita. Ipsis porrò mercenarij sodalibus incumbit corrogatis eleemosynis stipem colligere, Christianos homines à Saracenis, Mauris, alijsque barbaris captos, aut in seruitutem abductos redimere, pristinæque libertati restituere, & discriminis ergò ad memorata insignia prætestam, siue limbum aureum cum fascia aurea in vmbonis medio præferre.

Hier. Curita li. 1. Rer. Arag.

Insignia Equitum.

Sunt autem duplicis generis in hac familia Sodales. Alij milites, siue Equites; alij monachi: vtriusque vnus hodie præest Magister generalis, Barcinonæ residens, & quidem Sacerdos; idque ex decreto Clementis V. & Ioannis XXII. Pontificum Romanorum, etsi suum olim singuli habuerint præfectum, ac moderatorem. Regulam Sancti Augustini à Gregorio IX. ipsis præscriptam fuisse, Hieronymus Romanus, alijque referunt. Nec mirum, cum initia sua Raymundo Pennafortio Dominicano (cuius ordinis Sodales eandem regulam sequuntur) familia ista mercenariorum, magna ex parte debeat, vt supra commemorauimus. Arnoldus VVionus tradit Milites hodie mercenarios secundum regulam Sancti Benedicti viuere, idque ex solenni professionis ipsorum formula sibi cõstare ait, quod alijs rerum Hispanicarum magis peritis discutiendum relinquo.

Cæterùm dum in Hispania versaremur contigit nobis coram aliquando non exiguum captiuorum seruitute exemptorum numerum magno nostro gaudio spectare, & solemni supplicatione ipsis subsequentibus mercenariis, & ab Equitibus libertati restitui, ad propriaque subministrato viatico decenter remitti; quod non sine magno Christiani nominis bono, tam laudabile institutum ijs in partibus auctum fateamur necesse est, adeoque id Martinus V. & Nicolaus IV. Pontifices tabulis suis inter austeriores, excepto Carthusiensium, ordines commemorauere: quod eius sequaces, quandocumque periculum esset, fidem per captiuos, ob intolerabile Saracenorum iugum, abnegatam iri, eorum se loco sistere ex voto teneantur, donec Redemptionis pretium sit persolutum.

* * *

ORDO

ORDO EQVITVM Beatæ Mariæ Gloriosæ apud Italos.

FVerunt & alia Equestria ornamenta apud alias orbis Christiani nationes excogitata; vti Ordo militaris titulo *Sanctæ Mariæ Gloriosæ*: ad pacificandas Italiæ ciuitates, Anno ferè 1233. excitatus est, auctore *Bartholomæo Vicentino* Ordinis Prædicatorũ eius postea vrbis Episcopo. Quod institutum Vrbanus IV. Papa circa Ann. 1262. adprobauit: leges verò attulit *Rufinus Gurgo* Placẽtinus Pontificis Pœnitentiarius, quas scripserant huic ordini sese dicantes viri aliquot, diuitijs, ac nobilitate præstantes *Catellanus, Malauolta, Loderengus Andalus Gruamons, Caccianimicus, & Hugolinus Lambertinus Bononienses. Selania Liazarius Regiensis, & Rainerus Adelardus Mutinensis*. Erant autem istæ, vt tunicam albam, & subcinericiam togam induti, Crucem purpuream in campo albo duabus suprapositis stellis, præferrent: vtque viduarum, & pupillorum tutelam susciperent, parique, & concordiæ inter homines conciliandæ studerent Franciscus Sansouinus ijsdem Crucem rubeam cum limbo aureo in pectore attribuit. Quoniam autem suis quisque in ædibus cum vxoribus, & filijs vitam agebat, vulgò *Fratres gaudentes* vocati sunt, vt *I*oannes Villarius, & Salimbenus in suis chronicis prodiderunt. Huius ordinis primus magister ipse *Loderengus* est constitutus, vir multis nominibus laudandus, hæc ferè Carolus Sigonius, *Lib. 17. & 19. de Regno Italiæ* Floret hodieq; militare hoc institutum Bononiæ, Mutinæque, & in alijs *Ita*liæ ciuitatibus sub titulo *S. Mariæ matris Domini* vt tradit P. Beloijus scriptor modernus ap. 18.

Crux purpurea Insigne Equitum Beatæ Mariæ Gloriosæ.

ORDO EQVITVM Montesiæ in Regno Valentiæ.

TEmplarij ordinis thesaurum, fœcundam quasi aliorum ordinum extitisse matriculam, tradunt auctores Hispani, tum maximè Gonsaluus Argotes de Molina, & Gonsaluus *I*llescas in historia sua Pontificali, qui à *I*oanne XXII. Pontificatus sui Anno III. nati, Christi 1317. rogatu *I*acobi II. Aragoniæ, & Valentiæ Regis, collegium militum Montesiæ, quod oppidum sedem præcipuam, & nomen ijs dedit, instauratum produnt. Templarijs enim ad immensas opes euectis, & vno omnes tempore ad internecionem ferè deletis, varijs hinc inde societatibus natis ex horum patrimonio prospectum, & sicut in Gallijs, & alibi in locum, & opes ferè eorum successerunt Melitenses; ita in regno Valentino ordo Montesiæ, in Lusitaniæ Christi, sub idem ferè tempus exortus. Calatrauensibus quidem Montesiani per initia subiecti, proprio tamen Magistro Guilielmo Erilio ordinis primo in Conuentu Sãctæ Mariæ, & S. Georgjj constituto, vti Hier. Curita testatur gauisi sunt: Habitu candido iuxta D. Benedicti normam Cruce rubra simplici plenaque in veste candida; & prædijs, (quæ templarij eo in tractu obtinuerãt) adscriptis, quæ omnia Be-

Lib. 1. c. 3.
Lib. 2.
Eborenses Equites.

Benedictus XIII. & Martinus V. tabulis suis confirmarunt. Censu isto Equites, etsi cæteris impares, virtute certè bellica aduersus Mauros littora Valentina infestantes, non inferiores extitere, castitatemque omnes professos ad sua vsque tempora adfirmat Hier. Romanus. Primusque qui illam infregit, fuit Cæsar Borgia Magister ordinis XI. Summis Pontificibus certas ob causas indulgentibus. Solet autem, vt idem Romanus ait, Magister Ordinis, decori, & prærogatiuæ augendæ: Crucem quidem rubeam in veste, sed maiorem certis ad brachia punctis distinctam: ipsum verò collegium in vexillis militaribus Cruces viridi nigroq; colore exornatas præferre, etsi in clypeis aureis simplicem, & planam illam Crucem retinere conspiciatur.

Io. Azorius lib. 13. c. 3. 4. 5.

Insignia Magistri Ordinis.

EQVITVM CHRISTI ORDO apud Lusitanos.

Dionysius cognomento Perioca Portugalliæ Rex, Alfonsi X. Castellæ Legionisque Regis nepos, nouam militiam *De Portugallo* vulgò nuncupatam, & cui à Christo nomen est, eoque regni hodie nobilissimam, & Cruce rubra alia candida intersecante distinctam, in atro amictu constituit. Ioannes verò XXII. Papa D. Benedicti regulam an. 1320. præscripsit, Legesq; quibus sub Christo militare tenerentur, conditas, vulgari postea Lusitanorum lingua, cum reliquis ordinis priuilegijs edidit Dominus Damianus Conuentus Tomariensis Prior & eiusdem ordinis Præfectus generalis, Primò autem Equitum Magistro Ægidio Martinio, Auisiorum quondam instituti militi ad Castrum Marinum, Eluensis diœcesis oppidum, sedes attributa; exinde Tomarium migratum, militibusque omnia bona Templariorũ nuper sublatorum annuente Rege, & Pontifice, quò liberius militiæ Christi contra Mauros Beticam incolentes vacare possent cessere. Quorum incredibili virtute factum, vt Lusitanorum imperium in Oriẽte fundatum, omnes prouinciæ, & oppida, tam in Asia, Africa, Brasilia, & alijs Occidentis partibus (quo nomine Reges Portugalliæ Sphæram in insignibus prætendunt, vt regũ suum in quatuor orbis angulos extendi significent) Christiano nomini acquisita, & huic ordini annexa, Magistri vectigal quotannis centum aureorum millibus augerent. Is quotiescunque ordo moderatore, & Præfecto careret, à tredecim præcipuis Equitibus electus cõscribendi, & exauctorandi milites facultatem habebat, quousque magisterium ordinis perpetuo iure ad ipsos Lusitaniæ Reges, & successores; adeoque ad ipsum Philippum III. Hispaniarum Regem augustissimum Pontificum auctoritate delatum. Militibus porrò Alexãdrum VI. P. M. potestatem ducendi vxores concessisse scribit Hieron. Conestaggius in tractatu suo de Portugalliæ coniunctione cum regno Castellæ.

Insigne Equitũ Christi.

1320.

Hier. Osor. li. 1. de reb. Emanuel.

Phil. Bergom. li. 13.

MILITIA BANDÆ, & Scamæ apud Hispanos, & Calza apud Venetos.

Obtinuit, & olim mos in Hispania inter Equites tyrones vigilandi, antequam ad id dignitatis cooptarentur; vti testatur Hieronymus Romanus, de institutione militum Bandæ, ab Alfonso XI. Castellæ Rege

G in

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

in ciuitate Victoria, antequam regni insignia capesseret, erecta, & non multò post in Vrbe Burgēsi celebrata. Vbi pridie ceremoniarum in monasterio S. Mariæ Regalis, quisque tyronum à Rege conductus, ad altare suum depositis armis totam noctem vigilijs, orationibusque transegit, posteroque die sub Missarum solemnijs ab eodē tanquam ab ordinis præside militari baltheo, seu tenia rubra, *Banda* vulgo dicta, & quatuor lata digitos, quæ à dextro humero sub sinistro brachio corpori circumduceretur, honoris ergò donatus est. Quam & pardi nonnunquam fuisse coloris, apparet ex historia Regis Ioannis II. vulgari lingua conscripta. In eumque numrum iuuentutis excitandæ gratia, solummodò adlecti nobiles natu minores, & armigeri; qui adeò opima patrimonia non possiderent, quique decem minimum annis in castris, aulaque versati essent, exclusi filijs maioribus. Et quia rege ipsi honoris id insigne gestare nō dedignabatur; eò fiebat, vt nobilitas ad res arduas capessendas incenderetur, magnoque in pretio ordo ille dudum haberetur: ob heroicas nempè quibus fulciebatur, constitutiones. Quas recitat Antonius Gueuarra Mōdonedi Episcopus (qui de Equite, ac de officio ducis in bello luculentum conscripsit librum) in epistola ad Petrum Pimentelium Comitem Beneuentanum: & Franciscus Sansouinus, qui seriem etiam Equitum primis auspicijs adlectorum, ex ordine recenset.

1332.

Bandæ militum insignia.

An. 22. C. 48.

Subsequenti verò ætate in desuetudinem abijsse prodit Antonius Garibaijus; Regnante attamen Rege Ioanne, adhuc floruisse ex eiusdem constat historia. Cum enim Sigismūdus Imp. Schismatis causa Perpinianum venisset, nonnulli ex eius comitatu Principes Lusitaniam Castellam, vicinasque prouincias visendi desiderio adiere; Comes nimirum Armeniacus, Vicecomes Saonensis, Dux Briensis Polonus, & Tribunus Equitum Pannoniæ, qui omnes à Rege Ioanne honorario *Bandæ* insigni condecorati sunt.

Lib. 4. c. 7. *An.* 15. c. 232. *An* 31. c. 208.

Excitauit, & Ioannes II. Castellæ Rex ordinem Equitum *de la Scama*, cuius insigne, aut quid esset *La Scama*; diligenti habita inquisitione curiosè se indagasse, nec tamen eius potuisse reperire rationem, testatur Hieronymus Romanus: etsi non diffiteatur eundem Regem, Moysem Didacum de Valera rebus in Germania gestis illustrem hoc militari signo donasse: itemque Ciliæ Comitem in Bohemia, cui & alia quatuor eiusdem notæ collaria, inter primarios suos nobiles distribuenda, elargitus est.

Equites Scamæ.

Hist. Ioannis II. anno 30. & 37.

Exemplo Sodalitij militum Bandæ erectum est eadem ætate apud Venetos, collegium Equitum *de la Calza*, ijsdem plane, quibus *Bandæ*, conditis legibus nobile, in quod non nisi ingenuos, & illustri sanguine natos à Duce, Senatuque cooptari fas esset. Hoc porrò institutum anno 1562. renouatum, priuilegijs, alijsque ad decorem rebus, illustratum, ait Leonardus Florauantius *in speculo suo scientiæ vniuersalis*; Magistrumque ordinis præeminentiæ dignitate *Dominum* appellari solitum. Cuius quidem insigne hactenus noscere non potuimus; hoc constare scimus, vti & nobis retulit doctissimus Andreas Ettenius, politioris omnis litteraturæ tum rei anatomicæ in primis, adeoque vtriusque medicinæ laude ornatissimus, præstantes plerosque viros, rebus domi militiæque gestis insignes à Duce, Senatuque Veneto in Equestrem dignitatem adscribi; & torque aureo cui D. Marci (numen illius Veneti præcipuum habent) siue Leonis alati effigies, cum elogio; *Pax tibi Marce*, cæterisque Principatus eius insignijs inest, donari. Vti & apud Genuenses honorarij Reipublicæ illius Equites, D. Georgij tutelaris tessera (quæ crux plana est rubei coloris) insigniri solent. Lege ordinem D. Georgij à Friderico III. Imp. institutum.

Ordo Equitum de la Calza apud Venetos.

S. Marci Equites. Eorum insignia.

Equites D. Georgij apud Genuens.

ORDO

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

ORDO EQVITVM *Auisiorum vulgo de Auis in Lusitania.*

CHristianis Eborensi vrbe, frequenti Regum Portugalliæ domicilio celeberrima, potitis, quòd situ naturaque aptus locus videretur Mauris debellandis, placuit Alfonso Regi Lusitaniæ huius nominis primo, caput hic magistrumque Equestris militiæ, quæ in Castellæ regno Calatrauensium, in Lusitania verò Auisensium nuncupata est, constituere. A primario tamen ordinis initio, Eborenses dicti ab vrbe B. Mariæ ordinis Cistertiensis patronæ; atque eius nomine Ferdinando Monteyro, primo militiæ magistro donata, assum pto titulo. Eo consilio id factum, vt inde crebris excursionibus fidei nostrę hostes acerrimos pro viribus paulatim expellerent. Ibidem, & sedes fuit horum militũ, qui Gallica voce *freres*, hoc est fratres dicti, vbi hodie locus ille *freria* appellatur: & in ipsa vrbis arce, quæ muro, & turribus ab vrbe seclusa erat, vt etiam hodie apparet, in situ ædium Didaci Castri, dictæ vrbis Tribuni militum. Iuxta ædes item Comitis Portalegrij sacellum tenebant D. Michaeli Archangelo sacrum, vbi statis horis res diuina peragebatur. Tres verò Eboræ magistri Equitum fuisse memorantur. Primus Ferdinandus Roizius Mentellus, summæ vir auctoritatis, cui Alfonsus

Eborenses Equites.

Henriquez Rex Masaram oppidulum Mauris ademptum donauit: alter frater Gundisalonis Viegas: tertius Alfonsus Auensis, quo magistro ad Auisim castrum à dicto Alfonso expugnatum, eique sodalitio attributum, milites commigrarunt; quo propriùs à Mauris abessent, aut vt citius debellare eos possent. Mansit inde ordini Auisensium nomen, quem Innocentius III. qui Celestino successit, Pontificatus sui anno IV. Christi verò nati 1204 regnante Sanctio, qui Alfonso parẽte mortuo regnum hæres proximè excepit, confirmauit. Cæterum cum Rodericus Garzias VII. Calatrauæ Magister, Auisios multis bonis, (quæ in prima, & secunda Calatrauensis ordinis approbatione declarantur) locupletasset, illi se Calatrauensium legibus, & reformationibus, vt vocant, ingrati animi signum perpetuum permisere, eorumq; imperium agnouere, vsque ad tempora Ioannis VII. Auisiorum magistri, qui naturalis fuit filius Petri VIII. Regis Lusitaniæ. Idem Rex Petrus, post victoriam Aliubarotæ obtentam, Auisios suos à Calatrauensibus seiunxit, Crucem viridem, inferiori stipite paululum longiori sublata pyro arbore, ad Alcantariensium discrimen gestantes, cum antea rubeam, & eandem cum Calatrauensibus, vt ex antiquo ordinis sigillo, quod duas aues ad basim Crucis ostentare testatur Franciscus Radesius, colligere licet præferrent. Instituta tamen Cisterciensũ sequuntur. Rectè itaque Radesius Auisios cum Calatrauensibus cõfundit, quod succedente tempore in vnum Calatrauæ ordinem coaluerint. Volaterranus verò errore deceptus, cum Alcantarensibus iungit. At diuersos esse, & postmodum, seiunctos egregiè docent Hier. Romanus lib. 7. de Republica, & Gonsaluus Argotes de Molina lib. 1. cap. 32. de nobilitate Hispaniæ.

Insignia Auisensium.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

ORDO EQVITVM PERISCELIDIS quem Vulgo Garterij nuncupant in Angliæ, siue Magnæ Britanniæ Regno.

EDuardus III. Anglorum Rex inuictissimus, vt Arturi Regis qui orbicularis mensæ Equitum Sodalitium toto adeo terrarum orbe decantatum, instituerat, memoriam refricaret; quum de Gallis atque Scotis, capto Ioanne Rege Galliæ, & Dauide Scotiæ sæpius triũphasset, nobilissimam cõscripsit Equitum auratorum societatem: Quos, vt aliqui produnt, ob periscelide suam in prælij, quod feliciter cesserat, tesseram datam, *Garterij*, siue Periscelidis Equites nominauit, & S. Georgij Cappadocis tutelæ, ad cuius honorem in castro suo VVindesori templum exstruxerat augustissimum, dedicauit. Hi cæruleo subligari aureis litteris Gallicæ inscripto. *Honi soit, qui mal y pense*, idest, *Malè vertat ei qui malè cogitat*, & quod peculiare ordinis symbolum est, sinistram tibiam paulo infra genu substringunt, & aura fibula in concordiæ symbolum, tamquam vinculo arctissimæ societatis, connectunt. Vt esset inter eos quasi quædam consocitatio, & communitas virtutum; chlamydique scutum album D. Georgij rubra Cruce perinsigne adpictum teste Polydoro Virgilio, gestauit. Collare verò, quod magnum vocant, & quo solemnibus inaugurationis diebus sodales insigniri mos est ex eadem crurali fascia, siue corrigia, sæpius iterata, & rosis alternatim rubris, & albis, quod Lancastriæ, & Eboracensis familiæ iampridem exstitit symbolum, distinguitur; appensa D. Georgij Bellatorum præsidis effigie. Nonnulli tamen ad Perisceli dem, siue Garterium Reginæ, vel potius Ioannæ Commitissæ Sarisburiæ eximia pulchritudine fœminæ, referunt: quod ipsi choreas agitanti decidit,

Symbolum ordinis de Garter. Froshard. vol. 1. cap. 101.

Collarē ordinis.

cidit, & Rex è terra sustulit, ridente multitudine nobilium adstante, & illo respondēte futurum, vt breui summus honor eiusmodi Periscelidi haberetur. Hæc vulgus perhibet, nec vilis sanè hæc videatur, origo, cum vt ait ille, *nobilitas sub amore iacet*. Sunt etiam qui huius ordinis inuentionem multò antiquiorem faciunt, cum ad Regem Richardum I. referunt, Eduardumque tandem reduxisse credunt; quam verè ignorare se dicit, Guilielmus Camdenus Britannicarum Rerum scriptor studiosissimus, etsi fidei adstruendæ antiquum eius institutionis exemplarè fecialis cuiusdam libro desumptum producere non grauetur. Cæterum *Garteriani* collegij solemnia Vindisoriæ quotannis stato die D. Georgio Equitum tutelari sacro, præsidente Rege celebrantur: Mosque est, vt commilitones galeam, & scutum cum gentilitijs insignibus (vti tradit Paulus Iouius) imitatione cæterorum ordinum, conspicuo templis loco suspendant. In quorum societatem potentissimi quique orbis Christiani Principes cooptari, instar maximi honoris duxerunt, & iam à prima institutione in hunc ordinem, qui è XXVI. Equitibus constat, Reges adscripti fuerunt, plus minus XXII præter Angliæ Reges, qui eiusdem Præsides siue, vt vocant, *Supremi* habentur, vt duces, & alios maximi nominis taceam plurimos. Eorum verò nomina qui primi in hunc ordinem adsciti, & vulgò *Fundatores Ordinis* dicuntur, adiungere libuit, nec enim eorum fama obliteranda est, qui illa tempestate, animo, & virtute militari in paucissimis erant, eoque nomine D. Georgij, & Garteriano insigni amplificati.

Bern. Girardus lib. 15.

Souuerainus

EDuardus III. Angliæ Rex; Eduardus filius eius natu maximus: Princeps VValliæ, Henric. Dux Lācastriæ; T. Comes VVaruuici; Capdall de Buche, Radulphus Comes Staffordiæ; Guilielmus de Monte acuto Comes Sarisburiæ, Rogerus de mortuo mari Comes Marchiæ, Ioannes de insula, Bartholomæus Burgvvasch, Ioannes de Bello cāpo, Ioannes de Mohun, Hugo Courtneus, Thomas Hollādus, Ioannes Greij, Richard. Fitz Simon, Milo Stapleton, Thomas VValle, Hugo VVrothesleij, Nigellus Loring, Ioānes Chandos, Iacobus de Andleij, Otho Hollandus Henricus Eme, Zanchettus Dabridgecourt, Guil. Paganellus. Ritus atq; ceremoniæ, quibus maxima solemnitate pro ordinis eminentia. Equites eliguntur, & *VVindesori* installantur: statutaque quibus viuunt, huiusmodi commilitones, quum iustis vix contineantur voluminibus, hic angusto sermonis filo perstringi nequeunt, ad Franciscum Sansouinum, & Thomam Millesiū, apud quē omnes ab instituto ordine Equites, & ad nostram vsque ætatem sub singulis Regibus electi recensentur, lectorem remittere libuit.

Insignia Equitum.

Lib. de nobilitate Politica.

Ad orbicularis autem versatilisque mensæ institutum quod attinet, scribunt Arturum Britanniæ Regē quatuor supra viginti athletas Equestris ordinis (quod rei bellicæ gloria præstabant) insignibus nobilitasse, ac rei militaris scientia gloriæque magnitudine pares pari omnes amore complexum.

Tabulæ rotundæ Equites.

Bart. Chassaneus in catalogo Gloriæ mundi parte X.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

plexum. Cum omnes ſimul accumberent, ne quis forte ſe primo in loco conſtitutum glorioſè prædicaret, aut ad infimum locum deturbatum inuidè cogitaret, menſam rotundam ad coronæ formam effingendam curauit. Locum in quo ij omnes accumbere solebant *rotundam* Arturi *Tabulam*, & Britanni & Scoti appellant. Quam vulgus menſam (ſi falſa quadam maiorum ſuperſtitione conflictatorum, vt ait Io. Lesleus, non erret) in VVintonienſi caſtro ad æternam rei memoriam ſolenniter conſeruatam, militumque equeſtrium nominibus vndique notatam, tamquam Arthurianam ſuſpicere ſolet. At recentioris eſſe ætatis autumat Guil. Camdenus. Superioribus enim ſeculis, cum virtutis bellicæ exercendæ gratia, militares decurſiones, (*Torneamenta* vocant) frequenter haberentur, huiuſmodi menſis vſi erant, ne quod diſcrimen inter magnates nobileſque ex ambitione exſiſteret. Et veteri ſanè, vt videtur, inſtituto: Gallos enim antiquos circularibus menſis circunſediſſe, armigeroſq; eorum ſcuta ferentes à tergo adſtitiſſe, memorat 4. Athenæus.

concluſ. 21 Hector Boet. l. 9 hiſt. Scot.

De rebus geſtis Scotorũ lib. 4. Galfred. Monumeten. li. 9.

In libo Deipnoſoph.

EQVITES BALNEI
In Anglia.

DE Militibus, ſiue Equitibus Balnei, nihil antiquius mihi legenti hactenus occurrit; quam in vſu fuiſſe apud veteres Francos, & Henricũ IV. Angliæ Regem, ea die qua inauguratus eſt in arce Londinenſi, quadraginta ſex armigeros, qui pręcedente nocte vigilaſſent, & balneo vſi eſſent, Equites creaſſe, ſingulis tunicas virides ad talos dimiſſas, cum manicis ſtrictis & *Mineueria* pellitas donaſſe: eoſque geſtaſſe ad humerum ſiniſtrum duplicem funiculum ex albo ſerico cum * torulis dependentibus. Hi ſuperiori ſeculo ex flore nobilitatis, qui nondum gradum Equeſtrem accepiſsent, ſeligi in Regum & Reginarum inauguratione & nuptijs ſolebant: Aliquando etiam cum eorum filij in Principes VValliæ vel Duces inueſtirentur, aut militari baltheo cingerentur, plurimis adhibitis ceremonijs. Qui ad hunc ordinem ſuſcipiendum à Rege euocantur (nec hanc rem exquiſitè perſequar) pridie quam creantur, heremiticam veſtem cineritiam, cum cucullo, pileolo lineo, & ocreas induti, ſacra deuoti accedunt, vt militiam ſuam quaſi Deo in primis militaturi, auſpicentur, vnà cænant, ſinguliſq; miniſtrant duo armigeri, & puer aſſecla. A cœna in cubiculum ſe recipiunt, vbi paratur ſingulis lectulus cum velarijs rubris armiſq; ſuis gentilitijs affixis, & iuxta vas balneatorium, linteis opertum, in quo cum ſe Deo commendauerint ſe abluunt; vt deinceps corpore animoq; mundo eſſe admoneantur. Poſtremo benè mane, inſtrumentorum muſicorum ſono excitantur, eaſdemque veſtes induunt. Tunc Angliæ Conſtabularius, Mareſcallus & alij, quos Rex conſtituit, eos accedunt, nominatim ſuo ordine euocant, & iuſiuraudum proponunt: ſcilicet, vt Deum, ante omnia colant, Eccleſiam defendant, Regem honorent, eius iura propugnent, viduas, virgines, orphanos tueantur, & iniuriam, quantum poterunt, propulſent. Hæc cum tactis Euangelijs iurauerint, ad ſacra matutina Regijs muſicis & Heraldis præeuntibus deducuntur, atque ab ijſdem in cubicula reducuntur, vbi heremiticas veſtes exuti, chlamydem holoſericam rutilo Martis fulgore relucentem, & galerum candidum, candidis plumis ſuper pileum lineum induunt, chilochecas candido funiculo chlamydis colligant. Equos ſella & ephippijs ſcorteis nigris albo interſtinctis, & cruce fronti præfixa inſtructos, conſcendunt. Ante ſingulos ſuus aſſecla Eques geſtat gladium capulo inaurato, ad quem dependent aurata calcaria, vtrimque armigeri obequitant. Hac pompa tubis

** Taſſels.*

Inſignia Equitum Balnei.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

tubis ante clantibus ad aulam regiam itur, vbi cum ad Regis præsentiam à duobus senioribus Militibus deducuntur, Regis Camerario assecla baltheum cum gladio dependenti tradit. Ille summa cum reuerentia Regi, qui Militem transuersum eo cingit, iubetque duos seniores Equites calcaria imponere, qui olim creandi militis genua, benè precantes, osculari soliti. Iamque Milites creati, olim Regiæ mensæ fercula inferebant, inde omnes vna prandent, ad idem mensæ latus assidentes, sub vno cuiusque clypeo gentilitio affixo. Ad preces vespertinas sacellum adeunt, gladios ad altare offerunt, datoq; pretio redimunt. Redeuntes verò primarius Regis coquus ostenso cultro, vt se probos & fideles præstent Milites, admonet, alioquin se calcaria ignominiosè abscissurum. Die autem Coronationis in pompa suo loco Regem comitantur gladio accincti, calcaribus inducti, chlamyde cærulea Iouis scilicet æqui colore amicti, & nodo ex albo serico in formam crucis efformato, cum capitio ad humerum sinistrum. Ita ferè Guilielmus Camdenus in descriptione Britanniæ. Huius autem instituti Equites pro tessera solent tres aureas coronas in orbicello aureo expressas, addita hac circumscriptione, *Tria in vnum*, laciniæque ex bisso Tyrij coloris appensas, præferre.

Insignia Equitum Balnei.

ORDO EQVITVM *Nodi apud Neapolitanos.*

NObilissimus Ordo Equitū Nodi apud Neapolitanos huiusmodi exordium habuit. Ludouicus inferioris Pannoniæ Rex bellum intulerat Reginæ Ioannæ quæ Regni hæres erat, eiusq. Viro Ludouico Regi, cuius belli causa fuit non imperij, sed vltionis desiderium. Cum enim Andreassus eiusdem Ludouici Pannoniæ Regis frater vi laqueo suspensus truculentam mortem subijsset, sic iubente, vt fama est, eadem dicta Ioanna, quam ipse Andrassus in Vxorem duxerat: Ludouicus vt fratris necem vlcisceretur bellum eidem Ioannæ, eiusq. nouo viro Ludouico intulit. Verum post varios tumultos, & bella pax inita fuit Calendis Aprilis 1351. & ipse Ludouicus Regni Rex (alio nomine Ludouicus Tarentinus nuncupatus, eò quod Philippi Tarenti Principis filius erat) vna cum eius vxore Ioanna Regina, iussu Clementis 6 Pontificis Maximi ab Episcopo Bræcharensi eodem Anno die 26. Maij in festo Pentecostes coronatus fuit. Anno igitur sequenti eodem Pentecostes die ob perennem memoriam huiuscè coronationis voluit Ludouicus nouum ordinem Equitum Nodi institui. Quamobrem sexaginta viri ex primarijs Vrbis Equitibus, alijquè perillustribus aduenis, qui omnes singulari virtute præditi erant,

Matthæus Villanus anno 1351. Pādulphus Collenuccius lib. 5. hist. Neap. Io. Baptista Carrafa li. 5 hist. Neap. Angelus Constātius lib. 6. hist. Neap.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

erant, nobili Nodo, auro, argentoq; intexto ad pectos strictè vincto insigniti fuere, eademq; tessera, quæ tunc temporis in vsu erat, amicti cum quadam etiam Iusiurandi forma. Sicq; institutus fuit insignis Equitum Nodi ordo. Et hæc præter citatos Auctores legi in quodam opusculo cui Titulus est ORDINES, ET SOCIETATES militares Regni, Auctore quodam Nicolao Anello Pacca Neapolitano. Aliquorum nominæ exillis Equitibus, qui tunc tanto honore habiti sunt digni, nè posteritas ignoret, liceat hic ex eodem Pacca subintexere. *Ludouicus Rex Institutor, Robertus Tarenti Princeps eius frater primogenitus, Barnabas Vicecomes mediolani princeps, Thomasius Sanseuerinus Comes Marsici, & sancti Seuerini Regni magnus Comestabulus, Robertus Vrsinus Comes Nolæ Regni magnus Iustitiarius, Goffredus Martianus Comes Squilacij Regni magnus Admiratus, Erricus Caraczolus Comes Hiracij Regni magnus Camerarius, Nicolaus Acciaiolus Regni magnus Senescallus, Honoratus Gaetanus Comes Fūdorum Ioannes Sanframundus Comes Cerreti, Guglielmus Baucius Comes Noyæ, Raimundus Baucius Comes Soleti, Loysius Sanseuerinus, Gualterius Caraczolus Viola, Philippus Carraczolus Viola, Franciscus de Loffredo, Robertus Siripannos, Guglielmus de Tocco. Iacobus Caraczolus, Ioannes de Burgentia, Bartholomeus Caraczolus Carrafa, Ligorius Caraczolus Carrafa Ioannellus Caraczolus Carrafa Ioannellus Buczutus, Matthæus Buccaplanula, & Christophorus de Constantio.*

ORDO EQVITVM
Stellæ in regno Galliæ.

IOannes Valesius Gallorū Rex prælio Pictauiensi, sua & regni calamitate notissimus, Epiphaniæ seu Stellare Equitum Sodalitium Anno 1352. mense Octobri auspicatus est, Sodalesque dicti fuere D. Virginis de nobili domo D. Audoeni. Ita enim vocabatur castrum illud, quod plus minus duobus millibus abest ab vrbe Parisiensi, palatij Clichiani nomine olim appellatum, vbi sedes primaria ordinis constituta, ædesque sacræ Equitibus cum omnibus publicatis bonis, & sportulis futuris attributæ. Proceribus ordini initiatis signū stellæ collari aureo, (quali Ioannes Aurelianensis primus Comes Dunensis, filius Ludouici Ducis, Caroli VI. fratris in palatio Longo vallorum Principum insignitus conspicitur) appensum, seu togæ capitio locoue conspicabiliori præferre est datum, addito symbolo *Monstrant Regibus astra viam.* Vnde tam honorificam stellæ celebritatem credibile est ortam fuisse, à commemoratione diuini illius syderis, non fabulosi illius Tyndaridum, sed noui illius, & vt Theologi volunt, recens cum Christo nato ad cunas eius illustrandas creati, quod Magos ab Oriēte præuij Ducis instar, in partus locum nati filij Dei perduxit. At multitudine gregariorum, qui falsis titulis irrepserant, cum vilescere paulatim hic ordo cœpisset, & Carolus Ioannis filius palatij custodibus signum illud deferendum tradidisset. (Ita ferè res humanæ à præclaro initio degenerare consueuerunt) in eius locum D. Michaelis ordo, quod Gallia peculiari tutela genium illum custodem imperij sui agnoscat, suffectus est. Stellæ porrò insignia vti ea Equites deferre solent, nec non vasis Liliorum, Canis, Galli, Draconis præcipitati, Coronæ Spiceæ, Hystricis, Leonis alati (qui Venetorum Equitum tessera est) in capite libri exprimenda curauimus.

Nicolaus Vigner. to. 3. bibl. hist. p. 524.

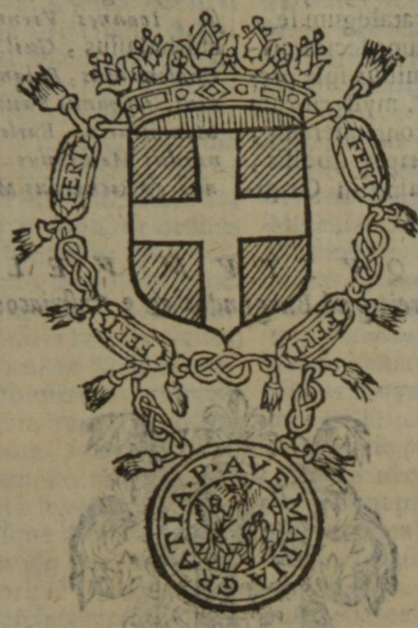
Insignia et Symbolum Equitum Stellæ. Cl. Paradinus in Symbolis heroicis.

Bodin. in Rep. cap. 4. Onuphrius Panuinius

Insignia Equitū Lilij Canis, Galli, Draconis, Spicæ, Hystricis & Venetorum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

ORDO EQVITVM ANNVNTIATIONIS *Angelicæ apud Sabaudos.*

Hier. Ruscellus in Emblemat.

EQuestri ordini Annuntiatorio magnificum nomen ex suo abs se instituto fecit Amadeus VI. Sabaudiæ Comes; idque in honorem Angelicæ Annuntiationis, Quem insigniri voluit aureo torque, figura collaris canis Alani (vt diploma institutionis seu confirmationis anni 1409. à Francisco Sansouino citatum docet) efformato; ex quo laciniæ seu laminæ quatuor catenulis aureis connexæ pendentes, modis insuper Sabaudicis, quos ab amoribus nuncupant, subtilibus, & arte implexis; quatuor literarios characteres **FERT** æquè distãter insertos referrent, imagine & historia Virginis Mariæ ab angelo salutatæ (quæ sodalitio nomen dedit) adpensa. Quo quidem Elogio magnitudinem gloriæ Amadeo magno primo Sabaudiæ Comiti partæ, symbolumque ***Fortitudo eius Rodum tenuit***, à Rhodiensi vrbe Turcis erepta seu defensa, Christoque adserta natum, explicari Sabaudici annales testantur. Ab eius enim tempore, vt ex ijsdem patet, Sabaudiæ, insignia, quæ eadem & Imperij erant (Saxoniæ ducum ex quibus Sabaudici proceres orti, insignibus hactenus interstincta) scuto Equitum Hierosolymitanorum S. Ioannis cruce scilicet argentea in rubri coloris clypeo ipsis petentibus equitibus (qui Rhodo insula ab Imp. Constantinopolitano tunc donati, Rhodij post Equites dicti fuere) innauatæ virtutis præmium sunt decorata, & Sabaudiæ successoribus Regulis cum quadrilitterario symbolo **FERT**, exinde propria mansere. Huius porrò militiæ sedem idem Amadeus in Petra Castella constituit, ibique anniuersarium & ceremonias nouis Equitibus à Principe eligendis, festo

Symbolũ ordinis & collare.

Philibert. Pingonius in descript. Aug. Taur.

Lamb. Vãder Burchius l. Rebus Sabaudicis.

Iulianus Taboet de Rep.

festo Annunciationis Deiparæ die, celebrari voluit, legibus itidem ab Amadeo primo Sabaudiæ Duce postmodum auctis, iuxta tabulas ea de re anno 1434. conscriptas. Igitur & auctor ipse primis huius sodalitij auspicijs in equestrem catalogum se nuncupans, alios quatuordecim primæ nobilitatis viros, quibus ipse præsideret, in honorem XV. mysteriorum sacratissimæ Virginis connumerauit, statutaque varijs inscripta libellis, quæ à Francisco Sansouino in Originibus recitantur, vna cum torque singulis donari iussit. Primique præter ordinis conditorem, commilitones fuere *Amadeus Geneuæ Comes. Antonius Beauiensius, Hugo Chalonius Arlaij* regulus, *Almondus Geneuensis. Ioannes Viennensis* Franciæ archithalassus, *Guil. Gransonius, Guil. Chalomonius, Rolandus Versijus Borbonius, Stephanus Baumeus nothus, Gaspar Mommeurius, Barleus Forasius, Theunardus Menthonus, Amadeus Bonnardus, & Richardus Musardus.*

Phil. Pingonius in Descrip. August. Taurin.

ORDO EQVITVM VELLERIS *Aurei apud Burgundos & Austriacos.*

PHilippus cognomento Bonus Dux Burgundiæ, iure meritissimo auctor magnitudinis Burgundicæ, imperijque Belgici conditor nuncupatus, præter varias virtutes, quæ illum principem exornabant, quæque Boni nomen viuo, mortuoque dederunt; tum ijs rationibus res suas tuebatur, vt opes sine subditorum iniuria amplissimas sibi compararet, ijs splendidissime ad retinendas hominum voluntates legatis suscipiendis, peregrinis Principibus subleuandis, amicis colendis, ludis conuiuijsq; magna cum laude vteretur. Eo in genere fuit hoc augustissimum Aurei Velleris collegium, quod suis cum Elisabetha Ioannis Lusitaniæ Regis filia nuptijs, mense Ianuario Anno 1430. Brugis Flandrorum instituit, propter amorem (vt ait in diplomate ea de re condito, & à Ponto Heutero & Florentio Haræo recitato) erga nobilem statum & ordinem dignitatis Equestris, ad gloriam omnipotentis creatoris & redemptoris, laudemq; virginis eius matris, & ad honorem domini Sancti Andreæ gloriosi Apostoli, & martyris ad exaltationem fidei, & sanctæ Ecclesiæ, & excitationem virtutum & bonorum morum. Exemplo

Philippus Cominæus lib. 7.

Rerũ Burgund li. 4. De initijs Tumultuũ Belgic. li. 2

vtiq;

vtiq; Gedeonis fortissimi Israelitarum Ducis, cuius historiā de vellere sicco, rorulentoq. se spectasse innuit Philippus, tapetibusq; illis antiquissimis (qui ab eius vsque ætate in ordinis huius anniuersarijs & B. Andreæ Apostoli festo die in sacello Principum Belgij spectandi exhiberi solent, posteritati testatum reliquit. Et sunt qui Chrysomalli, siue aurei velleris insigne institutum iam olim in sacra Thebæorum Legione floruisse comendant. In hoc porrò sodalitium viros nobiles, vita, nomine, armisq; vt loquitur ordinis præses, irreprehensibiles purpuratos accensuit, quorum ipse atq. successores coryphæi essent; quibus singulis togā coccineam laneam (quam filius Carolus Audax Valincenensibus comitijs in holosericam commutauit) & aureum torquem inserto paterno emblemate, ignitabuli scintillas ex silice extundentis speciosum attribuit, vnde vellus aureum dependet, post cuiusque mortem rediens ad collegium, vt alij benè merito offeratur. Quem torquē Claudius Paradinus, ita quidē est interpretatus, vt silicibus ferroq; adscriberet, *Ante ferit quam flamma micet Velleri pretium non vile laboris*. Quatuor primæ dignitatis officiarij Cācellarius, (cuius munere meritis suis hodie decoratus Antonius del Valle) Thesaurarius, Rex armorum & scriba collegio subministrant.

Lib. Iudicum c. 6.

Arnold. Merman⁹ in Theatro suo.

Laurētius Cuperus in rebus Belgicis.

Collare & symbolum ordinis.

Franc. Roserius to. 7 cap. 109.

In quo, huius ordinis Equitum, ex prælio illicitæ fugæ, cæteraque crimina, ac si quæ inter ipsos sunt dissensiones, dijudicantur, absq; prouocatione. Illo rerum benè gestarum nobili præmio, & gerendarum incitamento splenduerunt omnium primi, præter Philippum collegij caput, auctoremq; proceres, hisce cognomentis dynastijsq;, & hac serie: *Guilielmus Viennius* S. Georgij & S. Crucis Dominus *Reynerus Potius* Dominus Rochensis *Ioannes Rebaisij* Dominus. *Rolandus Vutkercanus*, Hemsrodensis & Herstallensis. *Antonius Vergijus*, S. Martini Comes, *David Brimeus* Lignièensis Dominus, *Hugo Lanoijus* Santensis: *Ioannes Cominij* Dominus *Antonius Tholongionus*, Tranensis, Burgundiæ Marescallus, *Petrus Luxenburgius*, S. Pauli Comes, *Ioannes Trimolius*, Ionuellēsis Dominus, *Guilbertus Lanoyus*. VVilleruallensis, *Ioannes Luxenburgius* Lignij Comes: *Ioannes Villersius*, Liladamensis Dominus, *Antonius Croij*, & Rentij Dominus, *Florimundus Brimeus* Masincurtius: *Robertus Massemea* Dominus: *Iacobus Brimeus* Grinyensis: *Balduinus Lanoijus* Molenbaisensis: *Petrus Beffromontius* Charnyensis: *Philippus Teruantij* Dominus: *Ioannes Creÿus*, Tourensis ad Marnam fluuium: *Ioannes Crequij*, Dominus *Ioannes Neufchastellius*, Montis acuti Dominus. Enimuerò initio Philippus Brugæ aurei Velleris collegio hos XXV. inseruit sese annumerās, deinde tertio post anno, Diuione, XXXI. Equites ad explēdum numerum iuxta formulam primæ institutionis. At Carolus postea V. eo nomine Cæsar, ob varias prouincias & regna quæ possidebat Ann. 1516. Ordinis Comitijs Bruxellæ celebratis numerū vnius & quinquaginta Equitum esse voluit. Siue itaque hoc Philippi fuit consilium, Vellus Gedeonis præ oculis habentis, siue ad splendorem quem spectabat, accomodatè, quosdam, vt Iupiter, sic maiorum minorumque gētium Deos, quibus imperaret, habere cupiebat; siue contra Gallos nouis se societatibus atque amicitijs firmaret siue Iasonis exemplo Argonautas legeret, quibuscum vti ille in Colchida Velleris rapiendi ergo ad Aetem, sic in Syriam in Turcas proficisceretur; siue quæ alia fuit huius consilij ratio, magno hominum applausu res est excepta, multaque ad ordinem cohonestādum decora sunt adhibita. Quibus rebus id est effectum, vti magna omnium admiratione ordo coleretur, sæpiusque à Philippo inde à Carolo Senatus noui ordinis haberetur, Carolo mortuo cū in gentem peregrinam Mariæ matrimonio res transisset, tum id hominum sermonibus est quæsitum, ad

Petrus à S. Iulianus l. Orig. Burgund. c. 28.

Archiducemne, an ad Ludouicum XI. ius collegij transisset. Iam enim Burgundiæ Ducatum Ludouicus occuparat, nec nisi ad Burgundiæ Duces iuxta institutionem spectare a societas dicebatur: Maximilianus contra iniuria auferri sibi eum ducatum quærebatur. Ne itaque existimationis apud subditos naufragium facere, huius se collegij principem Maximilianus professus est, Creuecurium, Portiumque, quod Maria deserta ad Ludouicum transijssent, Aurei Velleris insigni adempto, infamiaque damnatos Senatu mouit, nouosque in eum ordinem equites subrogauit. Atque adeo Maximiliani exemplum secuti Austriaci successores, hoc inaurati Velleris institutum, sæpius hodieque frequentant: postremoque ordinis conuentu, seu capitulo, vti loquimur Gandaui habito, Philippo II. Hispaniarum Regi ordinis Principi, auctoritate Summi Pontificis Gregorii XIII. & Philippo III. concessione Clementis VIII. facultas facta est, Equites (qui ferè ex primarijs ditionum suarum proceribus selecti, & quos vulgò in Hispaniæ *Grandes* vocant, quod tecto capite singulari honoris prerogatiua coram Rege apparere ius est) etiam extra capitulum adlegendi, aliaque multa pro arbitrio ordinandi, non obstantibus conditionum capitibus, quibus dicti ordinis princeps, equitesque obligantur: quæ sunt numero 94. & quoniam vbique obuia apud Principes, aliasque dignitatis equestris peramantes, eoque apud nobilissimum virum Henricum Halmalium antiquæ stirpis Equitem Antuerp. sæpius vidimus, studio omisi, ne prolixitate rei lector obtunderetur: cætera nempe apud auctores copiosius passim inuenturus Guilielmum in primis Filiatrium Episcopum Tornacensem, Ioannem Funcciū huius ordinis Cancellarios, Ioannem Meyerum, Franciscum Harduinum, Aluarum Gomesium de Mendoza, Alfonsum de Sancta Cruce Cosmographum regium, Franciscum Sāsouinum, statuta ordinis Aurei Velleris Garterij, S. Michaelis, Annuntiationis, Bandæ cæterorumq; ex autographis recitantem, Franciscum Guicciardinum, qui seriem Equitum ad nostra vsque tempora enumerat; nec nō Guilielmum Mennentium parentem meum piæ mem. qui de hoc ordine opus edidit singulare, & Illustrissimo Principi Carolo Duci Arschotano, & Croyo inscripsit.

Richardus VVasseburgensis iu antiquitatibus Belgicis, meminit vetustissimæ militiæ Cygni nomine illustris, per Saluium Brabonem (à quo Brabantiam dictam volunt nonnulli) excitatæ, quod ordinis sui commilitonibus eius alitis insigne, in concordiæ, & societatis firmissimæ symbolum attribuerit.

Equites Cygni, & eorum insignia.

ORDO EQVITVM *Hystricis, apud Aurelianenses.*

CArolus Dux Aurelianensis, & Rex Franciæ eo nomine VI. imitatione, siue emulatione Philip. Ducis Burgundiæ ordinem instituit Hystricis, in quem genere, & factis nobilissimos adlegens proceres, baltheo equestri aureo cum Hystrice, & symbolo *Cominùs, & Eminùs*, vti tradit Paulus Iouius, inscripto, plerosque condecorauit. Enguerrandus etiam Monstreletus narrat Philippum Burgundiæ Ducem Mense Nouembri 1440. ordinis sui signum Carolo Aurelianensi ex Anglia reuerso (vbi captiuus fuerat, per Anno XXV.) tradidisse cum Mariam Cliuensem Ducis Burgundiæ materteram duxisset recens, & viciſſim Aurelianensem, monile sui ordinis, vbi erat Hystrix, illius collo indidisse. Ludouicus deinde eius frater Gallorum Rex XII. vti Dux hæreditarius Aurelianensis, ac proinde Blosiorum Comes, symbolū hoc *Vltus auos Troiæ*, ab Hystrice, cui corona superimposita erat, si-

In symbolis Heroicis.

Collare ordinis.

Ioachimus Camerarius in Emblematibus, siue symbolis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

bi adsumpsit, & numismata Regia Hystricem passim insculptam præferunt, quæ & vna cum lupi coniuncta effigie, vetus Blosiorum ciuitas insignia sua antiquitùs figurare solita est, visitur hoc animal plerisq; lapidibus, ac Forticibus insculptum, quod natura tam studiosè armis instruxit, vt prouocantes cominus, & eminus arceat, præsertim aduersum canes, aculeos suos sagittarum violentarum instar, eiaculans. Huius symboli interpretationem (quam ordinis fundator sequutus est) declarant magnificentissimæ cuiusdam ciuis in illa ciuitate ædes, ad quarum frontispicium sub Hystrice lapidi insculpta distichon adscriptum est.

Plin. lib. 8. c. 35. natural. histor.

Spicula sunt humili pax hæc, sed bella superbo.
*Et * salus ex nostro vulnere, nexq; venit.*

** Rectius vita.*

Quod quidem, & in Erynaceo, siue Echino, (ex cuius genere Hystrix apud Plinium numeratur,) significatum æmulatus videtur dictus Carolus, vt per Hieroglyphicum eius hominem ab insidijs, periculis, ac cuiuscunque fortunæ casibus totum ostentaret. Si quidem is periculis euitandis ingenio naturaque munitus, simulatque ferarum se impetentium odorem, latratumve senserit, in orbem sese colligit, rostro pedibusque intrinsecus testudinis more contractis, tergore omni pilæ instar conglobato, spinisque quibus vndecumque munitus est, ad incolumitatem erectis otiatur; contactum suum omnibus formidabilem reddens. Adhæc autem respexisse videtur Horatius, cum se ita contra fortunæ impetum præparatum scribit, vt sua inuolutus virtute tutus ab eius iniuria fiat. Ita enim inquit.

Fortuna sæuo læta negotio
Ludum insolentem ludere pertinax,
Transmutat incertos honores,
Nunc mihi, nunc alijs benigna:
Laude manentem si celeres quatis
Pinnas, resigno quæ dedit, & mea
Me virtute inuoluo, &c.

ORDO EQVITVM Cardui Beatæ Virginis Mariæ apud Borbonios.

LVdouicus II. Borboniorum Dux cognomento Bonus Petri I. qui in prælio Pictauiensi sub Ioanne Gallorum Rege cecidit, filius; postquam operam suam difficillimis regni temporibus eidem Ioanni, Carolo V. & VI. Regibus, contra Anglos aliosque regni potentissimos hostes probasset, exercitum in Africam pro Christi fide duxisset; exortis Aurelianensium, & Burgundionum in Gallia factionibus, quibus regnum pæne pessum datum est, cum familia Burgundica Velleris aurei insigne, Aurelianensis verò Hystricis erexisset; ipse, quò potentiam suam maiorum, & propria virtute quæsitam in auxilium pupillorum Caroli Ducis Aurelianensis, Philippi Comitis Eboracensis, & Ioannis Angolismorum Comitis contra Burgundum, ob necem nepotis sui Ludouici Ducis Aurelianensis, firmaret, ordinem Equestrem Cardui D. Virginis instaurauit, Cullare aureum, siue argenteum ex lilijs, & quattuor folijs, aut floribus cardui, Crucem in eodem statuentibus; cum inscriptione *Esperance* ornamento datum: ijs nimirum qui ob egregia in Borbonium nomen merita, illustres haberentur. Cuius Sodalitij coryphæum, & caput, Dux ipse se nuncupauit, dictoque baltheo armagent licia in campo, argenteo, & rubeo insigniuit, qualia antiquis rerum sacrarum aulæis intexta, in oppido Claromontano, quod Comitatus nomen Borboniæ genti dedit, exhiberi testatur Petrus Beloijus; innumeris scilicet lilijs cum filo illo, vti solet, & dicto *Spei* symbolo resper sa. Omnes enim Francorum, Burgundionum, Austrasianorum, Germanorum, cæteriq; ex Francico sanguine Principes Cyaneo in clypeo lilijs indefinito numero pro insigni vsi fuere, vsque ad Caroli VI. tempora, qui

Collare ordinis Beatæ Mariæ.

Borboniorum insignia Franciæ insignia.

primus,

primus, vti Genebrardo placet, tria tantummodo lilia in scuto expressit: quod & alij Regij stemmatis Principes exinde imitati. Eodem torquis insigni, & ratiginensium Dominorum, qui Borboniorum Principum summi Venatores semper habiti, arma exornata visuntur. Quo quidem Spei emblemate, carduis, & lilijs adtextis, animi sui magnitudinem contra omnes fortunæ impetus expressisse videtur ordinis huius conditor. Vnicaulis enim carduus simul, ac scolymon in calicem appruerit, florem purpureum mittit, inter medios aculeos celeriter canescentem, & abeuntem, cum aura perinde, ac spes nostræ plurimum euanescunt, vt minima quaq; de causa homines plerumque concutiantur. Nonnunquam tamen quædam animæ proficientis rudimenta indicat, cuius Hieroglyphici primas flos lilij omnium consensu facilè obtinet. Hic in antiquorum monumentis cum inscriptione *Spei*, lilij potius figuram, quam alterius cuiusquam floris speciem ostentat. Nam in nummo Imp. Alexand. Pij Aug. ab altera facie Dea Lilium dextera prætendit; cuius inscriptio est, *Spes publica*. Eadem inscriptio cum lilio manu Deæ prætento, in Imp. Æmyliani nummis habetur. Nusquam verò frequentius, neque manifestius hæc lilij facies pro *spe* ponitur, quàm in Imp. Claudij P. I. in quibus Dea ipsa pallam læua sustinet; dextera lilium prætendit, cum inscriptione, *Spes publica*: Et in Ti. Claudij nummis, eodem gestu Dea, palla quippe sublata, lilioque dextera porrecto, cum litteris, *Spes Augusta*. Eodem statu, habituque, in Hadriani nummo, Dea Lilium prætendit cum inscriptione, *Spes P.R.* Quam quidem spem, hodieque de Gallorum Rege Ludouico XIII. Borboniorum, & Gallici Imperij lilio augustissimo cõceptam, moderante res Regina parente, exemplo Mammeæ sub Alexãdro; Helenæ sub Constantino, Blancæ sub S. Lodouico, quæ pietate, & iustitia, ac rara externarum rerum felicitate, abundantia, & publica securitate tempora sua illustrarunt, felicissimos Reipublicæ Christianæ allaturam successus, boni omnes augurantur, Accedente maximè firmissimo connubiali, & amicitiæ vinculo. Quod veluti sacrum, & indissolubile ab omni æuo inter Francorum, & Castellanorum Reges nexum prædicat Philippus Cominæus.

Lib. 2. c. 8.

ORDO EQVITVM CARDVI, & Rutæ S. Andreæ in Regno Scotiæ.

Lib. 5.

REges Scotorum, vt ex sacris ipsorum scrinijs loquitur Ioannes Leslæus Episcopus Roffensis S. Andream Apostolum regni tutelare Diuum iam dudum agnoscunt: idque à temporibus Hungi Pictonum Regis, cui hostes oppugnaturo, scribunt lucidam cœlo apparuisse Crucem, illius instar, in quam ipse Apostolus sublatus pro Christi nomine, mortem oppetijt, victoriamque cæso Athelstano (nomen pugnæ locus hac nostra ætate retinet, ab Anglorum cæso Rege *Athelstain* dictus) consecutum, atque vt tantæ victoriæ mnemosynon, nulla vnquam vetustate deleretur, effigiē illam Crucis in armis, & insignibus efformatam contra hostes deinde gestauit, quod & Scotiæ Reges in rei gestæ fidem etiamnum religiosè obseruant: Hinc originem traxisse creditur Ordo Equestris D. Andreæ, Cardui titulo in Scotia nobilis; cuius insigne, seu collare ex carduis confectum præferunt gentilicia Regum arma, nummique hoc addito elogio. *Nemo me impunè lacessit.* Asperum quippe virgultum carduus, & aculeis armatum, & quod difficulter manibus attrectare possis sine doloris compunctione, quod frangas potius, quàm minimum flectas. Fuit autem huic militiæ baltheus aureus ex floribus cardui, orbicellis aureis, seu nodis rubescentibus innexi compositus, & infra præferens imaginem Sancti Andreæ, martyrij Crucem decussatam ante se gestantis. Insignia verò quæ

Hector Boetius li: 10. Ioach: Camerar. in symbolis. Collare ordinis.

ORDO

Idem li. 2. *Insignia Regũ Scotiæ.*

quæ dicto baltheo ornantur, leonem rubeum, primum, & antiquum Fergusij Regis insigne, prætexta cerulea duplici tractu rubeo, contrapositis lilijs consita circundata, in stamine aureo ostentant: ictumq; Caroli Magni fœdus, cum Scotis & Achajo eorum Rege, quod in hunc vsque diem religiosè perdurat, coniunctis duorum Regum armis, indicant. Addidit ille Carolus coronæ Scoticæ (quæ antiquitus forma erat valli militaris) circo quattuor lilia aurea, quattuor cum salutiferæ Crucis aureis signis, paribus interuallis discretis, lilijs paulò eminentioribus; vnde Scoticæ gentis, Christianæ Religionis inuiolatæque fidei obseruatio omnibus dignosceretur. Institutionem huius ordinis nonnulli referunt ad tempora Caroli VII. Francorum Regis quibus Scoticum fœdus ob egregiam desperatis Franciæ rebus nauatam operam, Regumque Franciæ veterem, ac fidam in omne Scotorum nomen beneuolentiam, renouatam ferunt, Scoticaque insignia Gallicis aucta volunt, quod iam à Carolo Magno obtinuisse abundè enucleauimus.

Corona Regũ Scotiæ.

Equites Rutæ, & eorũ baltheus.

Fuit & Regibus Scoticæ Sodalitiũ Equitum vulgò *Sertum Rutæ* nuncupatum, cuius insigne, vti & Regijs armis circonuolutum visitur, fuit torquis ex duobus rutæ ramulis, seu folijs innumeris, cui inferius effigies D. Andreæ cum Cruce annexa esset, fabrefactus. Mirari itaque sæpè subijt Ioannem Leslæum diligentem alioquin rerum Scoticarum scriptorem nullam, aut exiguam harum institutionum fecisse mentionem. Cum tamen Regum insignia ab Achajo, vsque ad modernum Iacobum VI (qui Cardui florem cum Rosa Anglicana, id est, Scotiam cum Anglia sub nomine Magnæ Britanniæ, vti in nummis eius prætenditur coniunxit,) Cardui floribus effigiæq; Andreana exornentur. Et Iacobus V. Scotorum Rex, militiæ, & Religionis catholicæ propugnator acerrimus, collari ex folijs Rutæ, seu Cardui confecto, & S. Andreæ imagine insignito, conspicuus apud eundem auctorem exhibeatur. Quem quidem Regem alios quoque externos primosq; regni sui nobiles, more inter Principes recepto, Andreano suo insigni cohonestasse haud dubiò colligi licet ex eo, quod & ipsum potentissimi quique Christiani orbis monarchæ Carolus nempe V. Imp. Aurei velleris, Francorum Rex, Conchyliati ordinis, Henricus Anglorum Rex Periscelidis torque decorarint. Quorum ordinum solemnia festa statis diebus Rex ipse Iacobus pompæ magnifica celebritate obiuit, in quibus quoque singulorũ ordinum insignibus splendere voluit, vt ipsi Principes, à quorum beneuolẽtia ipsa ornamenta manarant illa nõ malè collocata, aut quocunque modo obscurata, verum ipsius animi grata significatione, pompæ celebritate aucta, arbitrarentur. Cuius rei vt luculentius signum toti posteritati elucaret, insignia Regia in porta Lithcoensis palatij figenda, singulaque ordinum singulorum, simul ac D. Andreæ ornamẽta (quæ, vt dicto Leslæo placet, sũnt Scoticæ gentis propria) exquisita artificij laude circumplicanda curauit.

Lib. 9.

ORDO

ORDO EQVITVM S. MARIÆ, *siue Elephanti in regno Daniæ.*

EST in Dania (quæ veteribus Cymbrica Chersonensus dicta) Ordo militaris Elephanti Equitum, Diuæ Virgini dicatus, quibus pro tessera est torquis aureus ex elephantis, castella tergo ferentibus, & calcaribus, quæ Equitum propriè sunt insignia, interpositis connexus, appensa inferius effigie Dei matris radijs solaribus circumdatæ, cui rursus orbicellus aureus tribus clauis insignis, certoque litterario emblemate inscriptus, symbola omnia Christianæ pietatis, & Equestris dignitatis annectuntur. Cuius quidem instituti leges & à quo conditas, rescire hactenus non est datum. Vidimus tamen non rarò Regum Danorum insignia, (quæ tres leones viridis coloris, Leopardos feciales nuncupant, in campo aureo lachrymis sanguineis, seu cordibus humanis seminato, præferunt) eiusmodi cingulo, seu torque, vti hic exhibemus, exornata, & apud armorum Reges tali facie, inter Principum insignia est reperire. Fecit, & nobis copiam aurei nummi Franciscus Bergius vir munditiæ & elegantiæ in omni vita assuetus, & insigni nummorum antiquorum supellectile, alijsque prisci æui monumentis instructus, quo in puluere viri Principes, vti quondam illustrissimo

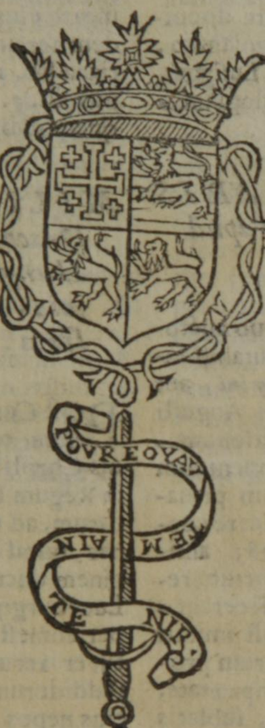
Insignia Equitum Elephant.

Princeps Carolus Dux Croijus, & Arſchotanus, & etiamnum nobiliſſimus vir Nicolaus Roccoxius non tam ſplendore natalium quam conſulari Antuerpiana in vrbe dignitate multiſque virtutibus clariſſimus alijque deſudant heroes. In cuius nummi antica parte videre licet effigiem moderni Regis Daniæ cum hac inſcriptione, *Chriſtianus IV. D. G. Dani. Nor. Va. Go. Rex.* præfert enim is in publicis, tabulis Daniæ Noruegiæ VVandalorum, & Gothorum Regis titulum, ab altera vero *Dux Sleſu Holſ. Sterm. & Ditmarſ. Comes in Olde. & Dela.* cui præter tredecim diuerſorum regnorum, & principatuum Imperij Danici expreſſorum inſignia inſunt arma gentilicia, Daniæ Cruci, cui Elephas ſubeſt, ſuperpoſita. Similiſque alius eſt nummus eadem ſerie, etſi mutato ordine, cum Elephantis caſtello onuſti ſymbolo, præferens inſignia. ex quibus conſtat ordinem Elephanti non infimo apud Danos loco cenſeri, & parentem dicti Chriſtiani III eius conditorem aſſerunt. Huc facit & cuius Hyeronimus Henninges meminit in Theatro ſuo Genealogico, vbi inſignia regni Daniæ hoc ordine, & collari, quod Elephantem cum caſtro appenſum prætendit, condecorata, Chriſtierno IV. Regi conſecrat dedicatque. Nec mirum Elephantis ſymbolum a Regibus Daniæ huic ordini cohoneſtando adſumptum, cum ſummis virtutibus nobile hoc animal ab antiquis prædicetur, & quòd proximè ad humanam rationem accedat, fortitudine ſcil. militari prudentia & fulcro imperiorum; Religione, quæ non niſi in hominem cadit, clementia Regia, quæ Cæſarem Deorum adſcripſit numero; Auguſtum conſecrauit. Pio cognomentum dedit, clementiſs. Imp. Maximino, Balbino, & Gordiano ſtatuas cum Elephantis decreuit. Adhæc Ægyptij Regem, per Elephanti ſimulacrum intelligebant, non ea tantum de cauſa, quòd cum gregatim ſemper ingrediantur; is, qui maximus eſt natu, gregem ducit. quod in regibus eligendis multarum nationum, & gentium mos fuit vt id muneris ſenioribus demandaretur. Hinc apud Hæbræos Seniores, apud Athenienſes Palæologi, apud Romanos Senatores rerum habenas moderare ſoliti: verum propterea quod habet hoc animi regij peculiare, vt genua non flectat, adeò notabiliter, vt animalia reliqua, calcaneum verò leuiter incuruet: nam genua non flectere dubio procul oſtendit ſupplicabundum non eſſe, flectere verò calcaneum, humanitatem, quia maximè præditus eſt, indicat.

ORDO

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

ORDO EQVITVM CYPRI.

LVsitanum nobile iuxta, ac potens in Gallia oppidum fabulisque Melusinæ à poetis Gallis decantatæ notissimum, illustrissimæ genti (quæ tot Reges, ac Principes orbi Christiano, Hierosolymis scilicet Armeniæ, ac Cypro denique protulit) nomen dedit, vt prodit in Historijs *Iac. Aug. Thuanus*. Huius familiæ auspicijs (à quo Principe, aut tempore nondum comperi) initium datum, tradunt nobilissimæ militiæ, seu sodalitio Equestri, *Cypri* nomine nuncupato. Fuitque ei pro insigni collare, seu baltheus Equestris, aureis litteris maiusculis S. exornatus, intercurrentibus lacinijs aureis, quibus infernè appendebat gladius, lamina argentea, capuloque aureo insignitus, & in gyrum circumplexum symbolum Gallicum, *Pour loyautè maintenir*: ac si conditor illius innuere vellet, *Pro fide seruanda* nullum inter commilitones generosi animi officium prætermittendum esse; adeoque gladio vindicandum. Per litteram autem S. quæ silentij apud Romanos nota fuit, secretum societa-

Torquis Equitum Cypri.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

tis & amicitiæ ſimulachrum, indiuiduamque pro patriæ defenſione Societatem denotari. Talis autem baltheo exornata viſuntur gentilicia Luſinianorum arma, quæ quadripartita regni Hieroſolymitani, Cypri, Armeniæ, & Luſignianæ familiæ inſignibus interſtincta eſſe alibi docuimus. Vide Stephanum Luſignianum, qui 67. familiarum è ſtirpe Luſigniana deſcendentium, genealogiam concinnauit.

Inſignia Luſignianorum.

ORDO MILITARIS *Columbæ & Rationis apud Caſtellanos.*

Annos ſupputandi mos.

IOannes I. Caſtellæ Rex, quo auctore apud Hiſpanos ſupputandi ratio, (eam quam *Eram Domini*, aut *Eram Cæſaris* ab Octauiani Auguſti ætate, tum in hiſtoria, actionum formulis, atque priſcis conuentuum eccleſiaſticorum actis; tum priuatim in ſermone familiari dicere conſueuerunt) Anno ſalutis 1383. antiquata eſt, atque ad Chriſti ortum reuocata, quod paulò ante fecerant *a* Valentini. Non multo poſt imitati ſunt *b* Luſitani exemplo aliarum prouinciarum, vti Iuſtiniani Imp. ætate, Dionyſius Abbas Romanus, ſublatis alijs ſupputandi rationibus excogitaſſe primus atque inuexiſſe in Remp. Chriſtianam memoratur. Is, inquam, Ioannes paulò ante vitæ finem anno 1390. Inſigne equeſtre excogitarat. Columbæ effigiem ex aureo torque radijs ſolaribus diſtincto, pendentem, nobilibus aulicisque proceribus ad præclara facinora Henrici I. aui exemplo, honoris ſpecie obiecta, incitamentum. Cuius generis plura collaria Segobiæ ipſo D. Iacobi feſto die, in vrbis templo maiori ſolenni ritu ex altari arripiens, inter Equites diſtribuit ſimul & librum conſtitutionum, quibus ſinguli adſtricti eſſent, exhibuit.

a 1358.
b 1485.

Ordo Equitũ Columbæ & collare.

Inſuper & aliud honoris inſigne, cui *Rationis* nomen dedit, armigeris & minoris notæ nobilibus, qui in haſtiludijs alijſque bellicis exercitijs ſtrenue ſeſe geſſiſſent, certa hinc gloriæ reportandæ ex re fortiter geſta, hinc beneuolentiæ, gratiæ ac munificentiæ à Principe conſequendæ ſpe, promerendum propoſuerat. verum morte eius intempeſtiua, quæ in eundem annum incidit, vt Ioannes Mariana lib. 18. cap. 13. & Hier Romanus lib. 7. de Rep. tradunt res priuſquam ſtabiliretur, euanuit.

Ordo militum Rationis.

MILITIA ORDINIS *Draconici in Germania & Hungaria, Tuſini in Bohemia, Diſciplinarum in Auſtria.*

POſt Carolum Magnum, qui imperium occidentale maxima nominis Chriſtiani gloria reſtaurauit, & in Regum Franciæ familia primò fundatum, ad Germanos, atq; adeò Saxones, quod à Regibus Francorum originem ducerent, transtulit. id rurſum Lucẽburgij ſumma virtute Principes, per domeſticas calamitates debilitatũ, erexerunt priſtinamque maieſtatẽ reddiderunt: Henricus nempe VII. & eius nepos Carolus IV. aureæ bullæ cõditor, Caroliq; filij Vuenceslaus & Sigiſm. qui omnes magni nominis Imperatores ſceptro potiti. Quorũ poſterior Sigiſm. adeò ſtudioſus fuiſſe legitur magnitudinis Chriſtianæ, vt non ſolũ pluſquã vicies collatis ſignis cum barbaris pugnauerit glorioſiſſimosq; de hoſte triumphos reportarit; ſed & zelo & hortatu eius duo œcumenica conſilia vnum Conſtantiæ, alterum Baſileæ, extirpando ſchiſmati & hereſi valide orbem Chriſtianum præſertim Hungariam & Bohemiam concutienti, celebrata ſint. Itaque vt Chriſtiana ſacra contra infideles commodius tueretur, ac propagaret, erexit ordinem militum Draconicornm, quos inſigni Draconis deuicti & præcipitati decorauit, teſtandæ extir-

Inſignia Equitum Draconiſorum.

pationi

pationi periculosissimi totius terrarum orbis monstri, schismatis scilicet, & hæreseos. Cuius ordinis etsi rara apud historicos fiat mentio, Petrus tamen Beloijus Præses Tolosanus in originibus suis militaribus testatur se vidisse, diploma anni 1433. quo Basilius Colalba, Marchio Anconæ in collegium ordinis Draconici hisce verbis cooptatur; *Te quem manu propria militiæ cingulo & societatis nostræ Draconicæ, ac stolæ, seu amprisiæ charissimi fratris nostri Regis Aragoniæ insigniuimus &c.* Refert & Hieronymus Romanus ex historia Hispanica Regis Ioannis, tempore Sigismundi, & Alberti Imp. floruisse in Germania tres insignes ordines Equestres, nec non Moysem Didacum de Valera Hispanum, probatæ fortitudinis Equitem ab eodem Alberto, tribus militiæ insignibus fuisse condecoratum; *Draconico* nempe, tamquam à Rege Hungariæ; *Tusinio*, vt à Rege Bohemiæ; & collari *Disciplinarum* aquila candida (quæ & Polonorum Regum in campo rubeo tessera est) exornato, vt à Duce Austriæ. In Rebus Hungariæ (cuius regni habenas inuictissimus Imperator Matthias hodie moderatur) fit mentio Equitum Hungaricorum, quibus pro insigni erat Crux viridis, in habitu, seu chlamyde coccinei coloris. Quem quidem ordinem ante annos fermè ducentos contra Turcas Hungariæ finibus incumbentes institutum memorat Hieronymus Megiserus Com. Pal. & Archiducis Austriæ Historiographus in suo, quem de Triplici Equitum genere, scripsit tractatu. Hungaricorum autem Equitum Crucis insignia, vti & Templariorum S. Catharinæ, S. Stephani, S. Mariæ de Monte Carmelo, & S. Lazari, Auisiorumq; aliorumque, gemina forma in fronte huius operis delineata omnium oculis exhibemus.

Cap. 22.

Equites Tusinū in Bohemia. Ordo Disciplinarum in Austria

Crux viridis insigne Equitum Hungariæ.

par. 2 c. 16

Insignia Templar. Equitū S. Catharinæ S. Stephani S. Mariæ de Monte Carmel. et Auisiorū.

ORDINES

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

ORDINES EQVESTRES
In regno Sueciæ.

Ordo Equitum Seraphicorum.

QVantam olim Reges ac Principes Gothorum de perpetuanda nobili fama ac bellica claritate curam habuere, arma, ſignaq; & clypei eorum illuſtribus locis inſculpta, ac poſteris relicta, euidenter oſtendunt: habetq; Auſtralis Finlandia in magnifico portu Hangoe (locus qui Regibus Sueciæ belli inferendi aut pacis componendæ, quaſi arbiter eſſe ſolet) in cautibus vetuſtiſsima heroum Gothorum ac Suenorum, inſignia, literato ordine, ſed antiqua ſimplicitate inſculpta, Quod ad res magnas capeſſendas. viſis maiorum inſignibus (quod & Q. Maximus & P. Scipio ſæpius de ſeipſis olim teſtati) vehementiſsimè ſibi animum ad virtutem accendi ſentirent His antiquitus pro inſigni erant duæ virgines coronatæ, aureo veſtitu, ſeſe mutuo in virenti ſylua amplexantes, tamquam Dearum nympharum excellentiam in ea regione oſtendentes. Poſteriori verò ætate, Suecorum Principes tribus aureis coronis in campo celeſtini coloris, ob inſcrutabilem Dominiorum amplitudinem, magnifica bellorum geſta, & inexhauſtam metalli vbertatem, vſi fuere; exemploq; aliorum orbis Chriſtiani Principum, militares ordines adſumpto Chriſtiano ſymbolo inſtituere. Quorum quidem alter torque aureo, quem cœleſtes Cherubim, & Seraphin, & cruces patriarchales, illius inſtar, qualis Regibus Hungariæ à Pontificibus in Regijs inſignibus attributa eſt. Deique effigies exornant, ſplendeſcere inter cætera Chriſtianorum heroum inſignia conſpicitur.

Saluſtius de Bello Iugurt.

Olaus Magnus lib. 2. cap. 25.

Collare Equitũ Seraph.

ORDO

ORDO EQVITVM GLADII & Balthei militaris.

Collare Equitũ Gladij.

ALter in Suecia militaris ordo pro tessera gladios aureos, militari baltheo inter se coniunctos, & acie sanguinea comnicantes (quod iustitiæ, & militaris gloriæ, quibus regna fulciuntur, insigne est) prætendit. Seneca enim gladium bonum esse dicit, non cui deauratus est baltheus, nec cui vagina gemmis distinguitur; sed cui ad secandum subtilis acies, & mucro munimentum omne rupturus. Et vel ad consummatam politiam hæc duo requiruntur, Calamus & gladius, puta deliberandis rebus consilium & literæ; exequendis autem gladius. Insignia autem quæ gladiferi huius ordinis symbolo condecorantur, in clypeo aureo vmbonem fuluo leone rubescentem, circum circa tres coronas regias, & totidem campanulas rubeas; in galea verò coronam muralem argenteam, cristis seu plumis viridis coloris respersam binosque supra gallos rubeos in vexillis argenteis decussatim positis, præferunt. Quæ praeclara Christianæ militiæ decora, mutata in ijs regionibus Religione, in desuetudinem ferè abierunt.

Epist. 76.

ORDO EQVITVM Spicæ apud Aremoricos in Britanniæ Gallicæ [illegible].

FRanciscus I. huius nominis Britanniæ Dux filius Ioannis V. & Ioannis VI cogomento Conquestoris, primique Ducatus Britannici, in familia Montfor-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Mōtfortiana (quę seriem suã à magno illo Euerardo Mommoratio, et stéma ducit) conditoris nepos; quod Reipublicæ interesse sciret vt ignauos & desertores ignominiosè puniri, sic virtute præstantes viros honore affici, æquum esse; Nouum Spicæ siue Aristæ ordinem militarem, cum qui memoriæ renouandæ, tum nobilitati Britannicæ decorãdę, anno circiter 1450. inchoauit, cuius candidatos donauit torque aureo; ita fabrefacto, vt ex spicis frumenti, alij alios subsequentibus in modum crucis, caudis retrò conuersis & nodos venerios, quos ab amoribus nuncupant, conficientibus Spiceam quasi Cereris coronam, aut Arualium sacerdotum referre videretur. Cui præterea in basi Mus Ponticus, siue Alpinus candidus (Armenium nunc vocamus) colliculo viridi impositus, duabus catenulis aureis adhæreret; addito Ioannis Conquestoris Gallico emblemate *A ma vie*. generosum vtiq; incōtaminati & synceriſſimi animi exemplar. Est enim hoc animal (quod Iulio Scaligero Mustelæ genus est, & ob candicantis pellis raritates, Gallorum æstimatione Principum ornamentum nobiliſſimum) adeò puritatis amans, vt teste Plinio, cum fouearum suarum ostia cœno illita conspicit, se potiùs à venatoribus capi patiatur, imò nec ipsam mortem declinet, quàm eo fœdari malit. Simili elogio vsa est Anna, non semel Regina Franciæ filia nempe Francisci II. Britanniæ Ducis & Margaritæ Foxianæ, ex Gastone Comite Foxensi, & Eleonora Regina Nauarræ genitæ. Cuius symbolum hodieque ostentat castellum Blæsianum, hoc dicto conspicuum *Plustost mourir. Potius mori*, quod idem ferè est, cum ordinis huius tessera *A ma via*, qui huius Reginæ matrimonio ad coronam Francicam delatus, finem cępit. Anno enim 1555. inter Regem & Ioannem Broſſium, Stamparum Ducem, Britanniæ Gallicæ in Armoricano tractu præsidem, transactum fuit. Is à Carolo Blæsensi genus ducebat, qui cum de Britanniæ principatu contenderet opibus Gallicis fretus, à dicto Ioanne Drocensi, Montfortij Comite memorabili prælio anno 1365. III. Kal. Octobris in Namnetibus cæsus est. Ab eo tempore Montfortiani in ea regione rerum potiti sunt, vsque ad Annam memoratam, Francisci Ducis vnicam F. quæ Carolo VIII. primum, de in Ludouico XII. nupsit, quo ex matrimonio prognata Claudia, primogenita Francisci I. Regis vxor fuit, adeoq; auia paterna Henrici III. & Francisci Alenconiorum & Andegauensium Ducis, sub quo Ludouico Britannia coronæ Regiæ ex ordinum prouinciæ decreto ita vnita est, vt nullo casu ab ea in posterum alienari posset. Cæterum & Auctor ordinis in ea fundatione ad Insignia Britannica Arminijs nigris respersa respexiſſe videtur; & Robertus Cænalis credit Britanniam Aremoricam, siue Hermionicam dictam, ab Hermionibus populis, qui sunt ripenses, atq adeo Oceani littorales: ita vt apud eos in valuerit vernaculum nomen *Hermine*, signo tamen aliunde tracto, nempe ex cauda candida mustelæ, per vnicam vocabuli allusionem. Et hinc etiam amplius contendit Armoricos ex nominis occasione, qua scilicet Hermiones dicuntur, per allusionem quandam sibi desumpsiſſe, ea quæ gestant insignia, vulgo dicta *Hermines* caudis mustelarum à natura insita, coloris atri in area candida. Nam quæ de fictitio Arthuro, atq; eius cum gigante in Lutetiana insula confecto duello, deq; celitus emiſſis insignibus vnius tantum auctoris Monumetensis singulari testimonio circumferuntur, ab omnibus paſſim auctoribus, pro commentitijs habentur.

Torquis Equitum Spicæ.

Ioãnes Tilius de rebus Gallicis.

Lib. 2. de re Gallica periothe 6.

Claud. Paradinus in Symbolis heroicis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

ORDO NAVALIS SIVE COCHLEARIS apud Gallos & Neapolitanos.

FVit Priscis Seculis Francorum gens naualis, & pyraticæ artis exercitatissima, si Latino Pacato, Sidonio Apollinari, ac Beato Rhenano, credimus. Placuitq; genti vt quamcunq; sibi regionem Vrbis condendæ, quieti deligerent, hoc sacro nautico honori, & antiquitati memorabile symbolum nauis amplissimæ, dicaretur. Quod quidem ea sorte insignita incomparabilis, & Regalis, Parisiorum Lutetia sibi vetusto nomine, vel in hunc vsque diem etiam vindicat. Nequè verò absurdum est, hoc ipsum illos à Gepidis idē antea quoque vsurpantibus per Germanicum Oceanum claris, vsurpasse; Regesq; deindè Francorum tot transmarinis expeditionibus ante alios præcellentes, sibi quasi proprium (vti in numismatibus Sancti Ludouici nauis, & concharum insigne videre est) reseruasse, sodalitiumq; sacræ cuiusdam militiæ instituisse, quod nonnulla insignia duas nigri coloris naues in campo aureo, similemquè vnam in galea clypei exhibentia, & priuato cuipiam Ordinis Cochlearis Equiti fortè per familiaria passim ostendere cernuntur. Quibus præterea circumdatum est collare aureum ex cochleis in sinu semilunarnm rubei coloris collocatis fabrefactum. Quod nempè Reges ij sæpissimè gloriosissimas de Barbaris triūphes reportarint Imperijq; orientalis signa nocturno illo lumine splendentia eripuerint. Illam enim semilunam Turcarum (quod genti solenne militiæ signum; quasi Romanis aquila est) originem à Bizantinis habuisse constat, teste omnis antiquitatis Vindice Iusto Lipsio, qui primum illud

Claud. Paradinus in Symbolis heroicis.

In Epistola quæst. lib. 1 cur Luna in labaris Turcarũ.

apud nobilem Virum Augerium Gislenium Busbequium Legatum Byzantinum, & in alijs nummis obseruasse dat tit. In quorum scilicet parte Luna media esset cùm inscriptione BYZANTIVM. Itaque vt Atheniensium noctua, aliorum gentium aliud insigne fuit, sic Byzantiorum Luna, quam magnus ille Rex magno Christiani nominis malo insigna sua transtulit signum victæ gentis, penes quam Orientis imperium esset. De hoc Ordine consulendus Ioannes feronius, qui catalogum Ordinũ Equestrium a Regibus Galliæ erectorum collegit, & ad nobilitatis Francicæ decorem, Principum Virorum manibus non indignum reliquit.

Pãdolphus Collenuccius lib. 5. hist. neap. Io: Baptista Carrafa lib. 6. histor. neap Angelus Constãtius lib. 8. hist. neap. Nicolaus Anellus Pacca de ord & soc. mil.

Alium prætereà ordinem Naualem instituit Carolus Tertius Regni Rex Dyrachij Ducis filius, & ex progenie Sancti Ludouici supradicti. Is enim tùm ob coronationem Margaritæ Reginæ eius Vxoris, tùm etiã vt omninò moerorem tolleret à Ciuitate, quæ ob varios tumultus, ac bella, & propter necem Reginę Ioannę squallore plena erat, varios decreuit ludos, ac certamina, in quibus ipse quoque præclare se gessit, nouosq; voluit institui Equites (Ludouici Regis exemplum sequutus Nodi Equitum fundatoris) qui Nauales nuncupabantur, & quorum princeps ipse esse voluit, vt Argonautas imitantes digna tanto honore gesta patrarent. Ad hunc finem elegit sibi, & Ordini Protectorem Sanctum Nicolaum Myræ Episcopum, eique ornatissimũ templum dedicauit cum insigni Zenodoxio propè Molum, Equitibusq; præscripsit, vt quotannis eiusdem Sancti diem festum, solemnĩ pompa celebrarent. Gestabant Equites in clamyde, alijsque militaribus ornamentis pictam Nauim medijs in fluctibus Regis colores in tessera imitantes cum quibusdam argenteis amentis Horum nomina ne posteritas ignoret, liceat ex eodem Pacca recensere Carolus Rex Institutor *Antonius Sanseuerinus Comes Marsici, & Sancti Seuerini Regni magnus Comestabulus, Carluccius Ruffus Regis consanguineus Regni magnus Iustitiarius, Iacobus Martianus Comes Squillacij Regni magnus Admiratus, Franciscus Prignanus Vrbani Sexti Pontificis nepos Capuæ princeps, Franciscus Baucius Dux Andriæ, & Iacobus eius filius Romaniæ Dispotus ac Achaiæ Princeps Nicolaus Vrsinus Comes Nolæ ac Robertus, & Raimondellus Lycij Comes eius filij, Ioannes de Luxinburgo Comes Conuersani, Enricus Sanseuerinus Comes Mileti, Antonius Acquauiua Comes Sancti Flauiani, Antonius Caraczolus Comes Hyracij, Ioannottus de Prothoiudice Comes Acerrarum, Loysius de Gesualdo Comes Comptiæ, Iacobus Gaetanus Fundorum Comitis filius, Loysius de Capua Altauillæ Comitis filius, Gurellus Caraczolus Carrafa Regni Marescallus, & Malitia eius frater, Guglielmus de Lagonissa, Ioannes Aloysius de Ianuilla, Nicolaus Caraczolus Viola, Ioannes Caraczolus rubeus, Ioannes Caraczolus Pisotta, Stortus Caraczolus, Naccarella Dentice, Thomasius Branhcatius Imbriachus, Angelus Pignatellus. Ioannes Spinellus, Andreassus Piscicellus, Bartholomæus Thomacellus, Thomasius Buccaplanula, & alij.*

ORDO

ORDO EQVITVM LVNÆ CRESCENTIS apud Andegauenses, & Neapolitanos.

Secunda Andium familia, quæ inter alia potentissima Christiani Orbis dominia Regni imperio potita est signum Ordinis Equestris in brachio habuit crescentem Lunam argenteam. Cuius militæ principatũ sibi, ac successoribus primus sumpsit Renatos Dux Andium Hierosolymorum Regni Neapolis, Siciliæq; Rex; princeps vtique meliori fortuna dignus, siue eximiam ergà Deum, ac patriam pietatem ! siue animi magnitudinem spectes cũm paucis comparandus. Is cum more inter Principes recepto ordinem Lunæ Crescentis in D. Mauritij Vrbis Andegauensis basilica erexisset, perspectæ virtutis militibus torquem aureum. Luna Crescente (cur axioma illud, L O S, vel vt Petro Matthæo Regis Galliæ historiographo placet, Los en croissant, Carolo VIII. postea persamiliare symbolum inscriptum esset) insignem spectabili totius aulæ pompa perquàm honorifice detulit. Exinde Paulus Iouius natũ credit illud Henrici II. DONEC TOTVM IMPLEAT ORBEM, quia verè cum plena est, fit æmula Solis. Et verò quoniàm neminem in hoc sodalitium adoptare fas erat, nisi primum in pugna fortitudinis suæ specimen dedisset, præliorum frequentiam quibus interfuisset, ex bacillis qui lacinia suspensi ad collum, & anulo simùl inserti terminabantur colligere licebat, & quos admittebant futuros se socios periculorum, neque vllo tempore arma aduersum laturos fidem, amicitiamq; perpetuam seruaturos vbi etiam casus tulisset, auxilio futuros, in bello præsentes, armatosque in acie staturos, aut pecunia adiuturos. Ad hæc statos quasdã dies festos ex solemnioribus constituebant, quibus interesse cunctis fas esset. Ij Confratres vocabantur quos, & viuos, & mortuos qui religionis eius, militiæ auctores sunt, maximis prosequebantur honoribus, eius auctoramenti primi fuere

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Ioannes Dux Lotharingiæ, & Calabriæ primogenitus dicti Renati Regis, Vicecomes Sancti Balorij, Vicecomes Estagij, Beltrandus Beauensis dominus, Ottinus Caraczolus Comes Nicastri Regni magnus Cancellarius, Baptista Caraczolus Hyracij, & Terrenouæ Comes, Georgius Alamania Comes Pulcini, Perdicassus Barrilis Montisodorisij Comes, Ioannes Cossa Troiæ Comes, Balthaxar Ratta Casertæ Comes, & Ciarletta Caraczolus Montisleonis, Viri vtique primarij & alij, quorum nomina, & insignia in dicta Sancti Mauritij basilica (quæ inaugurationis sedes est habita) conspiciuntur, & gentilitijs coloribus depicta, & in Pacca in suo suprà citato libello. Ioannes autem supradictus Lotharingiæ Calabriæque Dux Renati Regis filius cùm ad recuperandum Regnum aduenisset, Ano 1459. vt animos Regni procerum ad se alliceret, hos præterea adscripsit Ordini Equitis. Quarum nomina sunt hæc. *Ioannes Antonius Baucius Vrsinus Tarenti princeps, Marinus Martianus Suessæ Dux, & Rossani princeps, Ioannes Paulus Cantelmus Dux Soræ, Ioannes Caraczolus Dux Melphiæ, & Iacobus frater eius Auellini Comes, Antonius Centilia Marchio Cutroni, Robertus Sanseuerinus Comes Marsici, & Sancti Seuerini, Petrus Lallus Camponiscus Monterij Comes, Nicolaus Monfortius Comes Campibiassi, Ioannes Sanfrimundus Comes Cerreti, Alphōsus Lagonissa Comes Montisarculi, Franciscus Caraczolus, & Ioannes Nicolaus filius eius, Honoratus Gaetanus Sermonetæ dominus, Carolus Sangrius & alij*. Ex his autem *Robertus Sanseuerinus* Comes Marsici, & Sancti Seuerini, cùm Ferdinandi Regis Regni possessoris partem sequi vellet à Pio Secundo Pontifice Maximo à patrato iuramento fuit absolutus, quod iudicaret eas non magis religiones, quàm coniurationes quasdam esse pessimo exemplo institutas. Porrò præclarissima Andium stirpe extincta pariter, & nobilissimum hoc institutum finem cæpit, vt in Pacca videre licet.

Io: Pontanus li. 1. de bello neap.
Io: Baptista Carrafa li. x. hist. neap.
Angelus Constātius li. 9. & 20. hist. neap.
Nicolaus Anellus Pacca de ord. & soc. mil.

Nouus Ordo Equitū in Sicilia.

Nostra verò ætate Illustrissimus Marchio de Tyrace spectatæ fortitudinis hæros, vt Siculorum, & Andegauensium Principum præclara instituta renouaret, quò maior Turcicæ potentiæ fama increbesceret: eò maiorem gloriam in præsens nomen in futurum militaribus viris parari, gloriosissimæquè de barbaris victoriæ præmium adpeti censeret; nouum Equestrem ordinem, & signum militare apud Siculos inuexit. Cui non pauci nobilitatis primates, & summi stemmatis adolescētes nomen dedere, quibus inflammandis instituit ille velut pancratium in quo gymnicis certaminibus tyrocinia belli agerent, discerentque in ludicra pugna veram pro Christo fortiter, & imperterrite pugnare : eaq; ratione Turcis quottidie imminentibus non solum ad Insulam inuadendam, sed Italiam proximam vastandam intercludere. De his plura apud Rodulphum Botereum in magno Franciæ Concilio causarum patronum lib. 2. ad ann. 1595.

ORDO

ORDO ARMENII, SIVE ARMELINI apud Neapolitanos.

REx Ferdinandus peracto bello Anno 1463. cum Ioanne Lotharingiæ, Calabriæquè Duce, Armenij ordinem instituit, qui quidem Ordo huiusmodi initium fortitus est. Marinus Martianus Dux Suessæ & Rossani Princeps, licèt Regis esset Sororius non solùm tamen potissima causa prædicti belli fuit, verùm etiam ipsum Regem per dolum interimere dum simùl colloquerentur, machinatus est, vt in Pontano videri licet qui cùm posteà in eiusdem Ferdinandi Regis manus peruenisset, & in carceribus detrusus fuisset, noluit tamen Rex Sororium licèt ingratum, ac proditorem, morti tradere, nè suas manus proprio sanguine fœdaret, quamuis hoc illi consulerent eius consiliarij. Quamobrem, vt hoc suum adeò clemens consilium cũctis patefaceret, hunc Armenij ordinem instituit, in quo qui adscripti erant, monile aureum in pectore gestabant, cum hoc Armenio turpi cœno vndiq; circundato, & cum superscriptione, MALO MCRI, QVAM FOEDARI In quo ordine diuersis temporibus, varios adsciuit, quorum nomina ex Pacca hic subijciuntur. *Alphonsus Calabriæ Dux Regis primogenitus, Ercules Estensis Dux Ferrariæ Regis Gener. Galeatius Sfortia Dux Mediolani. Alexander Sfortia Pisauri princeps, Robertus Sanseuerinus princeps Salerni Franciscus Baucius Dux Andriæ Regis consanguineus, Iulius Antonius Acquauiuus Dux Atriæ, Troianus Caraczolus Dux Melphiæ, Antonius Piccolomineus Amalphisanus Dux Regis consanguineus, & Pij 2. Pontificis nepos. Vrsus Vrsinus Nolanus Comes, ac Asuli Dux, Antonius de Ruere Dux Soræ Sixti 4. Pontificis nepos, Petrus Gueuara Regni magnus Senescallos Vastij Marchio ac Regis consanguineus, Innicus Auolus Comes Camerarius, & Alphonsus eius filius Piscariæ Marchio, Honoratus Gaetanus* Comes

Io: Pontanus de bello neap. lib.1. Io: Baptista Carrafa hist.neap. lib.10. Angelus Constãtius lib.20. hist. neap. Nicolaus Anellus Pacca de ord. & soc. mil.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Comes Fundorum, Ferdinandus Gueuara Comes Belcastri, Alphonsus Gueuara Comes Archarum, Marinus Caracczolus Comes Sancti Angeli, Iacobus Caracczolus Comes Burgentiæ Virginius Vrsinus, & Ioannes Iordanus filius eius, Robertus Vrsinus Tagliacotij, & Albæ Comes, Diomedes Carrafa Comes Magdoloni, Scipio Pandonus Comes Venafri. Andreas de Capua Alteuillæ Comitis filius, Matthæus de Capua Palenæ Comes, Antonius Carrafa Mõtisdragonis dominus, Galeatius Caracczolus Vici dominus, Domitius Caracczolus Ruodi dominus. & Calabriæ Gubernator, Galeottus Carrafa Tirioli dominus. & Regis consanguines, Gueuara de Gueuara Arpaiæ dominus & Vallis Beneuentanæ Gubernator, Loysius de Aquino Castellioni dominus, Albericus Carrafa & Iacobus Carrafa de Spino Castriueteris dominus. Apud eundem Paccam habetur mentio de Societate Argatæ & Leonzæ (vt eius verbis vtar) quia autem Societates ipsæ neque Regum institutores habuere, neque verè Equitum Ordines sunt, sed quædam potius Confraternitates, ideò eas omitto.

ORDO EQVITVM S. MICHAELIS apud Gallos.

PRæclarum illum morem, vt proceres torque aureo insigniretur à Romanis ad Francos traduxit Ludouicus *XI.* cum, vt ait Gaguinus, Kalend. Augusti, Anno 1469. ordinem D. Michaelis Ambasiæ institueret, nouisq; iterũ statutis Anno 1476. Plessij augeret; symboli loco, suos insigniens torque aureo, cochleis (quæ Romanis Senatoribus turgentes in lacertis prominebant) inter se hærentibus, & D. Michaelis cacodœmonem e cęlo deturbantis imagine appensa: additoq; emblemate *Immensi tremor Oceani.* Prouocatus vtique exemplo patris sui Caroli VII. cui pro insigni bellico, huius Archangeli fuit effigies, cum primitias potissimum inaugurationis

Symbolum ordinis Michaelis.

B. Corius, lib. 7. c. 47.

cc le-

celebraret Rothomagi Sumptum id, adeoq; lancitum in singulos Reges ab illustri, vt aiunt, miraculo, seu præsentia D. Michaelis in prælio ad pontem Aurelianensem, hostes Anglos, vrbéq; à dira oppugnatione arcentis, ac propulsantis. Hisce insignibus Militaribus comprobationem virtutis, cõcordiæ, fœderisque perpetui pignus, item & coronam præclarè actorum communemque inter Equites fortunarũ æstimationem contineri, interpretatur Claudius Paradinus in symbolis Heroicis. Initio verò fuit cohors quædam triginta sex regni procerum, inculpatorum equitum, dicta à D. Michaele, societatis præside: quibus Rex ipse primas adnumerari voluit, eodéque quo ordinem inchoauit momento, solemni lustratione XV. Heroas, quos ob honorem, & nomenclaturæ prærogatiuam silentio præterire fas non est, in eundem adsumpsit. Primi itaque fuere *Carolus & Ioannes*: hic Borbonij, ille Aquitaniæ Dux, *Ludouicus Luxemburgus* Comes Fani Pauli, magister Equitum; *Andreas Lauallius* Tribunus Equitum; *Ioannes Sanserranus* Comes; *Ludouicus Bellemontanus* Foresti & Plessij dominus; *Ludouicus Totevillanus* Torrij dominus, *Ludouicus Lauallius* Chastillonæ dominus, *Ludouicus Borbonius* nothus, Comes Rossillanus, maris præfectus, *Antonius Cabarreus* Dãmartini Comes archiœconomus; *Ioannes Armeniacus* nothus Comingẽsium Comes, militum tribunus; *Georgius Trimoleus, Gilbertus Chabanaus Carolus* Crusolius Pictonum iuridicus, *Taneguinus à Castello* præfectus Russinonensis: reliqui sodalium suffragijs electi. Qui porrò huic sodalitio nomina dãt, in verba Principis adiguntur, eoque neminem moueri constat, nisi hæreseos aut proditionis reum peractum, aut signorum desertorem. Quando verò agebatur de aliquo in demortui locum eligendo, non suffragijs sed tabulis (Balòtas Veneti vocant) à verbo Græco Ballæn) electio fiebat. Quæ obsignatæ in peluim conijciebantur, quibus à Cancellario numeratis, qui plures tulisset, in collegio cooptabatur, hac verborum formula à Principe prolata: *Te ordo Fratri* (ita enim vicissim se appellare solent Equites) *& Sodalis loco habet, eaq; ratione te torque hoc donat, faxit Deus eum diutius gestes*. Deinde in perpetui amoris testimonium, singulos exosculatur, ijsque mos fuit, in collegium Sodales adlegendi. Est & suus huic Ordini Cancellarius, Thesaurarius vt vocant, caduceator, seu fecialis, cui à Diuo Michaele nomen est, & scriba qui equitum præclare gesta litteris, & memoriæ perpetuæ mandaret. Eo numero legimus exauthoratum Ludouicum Luxenburgum, vnum ex illis maiorum gentium Torquatis Equitibus, de quo conchyliato honore abrogato, publice in Grauia Lutetiæ sumptum supplicium. Moris enim Regibus, munus hoc etiam in externos Principes conferre, in honoris & beneuolentiæ indicium: qui si eorum hostes velint se profiteri, per internuntios torquem remittunt, vt omni sacramenti religione soluti, alteri Principi strenuam operam nauent. Quod sepe hisce nostris temporibus contigit. Et anno 1559. Philippus Hispaniarum Rex Gandaui Equitum aurei velleris concilium celebrans, ordinis torquem Octauio Parmensium Duci, quem ille accepto à Rege Gallorum conchyliati ordinis insigni, superiorum bellorum tempore abiecerat, restituit. Hujus ordinis statuta & leges ex magno constitutionum volumine regni Francorum, vt refert Ioannes Tilius lib. 2. de Rebus Gallicis mandatæ sunt typis, & vulgari lingua passim circumferuntur à Francisco Sansouino, & alijs, de quibus consule Petrum Matthæum, & Franciscum Modium, qui comitia ordinis, & ceremoniarum solemnia ab Henrico II. Anno 1548. celebrata perquam copiose persequitur in Pandectis triumphalibus tom. 1. lib. 2.

In historia Ludouici XI. lib. 5.

ORDO

ORDO EQVITVM *Sancti Georgij in Carinthia.*

A Rudolfo Haspurgēsi, qui primus Imperatorij fastigij decus in familiam sceptris, regnisque fatalem intulit; vndecim ex gente Austriaca Imperatores eximiæ omnes maiestatis numismate à Rudolfo II. augustissimi nominis Principe nuper complexos, numerat Germania. Quos inter Fridericus III. haud postremas tulit. Is ad Turcarum Hungariæ, Styriæ Carinthiæ, vicinisque prouincijs imminentium arma depellenda, Equitum S. Georgij ordinem prudenter instituit. Cuius quidem Magistro generali regiam sedem in Millestadio, Carinthię oppido, amœnissimo loco designauit, & Principis honorem adiecit. Huic & Nouæ ciuitatis in Austria Episcopum, in rebus vt loquuntur temporalibus, itemq; Canonicos ea de caussa in arcem postea traslatos, eademque D. Georgij rubra Cruce, (quæ plana, & simplex gentilicios clypeos occupare solet) signatos. Et ne quid ad splendorem deesset, toparcharum Cranichbergensium, recens cum familia exstinctorum castra, ac prædia in vitæ aulæque subsidia, liberaliter addidit. Nimirum trautmansdorfium, Scharfenecam, & S. Petronillæ prædium: in quo Carnunti vetustæ vrbis ruinæ exstant. Quorum prouentibus non mediocriter adiuti

Magister ordinis S. Georgij Principis titulo auctus.

Insignia Equitum crux D. Georgij.

S. Georgij Equites, Christiani nominis zelo incensi, non rarò virtutis suæ contra Selymum Solymannum aliosque Ecclesiæ hostes, fidem fecere. Vide Lazium lib. 3. Rerum Viennensium. Bernardus item Luceburgius in libello de ordinibus militaribus, memorat ordinem militum S. Georgij ab Alexandro VI. Papa, & Maximiliano Imp. aduersus Turcas itidem institutum, Cruce aurea cū corona in circulo aureo pro insigni attributa.

Equitum S. Georgij insignia Crux aurea.

ORDINES EQVITVM *à Summis Pontificibus instituti.*

SVmmi Pontifices, quorum auctoritate cæteri toto orbe Christiano ordines militares erecti, varia Equestrium virorum collegia instituerunt; quæ hisce ferè titulis celebrantur: vtpote Equites Christi, S. Spiritus, Sācti Petri, S. Pauli, S. Georgij, Pij, Lauretani, S. Antonij, Iulij, Lilij, & id genus alij; viri aut de Ecclesia, aut Republica Christiana bene meriti; & quos in album suum cooptatos, Pontifices annuo censu solent honorare, & Crucis insignibus colore distinctis condecorare.

Equites Iulij & Lilij.

CHristi Equites Crucem rubram, qualem in Lusitania eiusdem nominis Equites ferè gerunt, limbo aureo inclusam, præferentes, à Ioanne XXII. institutos memorant Franciscus Tarapha, & Ioannes Cosettius

Equites Christi, & eorum insignia.

in

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

in priuilegiorum mendicantium collectione.

Equite S. Spiritus Romæ et in Saxia.

Equites S. Spiritus, qui vulgò in vrbe fratres hospitalis S. Spiritus nũcupantur, cruce candida in veste aut chlamyde insigniuntur. Ioannes item Azorius Equestrem ordinem S. Spiritus in Saxia qui quidem Equites sanctissimi spiritus in Saxia ijdem sunt, qui supra, illa enim regio, iuxta Tyberim vbi ædificatum est monstruosæ pietatis Hospitale nedum infantulis expositis, sed & vulneratis, & febricitantibus summa munificentia paratum, saxia appellatur. Hi Equites gladio non sunt insigniti, sed cruce ex albo, lineaq. panno duabus transuersis in hanc formam.

Lib. 13. c. 3. Equites S. Petri.

Fabrefacta signantur, appellant urq; Fratres. & quatuor vota emittunt Paupertatis, obedientiæ Castitatis, & infinis inseruiendi. Vnicum Magnum Commendatorem supremum habent, qui Perceptor appellatur, plures tamen Commendas tum in Italia, tùm extra habent.

Ponit, de quo & Nauarrus de regul.consil. 70. Anno 1520. Leo X. instituit collegium militum S. Petri aduersus Turcas, communes Christiani nominis hostes, vti Alfonsus Ciaconius in Pontificum & Cardinalium historia cõmemorat:quod idem fecisse seu cõfirmasse traditur Paulus III.

Equites S. Pauli. part. 2.

Et Poncetum quendam post varias peregrinationes ad vrbem venientem, à Pontifice S. Petri torque donatum, tradit Aug. Thuanus: & Franc. Schottus, S. Petri & S. Pauli equites in Itinerario suo Italiæ recenset. Paulus vero Merula Cosmographus CCCC. S Petri Commilitones; S. Pauli CC in Familia Pontificis degentes enumerat.

De quibus & nobis amplam fidem fecit, Gentilis noster Petrus Gerardi, militiarum siue Vigiliarum Antuerpiensium summus Præfectus, vir longinquis peregrinationibus & continuis pro patria laboribus exantlatis, clarissimus; cuius etiamnum fratrem Aegidium, non semel Consulatu functum Reip. Clauum fortiter, tenere magno suo bono Antuerpienses fatentur, sentiuntque.

Equites S. Georgij & eorum insignia.

S. Georgij Equites ab Alexandro VI. institutos narrat Bernardus Luceburgius, in libro de armorum militarium mysterijs; sed & Paulus III. alios Equites S Georgij creauit, vt in ipsius Bulla sub Dati Romæ... hosq. Rauennæ residere volebat, & ab ijs Adriatici Maris littus illud custodiri destinauerat, sed ordo alterius non processit quibus Crucem auream cum corona in circulo aureo pro tessera attribuit.

Equ. Pij.

Pius IV. P. M. Equitum sodalitium, Pij appellatorum anno 1560. inchoauit; adeoque censu opimo dotauit; & Vrbem domicilio attribuit. Numerus primũ 375. Equites habuit, ad 535. deinde auctus teste Ciaconio. Qui ferè cũ seculares sint, primò equites aurati à Pontifice creari solent, nonnulli etiam Comites palatij Lateranensis, cum potestate creandi doctores in omnibus facultatibus, & notarios publicos, legitimandi spurios & alia pro arbitrio statuendi. Insigni item Apostolicę sedis priuilegio cautum, quo Pios istos Equites aliorum quorumcũque Principum equites, nominatim Imperiales, & S. Ioãnis, siue Melitenses, præcedere voluit. Suntque ij domestici familiares seu Papæ, vt vocant commensales, qui cum in publicum prodit conopeum, siue thronum, quo Papa suffertur,

Petrus Beloijus in Orig. milit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.475

fertur, cum cæteris Principum legatis, gestare tenentur.

Equites Lauretani. Xystus V. qui Lauretanam D. Virginis celeberrimam ciuitatem, in Episcopalem; & Ecclesiam in cathedralem erexit, ducentorum Lauretanorum equitum ordinem instituit, anno 1586. Pontificatus sui quarto, cui postmodum, vti tradit Alfonsus Ciaconius, alios sexaginta adiecit. *1586.*

Est & aliud Romana in vrbe genus Equitum S. Antonij appellatorum, qui plerumque sunt natione Galli, & quamuis gladio minimè accingantur, Equitum tamen numero censentur, crucemque cæruleam in chlamyde, quam commissam vocat Lipsius, quæ forma ex amussim est in T. littera, vnoque ore omnes cum cruce componunt, præferunt.

Crux Cærulea insigne Equitum S. Antonij. De Cruce lib. 1 cap. 8.

Adstruunt etiam picturæ, in quibus passim hodie videas D. Antonij vetustissimi monachi penulæ, & manui assui, aut imponi hanc crucem. An quia Ægyptius ille vir? quibus iam olim notum & inter sacra hoc signum. Certe in obeliscis, qui inde Romam vecti, sculptum sic vidisse se testatur Lipsius: cum anulo tamen, vel ansula superne, nec satis solidè se scire ad quam rem aut vsum. In penula autem & veste monachorum Crux, imò & cruces fuere, si rectè capimus Nicephorum Gregoram; qui sic de Andronico Imperatore monacho nouello: *superne rubrum prætulit diuinæ crucis signum, inferne nigrum.* Duas diuersi coloris cruces videtur dicere nisi tamen vnam intelligit sic distinctam. Quod manu autem tulerint, hodieque in Aethiopibus siue

Tertull. aduersus Marcian. Isidor. de vocat. gēt. Hieron. in Ezech. cap. 9.

Abyssinis ille mos, vt auctor Damianus à Goes in illorum rebus Et Ioannes Metellus in suo speculo orbis terrarum, adstruit, Aethiopes seu Abyssinos, qui Presbyteri Ioannis (vt vocant) imperium agnoscunt, habere religionem militarem, quæ sub protectione est Sancti Antonij. Ei vnusquisque nobilitate clarus paterfamilias, ex tribus vnum filium, excepto primogenito destinare potest. Ex his seliguntur XII. Equitum millia, qui Regi excubant. Finis huius Religionis est Imperij fines defendere resistereque hostibus fidei. Ioannes item Azorius, vbi de Militibus agit, meminit Equitum Sancti Antonij Viennensis, in Gallia, & extra Galliam.

Equites S. Antonij in Æthiopia.

Lib. 13. cap. 3.

Sed de præcipua ipsa nota crucis, dignū aliquid nota Ecclesiasticæ nostræ historiæ prodiderunt. Ruffinus, *Signum hoc Dominicæ crucis inter illas, quas dicunt* ieraticas *id est, sacerdotales litteras habere Ægyptij dicuntur, velut vnum ex ijs, quæ apud illos sunt litterarum Elementis, cuius litteræ seu vocabuli hanc asserunt esse interpretationem* VITA VENTVRA. Quam & significationem dat Sozomenus & idem Suidas. Atqui & à lingua argumentum petit Lipsius, sed nostra; quod Belgæ hodie bacillos, in hanc formam, quos ægrorum brachijs sustentaculum subijcimus, vocent ipsa Latina voce *Crukas*, & litteram & Crucem T. nobis repræsentent.

Lib 2. cap. 29.

Lib. 7. Eccles. hist. cap. 5.

Li. 1 c. 10. de Cruce.

De insignibus verò militaribus quę Pontifices Maximi Principibus deferre consueuerunt, adeundus Stephanus Pighius.

ORDO

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

ORDO CRVCIS BVRGVNDICÆ
in Regno Thunetano.

CArolus V. immortalis gloriæ Imperator, & omnium retro Principum, qui virtutis via ad imperium contendere, exemplar lucidissimum: Cum memorabili illa expeditione Africana, regnum Tunetanum Muleassis imperio, expulso Hariadeno Ahenobarbo restituisset; paludamentum, quo Tunetem victrici pompa ingressus est, Burgundicam Crucem (ea enim iubellis vsus, aut fascia punicei coloris decussata, quod & Burgundicæ domus insigne contra Saxonem dimicaturus gessit) forte referebat. Quo insigni, vt erat animo regio, qui beneficijs, de quocunque hominum genere benè mereri studeret: primariosquosque proceres virtutibus non minus quam gentilitijs imaginibus clarissimos, ob præclaram de barbaris partam victoriam, donauit ipso B. Magdalenæ sacro die,

Tessera Equitis Crucis Burgund.

anno 1535. hora diei decima, Mercurij nempe, vt à curiosis obseruatum tradunt. Cuius scilicet planetæ figura in equestri illa tessera ab vna parte expressa conspiciebatur; ab altera v. dicta Crux Burgundica, adiuncto chalybi igniario, scintillas ex silice extundente, & inscriptione *Barbaria*. Quo nomine vulgò nuncupatur omnis illa ditio, qua regnum Tunetanum (eo enim Cherisij potentissimi vtriusque Mauritaniæ, Marocci, & Fessæ, expulsis Merinensibus postea potiti sunt) continetur. Testimonium vtique eximium nunquam interituræ gloriæ, quod tam fortium virorum opera nationes illas barbaras subiecisset. Quod verò de Cruce Burgundica, quam & Andreanam vocamus, ex duobus baculis decussatim coniunctis dicitur, non dubium est, id esse vetus signum Crucis Sancti Andreæ, quem gens Burgundica patronum colit; & cuius se clientem hac tessera profitetur. Quam & vsum ferunt Ioannem Intrepidum, qui Ambianum vocatus, à patruo Biturigum, ac nepote Andium Duce, bellum ciuile inter Aurelianenses, & Burgundicos sopire conantibus; supra forium, vbi diuertebatur, limen superum, in modum Burgundicæ Crucis, duas collocari iussit transuersas hastas: hanc ferrea acie rigentem; alteram obtusa cuspide innoxiam; significans bellum, pacemque se proponere; eligerent, quod luberet. Quod idem Crucis symbolum Ioannem in Franciam reuersum prætulisse passim testatur Petrus Matthæus. Carolus item pugnax Ludouicum XI. Crucem Burgundicam in armis ferre, adeoque signa sua in Eburones sequi coegit. Sed cur baculis decussatim positis, & truncatis, vt vocant, ramis, Crucem hanc exprimant Principes; non autem lignis dolatis, è qualibus Cruces fieri solitæ. Credunt id factum, postquam Duces Burgundiæ, cœperunt esse Barbantiæ Duces, ac per hosce baculos significare voluisse, se succedere veteribus illis Carolo Magno, Pipinis, ac alijs Franci stemmatis principibus, quorum in *Landen*, in *Herstal* & à principio in *Stockeim* genus floruit. Alij, quos audire memini, & videbantur loqui ex antiquarijs, incrementum hoc cœpisse autumant, tum demum, quando stemma Austriacum est vnitum Burgundico. Verum enim cognomen familiæ Maximiliani I. & maiorum eius fuisse *Van den Stock*, vt antiqua diplomata ab ijs signata prætendunt.

Lipsius de Cruce lib. 1. c. 7.
Gretserus to. 3. lib. 5. c. 1.
Molanus lib. 3. de Imag. c. 51.
Pont. Heuterus in eius vita.
In historia Ludouici XI. lib. 1.
Laurent. Cuper. in reb. Belg. Claud. Paradinis in symbolis heroicis.

Truncatos autem & è lauro sæpius fuisse hos baculos cum erumpentibus flammis (quod ij inter se collisi, teste Plinio, ignem reddere soleant) docent tabulæ patrui mei *Petri mennens* Equitis Sancti Sepulchri; qui victricia Caroli V. arma, non minus cum vētis quàm barbaris ipsis conflictata secutus, Tunetanæ, & Algerianæ expeditioni interfuit. Quo factum, vt Imper. eidem ob egregia in Burgundicum nomen merita, nauatæ fortiter operæ præmium, ad gentilitia maiorum insignia (quæ sunt decem cubi, seu scaci argentei, nigrique alternatim variati, & caput caninum in galea eiusdem coloris) in inferiori scuti parte aurea *Crucē Burgundicam, siue Sancti Andreæ* (diplomatis verba sunt) *viridis coloris truncatis seu mutatis vtrinque ramis* deferendam & posteris transmittendam dederit, alijsque militaribus donis ornauerit. Quod vero ad ignitabulum attinet, referunt id ad Philippi Boni parentem, ipsumque Philippum Aurei Velleris baltheo decorando, idem postea adsumpsisse. Petrus item Matthæus in historia Ludouici Vndecimi dicit spolia, seu vexilla quæ infelici illa Caroli Audacis ad Nancesum pugna, in eius Regis manus deuenere, igniario ad duos stipites adfixo fuisse notata. In nonnullis autem Burgundicorum gentilium ditionibus publicè videre est emblemata siue symbola aulæis, aut ædium sacrarum fenestris vitreis expressa vbi

Insignia gentilicia Mennensiorum aucta à Carolo V.
Lib. 7.

signorum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

signorum loco sunt aliquot silices igniarij, & cardui, siue alterius pungentis herbæ ramuli cum apophtegmate, *Nul ne sy frotte*, quasi dicerent, & illud Regum Scotorum, de Cardui symbolo: *Nemo me impune lacessit*, aut *sustine*, *& abstine*: Estque penes me antiquum à quodam Burgundico procere de Nobilitate, & gentilicijs insignibus conscriptum autographum, dicto emblemate. *Nul ne sy frotte* signatum. Et *Ob de Bourg. ne*, & iterum *Nul ne Lapproche. de Bourg. ne* in fine libri subscriptum. Videtur itaque antiquitùs solis silicibus igniarijs symbolum Burgundicum constitisse, minax, & cladis indicium si quis impeteret Burgundos: posteaque addita fuisse ferramenta chalybea igniaria, maioris etiam terroris, ac perniciei significandæ gratia; ne chalybe quidem domandum silicem, si affricetur; sed ignem erupturum qui vicina inuadat; verum id armorum regibus, quorum id munus, discutiendum reliquo. Ad sacra enim potius referendum existimant. Vti enim diuinus ille genius, petram, cui sacrificium Gedeonis impositum erat, virgula sua percutiens, ignemque eliciens, holocaustum consummari fecit; eodem prorsus diuini cultus amore, & auitæ contra hostes tuendæ Religionis, necnon eximiæ in patriam caritatis zelo Principes Burgundicos duci debere testatus est Philippus Bonus; cum ferrum illud, & petram saxeam, cum vellere Gedeonis, intectæ scilicet Virginis matris symbolo; ordini suo militari decorando attribuit.

ORDO EQVITVM Sancti Stephani in ~~Etruria~~ in toto orbe xpiano.

Cosmus Medicæus Florentinorum Dux ingentis animi, & profundæ prudentiæ princeps, qui potentissimi tota hodie Italia imperij in ea familia confirmati, fundamenta iecit. Cum rebus suis firmandis, & Senarum vrbi, superiorum temporum in curia, ac belli recentis ruinis deformatæ, curam non segnem impendisset: eodem ferè tempore, quo ordo Liuonicus exstinctus est, vt felicis ad Marcianum prælij, quod eius fortunas, oppressis etiam libertatis vindicibus, veluti in Etruria fundauit, memoriam renouaret: & eadem opera littus Tyrrhenum à Turcorum, & pyratarum excursionibus tueretur, classemque ad expeditiones cõtra Mahumetanos suscipiẽdas, non solũ rebus necessarijs, sed & hominibus rei maritimæ gnaris optimè instructam haberet, ad imitationem, inquam, Hierosolymitani ordinis, anno 1560. Militiam S. Stephani Pontificis, & martyris, quod pugna Marciana IIII. Non. Sextilis, qui dies ei sacer est, incidisset statutis, ac legibus (quæ à Francisco Sansouino recitantur) cõditis instituit vt à Pio IV. confirmaretur, impetrauit, qui & complura priuilegia militaris illius collegij sodalib. indulsit, diplomate ea de re Non.

Aldus Manut. in vita Cosmi.

Hier. Bardus Chronol.

Quin-

Quintilis condito. Atque inter alia vt milites cõiugati, ac etiam digami pensiones annuas vsque ad CC ducatorum summam ex sacerdotijs percipere, atque ad alias sacras personas trãsferre: Item vt de bonis tam fundi, quam mobilibus quomodo, & vndecumque quæsitis liberè testari, etiam inter spurios, & illegitimos filios possent, quarta eorum ordini seruata. Huius militiæ sibi, ac successoribus ducibus, principatũ sumpsit Cosmus, cum potestate legibus à se conditis, addendi, detrahendi, abrogandi, & interpretandi: qua ipse, & filij eius postea vsi sunt, templumque Equitibus, ac domicilium Pisis attribuit. Pro insigni autem gestant Crucem rubram Rhodiensium Cruci neutiquam dissimilem, at prætexta aurea ornatam. Suntque inter eos vti, & apud Melitenses, & Hispaniæ milites Spatiferos, præter Equites etiam *Sacerdotes*, itemque *Seruientes*, vt nuncupant, & *Donati*, aliquo tamen discrimine, *Donati* enim non quadri membrem: sed trimembrem præferunt Crucem, superiore stipite sublato, Melitẽsium ferè instituta sequuntur, etsi viuant ex præscripto regulæ Sancti Benedicti, quod addit Paulus Morisus, & à matrimonio non arceantur, castitatem nempe coniugalem solummodo profitentes.

Insignia Equitum S. Stephani duplicia.

ORDO EQVITVM S. SPIRITVS.

Tredecim Francorum Reges Christianissima protulit Valesiorum familia, nec non ante nouum assumptum cognomen, trecentis continuis annis Gallici imperij habenas felicissimè moderata est, ac per secũdum, tertium, ac quartum natu filios, Andium nimirum proceres, quorum virtus, & ingenium ad imperia natum videbatur, gubernacula regni Angliæ, Siciliæ, Neapolis, ac Hungariæ diutissimè tenuit. Ab

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

eo denique tempore, quo Hugo Capetus eius gentis conditor, regio insigni potitus est, nullam Capetici sanguinis familiam tamdiu varijs nationibus, quam Valesiorum præfuisse comperiemus. Quod nomen non fuit ex primaria assignatione, cum hac stirpe communicatũ: sed præcipuum fuit nomen eius Aurelianensis: Sic & Ludouicus XII. Franciscus I. & posteri Valesiorum cognomen tenuerũt. Post Sanctum enim Ludouicum, Principum Frãcorum minores natu filios, aut ex regnis, & dominijs accedentibus; aut ex legibus matrimonij, varia sibi vsurpasse cognomina, variasq; inde dimanasse stirpes, tradunt Gallici annales. Eæ ferè sunt; Borbonia, Valesia, Eboracensis, Alenconia, Andia, Burgundica, Bituricensis Aurelianẽsis, ex qua processit Comitũ Angolismorum progenies; quibus omnibus extinctis, translata in Valesiã familiã regni successione, Deus Henricũ III. Valesium postremũ superesse voluit, qui nouis auspicijs imperium ad Borboniã feliciter hodie regnantem, transmitteret; æternumq; pietatis Christianæ, & Regiæ magnitudinis monumentũ, posteritati relinqueret. Is.n. tot palmarum Imperator, tot reb. gestis clarissimus, reiectis omnibus cõpetitorib. ad Poloniæ regnũ potẽtissimũ, ipso die, quo in Apostolos sacrũ flamẽ cœlo ignescentib. linguis dilapsum est (& quo eunde natum ferunt) honorificè vocatus. Eodẽq; rursus anni insequentis festo, quo & Carolus IX. frater humanis exemptus est, Gallico imperio auctus, obsolescente cõchyliato ordine, ob cõmunicatum promiscuè indignis hominib. nouũ Equitũ collegium à se institutũ, ac nomine S. Spiritus (cuius numini oẽs actiones, & consilia, fortunatissimis, & gloriosissimis aucta successib. referebat) nuncupatũ, solemni lustratione prid. kal. Ian. celebrauit Parisijs, in Basilica Augustinianorum Eremitarũ morisq; inde recepti est, vt inaugurationis initiũ ducatur vltima die anni desinentis à peruigilis serotinis in dicto cœnobio; altera, quæ annum renouat, inauguratio peragatur: Cuius formula digna, quæ hic suis, cõceptisq; verbis referatur. *Ordo* (præfatur Rex, summus Magister) *hoc te paludamento sui fraterni contubernij innoluit ad propagationẽ & columen fidei orthodoxa, & Catholica Religionis* (exinde torquem ceruici imponens) *Manu Regia, nostra militia tesseram accipe, sacri Pneumatis torquem, sit tibi in iugi memoria seruatoris Christi passio, cuius symbolum crucem, vestib. insuendã tibi præcipimus, annuat Christus, ne quã fidem votis, & sacramento oppignorasti fallas, si secus feceris, ex albo militia expũctus indictas decretis ordinis pœnas experieris.* Centenario numero absolutum collegium in eo cõprehensis, Rege ordinis principe, IV. Cardinalibus, IV. Antistitibus Ecclesiasticis; magno Eleemosynario, Cãcellario, Præfecto ceremoniarum, Magno Thesaurario Graphiario, Feciali, Ostiario Commendatorũ nomine dicti Equites, quod ab initio cõstituisset Rex ex opimioribus cœnobijs, detractis amplissimis Vectigalibus, commendas ad Hispaniensium exemplum creare, consilio ante quadriennium a Cardinali Lotaringo statim atq; in regnum venit sumpto quo mortuo, Rex apud Pontificem crebrò per oratores suos egit, vt cœnobiorũ bona, cõmendis illis, auctoritate sua interposita, attribui pateretur, nã eum ordinẽ ad Religionis Catholicæ Apostolicæ Romanæ amplificationem, & sectarij veneni exstirpationem institutum esse: idque equitum præcipuum iusiurandum esse. Quod cum reclinante sacro ordine impetrare non potuisset, nomen nihilominus mansit. Equites, S Spiritus Commendatores, statutis (quæ in vnum volumen à Barnaba Brissonio Parlamenti Lugdunensis præside congesta sunt) Decembri proximo promulgatis, appellati sũt; vt ex eo quid Regi ab initio consilij fuerit, posteris cõstet, videantq; qui post nos erũt; ne, quod ab ipso tunc frustra tentatum est, sub successionibus eius exitum aliquando sortiatur. Singulis porrò Equitibus pallium nigrum holose-

Marginalia: 1573. 1574. 1579. *Natalis Comes li. Hist. 30. p. 634.*

losericum, liliorum floribus flammis, alijsque ex auro, & argento heroicis notis interrextū attribuit, & torquem aureum ex lilijs, flammarum congerie circundatis (quibus Henricus IV. cassides aliaq; Victoriarum trophæa addidit) tribusque diuersis matheseos signis elaboratum; cuique Melitensis formæ Crux, columbam præferens, adhæreret, inaugurationis solemni die gestandum adiunxit. Cæteris verò ferijs, lutei, seu crocei coloris Crucem holosericam vestibus adsutam: in bello verò argenteam: alia insuper collo innexa pensili cærulea fascia. Quæomnia ea moderatione princeps instituit, vt antiqua D. Michaelis solemnia è fastis non eraderet: nam etiamnum torqui militiæ sacri pneumatis adduntur. Et qui vtriusque militiæ candidati existunt, ex vno latere conchyliatam tesseram, ex altero vero columbam prætendunt: atque in Rituali Henricianæ institutionis indictum, vt postridiè quam torques maior sacri fluminis imponatur, D. Michaelis minor suscipiatur.

Torques aureus Equitum S. Spiritus.

Eorum insignia in bello.

ORDO EQVITVM SACROSANCTI SANGVINIS *Redemptoris Iesu Christi apud Mantuanos.*

ORDO

VIncētius Gonzaga Mantuæ IV. & Mōtisferrati II. Dux, nequid additionis Mantuanæ antiquitatem ac venustatē, deesset, in nuptijs filij sui Francisci, cum Margarita Sabauda, Caroli Emanuelis & Catharinæ Austriacæ Sabaudiæ Ducum filia anno CIↃ. IↃCVIII. celebratis, Religioni orthodoxæ in primis tuendæ ac propagandæ, illustre viginti Equitum collegium Paulo V. Pont. Max. ad probante instituit. In honorem, inquā sacrosancti Sanguinis Redemptoris nostri Iesu Christi, cuius guttulæ aliquot à *S Longino Centurione & martyre vt traditur collectæ, Mantuæ in D. Andreæ basilica cum parte Spōgiæ Dominicæ, eiusdemque Apostoli reliquijs, magna religione adseruantur. Harum enim guttularum numero ternario expressarum notās cum inscriptione: NIHIL ISTO TRISTE RECEPTO, ordinis tesseram constituit. In temeratū scilicet Redemptionis humanæ pretium, baltheoq; ex telis aut virgulis aureis, valido ligamine connexis, igniq; super impositis, alternatim intererrante sentētia, ex Psalmo Dauidico LX. desumpta, *Domine probasti*, adiunxit: Quo quidem noblissimo symbolo, infractum reb. aduersis animum, fidem, concordiam inuiolabiliter seruandam commilitonibus proposuit, iuxta illud Ouidij:

Scilicet vt fuluum spectatur in ignibus aurum;

Tempore sic duro est inspicienda fides.

*Martyrolo. Rom. 15 Martij & Facius lib. 3. Cant. Collare Equitum ordinis Mātuani.

Baltheum illum equestrem ipse Vincentius Dux, filio Ferdinando S.R.E. Cardinale tradante, in palatij sacello, festo Pentecostes die, primns accepit, & vetustis Gentis Gonzagæ insignibus (quæ Sigismundus IV. Imp. cum Ioannem Franciscum primum Mantuæ Marchionem in D. Petri foro suo ipse ore X. Kal. Octobris 1433. pronuntiasset, quattuor aquilinis pullis nigris, candido in clypeo, ad crucem rubram, hinc inde sparsis exornauit) rei & magnitudini posteris testandæ gratiā adijci voluit. Idem Cardinalis auctoritatem Pontificis parentem suum ordinis eius Principem renuntiauit. Estque is honos ad successores vnā cum imperio æternum transiturus. Dux porrò sacris solenni ritu peractis, in D. Andreæ Basilica Franciscum filium natu maiorem, feliciterque hodie imperantem, & viros insuper quattuordecim nobilissimos equestri suo collegio adscripsit, singulosq; torque aureo, quem ordinis dixi tesseram, donauit. Horum nomina ne posteritas ignoret, liceat ex Friderici Follini triumphis, Italico sermone conscriptis, & ex Originibus Equestribus Auberti Miræi viri scriptis & legationibus pro Rep. Christiana susceptis, clarissimi adtexere, apud quos ista serie recensentur.

Insignia Gonzagarum.

Iulius Cæsar Gonzaga, S.R.I. & Bosoli Princeps, Gonzagæ atque Ostiani Marchio, idemq; Pomponesci Comes.

Andreas Gonzaga, S.R.I. Princeps.

Guilielmus Adornius, Marchio Pallauicini & Comes Siluani.

Iordanus Gonzaga Marchio, S.R.I. Princeps & Vescouati toparcha.

Guido San Georgius Volpiani Marchio & Foglici Comes.

Alexander Beuilacqua Comes.

Carolus Rossus generalis militiæ in ditione Mantuana Præfectus.

Galeatius Comes Canossanus, & Marchio Cagliani.

Fridericus Gonzaga Marchio & S.R.I. Princeps.

Franciscus Brembatus Comes.

Guilielmus Martinengus, Comes & nobilis Venetus.

Latinus Vrsinus Dux.

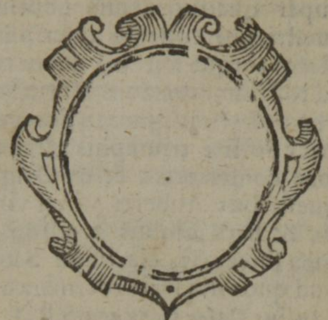
Pyrrhus Maria Gonzaga Marchio S.R.I. Princeps & Vescouati toparcha.

Ludouicus Gonzaga, Palazoli Marchio.

Cæterum ordinis huius Equestris Cancellarius perpetuus est, qui Canonicorum S. Andreæ collegio præest, vulgò *Primicerium* vocant. Eiusdem sodalitij Secretarius primus designatus est, N. & Cl. vir Annibal Ibertus Serenissimo Mantuæ Duci à Consilijs.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

ORDO EQVITVM *Militiæ Christianæ sub titulo Beatæ Mariæ Virg. Matris Dei & Sancti Michaelis Archangeli.*

ANno Domini 1618. Carolus Gonzaga Dux Niuernensis, Adolph Comes ab Althan Germanus, & tres fratres de Petrignanis de Hyspillo Italiæ, quorum nomine vnus Ioannes Baptista Olmutij Morauiæ Conuenere, & Matthiæ Cæsaris permissu ordinem hunc merè laicalem instituere conuenerunt, & quasi triumueratu facto tres districtus formarunt assignãdo vnitim Niuernensi Duci septentrionalem, siuè occidentalem; Comiti ab Althan Orientalem; & Petrignanis vnicam personam effingentibus meridionalem districtum, crucemq. cærulei coloris, radijsq; aureis ornatam, & in eius medio hinc Beatam Mariam Virginem inde Sanctum Michaelem repræsentantem auro plenam; & miro ordine fabrefactam portandam statuere; Inde Viennæ Capitula talis Ordinis Mense Martio Anni 1619. publicarent; & donec in capitulo generali proximè celebrando Magnus Magister eligeretur, tribus illis Institutoribus totius ordinis tripartitũ clauum cessere, Maxima nobilium Virorum Cohors, & frequentia ad ipsos vndiq; concurrebat, vnde gloriosissimus ordo sperari poterat. At zizaniæ ille superseminator hostis nescio quo titulo discordias graues inter fundatores, siue Institutores interposuit, quo factum fuit, vt tanti incæpti cursus retardatus sit, vel maxima ex parte.

EQVITES APVD TVRCAS & Indos.

FVit apud Turcas & barbaros receptum Militaris honoris auctoramentum: quo titulo Selymus II. Turcarum Imp. Gentilem Bellinum, ob insignem in arte pingendi excellentiam Constãtinopolim euocatum, in Equestrem ordinem cooptauit, & insigni torquis aurei donauit. Verum an Christianus ab infideli creatus eques pro legitimo haberi debeat in dubium reuocare videtur Franciscus Sansouinus.

In originibus Equestribus.

Principes certè Christiani, infideles Equestri honore haud dedignati fuere; certumq; se auctorem comperisse adfirmat Hiero. Curita, qui prodiderit Bernardum Porterium Iacobi 14. Aragoniæ Regis legatum, missarum solennib. Alexandriæ celebratis, Babyloniæ Soldani filium, patris rogatu, militari cinctum auctoramento, Regis Aragoniæ nomine decorasse.

Lib. 2 Reũ Aragon.

Anton. Beuter. li. 2. c. 43.

Sic Ferdinandus cognomento Sanctus, Mahometem expeditionis cõtra Hispalim susceptæ comitem, capta vrbe & equitem creauit & insignibus Castellæ cum duobus serpentum capitibus donauit, quæ Granatæ Reges deinceps seruarunt, cum antea claues cyaneas in scuto argenteo, Reges Andalusiæ pro insignibus gestarent: eaque re significabant se Gadium, & tractus maritimi potentes; quasi claues propagandi, per occasum imperij in potestate habere. Claudius etiã Faucetus in originibus suis Gallicis, citat librum cæremoniarum, quibus Hugo Taborius Eques regni Hierosolymitani vsus traditur, cum Saladinum Aegypti Soldanum, decus militare expetentem, equestri cingulo adornaret.

Insignia Regũ Granat.

Ann. 1200 Claudius Paucetus de Equitibus.

In

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Equites Tecuyes in India Occidentali.

In Americano noui orbis tractu, qui nouæ Hispaniæ nomine indigitatur, *Tecuytlorum* Equitum militiam in honore habitam tradunt Rerum Indicarum scriptores, & inaugurationis solemnia à magno Sacerdote celebrari solita, eo ferè ritu; vt Sacerdos tyroni nares tygridis osse, & aquilæ rostro acutissimo perforaret, quo tygridũ & aquilarũ instar ferocia & fortitudine in bellis antestare doceretur.

Equites Auriculares vulgo Oreiones dicti in regno Peru

In regno Peruuiano Equites sunt vulgò *Oreiones*, quos Auriculares dicas, appellati: & quos ex primarijs Regiæ stirpis satrapis (*Ingas* vocant) eligere ius erat. Apud hos tenerrimos aurium partes perforatas & bacillis, siue annulis aureis onustas prætẽdere, summum habebatur equestris dignitatis ornamentum. Vti & apud Europæos aurum in auribus gestare, nobilitatis decora sunt. Adeò vt & ipsi Hispani nobiles, quos alti sanguinis stemma non decoraret, stigma istud auriculare, & notam equestrem non recusarent: qua suscepta, aliud nomen etiam assumere solebant. Quæ omnia fusius apud Hieron. Romanum in Repub. mundi reperias.

Nec mirum apud Barbaros illos eiusmodi stigmatum vestigium exstitisse, cùm & apud Christianos dudũ in vsu fuerit, vt rectè notat Lipsius in Militia sua Romana & Philippus Leydensis Cõsiliarius Guilielmi Comitis Hollandiæ, in Reipub. cura, & sorte Principatus. vbi ait. *Quarto stigmata id est nota publica, imponitur brachijs istorum militum, vt ab alijs cognoscantur C. de Fabri. l. 3 lib. 11. Et sic quasi conueniunt in hoc cum spiritualibus militibus qui in capite signantur ad differentiam laicorum* D. Augustinus epist. 1. appellat Regium hunc characterem, & Chrysostomus Homilia 3. in 2. ad Corinth. *Sicut militibus signaculum, ita fidelibus spiritus imponitur, & si ordinem deserueris notus omnibus fias.*

Li. 1. dial. 9

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

STATVTA, ET LEGES

A CAROLO MAGNO IMP.

Ludouico VI. Philippo Sapiente, Ludouico Sancto, Franciæ Regibus, & Godefredo Buillonio, Summis Ordinis, Equestris Sanctissimi Sepulchri D. N. Iesu Christi Principibus, ac Magistris latæ, quæ etiamnum in Archiuis eiusdem Ordinis Ierosolymitana in vrbe adseruantur.

ART. I.

IN nomine, & honorem Dei Patris, Filij, & Spiritus sancti: Beatæquè Virginis Mariæ eius matris: Angelorum, & Archangelorum, Patriarcharum, & Prophetarum Dei, Apostolorum, Euangelistarum sanctarum, Discipulrrum, & omnium sanctorum, & sanctarum, & Spirituum omnium cœlestis curiæ.

Art. 2.

SIt notum, & eui denter pateat omnibus excellentissimis, & illustrissimis Principibus, nobilibus, militibus, & populo Christiano, anno ab Incarnatione Domini Nostri Iesu Christi, millesimo nonagesimo nono. Quod illustrissimi, inuincibiles & Serenissimi Principes Sanctus Carolus Magnus Imperator, & Rex totius Franciæ, Ludouicus Sextus sapiēs, dictus Pius. Philippus dictus sapiens magnanimus & conquerens. Sanctissimus atque magnanimus Ludouicus. Præses Godefredus de Buillon, ac alij magnanimi Principes, & Reges Christiani: assequuta per eos in eorum Imperio, & regno corona, sponte Deo vouerunt, ac promiserunt sese, & eorum bona atque personas exponere ad militandum & bellum gerendum vltra mare pro subiuganda & destruenda peruersa, & tyrannica natione Sarracenorum Infidelium, & eorum potestatibus & authoritatibus. Regnum Hierosolymitanum eiusq; terras, & dominia à dictis infidelibus occupata subijciendo, pro viribus fidem Christianam augendo. Statum Ecclesiæ Catholicæ, Apostolicæ, & aliarum Christianarum Ecclesiarum ab omnibus vexationibus, & oppressionibus tuendo & defendendo, in earum protectione & tuitione prælatos eiusdem Ecclesiæ, Pauperes, orphanos, viduas, & cæteros Christianos contra quoscumque inimicos eorumdem ponendo.

Art. 3.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Art. 3.

SIt etiam notum quod nos supranominati circa præmissa vota nostra adimpleuimus. Nostrisque diligentijs, & cura, Deo inspirante, regnum Hierosolymitanum, partesq; Sarracenorum adepti fuimus, et cõtra illos victorias laudabiles obtinuimus, dictamq; fidem christianam duximus. Propterea nomen christianissimi Principis iustò nobis impositum fuerit, & meritò ab alijs Principibus, & populo christiano datum. Cum feliciter in regnum nostrum Franciæ terrasq; & dominia ad nos spectantia reuersi fuimus, etiã omnia alia regna Principibus christianis nobis amicissimis in nobis subueniendo tam suis diuitijs, quam hominibus, vt tandem possemus adimplere vota nostra, & quæ iam dudum inceperamus. Propterea, vt ipsa ratio docet, habuerũt partem honoris prout nos ipsi habuimus.

Art. 4.

INsuper in honorem Passionis domini nostri Iesu Christi, atq; reuerentiam quam nos debemus sanctissimo Papæ sedi Apostolicæ, atq; obedientiam Vicarijs Dei in hoc mundo, atq; etiam Episcopis de magna ciuitate Roma humiliter recepimus sanctissimas cruces quibus nos signauerunt atque milites nostros in honorẽ quinque plagarum domini nostri Iesu Christi, vt eo magis essemus solidati in huiusmodi infideles, vt cognosceremus nos, atq; populum nostrum christianum tam viuum atque mortuũ in regionibus infidelium. Insuper inspeximus atq; deliberauimus fundare ordinem sanctissimi Sepulchri, nostræ ciuitatis Hierosolimitanæ, in honorem & reuerentiam sanctissimæ Resurrectionis nostro nomini Christianissimo dignitatem primariam dicti ordinis, adiunximus, & dictas quinque cruces rubeas, easdem etiam in honorem quinque plagarum domino nostro Iesu Christo inflictarum deferre volumus milites dicti ordinis, quam plurimos creauimus, illosque dictis crucibus contra dictos infideles insigniuimus: qui fugitiui ob id remanserunt, nec non exercitu resistere nequiuerunt.

Art. 5.

ET vt dicti milites, & alij cæteri homines bellici veagium in dictũ regnum Hierosolymitanum facere volentes, qui in nostro seruitio, & exercitu strenuos & magnanimos in præfatos infideles sese gesserunt, & circa præmissa in augmentum dictæ fidei christianæ, & defensionem catolicæ Apostolicæ Ecclesiæ Romanæ, & aliarum Ecclesiarum christianarum fauorabiliores, & faciliores reddantur his vti & gaudere posse authoritatibus, præminentijs priuilegijs, & iuribus quibus nostri officiarij, & domestici vtuntur, & gaudent, permisimus & permittimus, quodq; non sint tributarij, nec de rebus, & mercaturis ab eis transferendis aliquod subsidium soluent, nec non ab omnibus oneribus, & subsidijs, aut tributis quibuscunque nobis, quamuis ex causa, seu ratione domicilij, vel alias debitis, seu debendis in partibus & terris nobis subditis, cum equis armis, vestimentis, aut alias, proficiendo remanebunt liberi, exempti, & immunes: animumq; acuent aliorum nostrorum subditorum dictum veagium facere, & in eo nos concomitari nostra susceptiones iuuando contra dictos infideles volentium.

Art. 6.

VOlumus præterea, & volumus, quod qui honorem dictæ militiæ assequi, ac dictis franchisijs & libertatibus vti et gaudere voluerint dictagia & seruitia in gratiam & augmentum dictæ fidei christianæ defensionem Romanæ catholicæ, & Apostolicæ Ecclesiæ, ac aliarum Ecclesiarum christianarum in se suscipiens, dictoq; ordini adscribantur, & in Ecclesia Diui Sepulchri Hierosolymitani à nobis aut nobis absentibus, nostro locum tenenti ibi cruce signabuntur. Postq; certificationibus authoritate Archiepisc. seu Curati diœcesis, vel parochiæ in qua orti fuerint debitæ expeditis, constituerit nobis aut dicto nostro locum tenenti eos esse christianos, catholicos legitimos & non notos nec vllo modo fuisse reprehensos, nec aliquo crimine nephario & enormi in iudicio, vel extra diffamatos & notatos.

Quodque

Quodque dicti milites confessi à suis peccatis & absoluti die eorum receptionis in dicta militia sacrosanctum Eucharistiæ Sacramentum à Sacerdote, tunc in dicta ecclesia diui Sepulchri officium diuinum celebrante accipient: in qua nos, aut noster locum tenens laures dicti ordinis decorabit, illosque quinque crucibus obsignabit. Iuramento per eos, & eorum quemlibet de contentis in ordinationibus dicti ordinis per nos editis & promulgatis fideliter obseruandis, & defendendis præstito solutaque summa triginta scutorum coronatorum thesauro dicti Sepulchri pro eleemosyna pauperibus peregrinis et alijs bellicis hominibus in dictum locum venientibus, & ibi indies affluentibus, & ægrotis in hospitalibus eiusdem S. Sepulchri vrbis Hierosolymitanæ & sancti Ioannis, ac sancti Lazari, iacentes applicanda.

Art. 7.

QVod nostri viatores subditi gaudebunt libertatibus, & franchisijs latius in nostra ordinatione desuper facta & edita declaratis Summamquè quinque scatorum coronatorum dictæ eleemosinæ applicandam soluent, et ad obseruandam dictam ordinationem sese obligabunt.

Art 8.

VOlumus etiam & volumus quod in dicta sancti Sepulchri Hierosolymitani & alijs Ecclesijs per nos ac alios Reges & Principes hactenus ædificatis & in posterum ædificandis in dicto regno Franciæ & alibi in eorum terris & dominijs, in honorem eiusdem sancti Sepulchri & deuotionem celebrabūtur officia diuina, modo & forma sequentibus. Scilicet quod qualibet die dominica mensis Presbyteros Latinos cæremonijs in talibus adhiberi solitis, adhibitis, alta vna & quinque missæ, voce submissa in honorem & reuerentiam dictarum quinque plagarum domini nostri Iesu Christi celebrabuntur. Huiusmodi officio, nos, seu nobis absentibus locum tenens nostri milites, & viatores præfati assistent.

Art. 9.

QVod dictum noster locum tenens, milites & viatores quotidie missam audire, preces & horas sanctæ Crucis dicere, & quasdam eleemosynas elargiri tenebuntur.

Art. 10.

QVod diebus festis annualibus Conceptionis, Natiuitatis, Annunciationis, Purificationis, & Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, alta voce, verbis Latinis Missæ celebrabuntur, fientque processiones, quibus nos, dictusque noster locum tenens, milites, & viatores assistere, & sacrosanctum Eucharistiæ Sacramentum recipere tenebimur, vt Deo acceptabiles & grati, contra dictos Infideles securè bellum gerere, & eos subiugare possimus.

Art. 11.

QVod indies Missas celebrari procurabimus, pauperibus eleemosynam largiemur: dicti autem milites solum diebus Veneris cuiuslibet hebdomadis in honorem passionis domini nostri Iesu Christi id fieri procurabunt, horas sanctæ crucis dicemus, & sero Vesperas mortuorum dici faciemus: Deumq; optimum pro principibus regibus, & populo christiano precabimur & rogabimus & victoriam contra dictos Infideles in gratiam & augmentum fidei & defensionem catholicæ, Apostolicæ & Romanæ Ecclesiæ concedere velit & dignetur,

Art. 12.

QVod nos, dictus noster locum tenens & alij milites bellicosi, & viatores dicti ordinis temporibus Aduentus Domini, quadragesimæ, quatuor temporum anni, rogationum, & vigiliarū dictorum festorum annualium Beatæ Mariæ Virginis, in honorem Dei ac dictæ eius matris Mariæ Virginis & in contemplationem pœnitentiæ nobis & populo christiano à Deo veniam, & remissionem peccatorum nostrorū obtinendam imposita, ac vt tentationes diaboli euitemus & in dictos infideles reddamur victores, ieiunabimus.

Art.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.475

Art. 13.

EX nostra scientia decreuimus, & decernimus, quod die festo sacrosancti Sacramenti, in Ecclesia dicti sancti Sepulchri urbis Hierosolimitanæ tres missæ, scilicet, prima in lingua Soriana, secunda lingua Greca, tertia verò lingua Latina, alia voce officiumquè diuinum cæremonijs solitis adhibitis celebrabuntur. In alijs autem Ecclesiis per nos, & nostros amicos in Franciæ regno nostrisque terris & dominijs in honorem dicti sancti Sepulchri ædificatis, Latinæ celebrabitur idem officium. Fientquè processiones in honorem & reuerentiam fidei, & credentiæ in sacrosanctum Sacramentum Eucharistiæ, nobis & populo christiano infusè.

Art. 14.

QVod anno quolibet die Dominica in Ramis palmarum a nobis aut nostro locum tenens in nostra absentia, assumatur, & eligatur vnus ex Presbyteris, qui sup. asinũ sedens in conuocatione & cœto 12. Presbyteros, qui off. diu. in Ecc. S. Sepulchri celebrare solent, dictã urbem Hierosolymitanam introibit. Cui quidem Presbytero sic electo, nos & dictus locum tenens noster, milites, viatores, & populus christianus eiusdem vrbis obuiã ire, illumquè benignè recipere, & in Ecclesiam dicti sancti Sepulchri magna cũ humilitate concomitari tenebimur: in qua quidem Ecclesia dictus electus, & alij supranominati Presbyteri, officium diuinum in honorem, & reuerentiam introitus domini nostri Iesu Christi, quem in dictam vrbem Hierosolymitanam sanctis eius discipulis præsentibus fecit, honestè receptionis per habitantes dictæ vrbis, & lætitiæ ab eis ob eius aduentum, & introitum factarum, solemniter celebrabitur.

Art. 15.

DIe autem Iouis sequenti officium diuinum cum ceremonijs assuetis parelectum, & alios Presbyteros supradictos in Ecclesia sancti Sepulchri celebrabitur & dicetur; nosque & noster locum tenens refectionem illorum in pane, vino, piscibus, in domo S. Cænaculi dictæ nostræ vrbis Hierosolymitanæ præparabimus: in qua illos benignè recipiemus, eorum pedes humiliter lauabimus, & osculabimus, cœnamquè celebrabimus, illisquè eleemosynas ob charitatem elargiemur. Et postquam dicti electus, & alij presbyteri gratias Deo egerint, sanctumquè Dei Euangelium quod suis Apostolis prædicauit nobis enunciauerint, nos, aut noster locumtenens, milites & viatores supranominati in dicto Cœnaculo nostram refectionem sumemus, eleemosynas in auro, argento, vestimentis victualibus panibus, vino & alij dabimus, omnibus ægrotis in magnis hospitalibus iacentibus, cæterisquè pauperibus in indigentia, & necessitate constitutis nobis notis, in reuerentiam, & commemorationem sanctæ Cœnæ, quam simili die dominus noster Iesus Christus cum dictis suis Discipulis in præfata domo sancti Cœnaculi fecit, elargiemur, & concedemus.

Art. 16.

QVod electus, & presbyteri ante nominati, qui illum in dictam vrbem Hierosolymitanam, vt supra fuerint concomitati in mõtem oliuarum sese conferent: ibiq; tota nocte dictæ diei Iouis precib. & orationib. diuinis, in reuerentiam & recordationem orationis, in dicto loco per eundem dominum nostrum Iesum Christum fusè vacabunt.

Art. 17.

DIe verò Veneris sancti, dictus presbyter electus Euangelium passionis domini nostri Iesu Christi in Ecclesia dicti Sãcti Sepulchri perleget illudq; nobis, nostroq; locũ tenenti, militib. & viatorib. populoq; christiano interpretabitur, officiumq; diuinum cum alijs supranominatis presbiteris Latinè celebrabit, cui assistere tenebimur, nec cibo aliquo reficiemur, aut vtemur, donec hora, qua dominus noster Iesus Christus in redemptionem generis humani in cruce pendens emisit spiritum, pulsata fuerit.

Art. 18.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Art. 18.

QVod quatuor milites dicti ordinis nocte dictæ die veneris vsque ad meridiem diei sequentis in honorem, & reuerentiam domini nostri Iesu Christi, cuius corpus ab infidelib. Iudæis ibi dicta nocte custoditum fuit, fideliter custodiant.

Art. 19.

QVod omnes Presbiteri Chaldei, Græci, & Latini continuas preces tota nocte dicti veneris in Ecclesia dicti sancti Sepulchri in gratiam fidei, & defensionem Catholicæ, & Apostolicæ Ecclesiæ, ac aliarum Ecclesiarum christianarum aduersus huiusmodi infideles fundent.

Art. 20.

INsuper ordinauimus, & ordinamus continuè eleemosynas elargiendas, & concedendas esse vt à carcerib. dicti milites viatores, & alius populus christianus liberetur. qui tam à nostris Regni Franciæ dominijs, et terris, quam ab alijs partibus & terris Principum christianorum nobis amicorum venientes, contra dictos Infideles nobiscum bellum gesserunt: Et illud ita prosecuti fuerunt, vt captiui, & detenti ab ipsis infidelib. fuerint, nec non humiliter dictos Principes, ac Reuerendos dominos Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, & alios beneficiatos tam in dictis nostris Regno Franciæ, dominijs, & terris, quam in alijs ad dictos Principes Christianos spectantibus obtinentes, supplicare, & requirere, vt quartam partem tertiæ partis redditus beneficiorum suorum pro redēptione dictorum captiuorum in honorem Dei, & remunerationem suorum laborum circa impugnationem dictorum infidelium, in gratiam, & fauorem fidei, & defensionem Ecclesiarum christianarum, & Prælatorum.

Art. 21.

NOs quoque supplicauimus, & rogàuimus sanctissimos almæ vrbis Romæ Pontifices, quatenus indulgentias omnib. Principib. nobis amicis populoquè christiano, qui pro redemptione, & liberatione dictorum captiuorum & pauperum nobis & alijs prædictis Principibus subiectorum, & dictum sanctum Sepulchrum visitare, nosq; contra dictos infideles, & ad illos impugnandos, prout supradictum est, concomitari voluerint, concedere, & impartire velint.

Art. 22.

PRæterea statuimus & pensata animi deliberatione voluimus quod milites dicti ordinis sancti Sepulchri sub saluagardia Soldani Babylonensis, aut eius locum tenentis, omnes dictos captiuos redimendi, & liberandi in se suscipient. Quibus militibus ad hunc effectum denarij dictarum elemosynarum tradētur, & de his computum rationes & reliqua nostro locum tenenti in dicta vrbe Hierosolymitanæ in communitate militum dicti ordinis, & viatores dicti sancti Sepulchri reddent.

Art. 23.

QVod ex nostra scientia, & spontanea voluntate eligimus, nominamus, & constituimus, & nominamus dictos milites nostri ordinis sancti Sepulchri in præceptores & administratores redituum & prouentuum, fundationem & eleemosynarum præmentionatarum. Et de his præfati milites & in eorum absentia dicti viatores administrationem, & regimen habeant. Nec non aliorum fundationum per nos, aut nostros amicos in Ecclesijs nostri Regni Franciæ dominorum & terrarum nostrarum, ac aliorum Principum institutarum, & eleemosynis datarum pro redemptione, & liberatione dictorum militum, & viatorum, ac populi christiani, in potestate, & dominio, ac carceribus dictorum infidelium forsan detentorum, & detinendorum, vt huiusmodi reditus, & eleemosynæ presbiteris officiū diuinum in dicta Ecclesia sancti Sepulchri celebrantibus, ac pauperibus in dictis hospitalibus sancti Sepulchri, sancti Ioannis, sancti Lazari, & alijs hospitalibus, ab alijs Principibus nobis amicis, & senioribus,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.475

ribus, ac populo Christiano, in honorem Dei, Sanctorum Apostolorum, aliorumq; Sanctorum, tam in nostro Regno Franciæ, terris, & dominijs, quam amicorum nostrorum fundatis, & institutis affluentibus, & ibi moram trahentibus fideliter ab eis respectiuè distribuantur. De quibus redditibus & prouentibus sic receptis & distributis ijdem milites & viatores, anno quolibet in crastino festi sacrosancti Sacramenti, in Camera nostri consilij Hierosolymitani, rationes & computa reddent, & ad hos fines ijdem perceptores & administratores ibi sese repræsentare, aut de his eorum computa, seu verum memoriale eorum mittere tenebuntur.

Art. 24.

QVod clericus thesauri dicti S. Sepulchri Hierosolymitani bonum, & fidele memoriale redditionis huiusmodi computorum describet cartas, seu papyros eorum conseruabit huiusmodi. Reliqua si quæ debeantur recipiet, quitantias & acquitamenta eorum computorum sic à dictis administratoribus tam præsentibus quam absentibus per nos, seu in nostra absentia locum tenentem nostrum arresteri & signari procurabit.

Art. 25.

VOlumus etiam ac volumus, quod centum milites dicti ordinis in nostris Regni Franciæ terris & dominijs, & alijs Regnis ad nostros amicos spectantes degentes & moram trahentes, veniãt in cameram nostri consilij Hierosolymitani, & compareant, qui nos, aut nostrum locum tenentem in dicto viagio viriliter & animo alacri, ac beneuolo concomitare & nobiscum assistere, mediaque rationes & causas, in dicto consilio pro bellis gerendis contra dictos infideles in augmentum fidei & defensionem Ecclesiarum christianarum, tam Latinarum quam aliarum linguarum prædictarum, administratorum fundatorũ et eleemosynarum allegandas, & intelligere possint et ualeãt, ut super his cõclusiones ualidas & necessarias ac iuridicas assumamus.

Art. 26.

STatuimus etiam, & ordinabimus ali quem ex Equitibus dicti ordinis eligere oratorem apud Soldanum Babilonem, qui permittat dicto nostro oratori, quod spatio trium annorum computorum in dicta Babilonia commoretur, et vitam ducat vt de quibusdam militibus viatoribus, & alijs Christianis captiuis à dicto Soldano, seu eius belligeris detentis notitiam habere possit, prætioq; auri, & argenti, quod per alios nostros milites sub saluagardia & protectione dicti Soldani mittent, liberentur dicti captiui ab huiusmodi detentione, aut si maluerit ipse Soldanus quod in locum infidelium à nobis aut nostris subditis in bello aut alibi captiuorum detentorum seu detinendorum: quos eo casu ab huiusmodi sua captiuitate liberare intendimus, modo dicti nostri captiui liberentur.

Art. 27.

CVm autem noster miles sic delegatus orator de dictis captiuis à Soldano, seu eius belligeris, vt profertur, detentis, plenam habuerit notitiam, is nobis cartis veris nomina illorum, loca in quibus detineantur significari, saluagardiam à dicto Soldano ad hos fines obtentam mitti procurabit vt dicti milites & viatores si captiui securius ad nostras partes redire possint.

Art. 28.

QVod dictus orator & milites nobis, aut nostro locum tenenti in absentia nostra, de redemptione dictorum captiuorum fidem facient, quam summam pro redemptione captiuitatis huiusmodi, cui & in quo loco exsoluerint. Et ad hos fines dictos captiuos, saltem copias cartarum liberationis eorumdem nobis repræsentabunt, præmissaque omnia & singula ad notitiam aliorum Regum, & Principum Christianorum, dominorumq; Archiepiscoporum Episcoporum Abbatum, & aliorum beneficiatorum nostri Regni Franciæ, terrarum & dominiorum nostrorum, & aliorum nostrorum amico-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

rum deduci voluimus, vt fructum ex suis sanctis eleemosynis consequantur glo riosum ac in posterum in illis elargiendis promptiores reddantur.

Art. 29.

QVod intendimus, & deliberamus quotidie dictas quinque Cruces dicti ordinis S. Sepulchri nostris vestimentis appositas deferre. Quas dicti milites & viatores, siue eos bellum gerere aduersus dictos infideles, & alibi adire, seu aulas regias & conuocationes, seu cœtus Principum & aliorum Christianorum populorum frequentare contigerit, similiter deferre tenebuntur.

Art. 30.

QVod dicti etiam milites aduersus aliquos Principes Christianos bellum gerere minimè tenebuntur, imò illis fauorabiles erunt, casu quo sibi constiterit dictos Principes esse excommunicatos auctoritate Dei & Summi Pontificis, ab Ecclesia Catholica exules & dispersos, eorumq; regnũ belli geris esse prædam. Quo casu adueniente dicti milites pro eis contra dictos Principes arma suscipient, ad exemplumq; Dei iura pauperum, orphanorum viduarum, extraneorum defendent & ab omnibus vexationibus & oppressionibus viriliter protegent.

Art. 31.

NOs igitur præmissis & alijs legitimis causis, & rationibus consideratis animum nostrum mouẽtibus præscriptas ordinationes à nobis ferri & edi, illasque de verbo ad verbum nil de contentis in eisdem omisso, obseruari decreuimus, statuimus, sapienter deliberauimus. Et in eius rei testimonium & robur ad sancta Dei Euangelia per fidem & legẽ nostram in fidei nec sponte aliquid de contentis in eisdem ordinationib. executione dignum omittere promisimus, & iurauimus illas à nostris successoribus Regni Franciæ regibus dicti ordinis sancti Sepulchri, ac præsentium capitibus secundum eorum tenorem obseruari: ordinantes, & in hoc eorum conscientiam illis contraueniendo onerantes, votaq; & obligationes per milites dicti ordinis, & viatores in dictam vrbem Hierosolymitanam emitti, & factas obseruari & adimpleri, prout eisdem ordinationibus cauetur. Quas volumus deponi & fideliter custodiri in thesauro dicti sancti Sepulchri, memoriasq; illas absque diminutione continentes cõtinentia in nostrum Franciæ Regnum, terras, & dominia, tam ad nos quam ad alios Principes spectantia transferri, vt omnia & singula præmissa ab eis videri visitari & fideliter obseruari possint, ac si in dicto thesauro existerẽt ipsos humiliter supplicantes, quatenus in his nostram intentionem & bonã voluntatem in honorem Domini Nostri Iesu Christi, qui nostrorum cordiũ scrutator est, aliaque in eius protectione, & possessione conseruat, principiumque & terminum nostræ vitæ dat & tribuit, adimplere velint & dignentur: & vt magis, ac magis dictæ nostræ ordinationes cunctis pateant euidenter, et sint notæ ac obseruentur in perpetuum, voluimus & ordinamus eas nostri sigillis quinque Crucibus dicti ordinis, in medio eiusdem appositis munimine roborari. Quæ datæ & latæ fuerunt à nobis in vrbe Hierosolymitana, die prima felicis mensis Ianuarij. anno à Natiuitate Domini Nostri Iesu Christi millesimo nonagesimo nono.

DIPLO-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

DIPLOMA, QVO PHILIP. II. HISPANIARVM REGI,

EIVSQVE SVCCESSORIBVS *ſumma adminiſtratio Ordinis Sanctiſſimi Sepulchri D.N. IESV CHRISTI ab Equitibus Hieroſolymitanis delata eſt.*

Anno 1558.

IN nomine Sanctiſſimæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus Sãcti. Amen. Cum beneficiorum omnium, quæ Deus optimus generi humano præſtitit, illud maximum ſit, quod vſque adeò nos in dilecto filio ſuo, cùm adhuc impij eſſemus, & peccatores, dilexerit, vt illum nobis, non in ſanguine hircorum, aut taurorum, ſed in proprio ſanguine in illa ſacroſancta Hieruſalem pro peccatis noſtris dederit, æterna certè memoria ſingulari animorum gratitudine, & eximiæ cuiuſdam pietatis religione, tam præclarum atque excellens diuinæ erga nos benignitatis donum venerari, atque ſuſpicere nos oportet. Cum igitur pretioſiſſimo Chriſti ſanguine, & acerbiſſima eius morte tantum nobis adeò collatum fuerit, quantum nullus vmquam, aut petere, aut ſperare auſus fuerit. Quanta veneratione ſacratiſſimum illum Caluariæ Montem, in quo per Spiritum Sanctum immaculatum Deo ſemetipſum pro nobis obtulit, & glorioſum illius Sepulchrum, vbi triduò quieuit, nos portet adorare, & venerari? Et ſi noſtrorum ſcelerum magnitudine factum ſit, vt loca illa, vere, vt vocantur Sancta in quibus Deus ac dominus noſter Ieſus Chriſtus inexplicabilis ſuæ erga nos charitatis prædicta ſacratiſſima monumenta nobis reliquit, occulto ſuæ diuinæ ſapientiæ iudicio perfidorũ Turcarum tyrannide oppreſſa, & ſpurciſſima Mahumetanorum ſecta polluta quodammodo ſint, & inquinata, non ſine magno omnium, qui Chriſtiani eſſe, & dici volumus, & dedecore, & probro. Ad omnes tamen ſpectat hanc ignominiam depellere, & tot vndiq; telis atque coniculis oppugnatã ſanctiſſimam fidem noſtram pro viribus defendere. Sed cum hoc officiũ Religionis noſtræ propugnandæ & propagandæ omnes attingit, tum verò noſtrũ ſingulari ratione debet eſſe proprium, quorum profeſſio, & ſingulare inſtitutum defenſioni fidei eſt conſecratum: præſertim cum ante oculos

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

sanctissimum, & æterna gloria atque memoria dignum, Illustrium, atque fortissimorum Cruce signatorum san ctissimi Sepulchri Militũ exemplum propositum habeamus. Qui vt Christi gloriam, & fidei Christianæ decus longe lateque propagarent, non solum fortunas suas, status, & opulentissima patrimonia distraxerunt: verum etiam capita, corpora, vitam, & salutem suam multis periculis obiece runt. Itaque tantum indomita virtute atque excelsa & infracta animi ma gnitudine potuerunt, vt innumeris Tucarum agminibus occisis, Persis compressis, Medis, Partis, Assyrijs, Ægyptijs, alijsque barbaris nationib. edomitis non modo illa loca sancta, & prætiosissimo Redemptoris nostri sanguine consecrata turpissimo seruitutis iugo depulso in pristinam libertatem vindicauerint: sed etiam, vt in Bithinia, Nicomedia, Pisidia, Licaonia, Capadocia, Litia, Pamphilia, Cilitia, Celeseria, Heraclea, Mesopota mia, Media, Antiochia Laodicea, Ga bula, Valalenia, Maraclea Antarade, Archia, Phœnitia, Tyro, & Sydone, Lelesia. Taraconitide, Ydumea, vtraque Arabia, ad vsque mare rubrum, Galilæa, Samaria, Palæstina cum Iudæa, & S. Hierusalem, alijsque plurimis Asiæ prouincijs, armorum vi subactis, Crucis vexillum & præcla rissima fidei nostræ trophæa erexerint & cum omnium sempiterna gloria constituerint. Quibus prouincijs sua virtute partis tamdiu imperitarunt, donec Christianorum Principũ dissidijs, ac intestinis bellis res Christiana retrofluere cœpit, & tandem opibus nostris conuulsis, atque accisis, Saledinus Ægypti Rex loca illa præclarissimorum virorum sãguine com parata, nostra socordia, & negligẽtia ipse comparauit. Et si potentia infidelium multum inualuit, & corroborata est; numquam tamen eò progressa est, vt Sacrosanctam Sanctissimi Sepulchri militiam aboleret, aut penitùs extingueret, quin potius longissimo multorum annorum spatio tota poene Europa ita hæc militia effloruit; vt Vrbanus IV. & Bonifacius VIII. per suos legatos eius opem, & auxilium aduersus Saracenos, Italiam vastantes, & Ecclesiæ Catholicæ hostes, sæpius implorarent, & militum Cruce signatorum virtute Ital am ser uatam faterentur. Nunc verò, etsi peccatis nostris id promerentib. mul ta eius vis collapsa est, non ita tamẽ, vt non multæ reliquiæ supersint, vbique inter Christianos Nobilissimi, & Illustrissimi viri in hac gloriosa militia perseuerant. In qua nos licet indigni cooptati, memores eorum, quæ maiores nostri summa cum gloria gesserunt, & ignauiam nostram pertæsi, cupimus in integrum reuocare, & quasi postliminio restituere nostrũ institutum, professionem, & prædecessorum nostrorum virtutem, & ma culas nostra negligentia contractas, sanguinis effusione ad Iesu Christi D. N. gloriam abolere. Sed cum vt hæc fiant, necessarium in primis sit, vt aliquem habeamus præpotente Ducem, cui tanquã capiti connectamur. Hinc est quod nos *Petrus de Carate* Cõmissarius generalis sacrosanctæ Archicõfraternitatis sanctissimi Sepulchri, tã meo proprio nomine, quàm nominib. *Illustrissimi domini Andreæ Doreæ Principis Melphitani. D. Camilli Guasco. D. Petri de Bolonia. D. Ioannis de Ioaria, & D. Roderici de Rocas:* pro quibus fortem me facio in forma Iuris valida, *Dominus Philippus de Borre*. Cantor, & Canonicus Ecclesiæ Diuæ Mariæ Antuerpiensis, *Ioannes de Moxica* etiam eiusdem Ecclesiæ Canonicus, & * *Petrus Menneus* quilibet nostrum pro se. & nomine *Ioannis van Schelden*, tamquam ad id constituti, vigore certarum litterarũ procuratoriarum. In papyro scriptarum, Datarum die xxiij. præsentis mensis Martij passatarum, & recognitarum coram Petro Baccart Notario publico Antuerpiæ residente, & certis test bus: Nec non Præfati *Philippus de Borre*, & *Petrus Menneus* nomine *Ioãnis Ouvvenborch* dicti *Lauvers* etiam ad id constituti, vigore

Variorum Equitum Belgarum maximè, qui hisce Comitijs interfuerunt, nomina.

* *Dominus vãden Berge in tractu vvasiæ Flandrorum.*

vigore litterarum procuratoriarum in papyro scriptarum, de data eiusdem diei mensis & anni coram Petro Verbeeck Notario publico Antuerpiæ commorante passatarum, & recognitarum. Quin etiam ego idem *Ioannes de Mexica*, nomine *Gasparis de Castro* constitutus, vigore procuratorio coram Ægidio van den *Bosche* Notario publico in prædicta ciuitate habitante eodem die & anno passato. *Nicolaus de Meijere* residens Gandaui, tam proprio nomine, quàm *Ioannis de la Rue*, prout patuit per procuratorium desuper confectum, & passatum in oppido Gandauensi corã Ioanne Charon notario publico ibidem commorante, de data diei xix. præsentis mensis Martij. Item *Ioannes de Gruteré* Dominus de Louelde tam nomine meo proprio quam nomine *Iacobi Triecht* constitutus, vigore procuratorio manu, ac sigillo eiusdem Iacobi subsignato. & corroborato. *Gerardus de Vladerache Dominus de Geffen. Antonius de Merthen Dominus de Essestain, Iudocus de Broückhorst Dominus de Rheijsvvyck. Ioannes de Asperen Dominus de Vueren, Laurentius de Vogt de Rinuelt. Antonius Absolons, Paulus de Veldvvyck. Carolus de Steenlant. Claudius Goetgebuer, Cornelius Gaerlard* Brugis residens, *Ioannes de Berecker, Ioannes de Berchenrode, Ioannes vanden Steenvveghe, & Ioannes van den Dycke.* Omnes milites militiæ eiusdem sanctissimi Sepulchri. Volentes nostrum ordinem militiæ, dante domino propagare, & illum felici regimine gubernare: Considerantesq; quod patrocinio alicuius magni Principis nobis adiũcto melius res nostræ Religionis prosperabuntur; Idcirco nos prænominati milites nominibus quib supra ac pro absentibus de rato, quatenus opus sit in forma iuris valida, promittentes in Ecclesia parochiali S. Catharinæ, Villæ de Hochstraten Cameracensis dioecesis, ad infrascripta peragendum, & pertractandum coram notarijs publicis, & testibus infrascriptis, personaliter congregati sponte, & ex nostra scientia, animoque deliberato omnibus meliorib. modo via, iure, causa, & forma quibus melius, validius, & efficacius de iure possumus, & debemus nomine dictæ nostræ Religionis & militiæ, perpetuis futuris temporibus, facimus, creamus, & solẽniter eligimus præstito prius per nos solito ad sacrosancta Dei Euangelia iuramento, in similibus electionib. præstari solito ac Missa Spiritus Sãcti celebrata, & hymno *Veni creator spiritus* in eadem Ecclesia decantato, sacratissimum potentissimum, atq; Serenissimum dominum nostrum regem Philippum in magnum, & summum totius nostræ militiæ magistrum, & in nomine Domini nostri Iesu Christi solemniter constituimus, erigimus, & creamus. Nec non Serenissimum, & gloriosum Hispaniarum Principem D. N. D. Carolum Principem etiam eiusdem militiæ & in locũ patris successorem in perpetuum nominamus, & declaramus: Petentes atque humiliter supplicantes, vt sua Maiestas hãc nostram electionem, & creationem & totius nostri ordinis administratiõe admittere, aliosque plurimos milites sanctissimi Sepulchri creare dignetur, vt omnes simul communi animorum consensu ad infidelium perniciem incumbamus, & Christi D. N. gloria reflorescat. Nos enim nostro, & nostrorum successorum huius ordinis, militum nomine, eius Maiestati tamquam magno Religionis nostræ magistro, & Serenissimo Carolo tamquam glorioso Principi, eorumque successoribus perpetuam obedientiam, & fidelitatem iuxta nostræ professionis, & instituti sanctiones, & formam, hoc est sumptibus nostris ire contra infideles in bello vniuersali, quod vulgariter dicitur *Crugs vaert*; vel nostro nomine idoneum aliquem eò mittere promittimus, ac inuiolabili obseruantia præstituros pollicemur. Et quoniam exploratũ est pœnè Orbi Christiano, quod charissimus frater, & cõmilito noster magnificus D. Petrus de Caratæ sacrosanctæ huius nouæ Cõgre-

gregationis, ac electionis erector ab anno M. D. XLV. multos labores, & expensas passus est, per varias plagas Christiani orbis pro huiusmodi Sanctissimo negotio, & adhuc præditus sua ingenti deuotione non recusat impendere in futurum omnem operam suam, & auxilium. Idcirco compertum habētes ad hoc dirigi totum desiderium & animum suum ipsum pari modò in Commissarium Generalem nostrum, & totius ordinis & militiæ nostræ creamus, erigimus & solemniter nominamus, & obnixi ab ipso petimus; vt nostro nomine ea omnia faciat, & in omnibus assistat, dirigat, foueat, & gubernet, quæ ad totius nostræ militiæ conseruationem & vtilitatem conducibilia, aut necessaria sibi videbuntur. Ita tamen vt omnia illa fiāt sine impensis, damno interesse, vel præiudicio huius ordinis militum, quodque præterea vllo futuro tēpore nullo vlteriori grauabimur onere, cuiuscunque rei causa, vel ratione fuerit, quam hactenus grauati fuimus. Et quo quidem D. Petro de Carate defuncto, vel illius officio cessante, aut vacante, aliquis ex nostris cōfratribus communi nostro consensu per nos in ipsius locum eligetur, & quæ quidem electio per nos ita facta, per prælibatum D. N. Regem, eiusq; successores, prænominatos approbabitur & confirmabitur. Itaque denominatio, atque ea ipsa electio erit & manebit penes nos: confirmatio verò penes D. N. Regem successoresque eius antedictos. Quocirca Sanctissimum D. N. D. N. Romanæ, ac vniuersalis Ecclesiæ nunc & pro tempore Romanum Pontificem & Episcopum humiliter obsecramus vt hanc nostram electionem creationē, & declarationem ratam habeat, & sua ac sedis Apostolicæ auctoritate confirmet, ac nos tāquam humiles & obedientes Apostolicæ Sedis filios in tutelam, ac defensionem suam suscipiat. Nos enim ad nil aliud aspiramus, quàm vt Dei, ac D. N. Iesu Christi gloria reuirescat, & vexillum Crucis vbique gentium debita veneratione erigatur, & honoretur. Ita vt hoc consequamur obedientes Romanæ atque Apostolicæ Sedis filios fore profitemur, omnesque & singulos infideles tam Turcas, Mauros, Tartaros, quàm eiusmodi alios quoscunque, pro hostibus habemus, ijsdemq; apertum ac perpetuum bellum indicimus.

O Clementissime, & omnipotens Deus omnium bonorum largitor, generis humani creator, luminisque æterni, mysterium salutis humanæ, Saluator noster Christus, subijt pro nobis Crucem, luit aliena commissa, iacuit sepultus, vt nos vnà secum vitia ac scelera sepeliamus. pietas, amor incredibilis erga nos mortale genus impulit te Christe Redemptor nostram accipere naturam, induere hominem, perpeti laborem, pendere in ligno, demum extremum sepulchri subire officium. Accipe igitur hanc nostram militiam Clemētissime, amplectere nos optime, dirige & duc ad te, ne patiare per hoc mare absque Rectore nauigare. Tu rege nos milites tuos, tuum colentes tumulum, vestigia tuæ obseruantes necis, compara nobis Principum vota, quorum corda in tua manu consistunt. Effice, præsta vt aliquando tua loca liberentur, atque expientur, iampridem hostili fraude, nostra profanata discordia. Coniunge Deus Magistratuum consilia. Principum animos vni, vt pulsis tui nominis hostibus monumenta nostræ salutis populo restituantur, fideli, Istamque electionem & creationem nostri summi Magistri Principisque militiæ, quam te auctore, & Rectore famuli tui fecimus, sanctifica & tua clementissima benedictione illumina & corrobora, & tuo excelso & gloriosissimo brachio animosiores nos conforta, vt & illa sacratissima & gloriosissima pignora nostri Redemptoris, effusione sanguinis nostri redimere possimus. Nam vt propheta proclamat: Ciuitas Sancti tui facta est deserta, Sion deserta facta est, Hierusalem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.475

rusalem desolata est, domus sanctificationis nostræ. Et si perpauci sunt qui sinceritate cordis, & humiliato Spiritu te Deum viuum venerentur, & inuocent nomen tuum non auertas faciem tuam à nobis, & ne amplius memineris iniquitatum nostrarum, sed fac vt ad te Deum fontem viuum, fontem perennem & æternitatis peruenire valeamus. Cui est virtus & gloria per infinita seculorum secula. Amen.

In quorum fidem præsentes literas siue hoc præsens publicum instrumentum manu vniuscuiusque nostrum subsignatum coram Notarijs publicis & testibus infrascriptis stipulati sumus, ab ijsdemque Notarijs vnum vel plura, publicum siue publica Instrumentum & instrumenta fieri atq; confici iussimus, fecimus, atque rogauimus & rogamus. Acta fuerunt hæc in dicta Villa de Hochstraten in dicta Ecclesia S. Catharinæ Cameracensis diœcesis sub anno à Natiuitate Domini M. D. LVIII. Indictione prima, die verò xxvj. mensis Martij, Pontificatus Sanctissimi D. N. D. Pauli diuina prouidentia Papæ quarti anno tertio, præsentibus ibidem Magnificis Viris Martino Ruijz de Corate, Gerardo van Donguen Francisco van Stelant, & Adriano onder de Linde testibus ad præmissa omnia vocatis atque rogatis. Subsignatum.

Equitum prædictorũ signatura.

† *Brounckhorst* † Ego attestor *Philippus de Borre* meo nomine, ac nomine *Joannis Lauvers* & *Ioãnis van Sehdle*, † *Ioannes Moxica* meo nomine & nomine *Gasparis de Castro* † *Gerard van Vladerachen* † *Petrus Menneus* meo nomine & nomine *Ioannis Lauvers* & *Ioãnis van Schelle* † *Antonius van Merthen Goetgebuer* † *Ian van Bercher* † *Cornelius Gaeiliard.* † *Carolus van Stelant* † *Paulus van Veldvvyck* † *Anthonius Absolons*, † *Iohannes de Grutere*, meo nomine & nomine *Iacobi Triecht* † *Laurens de Vocht van Rineuelt*, *Ian van den Steenvveghen* † *Iuan van Asteren ende van Vueren*, † *Iuan Berchenrode* † *Ich Anthonis Absalons* in nomine *Nicolai de Megere* & *Ioannis de la Rue* † *Ian van den Dijcke*.

Subscriptum.

Ego Alexander Grapheus ciuitatis Antuerpiensis Secretarius; ac publicus Imperiali Auctoritate Notarius per Cæ. Maiest. Consilium Curiæ Brabant. ad Notariatus officium admissus, vnà cum Ioanne de Barlamonte etiam Notario publico, per idem consilium approbato, ac prædictis testibus ad præmissa omnia & singula præsens personaliter interfui, eaq; omnia & singula, sic vt præmittitur, fieri vidi sciui, & audiui, accepto prius iuramento ad Sancta Dei Euangelia super libro missali, ab omnibus & singulis militibus supradictis, separatim &c. quod in huiusmodi electione nõ erat aliqua fraus, dolus, simonia, malitia aut aliqua alia illicita causa &c. ac deinde dicta electione sub debita, ac perpetua obedientia &c cæterisq; solemnitatibus requisitis &c. in dicta Ecclesia celebratis atque deuotè peractis. notam ac stipulationem postea sumpsi de præmissis omnibus, cum dicto Notario, præsentibus dictis testibus. In quorum fidem præsens publicum instrumentum cum dicto Notario subscripsi, ac signo meo solito signaui, rogatus atq: requisitus. Subsignatum. A. Graphæus.

Ego Iohannes de Barlamonte publicus Imperiali auctoritate Notarius antedictus, attestor me præsentem fuisse vna cum dicto Magistro Alexandro Graphæo, Secretario & Notario publico in prædicta Congregatione, Electione, stipulatione, cæterisq; solemnitatibus superius ad longum narratis & declaratis. In quorum fidem præsens instrumentum manu propria subscripsi, ac solito signo signaui, rogatus atque requisitus. Subsignatum. I. de Barlamonte Notarius Imp. SS.

INCIPIT

INCIPIT PROLOGVS
REGVLAE PAVPERVM
Comilitonum Chriſti, Templiq; Salomonis.

OMnibus in primis ſermo noſter dirigitur, quicunque proprias voluntates ſequi contemnũt, & ſummo, ac vero Regi militare animi puritate cupiunt, vt obedientiæ armaturam præclaram aſſumere, intentiſſima cura implendo præoptent & perſeuerando impleant. Hortamur itaque qui vſque nunc militiam ſecularem, in qua Chriſtus non fuit cauſa, ſed ſolo humano fauore amplexati eſtis: quatenus horum vnitati, quos Dominus ex maſſa perditionis elegit, & ad defenſionem S. Eccleſiæ gratuita pietate compoſuit, vos ſociandos perhumaniter, feſtinetis. Antè omnia autem, quicunq; es ò Chriſti miles, tam ſanctam conuerſationem eligens, te, profeſſionem tuam oportet puram adhibere diligentiam, ac firmam perſeuerantiam, quæ à Deo tam digna, ſancta, & ſublimis eſſe dignoſcitur: vt ſi purè, & perſeueranter obſeruetur inter militantes, qui pro Chriſto animas ſuas dederũt, ſortem obtinere mereberis. In ipſa namq; refloruit, & reuixit ordo militaris, qui deſpecto iuſtitiæ zelo, non pauperes, aut Eccleſias defenſare, quod ſuum erat: ſed rapere ſpoliare interficere contendebant. Bene igitur nobiſcum agitur, quibus Dominus, & Saluator noſter Ieſus Chriſtus amicos ſuos à ciuitate Sancta in confinium Franciæ, ac Burgundiæ diuexit, qui pro noſtra ſalute, veræq; fidei propagatione, non ceſſant, animas ſuas hoſtiam Deo placẽtem offerre. Nos ergò cum omni gratulatione, ac fraterna pietate precibuſq; Magiſtri HVGONIS, in quo prædicta militia ſumpſit exordium, cum ſpiritu ſancto intimãte ex diuerſis Vltramontanæ prouinciæ manſionibus, in ſolemnitate Sancti Hilarij, anno 1128. ab incarnato Dei filio, ab inchoatione prædictæ militiæ nono, ad Trecas, Deo Duce, in vnum conuenimus & modum & obſeruantiam ordinis Equeſtris per ſingula capitula, ex ore ipſius prædicti Magiſtri HVGONIS audire meruimus, ac iuxta notitiam exiguitatis noſtræ ſcientiæ, quod nobis videbatur bonum, & vtile; collaudauimus. Verum enim verò, quod nobis videbatur abſurdum omneque quod in præſenti Concilio nequiuit eſſe nobis memoraliter relatum, ac computatum, non lenitate, ſed conſulta prouidentia, & diſcretione venerabilis patris noſtri Honorij, ac inclyti Patriarchæ Hieroſolymitani Stephani fertilitate, ac neceſſitate non ignari Orientalis religionis, nec non pauperum comilitonum Chriſti, conſilio communis capituli vnanimiter commendauimus. Sana autem prorſus licet noſtri dictaminis au-

Anno Chriſti 1128.

ctoritate

ctoritate per maximus numerus religiosorum patrum, qui in illo Concilio diuina admonitione conuenerunt, commendat: non debemus silenter transire quibus videntibus, & veras sententias proferentibus, ego Ioannes Michaelensis, *præsentis paginæ, iussu Concilij, ac venerabilis Abbatis Clareuallensis cui creditum, ac debitum hoc erat, humilis scriba esse diuina gratia merui.*

S. Bernardum intellige.

NOMINA PATRVM residentium in Concilio.

PRimus quidem resedit *Mattheus Albanensis Episcopus*, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Legatus: deinde *Rainaldus Archiepiscopus Remensis*: tertius *Henricus Archiepiscopus Senonensis*: Dehinc Coepiscopi eorum *Ranckedus Carnotensis Episcopus. Goffenus Suessonum Episcopus, Episcopus Parisiensis, Episcop. Trecensis, Præsul Aurelianensis, Episcop. Antisiodorensis, Episcop. Meldensis, Episcop. Catalaunensis, Episc. Laudunensis, Episcop. Beluacensis, Abbas Vezelacensis*, qui non multò post factus est Lugdunensis Archiepiscopus, ac S.R.E. Legatus, *Abbas Cisterciensis, Abbas Pontimacensis, Abbas trium Fontium, Abbas S. Dionysij de Remis, Abbas S. Stephani de Diuione, Abbas Molesmij* supra nominatus, *Abbas Bernardus Clareuallis* non defuit, cuius sententiam præscripti liberâ voce collaudabant. Fuerunt autem Magister *Albericus Remensis & Magister Fulgerius*, ac complures alij, quos longum esset enumerare. Cæterum verò de non litteratis idoneum nobis videtur; vt testes amatores veritatis adducantur in medium: *Comes Theobandus, Comesque Niuernensis*, ac *Andreas de Bandimēto*, intentissima cura, quod erat optimū, scrutantes; quod eis videbatur absurdum, vituperantes, in concilio sic assistebant. Ipse verò *Magister militiæ Hugo* nomine reuerà non defuit, & quosdam de fratribus suis secum habuit. Verbi gratia fratrem *Godefridum*, fratrem *Rorallum*, fratrem *Gaufridum Bisol*: fratrem *Paganum de monte Desiderij, Archembaudum de sancto Amano.* Iste verò magister Hugo cum istis discipulis modum & obseruantiam exiguæ inchoationis sui militaris ordinis, qui ab illo, qui dicit, *Ego Principium, qui & loquor vobis* sumpsit exordium: iuxta memoriæ suæ notitiam, supranominatis patribus intimâs. Placuit itaque Concilio, vt consilium ibi lima, & consideratione diuinarum scripturarum diligenter examinatum, tamen cum prouidentia Papæ Romani, ac Patriarchæ Ierosolymitani, nec non capituli assensu & pauperū commilitonum Templi, quod est in Ierusalem, scripto, commendaretur, ne obliuioni traderetur, & inenodabiliter seruaretur: vt recto cursu, ad suum conditorem, cuius dulcedo tam mel superat, vt ei comparatum velut absythium sit amarissimum, peruenire dignè mereantur: præstante, cui militant, & militare quæant, per infinita seculorum secula. Amen.

Huius Concilij meminit Guil. Tyrius lib. 12. Hist. Belli sacri c. 7.

Anno Chri 1128.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.475

REGVLA PAVPERVM COMMILITONVM Templi in Sancta Ciuitate.

QVALITER DIVINVM Officium audiant.

CAPVT I.

VOs quidem proprijs voluptatib. abrenuntiantes; atq; alij, pro animarum salute vobiscum ad terminum cum equis, & armis summo Regi militantes, matutinas,& omne seruitium integrum, secundum canonicam institutionem, ac regularium doctorum Sanctæ ciuitatis consuetudinem pio, ac puro affectu audire vniuersaliter studeatis. Idcirco vobis venerabiles fratres maximè debetur, quia præsentis vitæ luce despecta, contemptoq; vestrorum corporũ cruciatu, sæuientem mundum pro Dei amore vilescere perenniter promisistis, diuino cibo refecti, ac satiati, & dominicis præceptis eruditi,& firmati, post mysterij diuini consummationem nullus pauescat ad pugnam, sed paratus sit ad coronam.

Quod Orationes Dominicas, si audire nequierint, dicent.

CAPVT II.

CÆterum si aliquis frater negotio orientalis Christianitatis fortè remotus, quod sæpius euenisse, non dubitamus, & pro tali absentia, Dei seruitium non audierit, pro matutinis tredecim orationes Dominicas, ac pro singulis horis septem, sed pro Vesperis nomen dicere collaudamus, ac libera voce vnanimiter affirmamus. Isti etenim in salutifero labore ita directi non possunt accurrere hora competenti ad diuinum officium, sed si fieri potest, horæ cõstitutæ non prætereant ante institutum debitum.

Quid agendum pro fratribus defunctis.

CAP. III.

QVando verò quilibet fratrum remanentium, morti (quæ nulli parcit) impendet, quod est impossibile auferri, Capellanus, ac Clericus vobiscum ad terminũ caritatiuè summo sacerdoti seruientibus, creditum officium, & Missam solemniter pro eius anima, Christo animi puritate, iubemus offerre. Fratres autem ibi adstantes, & in orationibus pro fratris defuncti salute pernoctantes, centum

oratio-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

orationes Dominicas, vſque ad diem ſeptimum, pro fratre defuncto perſoluant: ab illo die, quo eis obitus fratris denuntiatus fuerit, vſque ad prædictum diem, centenarius numerus perfectionis integritatem cum fraterna obſeruatione habeat. Adhuc nempe diuina, ac miſericordioſiſsima caritate deprecamur, atque paſtorali auctoritate iubemus, vt quotidie, ſicuti fratri in vicibus dabatur, & debetur, ita quod eſt neceſſarium ſuſtentationi huius vitæ in cibo & potu tantum, cuidam pauperi, ad quadrageſimum idem impendatur. Omnes enim alias oblationes, quas in morte fratrum, & in paſchali ſolemnitate, cæteriſque ſolemnitatibus, Domino pauperum commilitonum Chriſti ſpontanea paupertas indiſcretè reddere conſueuerat, omninò prohibemus.

Capellani victum, & veſtitum tantum habeant.

C A P. IV.

ALias verò oblationes, & omnia eleemoſynarum genera quoquo modo fiant; Capellanis, vel alijs ad tempus manentibus, vnitati communis capituli reddere peruigili cura præcipimus. Seruitores itaque Eccleſiæ victum, & veſtitum ſecundum auctoritatem tantum habeant, & nihil amplius habere præſumant, niſi magiſtri ſponte caritaliuè dederint.

De Militibus defunctis qui ſunt ad terminum.

C A P. V.

SVnt namque milites in domo Dei Templiq; Salomonis ad terminum miſericorditer nobiſcum degẽtes; vnde ineffabili miſeratione vos rogamus, deprecamur, & ad vltimũ obnixè iubemus, vt interim tremẽda poteſtas ad vltimum diem aliquem perduxerit, diuino amore, ac fraterna pietate ſeptem dies ſuſtentationis pro anima eius quidam pauper habeat.

Vt nullus frater remanens, oblationem faciat.

C A P. VI.

DEcreuimus, vt ſupernè dictũ eſt, quod nullus fratrum remanentium aliam oblationem agere præſumat, ſed die noctuque mundo corde in ſua profeſsione maneat, vt ſapientiſsimo prophetarum in hoc æquipollere valeat, Calicem ſalutaris accipiã, & in morte mea mortem Domini imitabor. Quia ſicut Chriſtus pro me animam ſuam poſuit, ita & ego pro fratribus animam ponere ſum paratus. Ecce competentem oblationem, ecce hoſtiam viuentem Deoq; placentem.

De immoderata ſtatione.

C A P. VII.

QVod autem auribus noſtris veriſsimus teſtis inſonuit, videlicet immoderata ſtatione & ſine menſura ſtando, diuinum officium vos audire, ita fieri non præcipimus, imò vituperamus: ſed finito Pſalmo & *Venite exultemus Domino*, cum Inuitatorio, & Hymno, omnes ſedere tam fortes, quam debiles propter ſcandalum, cui tandum nos iubemus. Vobis verò reſidentibus vnoquoque Pſalmo finito, in recitatione *Gloria Patri* de ſedibus veſtris ad altare ſupplicando ob reuerentiam Sanctæ Trinitatis. Sic etiam in recitatione *Euangelij*, & ad *Te Deũ laudamus*, & per totas laudes donec finito *Benedicamus Domino*, ſtare adſcribimus, & eandem regulam in matutinis S. Mariæ teneri iubemus.

De refectione conuentus.

C A P. VIII.

IN vno quidem palatio, ſed melius dicitur, Refectorio cõmuniter vos cibum accipere credimus, vbi quando aliquid neceſſarium fuerit, pro ſignorum ignorantia leniter, ac priua-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

tim quærere oportet. Si omni tempore, quæ vobis necessaria sunt, quærenda sunt, cum omni humanitate, & subiectione reuerentiæ potius ad mensam, cum Apostolus dicat: *Panem tuum cum silentio manduca*, & Psalmista vos animare debet, dicens; *Posui ori meo custodiam*, id est, apud me deliberaui, vt non delinquerem, id est lingua, id est custodiui os meum ne malè loquerer.

De lectione.

CAP. IX.

IN prandio, & cœna semper sit sancta lectio recitata, S. Dominum diligimus salutifera eius verba atque præcepta intentissima aure desiderare debemus, lector autem lectionum, vobis indica silentium.

De carnis refectione.

CAP. X.

IN hebdomada namque, nisi Natalis dies Domini, vel Pascha, vel festum Sanctæ Mariæ, aut omnium Sanctorum euenerit, vobis ter refectio carnis sufficiat, quia assueta carnis comestio, intelligitur honorosa corruptio corporum. Si verò in die martis tale ieiunium euenerit, vt esus carnium retrahatur, in crastino abundanter vobis impendatur. Die autem Dominico omnibus militibus remanentibus, nec non capellanis duo fercula in honorem S. Resurrectionis impendi bonum, & idoneum indubitanter videtur. Alij autem videlicet armigeri, & clientes, vno contenti, cum gratiarum actione permaneant.

Qualiter manducare milites debeant.

CAP. XI.

DVos & duos manducare generaliter oportet, vt sollerter vnus de altero prouideat, ne asperitas vitæ, vel furtiua abstinentia in omni prandio intermisceatur. Hoc autem iustè indicamus, vt vnusquisque miles, aut frater æqualem, & æquipollentem vini mensuram pro se solus habeat.

Vt alijs diebus duo, aut tria leguminum fercula sufficiant.

CAP. XII.

ALijs diebus, videlicet secunda, & quarta feria, nec non & sabbatho duo, aut tria leguminum, aut aliorum ciborum fercula; aut vt ita dicam, cocta pulmentaria omnibus sufficere credimus, & ita teneri iubemus, vt fortè qui ex vno non potuerit edere, ex alio reficiatur.

Quo cibo sexta feria reficere oportet.

CAP. XIII.

SExta autem feria cibum quadragesimalem, ob reuerẽtiam Passionis, omni congregationi remota infirmorum imbecillitate, semel sufficere à festo omnium Sanctorum vsque in Pascha, nisi Natalis dies Domini, vel festum Sanctæ Mariæ, aut Apostolorum euenerit, collaudamus. Alio verò tempore, nisi generale ieiunium euenerit, bis reficiatur.

Post refectionem semper gratias referant.

CAP XIV.

POst prandiũ vero & cœnã, semper in Eccle. si propè est, vel si ita nõ est, in eodẽ loco, summo procuratori nostro, qui est Christus, gratias, vt decet,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

decet, cum humiliato corde referre ſtrictè præcipimus Famulis, aut pauperibus fragmenta, (panibus tamen integris reſeruatis) diſtribuere fraterna caritate debent, & iubentur.

Vt decimus panis ſemper Eleemoſynario detur.

CAP. XV.

LIcet paupertatis præmium, quod eſt regnum cœlorum, pauperibus proculdubio debeatur, vobis tamen, quod Chriſtiana fides de illis indubitanter fatetur, decimum totius panis quotidie Eleemoſynario veſtro dare iubemus.

Vt collatio ſit in arbitrio Magiſtri.

CAP. XVI.

CVm verò Sol Orientalem regionem deſerit, & ad Hibernam deſcendit, audito ſigno vt eſt eiuſdem regionis conſuetudo, omnes ad Completas oportet incedere vos, ac prius generalem collationem ſumere peroptamus. Hanc autem collationem in diſpoſitione, & arbitrio magiſtri ponimus, vt quando voluerit de aqua, & quando iubebit miſericorditer ex vino temperato competenter recipiatur. Verum hoc non ad nimiam ſatietatem oportet fieri, ſed parcius, quia apoſtatare etiam ſapientes videmus.

Vt finitis completis ſilentium teneatur.

CAP. XVII.

FInitis itaque Completis ad ſtratum ire oportet; Fratribus igitur à Completorijs exeuntibus nulla ſit denuo licentia data loqui in publico, niſi neceſſitate cogente: armigero autem ſuo, quæ dicturus eſt, leniter dicat. *Eſt verò forſitan, vt in tali in*teruallo vobis de Completorijs exeuntibus, maxima neceſsitate cogente, de militari negotio, vt de ſtatu domus veſtræ, quia dies ad hoc vobis ſufficere non creditur, cum quadam fratrum parte, magiſtrum vel illum, cui domus dominium poſt magiſtrum eſt debitum, oporteat loqui: hoc autem ita fieri iubemus, & ideo quia ſcriptum eſt; *In multiloquio non effugies peccatum*, & alibi: *mors, & vita in manibus linguæ.* In illo colloquio ſeu rilitatem, & verba otioſa, ac riſum mouentia, omnino prohibemus, & vobis ad lectulos euntibus, Dominicam orationē, ſi aliquis quid ſtultum eſt locutus, cum humilitate, & puritatis deuotionem dicere iubemus.

Vt fatigati ad Matutinas non ſurgant.

CAP. XVIII.

FAtigatos nempe milites non ita, vt vobis eſt manifeſtum, ſurgere ad Matutinas conlaudamus, ſed aſſenſu Magiſtri, vel illius, cui creditum fuerit à magiſtro, eos quieſcere, & tredecim orationes conſtitutas ſic cantare, vt mens ipſorum voci concordet, iuxta illud Prophetæ *Pſallite Domino ſapienter*: & illud. *In conſpectu angelorum pſallam tibi*: nos vnanimes collaudamus. Hoc autem in arbitrio magiſtri ſemper conſiſtere debet.

Vt Communitas victus inter fratres ſeruetur.

CAP. XIX.

LEgitur in diuina pagina. Diuidebatur ſingulis, prout cuique opus erat. Ideo non dicimus vt ſit perſonarum acceptio, ſed infirmitatum debet eſſe conſideratio. Vbi autem, qui minus indiget, agat Deo gratias, & nō cōtriſtetur. Qui verò indiget humiliter pro infirmitate, non extollatur pro miſe-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.475

misericordia, & ita omnia membra erunt in pace. Hoc autem prohibemus, vt nulli immoderatam abstinentiam amplecti liceat, sed communem vitam instanter teneant.

De qualitate & modo vestimenti.

CAP. XX.

Gallis Burellè dicta.

VEstimenta autem vnius coloris semper esse iubemus, verbi gratia. Alba vel nigra, vel vt ita dicam burella. Omnibus autem militibus professis in hyeme & in æstate si fieri potest, alba vestimenta concedimus, vt qui tenebrosam vitam postposuerint, per liquidam & albam suo conditori se reconciliari agnoscāt. Quid albedo? nisi integra castitas. Castitas, securitas mentis sanitas corporis est, nisi enim vnusquisque miles castus perseuerauerit: ad perpetuam requiē venire, & Deum videre non poterit, testante Paulo Apost. *Pacem sectamini cum omnibus, & castimoniam sine qua nemo videbit Dominum.* Sed quia huiusmodi indumentum arrogantiæ ac superfluitatis æstimatione carere debet, talia habere omnibus iubemus, vt solus leniter per se vestire & exuere ac calciare & discalciare valeat. Procurator huius ministerij peruigili cura hoc vitare præsumat, ne nimis longa, aut nimis curta, sed mensurata ipsis vtentibus, secundū vniuscuiusq. quātitatem suis fratribus tribuat. Accipientes itaq; noua, vetera semper reddant in præsenti, reponenda in camera, vel vbi frater, cuius est ministerium decreuerit, propter armigeros & cliētes, & quandoque pro pauperibus.

Quod famuli alba uestimenta, id est, pallia non habeant.

CAP. XXI.

HOc nempe, quod erat in domo Dei ac suorum militum Templi, sine discretione ac consilio communis caituli obnixè contradicimus, & funditus quasi quoddam vitium peculiare amputare præcipimus. Habebāt enim olim famuli & armigeri alba vestimenta, vnde veniebant damna importabilia. Surrexerunt namque in Vltramontanis partibus quidam pseudofratres, & coniugati & alij dicentes se esse de Templo, cum sint de mundo. Hi nempe tantas contumelias, totque damna militari ordini adquisierunt, & clientes remanentes plurima scandala oriri inde superbiendo fecerunt. Habeant igitur assiduè nigra, sed si talia non possunt inuenire habeant, qualia inueniri possunt in illa prouincia, qua degunt; aut quod vilius vnius coloris comparari potest, videlicet burella.

Quod milites remanentes tantum alba habeant.

CAP. XXII.

NVlli ergò concessum est candidas Chlamydes deferre, aut alba pallia habere, nisi nominatis militibus Christi.

Vt pellibus agnorum vtantur.

CAP. XXIII.

DEcreuimus communi consilio, vt nullus frater remanens per hyemem pelles aut pelliciam vel aliquid tale quod ad vsum corporis pertineat, etiamq; coopertorium, nisi agnorum vel arietum habeat.

Vt vetusta armigeris diuidantur.

CAP. XXIV.

PRocurator vel dator pannorum, omni obseruantia veteres, semper armigeris & clientibus & quandoque pauperibus, fideliter æqualiterque erogare intendat.

Cupiens

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Cupiens optima, deteriora habeat.

CAP. XXV.

SI aliquis frater remanens ex debito, aut ex motu superbiæ pulchra vel optima habere voluerit, ex tali præsumptione proculdubio vilissima mereb tur.

Vt quantitas & qualitas vestimentorum seruetur.

CAP. XXVI.

QVantitatem, secundum corporum magnitudinem, largitatemque vestimentorum obseruare oportet: dator pannorũ sit in hoc curiosus.

Vt dator pannorum, in primis æqualitatem seruet.

CAP. XXVII.

LOngitudinem, vt superius dictum est, cum æquali mensura, ne vel susurronum, vel criminatorum oculus aliquid notare præsumat, procurator fraterno intuitu consideret & in omnibus supradictis Dei retributionem humiliter cogitet.

De superfluitate capillorum.

CAP. XXVIII.

Vide sermonẽ exhortatoriũ D. Bern. ad milites Templi c. 2. & 3.

OMnes fratres remanentes principaliter ita tonsos habere capillos oportet, vt regulariter, ante & retrò & ordinare considerare possint: & in barba, & in grennis eadem regula indeclinabiliter obseruetur, ne superfluitas, aut facetiæ vitium denotetur.

De rostris & laqueis.

CAP. XXIX.

DE rostris & laqueis manifestum est, & Gentile & cum abominabile hoc omnibus agnoscatur, prohibemus & contradicimus, vt aliquis ea non habeat, imò prorsus careat. Alijs autem ad tempus famulantibus, rostra & laquea & capillorum superfluitatem & vestrum immoderatam longitudinem habere nõ permittimus sed omnino contradicimus. Seruientibus enim summo conditori, munditia interius, exteriusque valde necessaria: eo ipso attestante, quia ait. *Estote mundi, quia ego mundus sum.*

De numero equorum & armigerorum.

CAP. XXX.

VNicuique vestrorum militum, tres equos licet habere. quia domus Dei templique Salomonis eximia paupertas amplius non permittit in præsentiarum augere, nisi cum magistri licentia.

Nullus armigerum gratis seruientem feriat.

CAP. XXXI.

SOlum autem armigerum singulis militibus eadem causa cõcedimus: sed si gratis & caritatiuè ille armiger cuiquam militi fuerit, non licet eidem eum verberare, nec etiam qualibet culpa percutere.

Qualiter ad tempus remanentes recipiantur.

CAP. XXXII.

OMnibus militibus seruire Iesu Christo, animi puritate in eadem domo ad terminum cupientibus, equos in tali negotio cottidiano idoneos, & arma, & quidquid eis necessarium fuerit, emere fideliter iubemus. Deinde verò ex vtraq; parte æqualitate seruata bonum & vtile appretiari equos iudicauimus. Habeatur itaq; pretiũ in scripto, ne tradatur obliuioni: Et quidquid militi vel equis eius, aut armigero erit necessarium, adiunctis & ferris equorum secundum facultatem domus, ex eadem domo fra-

terna

terna caritate impendatur. Si verò interim equos suos miles aliquo euentu in hoc seruitio amiserit; magister, & facultas domus hoc exigit, alios administret. Adueniente autem termino repatriandi, medietatem pretij, ipse miles, diuino amore concedat, alteram ex communi fratrum, si ei placet, recipiat.

Quod nullus iuxta propriam voluntatem incedat.

CAP. XXXIII.

COnuenit his nempe militibus, qui nihil sibi Christo carius existimant, propter seruitium, secundum quod professi sũt, & propter gloriam summæ beatitudinis, vel metũ gehennæ, vt obedientiam indesinenter magistro teneant. Tenenda est itaque, vt mox, vbi aliquid imperatum a magistro fuerit, vel ab illo, cui magister mandatum dederit, sine mora ac si diuinitus imperetur, moram pati nesciant in faciendo. De talibus enim ipsa veritas dicit. *Obauditu auris obediuit mihi.*

Si licet ire per villiam, sine iussu magistri.

CAP. XXXIV.

ERgò hos tales milites propriam voluntatem relinquentes, & alios ad terminum seruientes deprecamur, & firmiter eis iubemus, vt sine magistri licentia vel cui creditum hoc fuerit, in villam ire non præsumant, præterquam noctu ad Sepulchrum, & ad stationes, quæ intra muros Sanctæ ciuitatis continentur.

Si licet eum ambulare solum.

CAP. XXXV.

HI verò ita ambulantes non sine custode, id est, milite aut fratres remanente, nec in die nec in nocte iter inchoare audeãt. In exercitu namque, postquam hospitati fuerint, nullus miles vel armiger aut famulus per atria aliorum militum, caussa videndi, vel cum aliquo loquendi, sine iussu vt dictum est superius, incedat Itaque cõsilio obfirmamus, vt in tali domo ordinata à Deo, quod nullus secundum proprietatem militet aut quiescat: sed secũdum Magistri imperium totus incumbat: vt illam Domini sententiam imitari valeat; qua dicit, *Non veni facere voluntatem meam, sed eius, qui me misit.*

Vt nullus nominatim, quod ei necessarium erit, quærat.

CAP. XXXVI.

HAnc propriè consuetudinem inter cætera adscribere iubemus, & cum omni consideratione, ob vitium quærendi teneri præcipimus. Nullus igitur frater remanens, assignanter & nominatim equũ aut equitaturã, vel arma quærere debet Quomodo ergo? Si verò eius infirmitas aut equorum suorum debilitas, vel armorum suorum grauitas, talis esse agnoscitur, vt sic incedere, sit damnum cõmune; veniat coram magistro, vel cui est debitum ministerium post magistrum & caussam vera fide & pura ei demonstret. Inde namque in dispositione magistri vel post eum, procuratoris, res se habeat.

De frenis & calcaribus.

CAP. XXXVII.

NOlumus, vt omnino aurum vel argentum, quæ sunt diuitiæ peculiares, in frenis aut pectoralibus, nec calcaribus vel in strenis vnquam appareat; nec alicui fratri remanenti emere liceat. Si verò caritatiue talia vetera instrumenta data fuerint, aurũ vel argentum taliter coletur: ne splendidus color vel decor. cæteris arrogantia videatur. Si noua data fuerint, magister de talibus, quod voluerit, faciat.

Tegimen

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Tegimen in hastis, & clypeis non habeatur.

CAP. XXXVIII.

TEgimen autem in clypeis, & hastis, & furellis in lanceis non habeatur. Quia hoc non proficuum, imò damnum nobis omnibus intelligitur.

De licentia Magistri.

CAP. XXXIX.

LIcet magistro cuiquam dare equos, vel arma, vel quamlibet rem cuilibet dare.

De mala, & sacco.

CAP. XL.

SAcculus, & mala, cum firmatura non conceduntur: sic exponentur, ne habeant absque magistri licentia, vel cui creduntur, domus post eũ negotia. In hoc præsenti capitulo procuratores, & per diuersas prouincias degentes non continentur, nec ipse magister intelligitur.

De legatione litterarum.

CAP. XLI.

NVllatenus cuiquam fratrum litteras liceat, à parentibus suis, neque à quoquam hominum, nec sibi inuicem accipere, vel dare, sine iussu magistri, vel procuratoris. Postquam licentiam frater habuerit, in præsentia magistri, si ei placet, legantur. Si verò & à parẽtibus ei quidquam directum fuerit, non præsumat suscipere illud, nisi prius indicatum fuerit magistro. In hoc autem capitulo magister, & domus procuratores non continentur.

De fabulatione propriarum culparum.

CAP. XLII.

CVm omne verbum otiosum generare agnoscatur peccatum, quid ipsi iactantes de proprijs culpis ante districtum iudicem dicturi sunt? Ostendit certè propheta; Si à bonis eloquijs propter taciturnitatẽ, debet interdum taceri, quantò magis à malis verbis, propter pœnam peccato debet cessari. Vetamus igitur, & audacter contradicimus, ne aliquis frater remanẽs, vt melius dicam stultitias, quas in seculo, in militari negotio, tam enormiter egit, & carnis delectationes miserrimarum mulierum, cũ fratre suo, vel alio aliquo, vel de alio commemorare audeat. Et si fortè talia referentem, quẽlibet audierit, obmutescere faciat, vel quantocius poterit cito pede obedientiæ inde discedat, & fabularum venditori aurem cordis non præbeat.

De quæstu, & acceptione.

CAP. XLIII.

VErum enim verò, si aliqua res sine quæstu cuilibet fratri data gratis fuerit, deferat magistro, vel Dapifero, si verò aliter suus amicus, vel parens dare nisi ad opus suum noluerit, hoc prorsus non recipiat, donec licentiam à Magistro suo habeat. At cui res data fuerit, non pigeat illum, si alteri datur. Imò pro certo sciat, quia si inde irascitur, contra Deum agit. In hac autem prædicta regula ministratores non continentur, quibus specialiter hoc ministerium debetur, & conceditur de mala, & sacco.

De manducarijs equorum.

CAP. XLIV.

VTilis res est cunctis hoc præceptum à nobis constitutum, vt indeclinabiliter amodò teneatur. Nullus autem frater facere præsumat manducaria linea, vel lanea: idcirco principaliter facta, nec habeat vlla excepto perfinello.

Vt cambiare, vel quærere nullus audeat.

CAP. XLV.

NVnc aliud restat, vt nullus præsumat cambiare sua, frater cum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

fratre, siue licentia Magistri, & aliquid quærere, nisi frater fratri, & si res parua, vilis non magna.

Vt nullus auem cum aue capiat, nec cum cupiente incedat.

CAP. XLVI.

QVod nullus autem cum aue accipere audeat, nos communiter indicamus: non conuenit enim religioni, sic cum mundanis delectationibus inhærere, sed Domini præcepta libenter audire, orationi frequenter incumbere, mala sua cum lacrymis, vel gemitu quotidie in oratione deo confiteri. Cum homine quidem talia operante, cum accipitre vel alia aue, nullus frater remanens hac principali causa ire præsumat.

Vt nullus arcu, vel balista percutiat.

CAP. XLVII.

CVm omnem religionem ire deceat simpliciter, & sine risu, humiliter; & non multa verba, sed rationabilia loqui, & non sic clamosa in voce, specialiter iniungimus, & præcipimus omni fratri professo, ne in bosco cum arcu, aut balista iaculari audeat, nec cũ illo, qui hoc fecerit ideo pergat, nisi gratia eum custodiendi à perfido gentili; nec cum cane sit ausus clamare, vel garrulare, nec equum suum, cupiditate accipiendi feram, pungat.

Vt Leo semper feriatur.

CAP. XLVIII.

NAm est certum, quod vobis specialiter creditum est, & debitum pro fratribus vestris animam ponere, atque incredulos, qui semper Virginis filio minitantur, de terra delere. De Leone nos hoc dedimus, quia ipse circuit, quærens quem deuoret, & manus eius contra omnes, omniumq; manus contra eum.

De omni re super vos quæsita, iudicium audite.

CAP. XLIX.

NOuimus quidem persecutores sanctæ Ecclesiæ innumerabiles esse; & hos qui contentionem non amant incessanter, crudeliusq; inquietare festinant. In hoc igitur concilij sententia serena consideratione pendeat; vt si aliquis in partibus orientalis religionis, in quocunque alio loco super vos rem aliquam quæsierit; vobis, per fideles, & veri amatores iudices audire iudicium, præcipimus; & quod iustum fuerit indeclinabiliter vobis facere præcipimus.

Vt hac regula in omnibus teneatur.

CAP. L.

HÆc eadem regula in omnibus rebus, vobis immeritò ablatis, perhumaniter iubemus, vt teneatur.

Quod licet omnibus militibus professis, terram, & homines habere.

CAP. LI.

DIuina, vt credimus prouidentia, à vobis in Sanctis locis sumpsit initium, hoc genus nouum religionis: vt videlicet religionis militiam admisceritis, & sic religio per militiam armata procedat, & hostem sine culpa feriat. Iure igitur iudicamus, cum milites Templi dicamini vos ipsos ob insigne meritum, & speciale probitatis donum, terram, & homines habere, & agricolas possidere, & iustè eos regere, & institutum debitum vobis specialiter debetur impendi.

Vt male habentibus cura peruigil habeatur.

CAP. LII.

MAle habentibus fratribus supra omnia adhibenda est cura peruigil, & quasi Christo eis seruiatur, vt

illud

illud Euangelium, *Infirmus fui, & visitasti me*, memoriter teneatur. Hi etenim diligenter, ac patienter portandi sunt, quia de talibus superna retributio indubitanter adquiritur.

Vt infirmis necessaria semper dentur.

CAP. LIII.

PRocuratoribus verò infirmantium omni obseruantia atque peruigili cura præcipimus, vt quæcumque sustentationi diuersarum infirmitatũ sũt necessaria, fideliter, ac diligenter iuxta domuum facultatem eis administrent, verbi gratia carnem, & volatilia, & cætera; donec sanitati reddantur.

Vt alter alterum ad iram non prouocet.

CAP. LIV.

PRæcauendum nempe nõ modicum est, ne aliquis aliquem commouere ad iram præsumat, quia propinquitatis, & diuinæ fraternitatis tam pauperes, quam potentes, summa clementia æqualiter astrixit.

Quomodo fratres coniugati habeantur.

CAP. LV.

FRatres autem coniugatos hoc modo habere vobis permittimus, vt si fraternitatis vestræ beneficium, & participationem petunt, vterque suæ substantiæ portionem, & quidquid amplius adquisierint, vnitati communis Capituli post mortem concedant, & interim honestam vitam exerceant, & bonum agere fratribus studeant, sed veste candida, ex chlamyde alba non incedant. Si verò maritus ante obierit, partem suam fratribus relinquat, & coniux de altera vitæ sustentamentum habeat. Hoc enim iniustum consideramus, vt cum fratribus Deo castitatem promittentibus, fratres huiusmodi in vna eademque domo maneant.

Vt amplius sorores non coadunentur maribus.

CAP. LVI.

SOrores quidem amplius periculosum est coadunare: quia antiquus hostis fœmineo consortio complures expulit à recto tramite paradisi. Itaq; fratres carissimi, vt integritatis flos inter vos semper appareat, hac consuetudine amodò vti non liceat.

Vt fratres Templi cum excommunicatis non participent.

CAP. LVII.

HOc fratres valde cauendum, atq; timendum est, ne aliquis ex Christi militibus homini excommunicato nominatim, ac publicè aliquo modo se iungere, aut res suas accipere præsumat, ne anathema maranatha similiter fiat. Si verò interdictus tantum fuerit cum eo participationem habere, rem suam caritatiuè accipere non immeritò licebit.

Qualiter milites seculares recipiantur.

CAP. LVIII.

SI quis miles ex massa perditionis, vel alter secularis, seculo volens renunciare, vestram communionem, & vitam velit eligere, non ei statim assentiatur: Sed iuxta illud Pauli: *Probate Spiritus si ex Deo sunt*, & sic ei ingressus concedatur. Legatur igitur regula in eius præsentia, & si ipse præceptis expositæ regulæ diligenter obtemperauerit, tunc si Magistro, & fratribus eius recipere placuerit, conuocatis fratribus, desiderium, & petitionem suam cunctis, animi puritate patefaciat. Deinde verò terminus probationis in consideratione, & prouidentia Magistri, secundum honestatem vitæ petentis, omnino pendeat.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Vt omnes fratres ad secretum Concilium non vocentur.

CAP. LIX.

NOn semper omnes fratres ad concilium conuocare iubemus, sed quos idoneos, & cõsilio prouidos magister cognouerit. Cũ autem de maioribus tractare voluerit, vt est dare communem terram, vel de ipso ordine disceptare aut fratrem recipere, tunc omnem congregationem, si Magistro placet, conuocare est competens; auditoque communis capituli consilio, quod melius, & vtilius Magister considerauerit, illud agatur.

Quod cum silentio orare debeant.

CAP. LX.

OMnes fratres, prout animi, & corporis affectus postulauerit, stando, vel sedendo, tamen summa cum reuerentia, simpliciter, & non clamosè, vt vnus alium non conturbet, communi consilio iubemus.

Vt fidem seruientium accipiant.

CAP. LXI.

AGnouimus nempe complures ex diuersis prouincijs tam clientes, quàm armigeros pro animarum salute animo feruenti, ad terminum cupientes in domo nostra mancipari. Vtile est autem, vt fidem eorum accipiatis, ne fortè veternus hostis, in Dei seruitio aliquid furtiuè, vel indecenter eis intimet, vel à bono proposito repente exterminet.

Vt pueri, quamdiu sunt parui, non accipiantur inter fratres Templi.

CAP. LXII.

QVamuis regula sãctorum patrum pueros in congregatione permittat habere, nos de talibus non conlaudamus vmquam vos onerare. Qui verò filium suum, vel propinquum, in militari religione per humaniter dare voluerit, vsque ad annos, quib. viriliter armata manu possit inimicos Christi de terra sancta delere, eum nutriat. Dehinc secundum regulam in medio fratrum, pater, vel parentes eum statuant, & suam petitionem cunctis patefaciant. Melius est enim in pueritia non vouere, quam posteaquam vir factus fuerit enormiter retrahere.

Vt senes semper venerentur.

CAP. LXIII.

SEnes autem pia consideratione secundum virium imbecillitatem, supportare, ac diligenter honorare oportet. Et nullatenus in his, quæ corporis sunt necessaria, districtè teneantur; tamen salua auctoritate regulæ.

De fratribus, qui per diuersas prouincias proficiscuntur.

CAP. LXIV.

FRatres verò qui per diuersas prouincias diriguntur; regulam, in quantum vires expetunt seruare in cibo, & potu, & cæteris studeant, & irreprehensibiliter viuant; vt ab his qui foris sunt, bonum testimoniũ habeant; Religionis propositum nec verbo, nec actu polluant, sed maximè omnibus, quibus se coniunxerint, sapientiæ, & bonorum operum exemplum, & condimentum præbeant; Apud quem hospitari decreuerint fama optima sit decoratus; & si fieri potest, domus hospitis in illa nocte, careat lumine, ne tenebrosus hostis occasionẽ aliquam, quod absit, inferat. Vbi autem milites non excommunicatos congregare audierint, illuc pergere, non considerantes tam temporalem vtilitatem, quam externam animarum illorum salutem dicimus. Illis autem fratribus in vltramarinis partibus spe subuectionis ita directis: hac conuentione eos qui mili-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

militari ordini seiungere perhumaniter voluerint, recipere collaudamus: vt in præsentia Episcopi filius prouinciæ, vterque conueniat, & voluntatem petentis præsul audiat. Audita itaque petitione mittat eum frater ad Magistrum; & ad fratres, qui sunt in Templo, quod est in Ierusalem: & si vita eius est honesta talique consortio digna, misericorditer suscipiatur, si magistro, & fratribus bonum videtur. Si verò interim obierit, pro labore, & fatigatione, quasi vni ex fratribus totum beneficium, & fraternitas pauperum, & commilitonum Christi ei impendatur.

Vt victus æqualiter omnibus distribuatur.

CAP. LXV.

ILlud quoque congruè, & rationabiliter manu tenendum censemus, vt omnibus fratribus remanentibus, victus secundum loci facultatem, æqualiter tribuatur. non enim est vtilis personarum acceptio, sed infirmitatum necessaria est consideratio.

Vt milites Templi decimas habeant.

CAP. LXVI.

CRedimus namquè relictis affluentibus diuitijs, vos spontaneæ paupertati esse subiectos, vnde decimas vobis communi vita viuentibus iustè habere, hoc modo demonstrauimus. Si Episcopus Ecclesiæ, cui decima iure debetur, vobis caritatiuè eam dare voluerit, assensu illius capituli, de illis decimis, quas tunc Ecclesia possidere videtur, vobis tribuere debet. Si autem laicus quilibet adhuc illam ex patrimonio suo damnabiliter amplectitur & seipsum in hoc validè redarguens, vobis eandem relinquerit, ad nutum eius qui præest tantum, sine consensu capituli id agere potest.

De leuibus, & grauibus culpis.

CAP. LXVII.

SI aliquis frater loquendo, vel militando, vel aliter aliquid leue deliquerit, ipse vltrò delictum suum satisfaciendo magistro ostendat. De leuibus si consuetudinem non habeant, leuem pœnitentiam habeat. Si verò eo tacente per aliquem alium culpa cognita fuerit, maiori, & euidentiori subiaceat disciplinæ, & emendationi. Si autem graue erit delictum retrahatur à familiaritate fratrum, nec cum illis simul in eadem mensa edat, sed solus refectionem sumat, dispensationi, & iudicio magistri totum incumbat, vt saluus in iudicij die permaneat.

Qua culpa frater amplius non recipiatur.

CAP. LXVIII.

ANte omnia prouidendum est, ne quis frater potens, aut impotens, fortis, aut debilis, volens se exaltare, & paullatim superbire, ac culpam suam defendere, indisciplinatus remaneat, sed si emendare voluerit, ei districtior correptio accedat. Quod si pijs admonitionibus, & fusis pro eo orationibus emendare noluerit, sed in superbia magis, ac magis erexerit, tunc secundum Apostolum, de pio eradicetur grege, *Auferte malum ex vobis*: necesse est, vt à societate fratrum fidelium ouis moribunda remoueatur. Cæterùm Magister, qui baculum, & virgam manu tenere debet; baculum videlicet quo aliorum virium imbecillitates sustentet: Virgam quoque, qua vitia delinquentium zelo rectitudinis feriat, consilio Patriarchæ, & spiritali consideratione id agere studeat: ne, vt ait B. Maximus, aut solutior lenitas cohibentiam peccantis, aut immoderata seueritas à lapsu non reuocet delinquentem.

Baculus, et virga insignia Magistri.

Vt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.475

Vt à Paschali solemnitate, vsq; ad festum omnium Sanctorum, vnam camisiam lineam tantum sumere habeat.

CAP. LXIX.

INterea quod nimiū ardorem orientalis regionis misericorditer consideramus, vt à Paschali festiuitate vsque ad omnium Sanctorum solemnitatem, vnicuique vna camisia linea tantum, non ex debito, sed ex sola gratia detur, illi dico, qui ea vti voluerit. Alio autem tempore generaliter omnes camisias laneas habeat.

Quot, & quales panni in lecto sint necessarij.

CAP. LXX.

SIngulorum quidem non aliter per singulos lectos dormitorium esse, nisi maxima caussa, vel necessitas euenerit, communi consilio collaudamus, lectualia, vel lectisternia moderata dispensatione magistri vnusquisque habeat. Credimus enim prorsus, saccum, culcitram, & coopertorium vnicuique sufficere. Qui verò ex his vno carebit, carpitam habeat, & in omni tempore tegmine lineo, id est veluso frui benè licebit. Vestiti autem camisijs dormiant, & femoralibus semper dormiant. Dormientibus itaque fratribus iugiter vsque mane, nunquam desit lucerna.

De vitanda murmuratione.

CAP. LXXI.

AEmulationes inuidas, liuorē, murmur, susurrationem detractiones, diuina admonitione vitare, & quasi quandam pestem fugere vobis præcipimus. Studeat igitur vnusquisque vigilanti animo, ne fratrem suum clam culpet, aut reprehendat, sed illud Apostoli studiosè secum animaduertat. *Ne sis criminator, ne susurro in populo.* Cùm autem fratrem liquidè aliquid peccasse agnouerit, pacificè, & fraterna pietate iuxta Domini præceptum inter se & illum solum corripiat. Et si eum non audierit, alium fratrem adhibeat: sed si vtrumque contempserit, in conuentu publicè obiurgetur coram omnibus. Magnæ enim cæcitatis sunt, qui alijs detrahunt, & nimiæ infelicitatis sunt qui se à liuore minimè custodiunt, vnde in antiquam versuti hostis nequitiam demerguntur.

Vt omnium mulierum fugiantur oscula.

CAP. LXXII.

PEriculosum esse credimus omni religioni, vultum mulierum nimis attendere, & ideo nec Viduā, nec Virginem, nec Matrem, nec Sororem, nec amitam, nec vllam aliam fœminā aliquis frater osculari præsumat. Fugiat ergò fœminea oscula Christi militia, per quæ solent homines sæpè periclitari, vt pura conscientia, & secura vita, in conspectu Domini perenniter valeat conuersari.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.475

INDEX ORDINVM EQVESTRIVM.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.475

FINIS.

005647546

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475

KONSERVIERT DURCH
ÖSTERREICHISCHE FLORENZHILFE
WIEN 1967

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.6.475